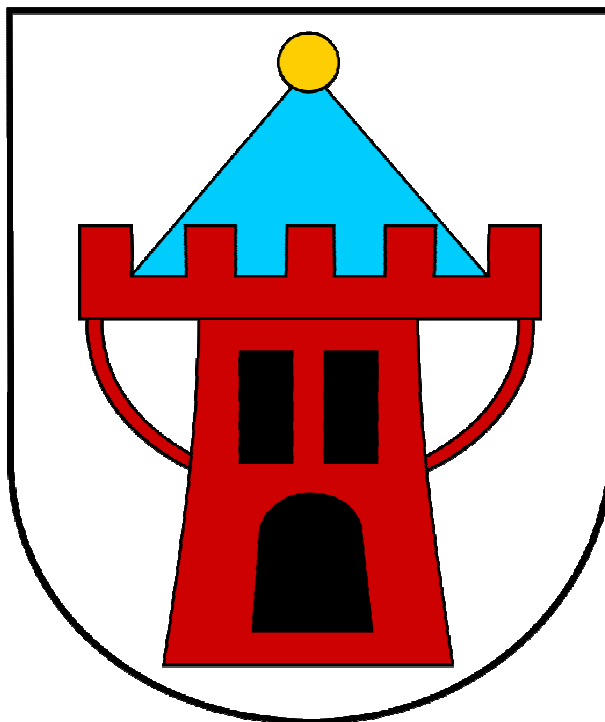

**GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI
OBSZARÓW MIEJSKICH I POPRZEMYSŁOWYCH DLA
MIASTA KOŚCIANA NA LATA 2017-2027
z perspektywą do roku 2032**

Kościan, sierpień 2017 r.

Opracowanie:

Future Green Innovations S.A.
ul. Podole 60
30-394 Kraków

Telefon: 508 002 242

E-mail: office@greenfuture-projekt.pl

Kierownik zespołu:
mgr Agnieszka Borcz

Opracował zespół w składzie:

mgr inż. Iga Pikul
mgr inż. Paulina Zadora
mgr Piotr Kubisiak
mgr inż. Sylwia Skoczylas
mgr Jarosław Dąbrowski

Spis Treści:

1. WSTĘP.....	7
2. ZAKRES POJĘCIOWY.....	9
3. DIAGNOZA OGÓLNA MIASTA KOŚCIANA.....	11
3.1. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	11
3.1.1. Położenie administracyjne Miasta Kościana i struktura użytkowania terenu.....	11
3.2. Sfera społeczna	16
3.2.1. Ludność i demografia.....	16
3.2.2. Edukacja i wychowanie przedszkolne.....	19
3.2.3. Kultura i ochrona zdrowia	22
3.2.4. Rynek pracy oraz bezrobocie.....	26
3.2.5. Opieka społeczna.....	27
3.3. Sfera gospodarcza	29
3.3.1. Struktura działalności gospodarczej	29
3.3.2. Uwarunkowanie budżetowe realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych	33
3.4. Sfera techniczna.....	34
3.5. Sfera środowiskowa.....	38
4. METODOLOGIA OPRACOWANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	41
4.1. Identyfikacja obszaru zdegradowanego oraz przyjęte wskaźniki w analizie obszaru zdegradowanego	41
4.2. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego	45
4.2.1. Sfera społeczna	45
4.2.2. Sfera gospodarcza	54
4.2.3. Sfera techniczna.....	58
4.2.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	63
4.2.5. Sfera środowiskowa.....	66
4.2.6. Podsumowanie analizy wyłaniającej obszary zdegradowane	71

5. OBSZAR REWITALIZACJI	80
5.1. Obszar rewitalizacji Miasta Kościana	80
5.2. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji	86
5.3. Identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych – wnioski z przeprowadzonych konsultacji społecznych	92
5.4. Potencjał obszaru rewitalizacji	97
6. ANALIZA SWOT OBSZARU REWITALIZACJI	99
7. WIZJA STANU OBSZARU REWITALIZACJI	103
8. CELE REWITALIZACJI	106
9. PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	118
9.1. Planowane projekty rewitalizacyjne	118
9.2. Przedsięwzięcia podstawowe	121
9.3. Przedsięwzięcia uzupełniające	131
9.4. Źródła finansowania przedsięwzięć	146
9.5. Harmonogram realizacji przedsięwzięć	150
10. SYSTEM ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ PROGRAMU	153
10.1. Struktura zarządzania Programem	153
10.2. Koszty zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji Programu	155
11. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GPROMP	158
12. OPIS POWIĄZAŃ GPROMP DLA MIASTA KOŚCIANA NA LATA 2017-2027 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2032 Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI	167
12.1. Spójność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie Miasta ...	167
12.1.1. Wizja strategiczna dla Miasta Kościana	171
12.1.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2016-2025	171

12.1.3. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Kościana.....	172
12.2. Spójność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na szczeblu krajowym i regionalnym.....	173
12.2.1. Narodowy Plan Rewitalizacji 2022	177
12.2.2. Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020. Wielkopolska 2020	177
12.2.3. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego	178
12.2.4. Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020.....	178
13. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA W PROCESIE PRZYGOTOWANIA GPRUMP	180
13.1. Tworzenie Gminnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Przemysłowych miasta Kościana.....	180
13.1.1. Przebieg spotkania konsultacyjnego dnia 23.02.2017 r.....	181
13.1.2. Przebieg spotkania konsultacyjnego dnia 23.02.2017 r.....	184
13.2. Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Przemysłowych dla miasta Kościana wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.....	190
13.2.1. Przebieg spotkania konsultacyjnego dnia 26.04.2017 r.....	191
13.2.2. Przebieg spotkania konsultacyjnego dnia 26.04.2017 r.....	191
13.3. Mechanizmy włączania mieszkańców i innych podmiotów w proces rewitalizacji na etapie wdrażania GPRUMP	193
13.3.1. Procedura zgłaszania nowych zadań do GPRUMP	194
13.3.2. Procedura zgłaszania propozycji zmian do GPR.....	195
13.4. Działania promocyjne.....	195
13.5. Partycypacja społeczna na etapie monitorowania GPRUMP	196
14. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCESU REWITALIZACJI.....	198
14.1. Komplementarność przestrzenna	198

14.2. Komplementarność problemowa.....	199
14.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna.....	202
14.4. Komplementarność międzyokresowa	203
14.5. Komplementarność źródeł finansowania	204
15. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH.....	206
15.1. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21. ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie Kodeksu Cywilnego.....	206
15.2. Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3.....	206
16. ZMIANY W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	207
16.1. Specjalna Strefa Rewitalizacji.....	207
16.2. Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego	207
16.2.1. Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.....	207
16.2.2. Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	207
16.2.3. Uchwalenie miejscowego planu rewitalizacji	211
16.2.4. Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	211
17. PODSUMOWANIE PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	212
Bibliografia	214
Spis tabel.....	215
Spis rycin	218
Załączniki	220

1. WSTĘP

Przemiany społeczno-gospodarcze na przestrzeni ostatnich kilkudziesięciu lat ukazały niekorzystne zjawiska i procesy na obszarach miejskich. Jednym z obserwowanych procesów demograficznych i przestrzennych jest niekontrolowane rozpraszanie zabudowy miejskiej, czy wzrost indywidualnego transportu samochodowego. Dlatego zgodnie z tendencjami europejskimi promuje się powrót do miast – niskoemisyjnych i przyjaznych. Sprzyja temu wzmocnianie funkcji mieszkaniowych, gospodarczych i kulturowych.

Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji wprowadziła pojęcie gminnego programu rewitalizacji. Program jest opracowywany i uchwalany przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, 1579, 1948, z 2017 r. poz. 730, 935) oraz na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1023). Gminy, które go uchwalą, mają możliwość ubiegania się o wsparcie finansowe działań związanych z rewitalizacją. Środki można pozyskać z regionalnych programów operacyjnych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020. Wsparcie uzyskują projekty rewitalizacji terenów zdegradowanych, które wynikają ze zintegrowanych programów rewitalizacji społeczno-gospodarczej, przestrzenno- funkcjonalnej i środowiskowej.

W ostatnich latach zwraca się szczególną uwagę na rewitalizację ośrodków miejskich. Jest ona uwzględniana w dokumentach rządowych wyznaczających kierunki rozwoju kraju, m. in. w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego oraz w koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. Narodowy Plan Rewitalizacji wymaga podejścia kompleksowego do wyprowadzania danego obszaru ze stanu kryzysowego poprzez działania w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej.

Gmina Miejska Kościan otrzymała dofinansowanie w ramach konkursu „Przygotowanie programów rewitalizacji” organizowanego przez Województwo Wielkopolskie oraz Ministerstwo Rozwoju na realizację projektu pn.: „Opracowanie Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych miasta Kościana”, współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomocy Technicznej 2014-2020.

Gminny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych dla miasta Kościana na lata 2016-2027 z perspektywą do roku 2032 (GPROMP) stanowi istotny instrument wspierający zarządzanie rozwojem miasta w zakresie wyprowadzania ze stanu

kryzysowego obszaru zdegradowanego poprzez powiązane ze sobą działania społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne.

Pozwala on na prowadzenie wieloletniego procesu rewitalizacji w sposób skoordynowany, zintegrowany, zgodny z potrzebami i oczekiwaniami interesariuszy.

Koncentracja interwencji i potrzeba hierarchizacji potrzeb powodują, że GPROMP dotyczy terenów o istotnym znaczeniu dla rozwoju Miasta, obejmujących całość lub część zdiagnozowanego obszaru zdegradowanego i dotkniętych szczególnie koncentracją problemów i negatywnych zjawisk kryzysowych.

Dzięki wdrożeniu GPROMP zwiększy się atrakcyjność gospodarcza Miasta Kościana oraz stworzona zostanie szansa dla rozwoju nowych podmiotów gospodarczych i tworzenia miejsc pracy. Ponadto wdrożenie działań zaplanowanych w GPROMP pozwoli na rozwój kulturalno-społeczny Miasta i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców obszaru rewitalizacji, pobudzenie aktywności środowisk lokalnych, stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego, a także przyczyni się do trwałej odnowy obszaru, poprawy ładu przestrzennego, stanu środowiska i zabudowy poprzez zastosowanie wysokiej jakości rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych.

W tym celu pomocna staje się rewitalizacja i szeroko pojmowana odnowa Miasta, a w szczególności poświęcenie szczególnej uwagi i skondensowanie wszystkich możliwych działań na najbardziej zdegradowane obszary Miasta.

2. ZAKRES POJĘCIOWY

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1023), przez pojęcie rewitalizacji rozumie się „proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”.

Ze **stanem kryzysowym** mamy do czynienia w wyniku „koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym”.

Obszar zdegradowany to obszar, na którym stwierdzono stan kryzysowy oraz występuje w nim co najmniej jedno z negatywnych zjawisk:

- gospodarczych,
- środowiskowych,
- przestrzenno-funkcjonalnych,
- technicznych.

Obszar ten może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające wspólnych granic pod warunkiem, że występuje sytuacja kryzysowa na każdym z podobszarów.

Obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar ten można podzielić na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy, a także zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców. W skład tych obszarów mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takie jak tereny przemysłowe (w tym portowe i powydobywcze), powojkowe lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

Program rewitalizacji jest inicjowany, opracowywany i uchwalany przez radę gminy. Zakłada on wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, czy środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju. Stanowi on narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Projekt rewitalizacyjny (przedsięwzięcie): zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych (*Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 02.08.2015 r.*).

3. DIAGNOZA OGÓLNA MIASTA KOŚCIANA

3.1. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

3.1.1. Położenie administracyjne Miasta Kościana i struktura użytkowania terenu

Gmina Miejska Kościan znajduje się w południowo-zachodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie kościańskim i zajmuje powierzchnię 876 ha. Miasto Kościan jest samodzielnym organem administracyjnym, stolicą i siedzibą władz powiatu kościańskiego.

Rycina 1. Położenie Miasta Kościana na tle powiatu

Rycina 2. Plan przestrzenny Miasta Kościana

Źródło: Strategia Rozwoju Turystyki

W obrębie Miasta wyodrębnia się dziewięć jednostek pomocniczych Miasta, które stanowią rady osiedli:

- Osiedle Wesołe Miasteczko,
- Osiedle Śródmieście,
- Osiedle Wolności,
- Osiedle Błonie,
- Osiedle Generała Władysława Sikorskiego,
- Osiedle Piastowskie,
- Osiedle Jagiellońskie,
- Osiedle Konstytucji 3 Maja,
- Osiedle Gurostwo.

Osiedla: Piastowskie, Jagiellońskie i Konstytucji 3 Maja są jednorodne pod względem pełnionych funkcji w mieście. Dominuje na nich zabudowa wielorodzinna, rzadziej spotyka się jednorodziną. Na ich terenie prowadzi się drobną działalność usługową. W obrębie os. Konstytucji 3 Maja funkcjonuje niewielki obszar działalności przemysłowej - zakład wodociągów miejskich "Wodociągi Kościańskie".

W centralnej części Miasta znajduje się os. Śródmieście, mające historyczny charakter. Oprócz funkcji mieszkaniowej jest też centrum administracyjno-usługowym Miasta. W północnej części osiedla znajdują się tereny rekreacyjno-sportowe i ogródki działkowe.

Osiedle Wesołe Miasteczko jest największym osiedlem w Kościanie. Dominuje w nim głównie mieszkaniowo-przemysłowy charakter zabudowy; występują również tereny rolnicze.

Teren os. Gurostwo jest użytkowany głównie rolniczo. Oprócz osiedla domów jednorodzinnych, znajdują się tam tereny wypoczynkowo-rekreacyjne.

Na terenie os. Błonie zlokalizowane są wielkopowierzchniowe obiekty handlowe. Zabudowa mieszkaniowa jest mniej ścisła niż na pozostałych osiedlach. Osiedle Jagiellońskie dzieli os. Błonie na dwie części.

Dużym zróżnicowaniem funkcjonalności charakteryzuje się również os. Wolności. W jego obrębie znajdują się tereny zabudowy jednorodzinnej, usługowej, przemysłowe (dawna rzeźnia - jest to również teren rekreacyjny), rekreacyjno-wypoczynkowe i tereny zielone.

Osiedle Sikorskiego wyróżnia się poprzemysłowym charakterem, na którym wśród zabudowy mieszkalnej przeważa budownictwo wielorodzinne (w mniejszym stopniu jednorodzinne).

Na przestrzeni ostatnich lat w Gminie Miejskiej Kościan powierzchnia użytkowania gruntów jako użytków rolnych znacznie zmalała. Ubytki widoczne są zwłaszcza na terenach łąk i sadów (choć w 2015 r. widoczny był niewielki wzrost udziału sadów w ogólnej strukturze użytków rolnych). Powierzchnia pastwisk od 2008 r. utrzymuje się na podobnym poziomie. Zmiany powierzchni użytkowania wynikają z przemianowania użytkowania tych gruntów na inne kategorie. Zmniejszeniu uległa również powierzchnia terenów leśnych. Stale zwiększa się natomiast powierzchnia pozostałych gruntów.

W 2015 grunty zabudowane i zurbanizowane zajmowały łącznie ponad 555 ha, co stanowiło ponad 63% ogólnej powierzchni Kościana. Najwięcej terenów o powierzchni 222 ha przeznaczonych było pod budownictwo mieszkaniowe. Na użytki rolne przypadało łącznie prawie 314 ha, tj. około 36% ogólnej powierzchni Miasta. Dominującą powierzchnię, wśród użytków rolnych, zajmowały grunty orne o powierzchni blisko 272 ha. W przeważającej większości występowały one w południowej, w południowo-wschodniej oraz w północnej i w północno-wschodniej części Miasta. Na pozostałe użytki gruntowe (lasy, nieużytki i grunty pod wodami) przypadało niespełna 0,45 % ogólnej powierzchni Miasta.

Tabela 1. Struktura użytkowania gruntów w Kościanie na przestrzeni lat [ha]

Użytkowanie gruntów	Powierzchnia		
	2002	2008	2015
Użytki rolne, w tym:	339	328	313,75
- grunty orne	323	291	271,74
- sady	21	0	0,57
- łąki	84	26	18,64
- pastwiska	2	11	10,71
Lasy i grunty leśne	0,45	0,45	0,45
Pozostałe grunty i nieużytki	535	550	563,12

Źródło: Urząd Miejski Kościana, 2015 r.

Tabela 2. Szczegółowa struktura użytkowania gruntów w Kościanie w 2015 r.

Użytki gruntowe	Powierzchnia (ha)
Użytki rolne, w tym:	313,7530
grunty orne	271,7425
sady	0,5739
łąki trwałe	18,6462
pastwiska trwałe	10,7197
użytki rolne zabudowane	5,8884
grunty pod stawami	3,5149
rowy	2,6674
Lasy	0,4500
Grunty zabudowane i zurbanizowane, w tym:	555,5152
tereny mieszkaniowe	222,0962
tereny przemysłowe	28,4035
inne tereny zabudowane	115,2678
zurbanizowane tereny niezabudowane	41,6116
tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	34,1971
drogi	87,9089
tory kolejowe	26,0301
Nieużytki	3,3277
Grunty pod wodami, w tym:	4,2929
grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	4,2849
grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	0,0080
Razem	876,3388

Źródło: Urząd Miejski Kościana, 2015 r.

Największym kompleksem krzewiasto-drzewiastym w mieście jest Park Miejski im. Kajetana Morawskiego, który zajmuje powierzchnię ok. 20 ha. Jego uzupełnieniem są ciągi spacerowe nad kanałem rzeki Obry, które obejmują teren aż do ul. Łąkowej (2,81 ha).

Drugim co do wielkości parkiem w mieście jest park na terenie Wojewódzkiego Szpitala Neuropsychiatrycznego (pow. 9 ha), zaś najmniejszy park zajmuje powierzchnię 0,6 ha i zlokalizowany jest w pobliżu Kościańskiego Ośrodka Kultury między ul. Mickiewicza, a pl. Wolności.

Na terenie Miasta funkcjonują również zieleńce i skwery, które łącznie zajmują powierzchnię 3,95 ha. Występują głównie na terenach zwartej zabudowy i urozmaicają przestrzeń wielkomiejską, podobnie jak zieleń osiedlowa (os. Jagiellońskie, os. Piastowskie, os. Sikorskiego, os. Konstytucji 3 Maja - łączna pow. 17,7 ha), stanowiąc ogólnodostępne miejsca wypoczynkowe dla mieszkańców.

Zieleń przyuliczna występuje wzdłuż głównych traktów komunikacyjnych Miasta oraz dróg osiedlowych i pełni funkcję izolacyjną, m.in. wzdłuż ul. Śmigielskiej, Al. Kościuszki, Poznańskiej, Sierakowskiego, Naclawskiej, Żeromskiego, Traugutta, Żwirki i Wigury.

Znaczną część terenów zielonych w mieście stanowią ogrody działkowe – 12 ogrodów zlokalizowanych jest w różnych częściach Miasta, zajmując łączną powierzchnię 43 ha. Ogrody działkowe w mieście pełnią funkcję rekreacyjno-wypoczynkową.

Na terenie Miasta pozostałe obiekty rekreacyjne to:

- stadion miejski (ul. W. Maya),
- kryta pływalnia (pomiędzy os. Sikorskiego i os. Błonie),
- 4 przyszkolne hale sportowe,
- „Orlik” (os. Konstytucji 3 Maja),
- 4 prywatne korty tenisowe,
- ośrodek piknikowy „Nenufar”.

Na terenie Miasta występują obszary objęte ochroną konserwatorską - w centrum Miasta jest to historyczne założenie urbanistyczne Miasta Kościana. Tereny ochrony konserwatorskiej wprowadzone ustaleniami planów miejscowych obejmują tereny po byłej cukrowni oraz teren wokół Góry Ferfeta.

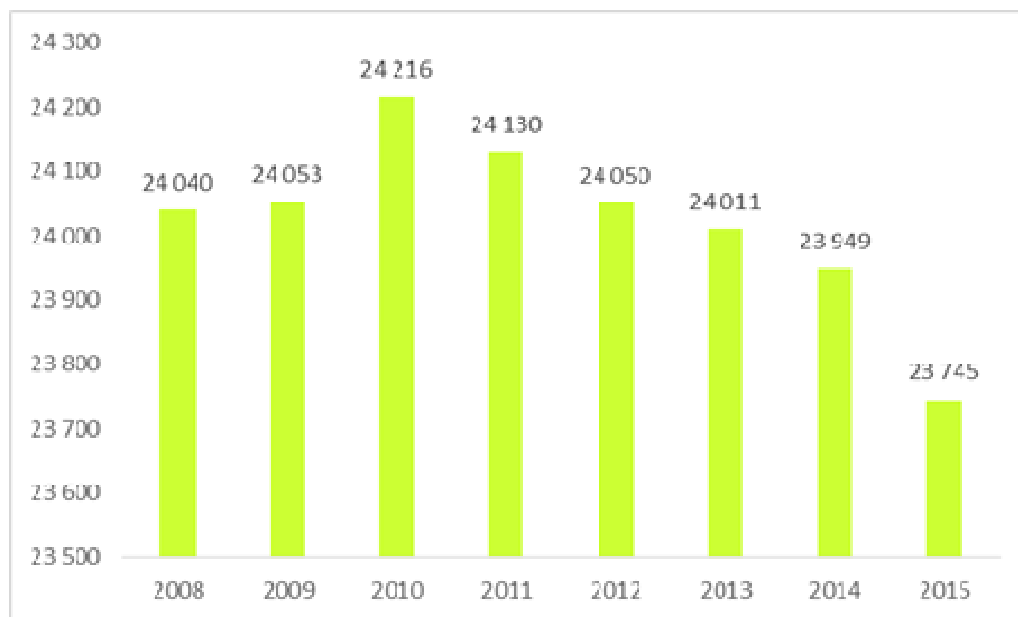
Dodatkowo, na terenie Miasta znajdują się obiekty umieszczone w gminnej ewidencji zabytków. Spośród 200 obiektów wymienionych w ewidencji, aż 103 zlokalizowane są na terenie os. Śródmieście - co jest ściśle związane z historycznym rozwojem przestrzennym Miasta. Większa część obiektów znajduje się również na terenie os. Wolności – 44 oraz os. Wesołe Miasteczko – 24 i os. Piastowskim – 24 obiekty. Na os. Błonie, Jagiellońskim, Konstytucji 3 Maja oraz Gurostwo obiekty ewidencjonowane nie występują. Również większość obiektów wpisanych do rejestru zabytków zlokalizowana

jest na terenie os. Śródmieście (35 obiektów z 43 w mieście); pojedyncze znajdują się na os. Wolności – 3, os. Wesołe Miasteczko – 2, os. Sikorskiego – 2, os. Konstytucji 3 Maja – 1. Na pozostałych osiedlach nie występują obiekty wpisane do rejestru zabytków¹.

3.2. Sfera społeczna

3.2.1. Ludność i demografia

Na koniec 2015 r. w mieście było 23 745 zameldowanych osób, z czego 47,9% osób stanowili mężczyźni, a 52,1% kobiety. Liczba ludności Miasta w latach 2008-2010 miała tendencję rosnącą, przy czym w późniejszych latach zaczęła stopniowo się zmniejszać. W 2008 r. liczba ta wynosiła 24 040, natomiast w 2015 r. - 23 745 osób. Poniższa rycina przedstawia dynamikę zmian liczby ludności we wspomnianym okresie.

Rycina 3. Liczba ludności w Kościanie w latach 2008-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wskaźnik obciążenia demograficznego przedstawiający stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2015 r. wynosił 33,0 osoby. W porównaniu z 2008 r. jego wartość znacznie się zwiększyła (24,5 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym). Dynamikę zmian przedstawia poniższa tabela.

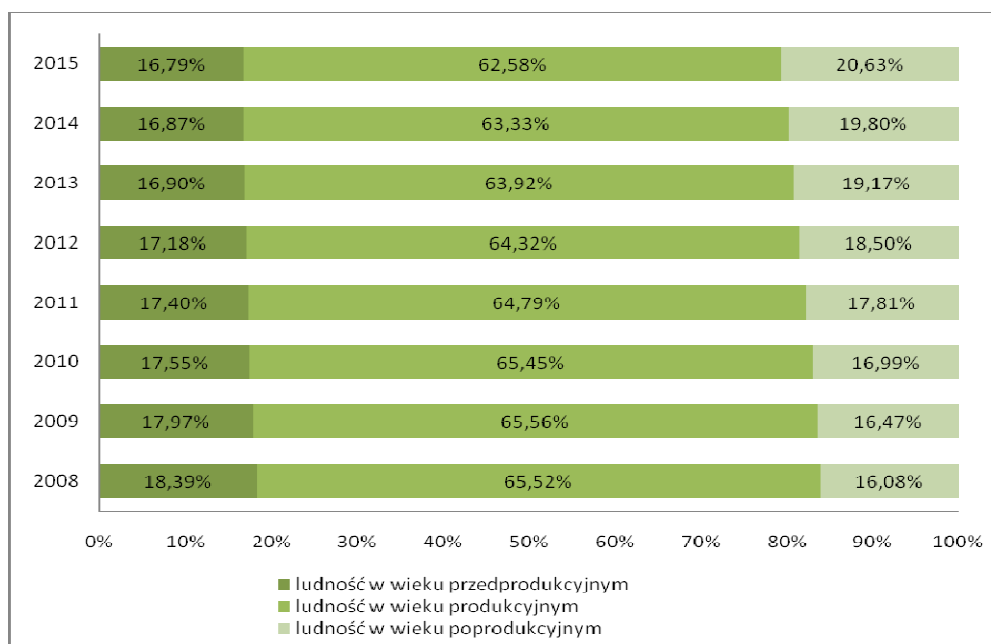
¹ Uchwała nr XIII/142/16 Rady Miejskiej Kościana z dnia 17 marca 2016 w sprawie wyznaczenia obiektów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji.

Tabela 3. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym Miasta Kościana

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
w wieku przedprodukcyjnym	4 422	4 322	4 251	4 198	4 132	4 059	4 040	3 987
w wieku produkcyjnym	15 752	15 769	15 850	15 634	15 468	15 349	15 167	14 860
w wieku poprodukcyjnym	3 866	3 962	4 115	4 298	4 450	4 603	4 742	4 898

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Procentowy udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym w 2015 r. wynosił 16,79%, a w wieku poprodukcyjnym 20,63%, co wskazuje na rosnący wskaźnik obciążenia demograficznego. Ludność w wieku produkcyjnym stanowiła 62,58% wszystkich mieszkańców Miasta. Od 2008 r. odnotowuje się systematyczne zmniejszanie się udziału osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym na rzecz udziału osób w wieku poprodukcyjnym. Poniższa rycina przedstawia procentową strukturę ludności w poszczególnych przedziałach ekonomicznych w latach 2008-2015.

Rycina 4. Ludność według ekonomicznych grup wieku w Kościanie w latach 2008-2015

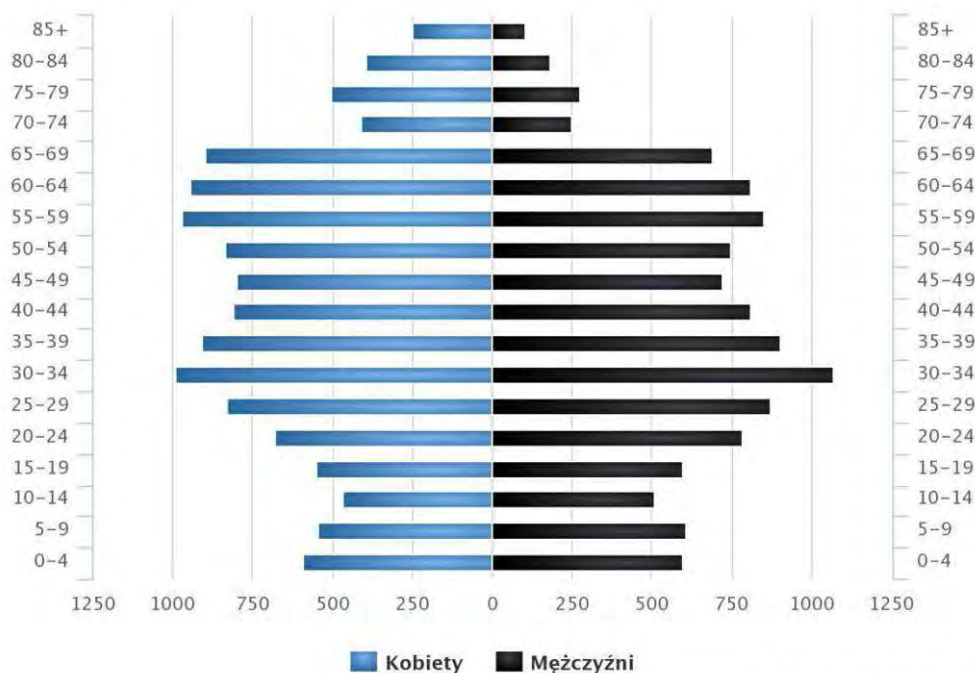
Źródło: opracowanie własne

Szczegółowy podział ludności według wieku i płci w 2015 r. przedstawia poniższa piramida wieku dla miasta. Liczba dzieci w wieku 0-4 jest wyższa od liczby osób w wieku 85+. Udział kobiet w ogólnej liczbie ludności jest wyższy od 60 roku, a w przedziale wiekowym 70+ jest prawie dwukrotnie wyższy od liczby mężczyzn.

Struktura demograficzna z podziałem na grupy wiekowe i płeć wykazuje typowe cechy dla Polski – małe udziały najmłodszych grup wiekowych, dominacja osób w wieku produkcyjnym oraz niewielką liczbę osób najstarszych.

Piramida wieku mieszkańców Kościana, 2015

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Rycina 5. Piramida wieku mieszkańców Kościana na koniec 2015 r.

Źródło: www.polskawliczbach.pl

Pod kątem migracji wewnętrznych i zewnętrznych w Kościanie w 2015 r. więcej osób wyprowadziło się niż wprowadziło do Gminy Miejskiej Kościan. Saldo migracji wewnętrznych wynosiło -49 osób. Zameldowania w ruchu wewnętrznym wynosiły 179 osób. Analizując poniższą tabelę, można stwierdzić, że w porównaniu do 2008 r. saldo migracji zmniejszyło się, choć nie osiągnęło najniższej wartości, która występowała w 2010 r. (-10).

Tabela 4. Zameldowania, wymeldowania i saldo migracji

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
zameldowania ogółem	179	201	199	203	171	227	221	179
wymeldowania ogółem	247	236	209	333	240	257	249	228
saldo migracji	-68	-35	-10	-130	-69	-30	-28	-49

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

3.2.2. Edukacja i wychowanie przedszkolne

W 2015/2016 r. według danych Urzędu Statystycznego w Poznaniu 816 dzieci w wieku 3-5 lat było objętych opieką w 10 placówkach wychowania przedszkolnego, w tym 7 przedszkolach.

W Kościanie od 1 września 2017 r. będą działały cztery szkoły podstawowe zgodnie z uchwałą nr XXII/243/17 Rady Miejskiej Kościana z dnia 30 marca 2017 r. w sprawie dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów prowadzonych przez Gminę Miejską Kościan do nowego ustroju szkolnego:

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich w Kościanie,
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Władysława Broniewskiego w Kościanie,
- Szkoła Podstawowa nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. Feliksa Stamma w Kościanie,
- Szkoła Podstawowa nr 4 im. Mariana Koszewskiego w Kościanie.

Aktualnie w roku 2015/2016 istnieje 6 Szkół Gimnazjalnych:

- Gimnazjum nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im Feliksa Stamma w Kościanie,
- Gimnazjum nr 4 w Kościanie,
- Gimnazjum nr 1 w Kościanie,
- Gimnazjum nr 2 w Kościanie,
- Gimnazjum Specjalne,
- Gimnazjum dla Dorosłych.

We wrześniu 2016 r. w Kościanie funkcjonowało łącznie 12 przedszkoli, do których uczęszczało 969 dzieci w wieku 2-6 lat. Średnia ilość uczniów przypadająca na 1 oddział przedszkolny w Kościanie wynosiła 21,06 uczniów. Najwięcej dzieci zapisanych zostało do placówek miejskich przedszkoli (915 uczniów; 22,87 uczniów na 1 oddział), wśród których dominowali uczniowie przedszkoli samorządowych (578 uczniów), przez co były one najliczniejszymi jednostkami w Kościanie (24,08 uczniów na 1 oddział). Najmniej dzieci uczęszczało do przedszkoli niepublicznych (54 uczniów; 9 uczniów na 1 oddział).

Spośród przedszkoli samorządowych najliczniejszym było Samorządowe Przedszkole nr 2, gdzie uczęszczało 172 uczniów (24,57 uczniów na 1 oddział), pomimo tego to w Samorządowym Przedszkolu nr 4 była największa ilość uczniów przypadająca na 1 oddział (25 uczniów na 1 oddział). Oprócz przedszkoli samorządowych w Kościanie funkcjonują oddziały przedszkolne znajdujące się w zespołach szkół. W 2016 r. uczęszczało

do nich nieco mniej uczniów niż do przedszkoli samorządowych - 337 uczniów; 21,06 uczniów na 1 oddział. Najwięcej dzieci zapisanych zostało do oddziału przedszkolnego w Zespole Szkół nr. 1 (104 uczniów), lecz to w oddziale przedszkolnym w Zespole Szkół nr 4 przypadała największa ilość uczniów na 1 miejsce (24,75 uczniów na 1 miejsce).

Wsparciem dla miejskich placówek przedszkolnych są przedszkola niepubliczne (4 jednostki), do których uczęszczało łącznie 54 uczniów (9 uczniów na 1 oddział). Najwięcej dzieci zapisanych było w Przedszkolu Niepublicznym "Beniaminek" (25 uczniów; 15,5 uczniów na 1 oddział).

Zespoły szkół (oprócz oddziałów przedszkolnych) łączą szkoły podstawowe oraz gimnazja. Najwięcej uczniów uczęszcza do Zespołu Szkół nr 4 (łącznie 868 uczniów: oddziału przedszkolnego, szkoły podstawowej oraz gimnazjum; 24,11 uczniów na 1 oddział), zaś najmniej do Zespołu Szkół nr 2 (łącznie 315 uczniów: oddziału przedszkolnego, szkoły podstawowej oraz gimnazjum; 17,50 uczniów na 1 oddział).

Do szkół podstawowych we wrześniu 2016 r. uczęszczało łącznie 1583 uczniów (21,98 uczniów na 1 oddział). Najwięcej zapisanych zostało do szkoły podstawowej w Zespole Szkół nr 4 (538 uczniów; 23,39 uczniów na 1 oddział), zaś najmniej do szkoły podstawowej w Zespole Szkół nr 2 (165 uczniów; 18,33 uczniów na 1 oddział).

Do gimnazjów we wrześniu 2016 r. uczęszczało łącznie 713 uczniów (ponad dwukrotnie mniej niż do szkół podstawowych w tym samym roku szkolnym); 22,28 uczniów na 1 oddział. Analogicznie jak w przypadku szkół podstawowych, najliczniejsze było Gimnazjum w Zespole Szkół nr 4 (231 uczniów; 25,66 uczniów na 1 oddział), zaś najmniej liczne Gimnazjum w Zespole Szkół nr 2 (103 uczniów; 17,16 uczniów na 1 oddział).

W Kościanie we wrześniu 2016 r. do Liceum Ogólnokształcącego uczęszczało łącznie 555 uczniów, a więc na 1 oddział przypadało 26,43 uczniów.

Łączna liczba uczniów szkół podstawowych i dotychczasowych gimnazjów w 2016 r. wynosiła 2296 uczniów (1583 uczniów szkół podstawowych i 713 uczniów gimnazjów) i w porównaniu z 2008 r. jest ona niższa - 2513 uczniów (1560 absolwentów szkół podstawowych i 953 absolwentów gimnazjów).

Tabela 5. Uczniowie oraz ilość oddziałów w przedszkolach i w szkołach w Kościanie (stan na 30.09.2016)

Jednostka		Ilość uczniów	Ilość oddziałów	Ilość uczniów/ 1 oddział	
Przedszkola Samorządowe (razem): - 578 uczniów - 24 oddziały - 24,08/1 oddział	Sam. P. nr 1	158	7	22,57	
	Sam. P. nr 2	172	7	24,57	
	Sam. P. nr 3	123	5	24,60	
	Sam. P. nr 4	125	5	25,00	
Oddziały przedszkolne (razem): - 337 uczniów - 16 oddziałów - 21,06 uczniów/1 oddział	Z.S.1.	104	5	20,80	
	Z.S.2.	47	3	15,66	
	Z.S.3.	87	4	21,75	
	Z.S.4.	99	4	24,75	
Razem placówki miejskie		915	40	22,87	
Przedszkola niepubliczne (razem): - 54 uczniów - 6 oddziałów - 9 uczniów/1 oddział	"Beniaminek"	25	2	12,50	
	"Chatka Kubusia Puchatka"	4	1	4,00	
	"Wesołe Przedszkole"	9	1	9,00	
	"Wesołe Skrzaty"	16	2	8,00	
RAZEM placówki miejskie i przedszkola niepubliczne		969	46	21,06	
Szkoły Podstawowe (razem): - 1583 uczniów - 72 oddziały - 21,98 uczniów/1 oddział	Z.S.1.	375	17	22,06	
	Z.S.2.	165	9	18,33	
	Z.S.3.	505	23	21,95	
	Z.S.4.	538	23	23,39	
Gimnazja (razem): - 713 uczniów - 32 oddziały - 22,28 uczniów/1 oddział	Z.S.1.	165	7	23,57	
	Z.S.2.	103	6	17,16	
	Z.S.3.	214	10	21,40	
	Z.S.4.	231	9	25,66	
Liceum Ogólnokształcące		555	21	26,43	
RAZEM Szkoły Podstawowe, Gimnazja i Liceum		2851	125	22,81	
Zespoły Szkół (Razem - bez Oddziałów Przedszkolnych)		Z.S.1.	Z.S.2.	Z.S.3.	Z.S.4.
Uczniów		540	268	719	769
Oddziałów		24	15	33	32
Uczniów/ 1 oddział		22,50	17,86	21,78	24,03
Zespoły Szkół (Razem - z Oddziałami Przedszkolnymi)		-	-	-	-
Uczniów		644	315	806	868
Oddziałów		29	18	37	36
Uczniów/ 1 oddział		22,21	17,50	21,78	24,11

Tendencja spadkowa wynika bezpośrednio z sytuacji demograficznej i wchodzenia w wiek szkolny roczników niżu demograficznego. Zmniejszenie liczby uczniów w placówkach szkolnych w Kościanie w ostatnich latach wpływa na fakt, iż liczba dzieci nie przekracza liczby dostępnych miejsc w przedszkolach i szkołach. Niższa liczba uczniów w klasach umożliwia wyższy komfort nauki. Tym samym aktualnie nie istnieje potrzeba podjęcia działań, mających na celu zwiększenie liczby miejsc w placówkach szkolnych. Istnieje natomiast potrzeba poprawy jakości nauczania, w tym zapewnienia zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży. W Kościanie brakuje natomiast miejsc opieki nad dziećmi do lat 3. W związku z czym planuje się utworzenie placówki, w której będzie istniała możliwość pozostawienia dzieci do 3 lat pod odpowiednią opieką z wykwalifikowanym personelem.

Mieszkańcy mogą korzystać również z różnych form kształcenia ponadgimnazjalnego. W mieście znajduje się 5 placówek szkół ponadgimnazjalnych.

W mieście znajdują się biblioteki:

- Miejska Biblioteka Publiczna przy ul. Wrocławskiej,
- Biblioteka Pedagogiczna Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Lesznie przy pl. Paderewskiego.

W 2008 r. liczba czytelników wynosiła 5 735, natomiast w 2015 r. znacznie zmniejszyła się i wyniosła 4300 czytelników.

3.2.3. Kultura i ochrona zdrowia

W mieście funkcjonuje:

1. Kościański Ośrodek Kultury, w ramach którego działają:

- pracownia tańca,
- pracownia plastyki,
- pracownia muzyki,
- teatr dziecięco-młodzieżowy,
- Kościański Teatr Kameralny.

Do zadań KOK należy edukacja kulturalna i wychowanie, tworzenie warunków dla rozwoju ruchu artystycznego oraz zainteresowań wiedzą i sztuką, tworzenie warunków dla rozwoju folkloru, a także rękodzieła ludowego i artystycznego, rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych.

2. Muzeum Regionalne im. dr. Henryka Florkowskiego prowadzi zbiory:

- archeologiczne,
- etnograficzne,
- filokartystyczne,
- historyczne,
- militarne,
- numizmatyczne,
- sztuki związanej z Ziemią Kościańską.

Miasto należy do aktywnych. Od 2008 r. zwiększyła się liczba organizacji pozarządowych (wtedy funkcjonowało ich 79), zaś aktualnie znajduje się w nim około 100, m. in.:

- Stowarzyszenie Kupców Ziemi Kościańskiej,
- Stowarzyszenie Przedsiębiorców Ziemi Kościańskiej,
- Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości w Kościanie,
- Stowarzyszenie e-rzemiosło,
- Fundacja Edukacyjna Pro MUSICA,
- Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Wielkopolska Hufiec Kościan im. hm. Floriana Marciniaka,
- Stowarzyszenie Oświatowe im. Dezyderego Chłapowskiego,
- Klub Rotary w Kościanie,
- Kurkowe Bractwo Strzeleckie,
- Stowarzyszenie Pomocy w Rehabilitacji Niepełnosprawnych Psychiczenie i Ruchowo „Klaudiusz”,
- Klub Abstynentów „DROMADER”,
- Stowarzyszenie Absolwentów Gimnazjum i Liceum w Kościanie,
- Stowarzyszenie „DAĆ POMOC”,
- Kościańskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego i Udaru Mózgu,
- Kościańskie Stowarzyszenie Amazonek „Hipolita”,
- Stowarzyszenie „Człowiek dla Człowieka”,
- Stowarzyszenie „Jesteśmy Wśród Was”,
- Polski Związek Niewidomych Okręg Wielkopolski Koło Terenowe Kościan,

- Stowarzyszenie Rodziców Osób Niepełnosprawnych w Kościanie „Razem Łatwiej”,
- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej „ŚWIATŁO NADZIEI”,
- Kościańskie Stowarzyszenie Rozwoju Służby Zdrowia w Kościanie,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Zapobiegania Wypadkom Drogowym „STOP ŚMIERCI”,
- Stowarzyszenie Chór Męski „ARION” w Kościanie,
- Towarzystwo Śpiewu „LUTNIA” im. Zygmunta Cichockiego przy Powiatowym Cechu Rzemiosł i Przedsiębiorczości w Kościanie,
- Zespół Folklorystyczny „Złote Kłosa”,
- Ogólnopolskie Stowarzyszenie z Muzyką do Ludzi”,
- Stowarzyszenie Porozumienie Ziemia Kościańska,
- Stowarzyszenie Orkiestra Dęta „TON”,
- Stowarzyszenie Kobiet Ziemi Kościańskiej,
- Stowarzyszenie Samorządowe Forum Demokratyczne,
- Stowarzyszenie „SURSUM CORDA”,
- Stowarzyszenie „GRUPA ROWEROWA IM. JANA PAWŁA II”,
- Stowarzyszenie „Bożeny, Koleżanki i Przyjaciele”,
- Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci z Niepełnosprawnością Intelektualną „PATRZMY SERCEM”,
- Stowarzyszenie „CZŁOWIEK DLA CZŁOWIEKA”,
- Stowarzyszenie DODAJMY ŻYCIA DO LAT,
- Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami,
- Stowarzyszenie Przyjaciół „RATAJCZAKA” w Kościanie,
- Stowarzyszenie „Porozumienie Samorządowe Ziemi Kościańskiej”,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Przedszkola nr 1 im. Wandy Chotomskiej w Kościanie,
- Uczniowski Klub Sportowy "KSM Tęcza" Kościan,
- Ognisko TKKF „Chemik” Kościan,
- Towarzystwo Sportowe „Amator” Kościan,
- Ludowy Klub Sportowy „Sana” Kościan,
- Międzyszkolny Klub Sportowy „Tęcza” Kościan,
- Kościański Klub Żeglarski,
- Klub Bokserski im. Feliksa Stamma Kościan,

- Klub Jeździecki „WSG” Jeziorki-Osieczna,
- Stowarzyszenie Sportowe „Melkan”,
- Kościańskie Towarzystwo Tenisowe,
- Powiatowe Stowarzyszenie Ludowe Zespoły Sportowe Kościan,
- Powiatowy Szkolny Związek Sportowy Kościan,
- Klub Sportowy „Sztafeta Ateńska” Kościan,
- Klub Sportowy „KOBRA JASS KOŚCIAN”,
- Klub Karate „Gottsu” Kościan,
- Klub Piłkarski „OBRA 1912” Kościan,
- Kościański Klub Sportowy „Obra”,
- Towarzystwo Sportowe Kościańska Liga Futsalu,
- Stowarzyszenie Futbolu Amerykańskiego Towers Kościan,
- Klub Hokejowy WILKI,
- Akademia Futsal Club,
- Towarzystwo Sportowe Kręglarzy Kościańskich „Jedność”,
- Stowarzyszenie „Klub Wujka Karola”,
- Klub Sportów Walki Nokaut Kościan,
- Klub Tańca Sportowego „Poezja”,
- Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka”,
- Uczniowski Klub Sportowy „Czwórka”,
- Uczniowski Klub Żeńskiej Piłki Siatkowej „UKŻPS” Kościan,
- Uczniowski Klub Sportowy „TROPS SPRAWNI - RAZEM” w Kościanie,
- Uczniowski Klub Sportowy „SOKÓŁ” Kościan,
- Uczniowski Klub Sportowy „HELLADA” Kościan,
- Uczniowski Klub Sportowy „KSM TĘCZA” w Kościanie,
- Uczniowski Klub Sportowy „Dwójka” w Kościanie,
- Uczniowski Klub Sportowy „Trójka” w Kościanie,
- Uczniowski Klub Sportowy „SMECZ” w Kościanie,
- Młodzieżowy Klub Sportowy „KASPA”,
- Szkolny Klub Europejski KOLBERG,
- Kościański Klub Piłki Stołowej,
- Stowarzyszenie Obrony Praw Człowieka,

- Kościańska Inicjatywa Obywatelska,
- Kościańska Operatywna Spółdzielnia Socjalna,
- Stowarzyszenie Miłosierdzia św. Wincentego a' Paulo – Kościan Oddział terenowy Kościan,
- Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze oddział w Kościanie,
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków oddział w Kościanie,
- Koło Polskiego Związku Niewidomych w Kościanie,
- Oddział Polskiego Towarzystwa Dysleksji w Kościanie Oddział Terenowy nr 72,
- Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Kościanie,
- Koło Powiatowe Związku Weteranów i Rezerwistów Wojska Polskiego im. Gen. F. Gąsiora,
- Liga Obrony Kraju,
- Towarzystwo Wiedzy Powszechnej Oddział Regionalny w Kościanie,
- Związek Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej w Kościanie,
- Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых Koło Kościan,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kościanie,
- Towarzystwo Miłośników Ziemi Kościańskiej.

W mieście główne zaplecze medyczne stanowią: Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Kościanie Szpital im. Teodora Dunina oraz Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny im. Oskara Bielawskiego. Ponadto, w mieście funkcjonuje wiele przychodni medycznych oraz Ośrodek Rehabilitacyjny (SPZOZ).

3.2.4. Rynek pracy oraz bezrobocie

Gmina Miejska Kościan według danych BDL GUS, w 2016 r. była zamieszkiwana przez 6237 osób pracujących, co stanowi 41% osób pracujących w całym powiecie (15 065 osób). Liczba osób pracujących w Kościanie miała tendencję rosnącą z wyjątkiem 2009 r., lecz w porównaniu z 2014 r. zmniejszyła się:

- 2008 r. – 5967 osób,
- 2009 r. – 5917 osób,
- 2010 r. – 6112 osób,
- 2011 r. – 6116 osób,

- 2012 r. – 6129 osób,
- 2013 r. – 6391 osób,
- 2014 r. – 6295 osób.

Zgodnie z danymi ze Sprawozdania z Działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Kościanie oraz o sytuacji na rynku pracy, stopa bezrobocia na grudzień 2016 r. wyniosła 5,0% w województwie wielkopolskim, natomiast w powiecie kościańskim 4,9%. W porównaniu z danymi ze sprawozdań za poszczególne lata: 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, stopa bezrobocia znacznie się zmniejszyła (2010 r. – 9,1%), a od 2013 r. sytuacja na rynku pracy się poprawia: 2011 r. - 8,7%, 2012 r. – 9,7%, 2013 r. – 9,1%, 2014 r. – 6,8%, 2015 r. – 5,8%. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych również uległa zmniejszeniu: w 2010 r. wynosiła 728 osób, a w 2016 r. już 272 osób.

Tabela 6. Wybrane dane o rynku pracy na 2016 r.

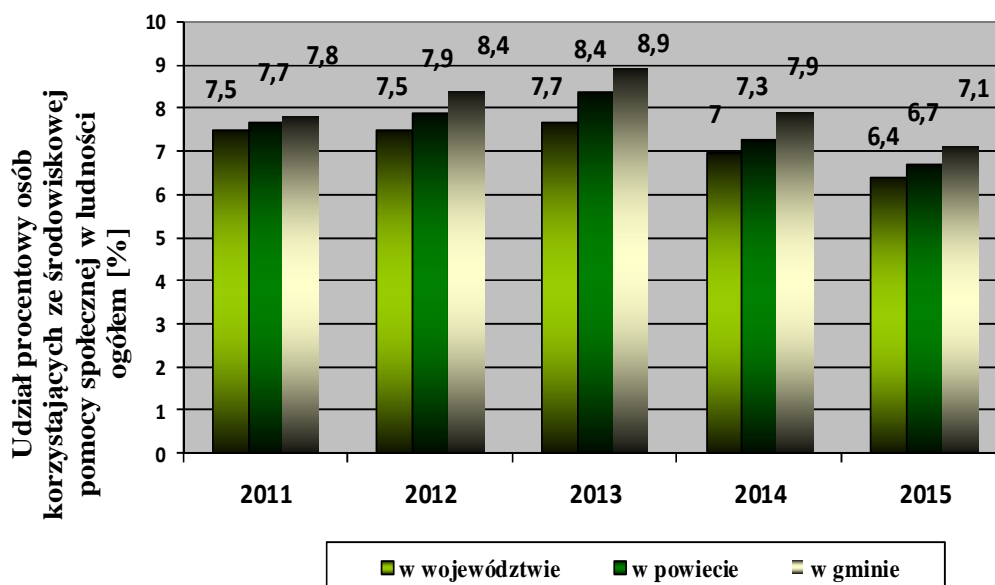
Wybrane dane o rynku pracy w 2016 r. dla Kościana		
	Powiat	Gmina
Osoby pracujące	15 065	6 237
Bezrobotni zarejestrowani	1 397	272
Kobiety	63,3%	59%
Mężczyźni	36,7%	41%
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym*	3,3%	3,2%
Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym*	4,2 %	3,9%

Objaśnienia: *dane: liczba osób w wieku produkcyjnym na 2015 r.

3.2.5. Opieka społeczna

Pomoc i opieka społeczna w mieście należy do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie. W gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w 2015 r. według kryterium dochodowego skorzystało 696 osób. Zasiłki rodzinne na dzieci otrzymuje 558 rodzin. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w latach 2011-2015 maleje, a w 2015 r. wyniósł 7,1%. Wartość ta pomimo tendencji

spadkowej jest wyższa od wartości wskaźnika dla powiatu kościańskiego i województwa wielkopolskiego.

Rycina 6. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem

Źródło: opracowanie własne

Ogólna ilość wypłaconych świadczeń rodzinnych w 2015 r., w porównaniu z 2014 r. zmniejszyła się. Zwiększyła się jedynie ilość wypłaconych specjalnych zasiłków opiekuńczych, co prezentuje poniższa tabela.

Tabela 7. Liczba wypłaconych świadczeń rodzinnych w 2014-2015 r.

Wyszczególnienie	2014	2015	Dynamika w %
Ilość wypłaconych świadczeń rodzinnych ogółem w tym:	33221	31614	95,2
zasiłki rodzinne	13680	12862	94,0
dodatki zasiłków rodzinnych	5526	5186	93,9
zasiłki pielęgnacyjne	12015	11745	97,8
świadczenia pielęgnacyjne	1076	1158	107,6
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	194	209	107,7
dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	0	0	-
specjalny zasiłek opiekuńczy	61	120	197,7
zasiłek dla opiekuna	669	334	49,9

Źródło: opracowanie własne

W Kościanie występuje również problem bezdomności. Miejscem grupowania się bezdomnych w Kościanie jest rejon dworca PKP i PKS, tereny przyległe, a także tereny po byłych zakładach przetwórstwa mięsnego. Liczba bezdomnych jest zmienna.

3.3. Sfera gospodarcza

3.3.1. Struktura działalności gospodarczej

Według danych z GUS na 2015 r. w Gminie Miejskiej Kościan zarejestrowanych w rejestrze REGON było 2129 podmiotów gospodarki narodowej (osoby fizyczne prowadzące działalność). W porównaniu z 2008 r. liczba podmiotów znacznie się zmniejszyła – funkcjonowały wtedy 2943 podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON; w ciągu 7 lat liczba podmiotów gospodarczych zmniejszyła się więc o 814 (PROMP Miasta Kościana na lata 2010-2015). Tak znaczny spadek ilości podmiotów gospodarczych na rynku gospodarczym Kościana związany jest ze znacznym zmniejszeniem się ilości przedsiębiorstw z sektorów: rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo, dostarczanie energii, budownictwo, handel – naprawa samochodów i motocykli, hotelarstwo i gastronomia, informacja i komunikacja, doradztwo finansowe i ubezpieczenia, administracja i usługi, administracja publiczna i obrona – obowiązkowe świadczenia społeczne. Szczegółowe informacje w tabeli poniżej.

Tabela 8. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON w Gminie Miejskiej Kościan

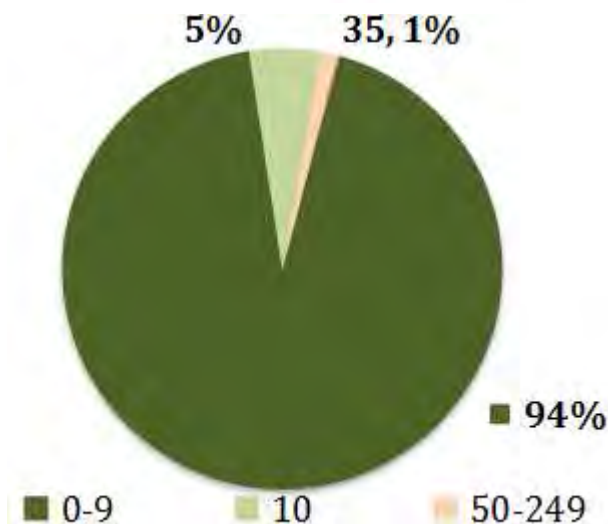
Seksja	Opis	Liczba przedsiębiorstw	
		2008	2015
A	Rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo	144	78
B	Górnictwo i wydobywanie odkrywkowe	-	2
C	Produkcja	-	248
D	Dostarczanie energii	276	2
E	Zaopatrzenie w wodę; zanieczyszczenie wody, gospodarka odpadami	3	10
F	Budownictwo	382	349
G	Handel; naprawa samochodów i motocykli	832	688
H	Transport i składowanie	67	144
I	Hotelarstwo i gastronomia	148	54
J	Informacja i komunikacja	88	53
K	Doradztwo finansowe i ubezpieczenia	487	71
L	Nieruchomości	22	108
M	Działalność w sferze zawodowej,	71	301

	naukowej i technicznej		
N	Administracja i usługi	194	74
O	Administracja publiczna i obrona; obowiązkowe świadczenia społeczne	229	18
P	Edukacja	-	104
Q	Zdrowie publiczne i praca społeczna	-	243
R	Sztuka, rozrywka i rekreacja	-	64
S – T	Inne usługi: gospodarstwo domowe jako pracodawca; wytwarzanie dóbr i usługi gospodarstwa na własne potrzeby	-	184

Na podstawie powyższej tabeli można stwierdzić, iż w porównaniu z 2008 r. zwiększyła się liczba przedsiębiorstw z sektora zaopatrzenia w wodę – zanieczyszczenie wody, gospodarka odpadami, transport i składowanie, nieruchomości oraz działalność w sferze zawodowej, naukowej i technicznej. W mieście zdecydowanie dominują przedsiębiorstwa zajmujące się handlem oraz naprawą samochodów i motocykli (712 podmiotów), budownictwem (343 podmioty) oraz działalnością w sferze zawodowej, naukowej i technicznej (285 podmiotów). Najmniej przedsiębiorstw należy do sekcji zajmujących się górnictwem i wydobywaniem odkrywkowym oraz dostarczaniem energii.

Pod względem klas wielkości podmiotów gospodarczych wyraźnie dominują mikro- i małe przedsiębiorstwa (do 49 zatrudnionych osób), gdyż stanowią łącznie 99% podmiotów gospodarczych w Kościanie.

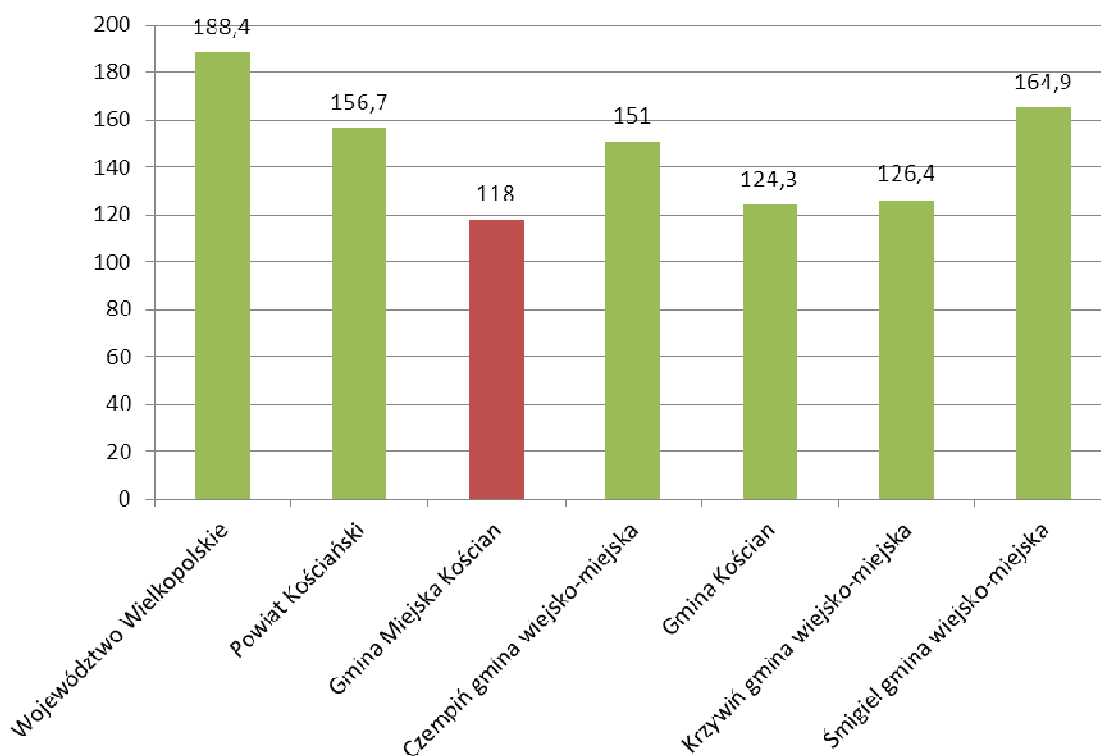
Na tym obszarze działa również 35 przedsiębiorstw zatrudniających od 50-249 pracowników i tylko 3 duże przedsiębiorstwa, zatrudniające więcej niż 250 pracowników – 1%. W porównaniu z 2008 r. struktura ta w niewielkim stopniu uległa zmianie. Wtedy to mikro- i małe przedsiębiorstwa stanowiły blisko 94% podmiotów gospodarczych w Kościanie, pozostałe to były duże przedsiębiorstwa (ich liczba w porównaniu z 2015 r. zmalała o 5%).

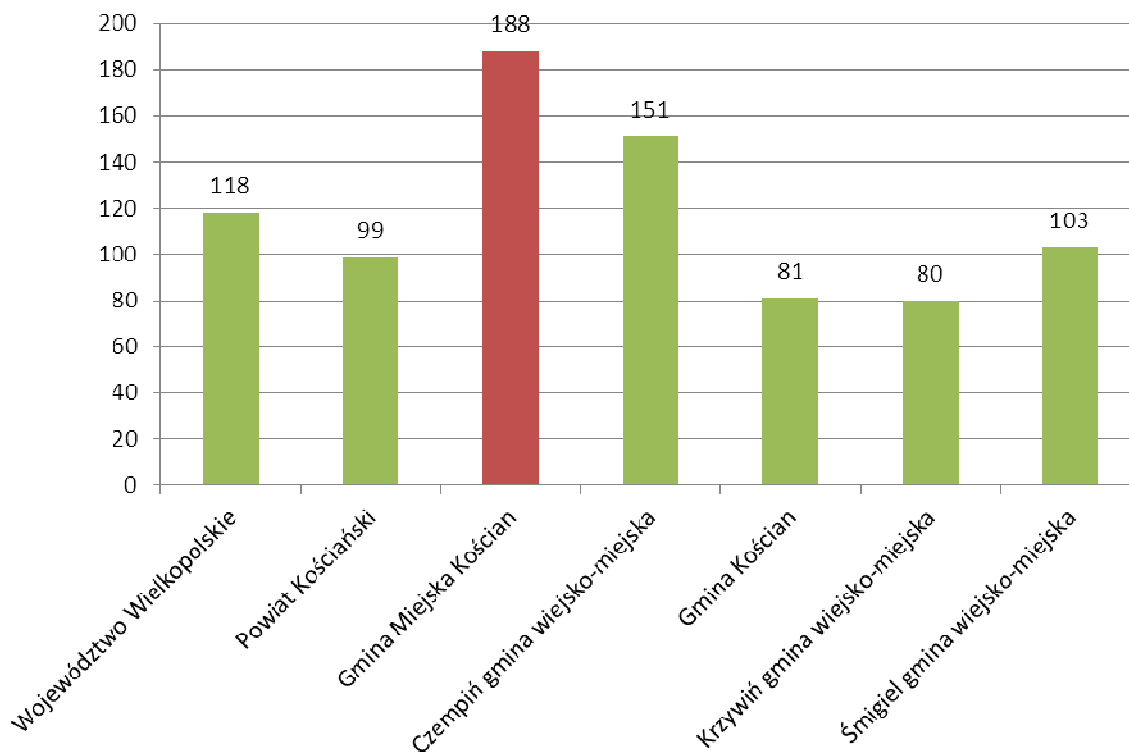
Rycina 7. Podmioty gospodarcze według klas wielkości na terenie Gminy Miejskiej Kościan
Źródło opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Na rycinach 8 i 9 zobrazowano wskaźniki odnoszące się do podmiotów gospodarczych dla Gminy Miejskiej Kościan. Porównano je do wskaźników dla województwa wielkopolskiego oraz innych gmin powiatu kościańskiego.

Kościan jako miasto charakteryzuje się najniższą liczbą podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym, natomiast najwyższą liczbą podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru na 1000 ludności.

Rycina 8. Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2015 r.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Rycina 9. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru na 1000 ludności w 2015 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Najwięksi pracodawcy w mieście to m.in.:

- Meprozet Kościan S.A.,
- Spółdzielnia Mleczarska Mlekovita,
- Kaufland,
- Tesco,
- Intermarche,
- Biedronka,
- Lidl,
- Netto,
- Zakład Piekarniczo - Cukierniczy Marian Kurasiak,
- SOUFFLET FACILITIES POLAND sp. z o. o.,
- Folplast sp. z o. o. sp. k.
- Linde Gaz Sp. z o.o.,
- PSS Społem,
- InstalFilter S.A.

3.3.2. Uwarunkowanie budżetowe realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych

Większość wydatków Gminy Miejskiej Kościan jest przeznaczona na oświatę i wychowanie (40,4%), pomoc społeczną (20,5%) oraz administrację publiczną (10,2%). W 2015 r. dochody na jednego mieszkańca wynosiły 3118,88 zł, w porównaniu do 2011 r. nastąpił wzrost dochodów na 1 mieszkańca o 475,61 zł. Natomiast wydatki na jednego mieszkańca gminy wynosiły 3229,91 zł, w porównaniu do 2011 r. wydatki na 1 mieszkańca wzrosły o 557,75 zł. Szczegółowe informacje dotyczące finansów publicznych Gminy Miejskiej Kościan zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 9. Finanse publiczne Gminy Miejskiej Kościan w latach 2011-2015

FINANSE PUBLICZNE [zł]					
	2011	2012	2013	2014	2015
Dochody ogółem	63 953 859,20	68 597 498,82	67 996 101,48	73 611 081,96	74 669 093,45
Dochody majątkowe	2 640 864,51	4 056 367,27	1 872 186,96	3 609 876,94	1 217 370,04
Dochody własne	12 429 531,56	13 412 353,52	14 411 976,79	15 606 709,83	17 844 607,13
Dotacje ogółem	6 455 601,04	7 434 171,00	8 958 108,58	8 087 672,43	8 816 617,04
Dochody na 1 mieszkańca	2 643,27	2 848,02	2 831,99	3 073,27	3 118,88
Wydatki ogółem	36 857 053,57	41 708 130,55	40 792 673,19	46 598 741,24	44 107 686,37
Wydatki na 1 mieszkańca	2 672,16	3 022,55	2 958,13	3 397,90	3 229,91
FINANSOWANIE I WSPÓLFINANSOWANIE PROGRAMÓW I PROJEKTÓW UNIJNYCH [zł]					
Dochody razem	1 174 086,18	1 784 789,27	2 166 696,55	546 251,72	2 719 638,22
Środki z budżetu państwa lub inne przekazane jako współfinansowanie progr. i proj. realizowanych z udz. śr. z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE	72 092,00	24 321,02	13 827,99	2 997,10	0,00

Płatności w zakresie budżetu środków europejskich	1 101 994,18	1 760 468,25	2 152 868,56	543 254,62	2 719 638,22
--	--------------	--------------	--------------	------------	--------------

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca, www.poznan.stat.gov.pl

Struktura wydatków budżetu Gminy Miejskiej Kościan według działów w 2015 r. przedstawiała się następująco (dane podane w %):

- Rolnictwo i łowiectwo: 0,
- Transport i łączność: 5,2,
- Gospodarka mieszkaniowa: 3,4,
- Administracja publiczna: 10,2,
- Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa: 1,7,
- Różne rozliczenia: 0,4,
- Oświata i wychowanie: 40,4,
- Pomoc społeczna: 20,5,
- Edukacyjna opieka wychowawcza: 0,9,
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska: 2,4,
- Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego: 3,9,
- Kultura fizyczna: 7,9,
- Działalność usługowa: 0,1
- Ochrona zdrowia: 1,1,
- Pozostałe: 1,9.

3.4. Sfera techniczna

Strefa techniczna obejmuje elementy takie jak: sieci przesyłowe, urządzenia oraz trakty komunikacyjne. Dostępność tych elementów ma wpływ na poziom życia mieszkańców i atrakcyjność inwestycyjną Miasta.

Zgodnie z Programem Ochrony Środowiska dla Miasta Kościana z 2015 r., Kościan wyposażony jest w pełny system wodociągowo-kanalizacyjny oraz posiada oczyszczalnię ścieków typu mechaniczno-biologiczną, zlokalizowaną w Kiełczewie (Gmina Kościan), z której korzysta blisko 24 tysiące osób. Ścieki komunalne i przemysłowe dostarczane są

do oczyszczalni miejską siecią kanalizacyjną oraz transportem specjalistycznym poprzez punkt zlewny ścieków dowożonych.

Z końcem 2013 r. funkcjonowało ponad 75 kilometrów sieci wodociągowej, oznacza to, że 100% ogółu ludności korzystało z wodociągu miejskiego (w tym około 15 kilometrów sieci magistralnych) i ponad 57,5 kilometrów sieci kanalizacji sanitarnej – w tym ponad 2 kilometry rurociągów tłocznych (99,9% ogółu ludności korzystało z kanalizacji), ponad 3 tys. przyłączy wodociągowych oraz 2,8 tys. przyłączy kanalizacyjnych.

W porównaniu z 2008 r. długość sieci wodociągowej rozdzielczej i kanalizacyjnej zwiększyła się, a zatem wzrosło również zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych.

Tabela 10. Dane dotyczące sieci wodociągowo-kanalizacyjnej w Mieście Kościan w 2008 i 2013 r.

Miasto Kościan	Sieć w km		Przyłącza prowadzące do sieci mieszkalnej		Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych	
	wodociągowa rozdzielcza	kanalizacyjna	wodociągowe	kanalizacyjne	w dm^3	$\text{m}^3/1$ mieszk.
2008	57,8	52,9	2849	2639	-	34,9
2013	75	57,5	3022	2773	867,2	36,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Na system kanalizacyjny składa się 8 przepompowni zlokalizowanych w różnych częściach Miasta (ul. Naclawska, Boczna, Bączkowskiego, Gostyńska, Topolowa, Kruszewskiego). Na system wodociągowy składają się również Stacja Uzdatniania Wody przy ul. Jesionowej o wydajności projektowanej $Q = 250 \text{ m}^3/\text{h}$, gdzie procesowi uzdatniania poddawana jest woda surowa dostarczana magistralą wodociągową z ujęcia Kurza Góra i Łąki Racot oraz Stacja Uzdatniania Wody Łazienki. Źródłem zaopatrzenia w wodę są ujęcia wód podziemnych, zlokalizowane w rejonie tej stacji.

Miasto jest w pełni zgazyfikowane i wyposażone w sieć energetyczną z przechodzącym przez Miasto głównym korytarzem energetycznym. Kościan zaopatrywany jest w gaz ziemny z sieci krajowej wysokiego ciśnienia poprzez stacje redukcyjno-pomiarowe I-go stopnia w Gryżynie i Czarkowie. Na obszarze Miasta zlokalizowane są następujące elementy infrastruktury gazowniczej: gazociągi średniego ciśnienia (od 10 kPa do 0,5 MPa włącznie) o łącznej długości około 25 kilometrów. Wykonane są one jako gazociągi stalowe oraz

z tworzyw sztucznych (PE). Ich stan techniczny został oceniony przez eksploatatora jako dobry, gazociągi niskiego ciśnienia (do 10 kPa włącznie) o łącznej długości około 52,8 km. Wykonane są one jako gazociągi stalowe oraz z tworzyw sztucznych (PE), stacje redukcyjno-pomiarowe II-go stopnia.

Na obszarze Miasta zlokalizowanych jest łącznie 15 stacji red.-pom. II-go st., z czego 8 z nich pracuje indywidualnie dla potrzeb odbiorców przemysłowych. Ich stan techniczny został oceniony przez eksploatatora jako dobry. Na koniec 2013 r., 95,7 % ludności Kościana korzystało z instalacji gazowej. Przeważająca większość instytucji i podmiotów gospodarczych na terenie Miasta korzysta ze źródeł ciepła opalanych gazem ziemnym.

Na obszarze Miasta Kościana zlokalizowane są następujące elementy infrastruktury elektroenergetycznej: napowietrzne linie wysokiego napięcia WN 110 kV, stacja GPZ 110/15 kV „Kościan” (Główny Punkt Zasilający), napowietrzne i kablowe linie średniego napięcia SN 15 kV, wewnętrzne i słupowe stacje transformatorowe SN/nn 15/0,4 kV. Na obszarze Miasta i bezpośrednio przy jego granicy zlokalizowanych jest 79 stacji transformatorowych SN/nn 15/0,4 kV należących do ENEA S.A., 12 stacji stanowiących własność poszczególnych odbiorców oraz kilka stacji znajdujących się w eksploatacji PKP Energetyka, a także linie niskiego napięcia nn.

Miasto Kościan stanowi węzeł komunikacyjny o charakterze krajowym i regionalnym, którym przenoszona jest znaczna część ruchu tranzytowego przede wszystkim z południa na północ Polski. Tworzą go drogi publiczne oraz linia kolejowa: droga krajowa Nr 5 relacji Lubawka – Grudziądz, droga wojewódzka Nr 308 relacji Nowy Tomyśl – Kunowo, linia kolejowa nr 271 relacji Poznań – Wrocław w ciągu komunikacji międzynarodowej E 59.

Miasto Kościan położone jest: w odległości około 40 km na południe od autostrady A2 powiązanej komunikacyjnie poprzez drogę krajową nr 5, w odległości około 60 km na wschód od autostrady A2 powiązanej komunikacyjnie poprzez drogę wojewódzką nr 308, w odległości około 30 km na wschód od drogi krajowej nr 32, powiązanej komunikacyjnie poprzez drogę wojewódzką nr 308, w odległości około 32 km na południe od drogi krajowej nr 12, powiązanej komunikacyjnie poprzez drogę krajową nr 5.

Na terenie Kościana sieć komunikacyjną tworzą również drogi powiatowe o łącznej długości około 22,7 kilometrów (39 ulic) i drogi gminne ustanowione jako publiczne (120 ulic, tj. 33,077 km długości) oraz ogólnodostępne drogi i ulice niezaliczone do kategorii dróg publicznych. Sieć dróg i ulic uzupełniają trasy rowerowe.

Największe natężenie ruchu ma miejsce wzdłuż ulic, na których odbywa się ruch tranzytowy, docelowy oraz wewnętrzny:

- fragment DW nr 308 Grodzisk Wielkopolski - Gostyń: w obrębie ulic Gostyńskiej i Grodziskiej,
- ciąg ulic: Śmigielska, ks. Surzyńskiego, Al. Kościuszki, Prymasa St. Wyszyńskiego, Kościelna, Rynek, Szczepanowskiego, Piłsudskiego, Poznańska,
- ciąg ulic: Piłsudskiego, Rzemieślnicza, Targowa, Strzelecka, Kilińskiego, Piaskowa, Broniewskiego, Śmigielska,
- ciąg ulic: Północna, Gostyńska, Łąkowa, Młyńska, ks. Surzyńskiego, Śmigielska, Chłapowskiego,
- ul. Naclawska – prowadzi ruch na teren gminy wiejskiej i tereny wypoczynkowe nad jeziorem Wonieść,
- ul. Wielichowska i ul. Sierakowskiego – prowadzi ruch ku obwodnicy i na teren wiejski.

Rycina 10. Układ komunikacyjny w Mieście Kościan

Źródło: opracowanie własne

Strefa płatnego parkowania obejmuje drogi gminne i powiatowe w Kościanie, dzięki czemu zwiększyła się rotacja samochodów parkujących w centrum Miasta. Alternatywę stanowią parkingi przy centrach usługowych.

3.5. Sfera środowiskowa

Na terenie Miasta nie występują obszary objęte formami ochrony przyrody, w tym pomniki przyrody, parki narodowe, czy parki krajobrazowe. Kościan graniczy od północy z obszarem Natura 2000 - Obszar Specjalnej Ochrony Ptasiej Wielki Łęg Obrzański, którego powierzchnia wynosi 234,31 km².

Obszar Natura 2000 Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Zbiornik Wonieść oddalony jest ok. 9 km od południowej granicy obszaru rewitalizacji, granica Parku Krajobrazowego im. gen. Dezyderego Chłapowskiego znajduje się w odległości ok. 13 km od południowej granicy obszaru rewitalizacji.

Kościan wchodzi w skład strefy wielkopolskiej dla celów oceny jakości powietrza pod kątem zawartości dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, tlenku węgla i benzenu, pyłu zawieszonego PM10 oraz zawartego w tym pyłu ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu. Zarówno pod kątem ochrony zdrowia, jak i ochrony roślin strefę zaliczono do klasy A. Do klasy C zaliczono strefę ze względu na poziom pyłu zawieszonego PM10 oraz pyłu zawieszonego PM2,5. Przypisanie całej strefie wielkopolskiej klasy C dla tych substancji nie oznacza, że przekroczenia występują na całym obszarze. Oznacza to, że na obszarze strefy są miejsca wymagające podjęcia działań na rzecz poprawy jakości powietrza.

Tabela 11. Klasyfikacja sfery wielkopolskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

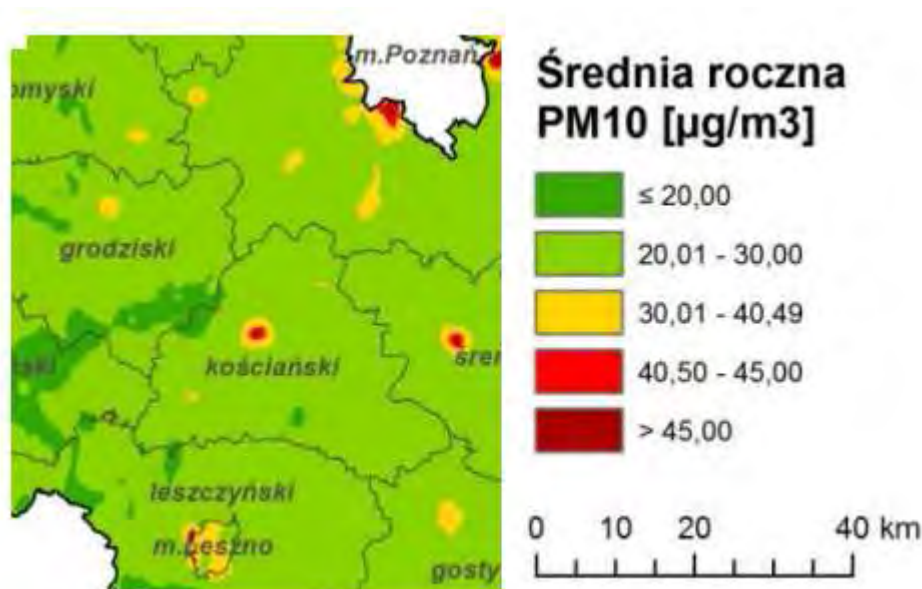
Substancja	Symbol klasy dla poszczególnych substancji											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	Pył PM _{2,5}	Pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
Klasa	A	A	A	A	C1	C	A	A	A	A	A	C

Źródło: opracowanie własne na podstawie Rocznej Oceny Jakości Powietrza w woj. Wielkopolskim za rok 2016

Dla celów ochrony powietrza pod kątem zawartości ozonu Kościan zalicza się do strefy wielkopolskiej. Na terenie strefy wielkopolskiej odnotowano przekroczenia poziomów dopuszczalnych ozonu, w związku z tym została ona zakwalifikowana do klasy C, z uwagi na ochronę zdrowia ludzi, jak i ochronę roślin.

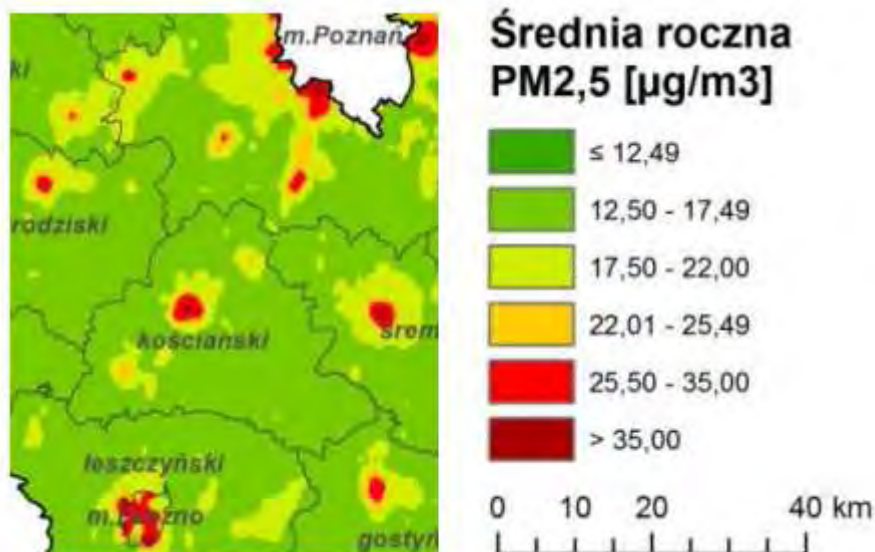
Ozon jest zanieczyszczeniem wtórnym powstającym w większych stężeniach przy sprzyjających warunkach meteorologicznych, w atmosferze zawierającej substancje uczestniczące w procesie powstawania ozonu w troposferze (tlenki azotu, węglowodory). Wyniku nie należy utożsamiać ze stanem jakości powietrza na terenie całej strefy, gdyż klasa C często oznacza lokalny problem z daną substancją - klasa wynikowa zawsze odpowiada najmniej korzystnej z uzyskanych klasyfikacji.

Kościan jest miastem, na którego terenie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego stężenia średniorocznego pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz PM_{2,5} w 2015 r. Maksymalne stężenie średnioroczne wynosiło 48,9 µg/m³ PM₁₀ oraz 42,60 µg/m³ PM_{2,5}. Dane o wielkościach stężeń zostały określone na podstawie danych wynikowych modelowania matematycznego przeprowadzonego przy użyciu modelu Calmet/Calpuff uzupełnionych o utworzoną bazę emisyjną i dane meteorologiczne z modelu WRF (źródło: Program Ochrony Powietrza dla strefy wielkopolskiej (w zakresie pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz B(A)P)).

Rycina 11. Stężenia średnioroczne pyłu PM₁₀ w 2015 r.

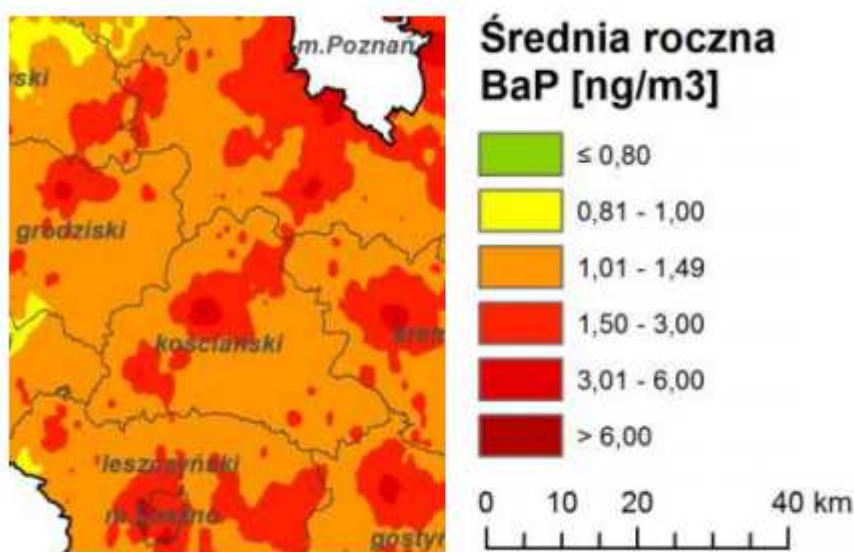
źródło: projekt Programu Ochrony Powietrza dla strefy wielkopolskiej (w zakresie pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz B(A)P) sporządzony przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego

Rycina 12. Stężenia średnioroczne pyłu PM_{2,5} w 2015 r.

źródło: projekt Programu Ochrony Powietrza dla strefy wielkopolskiej (w zakresie pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz B(A)P) sporządzony przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego

Na terenie Kościana stwierdzono również przekroczenia maksymalnego stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu - w 2015 roku wynosiło ono 11,49 ng/m³. Również i w tym przypadku dane o wielkościach stężeń zostały określone na podstawie danych wynikowych modelowania matematycznego przeprowadzonego przy użyciu modelu Calmet/Calpuff uzupełnionych o utworzoną bazę emisyjną i dane meteorologiczne z modelu WRF (źródło: Program Ochrony Powietrza dla strefy wielkopolskiej (w zakresie pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz B(A)P)).

Rycina 13. Stężenia średnioroczne benzo(a)pirenu w 2015 r.

źródło: projekt Programu Ochrony Powietrza dla strefy wielkopolskiej (w zakresie pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz B(A)P) sporządzony przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego

4. METODOLOGIA OPRACOWANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

4.1. Identyfikacja obszaru zdegradowanego oraz przyjęte wskaźniki w analizie obszaru zdegradowanego

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1023) obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych lub
- 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Za obszary koncentracji negatywnych zjawisk w każdej ze sfer można uznać te, dla których przyjęte wskaźniki są gorsze niż średnia dla gminy. Występowanie zjawisk kryzysowych w sferze społecznej jest zatem warunkiem, by dany obszar mógł zostać uznany za obszar zdegradowany.

Analizy rozmieszczenia zjawisk kryzysowych przeprowadzono w rozkładzie przestrzennym odniesionym do podziału Miasta na jednostki pomocnicze (urbanistyczne) -

osiedla. Zostały one wydzielone z uwzględnieniem występującego na danym obszarze: specyficznego charakteru zabudowy, a także położeniem topograficzno-przestrzennym oraz arteriami komunikacyjnymi stanowiącymi ich granicę.

Podział Miasta miał również na celu lepszą charakterystykę statystyczną i wyodrębnienie obszaru zdegradowanego w sposób gwarantujący obiektywizm poszczególnych zjawisk oraz z drugiej strony wieloaspektowość funkcji terenu. Pojęcie jednostki urbanistycznej zostało zdefiniowane przez Instytut Rozwoju Miast w publikacji „System monitorowania rewitalizacji” z 2010, autorstwa W. Jarczewskiego oraz J. Jeżaka. Zgodnie z tą definicją „jednostki urbanistyczne to obszary stosunkowo nieduże, możliwie jednorodne pod względem funkcjonalnym oraz względnie homogeniczne pod względem morfologicznym i społecznym. Ich zaletą jest to, że stanowią naturalne jednostki dla zbierania i przedstawiania wielu informacji, a także podejmowania działań rewitalizacyjnych²”.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji za pomocą analizy zjawisk kryzysowych w rozkładzie na wyżej wyznaczone osiedla miało także na celu ujęcie wszystkich terenów przemysłowych położonych w ich zasięgu, aby stały się one integralnymi częściami wyznaczonego obszaru zdegradowanego (wyniki dotyczące intensywności występowania zjawisk kryzysowych dotyczą kontekstowo także tych terenów).

Ponadto zgodnie z art. 10, ust. 3 ustawy o rewitalizacji niezamieszkałe tereny przemysłowe, w tym poportowe i powydobywcze, tereny powojenne albo pokolejowe, na których występują negatywne zjawiska w części gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji. Tym samym w rozdziale 2.5. Sfera środowiskowa przeprowadzono analizę jakością terenów przemysłowych i pokolejowych występujących w granicach Miasta Kościana, celem wskazania istniejących na ich terenie problemów. Uzasadnienie włączenia terenów przemysłowych i pokolejowych do obszaru rewitalizacji zostało przedstawione w rozdziale 5.1. Obszar rewitalizacji Miasta Kościana.

W ten sposób Gminny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Przemysłowych dla miasta Kościana będzie mógł traktować tzw. miejskie obszary zdegradowane i obszary przemysłowe jako tereny komplementarne.

Podstawowe dane dotyczące obszarów jednostek pomocniczych przedstawiono w poniższej tabeli.

---

² System monitorowania rewitalizacji, Kraków 2010, Wojciech Jarczewski, Janusz Jeżak, str. 14

Tabela 12. Charakterystyka jednostek pomocniczych Miasta Kościana

Nazwa osiedla	Liczba mieszkańców	Powierzchnia osiedla [ha]
Os. Błonie	2193	83,4
Os. Gurostwo	1693	141,0
Os. Jagiellońskie	2875	13,2
Os. Konstytucji 3 maja	2081	55,1
Os. Piastowskie	3684	31,2
Os. Sikorskiego	1257	51,3
Os. Śródmieście	2384	75,4
Os. Wesołe Miasteczko	3639	262,5
Os. Wolności	4501	162,8
razem	24307	876,0

Źródło: opracowanie własne

Delimitacja obszaru zdegradowanego została dokonana na podstawie diagnozy pozwalającej na wyznaczenie tych obszarów i ujęcie ich w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych Miasta Kościana na lata 2010-2015 (stosownie do art. 52 ustawy o rewitalizacji). Uzupełnienie diagnozy o wskaźniki dla sfery środowiskowej i technicznej odbyło się w oparciu o aktualne dane z 2016 r.

W ramach ówczesnej delimitacji brak było ustawowych kryteriów doboru wskaźników. Dodatkowo problem stanowiła dostępność danych, dotyczących poszczególnych obszarów, gdyż Kościan jest niewielką gminą miejską o powierzchni ok. 9 km². Na podstawie dostępnych danych statystycznych, wyników przeprowadzonych ankiet oraz konsultacji z mieszkańcami, przedsiębiorcami i pracownikami jednostek miejskich wyodrębniono obszary, których obecny stan wskazuje na występowanie zjawisk kryzysowych.

Diagnoza pozwalająca na wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji stanowi załącznik nr 3 do **Uchwały Nr XIII/142/16 Rady Miejskiej Kościana z dnia 17 marca 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji.**

Diagnoza ogólna dała materiał początkowy, który określił główne problemy i potrzeby Miasta oraz pozwoliła wskazać przesłanki rewitalizacji i kryteria według, których należy wyznaczyć obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji.

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji określono zestawienie kryteriów – wskaźników wpisujących się w zakres diagnozowania oraz delimitacji sprecyzowany w ustawie o rewitalizacji oraz wytycznych Ministerstwa Rozwoju.

Zastosowano mieszane kryteria wyboru obszarów wymagających działań rewitalizacyjnych oraz skorzystano z kryteriów stosowanych w ramach programu ZPORR, kryteriów stosowanych w ramach Inicjatywy Wspólnotowej URBAN II, a także kryteriów odnoszących się do wspierania działań z zakresu mieszkalnictwa. Kryteria, które były brane pod uwagę, zostały podzielone na dwie grupy: główne i pomocnicze.

Kryteria główne to:

- wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej (W1) – liczba aktywnych podmiotów gospodarczych wpisanych do ewidencji podmiotów gospodarczych, na 1 000 mieszkańców osiedla w 2008 r.,
- poziom ubóstwa i wykluczenia (W2) – mierzony liczbą rodzin korzystających z pomocy społecznej, na 1 000 mieszkańców w 2008 r.,
- poziom wartości zasobu mieszkaniowego (W3) – mierzony liczbą budynków wybudowanych przed 1989 r. w stosunku do ogólnej liczby budynków (dane z 2002 r.),
- poziom osób w wieku poprodukcyjnym (W4) – mierzony liczbą osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców osiedla w 2008 r.,
- poziom przestępczości i wykroczeń (W5) – mierzony liczbą popełnionych przestępstw, wykroczeń i podejmowanych przez Straż Miejską interwencji przeciwko łamaniu porządku publicznego na 1000 mieszkańców osiedla w 2008 r.

Kryteria pomocnicze to:

- liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków (W6) – liczba bezwzględna obiektów na danym osiedlu,
- poziom obciążenia ekonomicznego (W7) – mierzony liczbą osób w wieku nieprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku produkcyjnym w 2008 r.,
- analiza wyników ankiet (W8) – liczba wskazań poszczególnych obszarów Miasta, jako obszarów wymagających podjęcia działań rewitalizujących.
- wskaźnik przedsiębiorczości (W9) – mierzony liczbą zamkniętych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców osiedla w 2008 r.,
- liczba mieszkań komunalnych (W10) – liczba bezwzględna mieszkań komunalnych na danym osiedlu,

- gęstość zaludnienia (W11) – liczba mieszkańców danego osiedla w stosunku do jego powierzchni [ha],
- udział terenów zielonych w całkowitej powierzchni osiedla (W12) – mierzony powierzchnią terenów zieleni w stosunku do powierzchni osiedla [%],
- występowanie terenów przemysłowych (W13),
- niska emisja (W14) – mierzony jako zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego.

Dla zwiększenia czytelności analizy danych, występowanie poszczególnych zjawisk zaprezentowano na mapach poglądowych różnym nasyceniem kolorów.

Dla wskaźników, gdy wyższy poziom oznacza gorszą sytuację niż średnio w mieście, zastosowano następującą skalę ocen:

- 1,5 razy więcej niż średnia dla Miasta – bardzo wysoką wartość wskaźnika oznaczono kolorem czerwonym,
- 1,2 – 1,5 razy więcej niż średnia dla Miasta – wysoką wartość wskaźnika oznaczono kolorem pomarańczowym,
- do 1,2 razy więcej niż średnia dla Miasta przeciętną wartość wskaźnika oznaczono kolorem żółtym.

Dla wskaźników, gdy niższy poziom oznacza gorszą sytuację niż średnio w mieście, zastosowano następującą skalę ocen:

- wartość wskaźnika niższa niż średnia dla Miasta pomnożona przez 0,5 – oznaczono kolorem czerwonym,
- wartość wskaźnika niższa niż średnia dla Miasta pomnożona przez 0,8 – oznaczono kolorem pomarańczowym,
- wartość wskaźnika niższa niż średnia dla Miasta – oznaczono kolorem żółtym.

Obszary niewyróżnione kolorami nacechowane są wskaźnikami lepszymi od średniej dla całego Miasta.

4.2. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

4.2.1. Sfera społeczna

Poziom ubóstwo i wykluczenia (W2)

Zbadano rozmieszczenie wg miejsca zamieszkania rodzin, które w 2008 r. korzystały z pomocy społecznej, w oparciu o dane z Ośrodka Pomocy Społecznej. Ze względu na różną

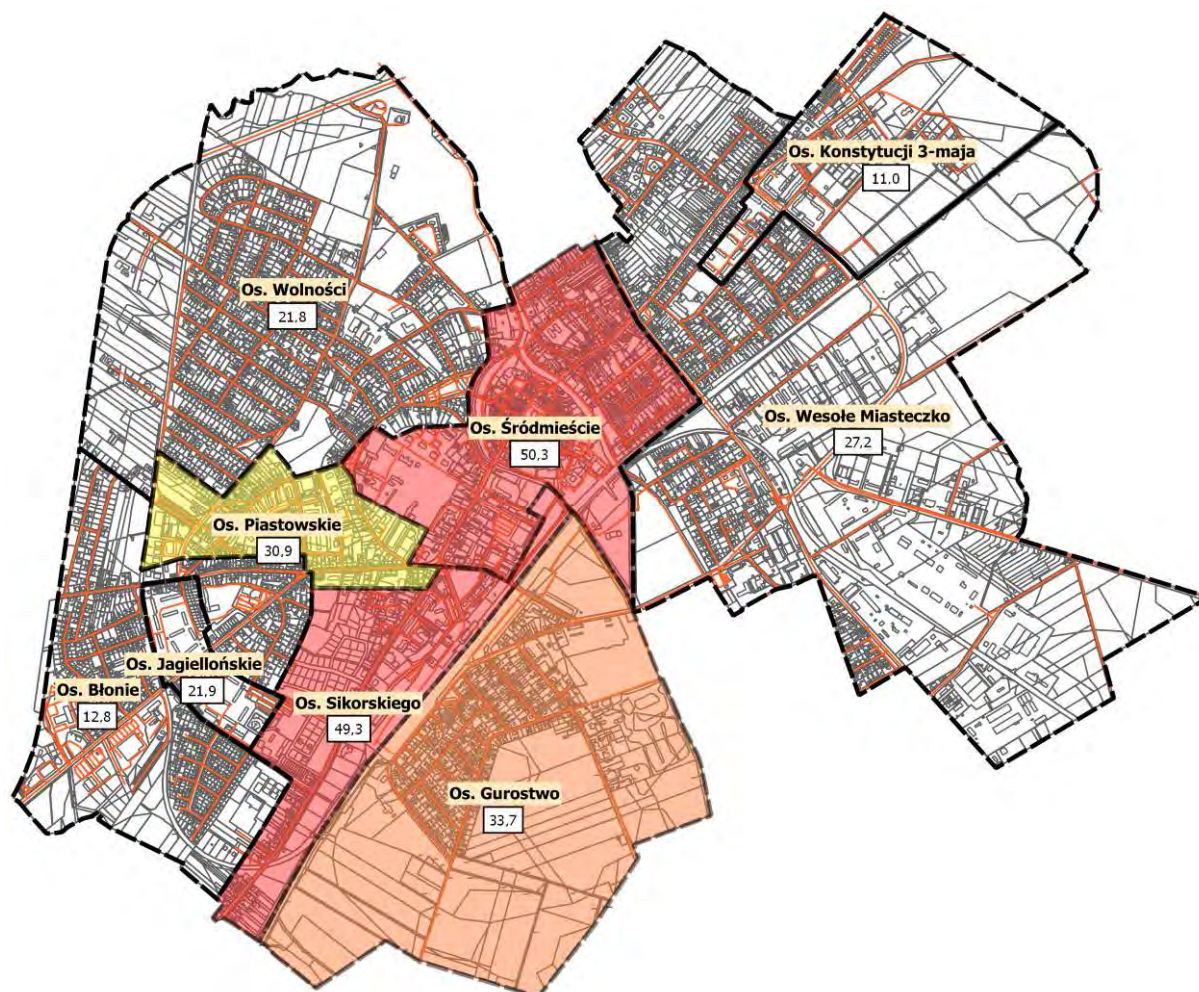
powierzchnię oraz dysproporcje w liczbie ludności poszczególnych osiedli, dane przeliczono na 1000 mieszkańców obszaru, co pozwoliło porównywać uzyskane dane. W 2008 r. 664 rodziny skorzystały z pomocy Ośrodka, co odpowiada 27,32 rodzinom na 1000 mieszkańców Miasta. Na czterech osiedlach wskaźnik jest wyższy niż średnia dla Miasta tj. w kolejności rosnącej os. Gurostwo, os. Piastowskie, os. Sikorskiego i os. Śródmieście.

Tabela 13. Liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej w podziale na osiedla w 2008 r.

Nazwa osiedla	Rodziny, którym przyznano pomoc społeczną w 2008r.	Mieszkańcy osiedla (stan na koniec 2008r.)	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców ³
Os. Błonie	28	2193	12,77	35,75
Os. Gurostwo	57	1693	33,67	94,27
Os. Jagiellońskie	63	2875	21,91	61,36
Os. Konstytucji 3 maja	23	2081	11,05	30,95
Os. Piastowskie	114	3684	30,94	86,64
Os. Sikorskiego	62	1257	49,32	138,11
Os. Śródmieście	274	2384	12,2	115
Os. Wesołe Miasteczko	99	3639	27,21	76,17
Os. Wolności	98	4501	21,77	60,96
Kościan	2 240	24 306	92	257,6

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie

³ Poziom ubóstwa i wykluczenia obliczono dla miasta, uwzględniając liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców obszaru, natomiast wartość referencyjna wskaźnika dla województwa podawana jest jako liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców obszaru (62 os. na 1000 mieszkańców). W celu porównania kryterium dla miasta i dla województwa przemnożono liczbę rodzin przez 2,8 (tyle wyniosła podawana przez GUS przeciętną liczbę osób w gospodarstwie domowym w Wielkopolsce w 2008 r.)

Rycina 14. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców w jednostkach pomocniczych

Poziom liczby osób w wieku poprodukcyjnym (W4)

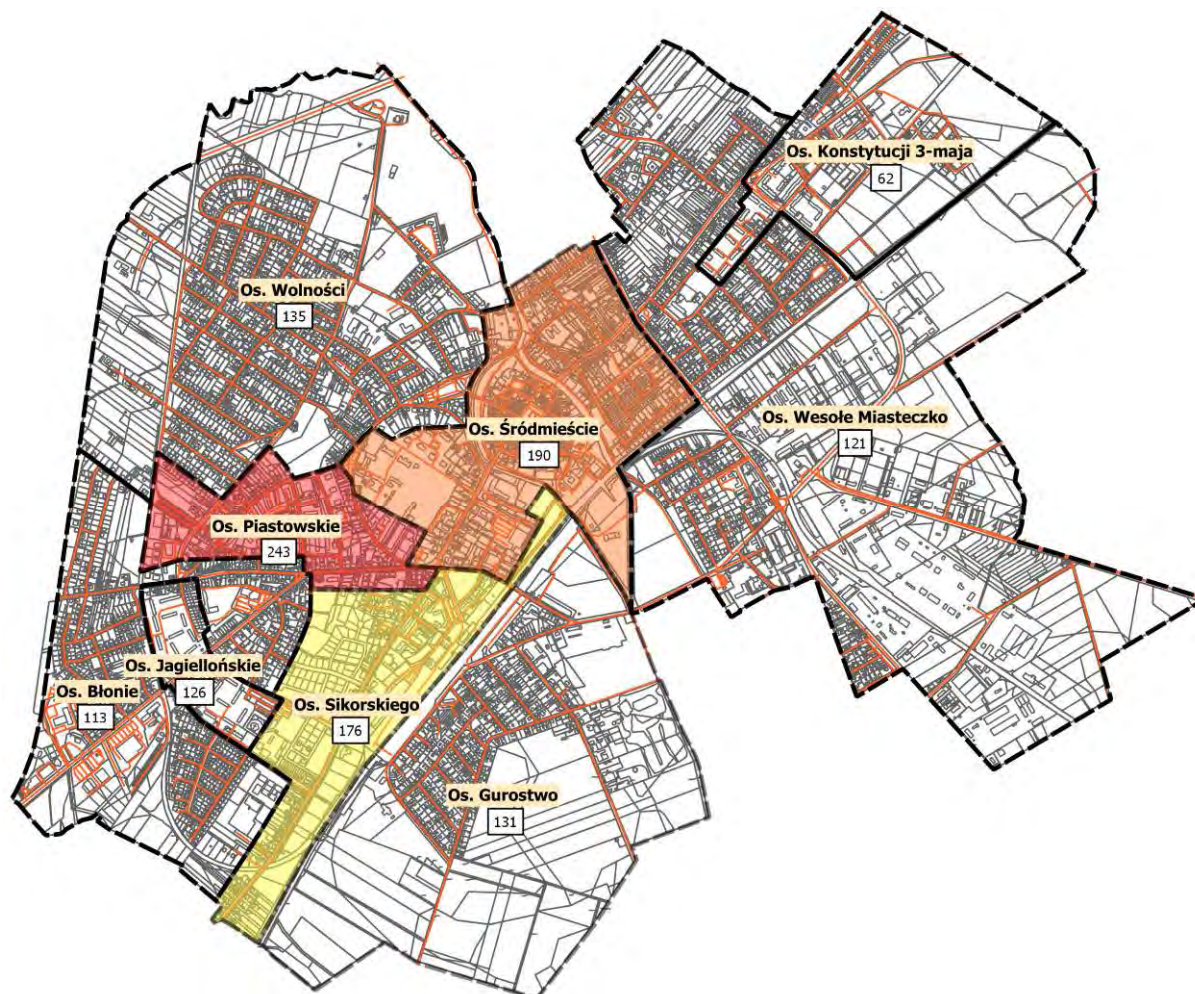
W celu zbadania zależności pomiędzy grupami ekonomicznymi w podziale na osiedla posłużono się danymi z Wykazu Ilościowego Mieszkańców Urzędu Stanu Cywilnego w Kościanie. Określono liczebność poszczególnych grup wiekowych (wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny) w odniesieniu do 9 wyróżnionych osiedli w Kościanie wg stanu na 31 grudnia 2009 r. Wykaz ilościowy mieszkańców zawiera osoby czasowo i stałe zameldowane w mieście (stąd różnica w stosunku do danych statystycznych GUS).

Tabela 14. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w podziale na osiedla

Nazwa osiedla	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	razem	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 1000 mieszkańców obszaru
Os. Błonie	459	1903	301	2663	113
Os. Gurostwo	250	906	174	1330	131
Os. Jagiellońskie	434	2147	373	2954	126
Os. Konstytucji 3 maja	500	2310	185	2995	62
Os. Piastowskie	468	220	862	3550	243
Os. Sikorskiego	247	986	264	1497	176
Os. Śródmieście	456	1503	461	2420	190
Os. Wesołe Miasteczko	619	2372	410	3401	121
Os. Wolności	757	3214	6211	4592	135
Kościan	4190	17281	3931	24402	155

Źródło: Dane z Urzędu Stanu Cywilnego w Kościanie

Najwięcej osób w wieku poprodukcyjnym mieszka na osiedlu Piastowskim, Wolności i w Śródmieściu. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców obszaru wśród osiedli z najbardziej niekorzystnymi trendami demograficznymi znalazły się wymienione wcześniej os. Piastowskie, Śródmieście oraz os. Sikorskiego.

Rycina 15. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 1000 mieszkańców w jednostkach pomocniczych

Poziom przestępczości i wykroczeń (W5)

Określone rejony działania dzielnicowych oraz strażników miejskich w przybliżeniu odpowiadają obszarowo osiedlom w mieście, co pozwoliło zbadać rozkład przestrzenny przestępczości, wykroczeń i interwencji.

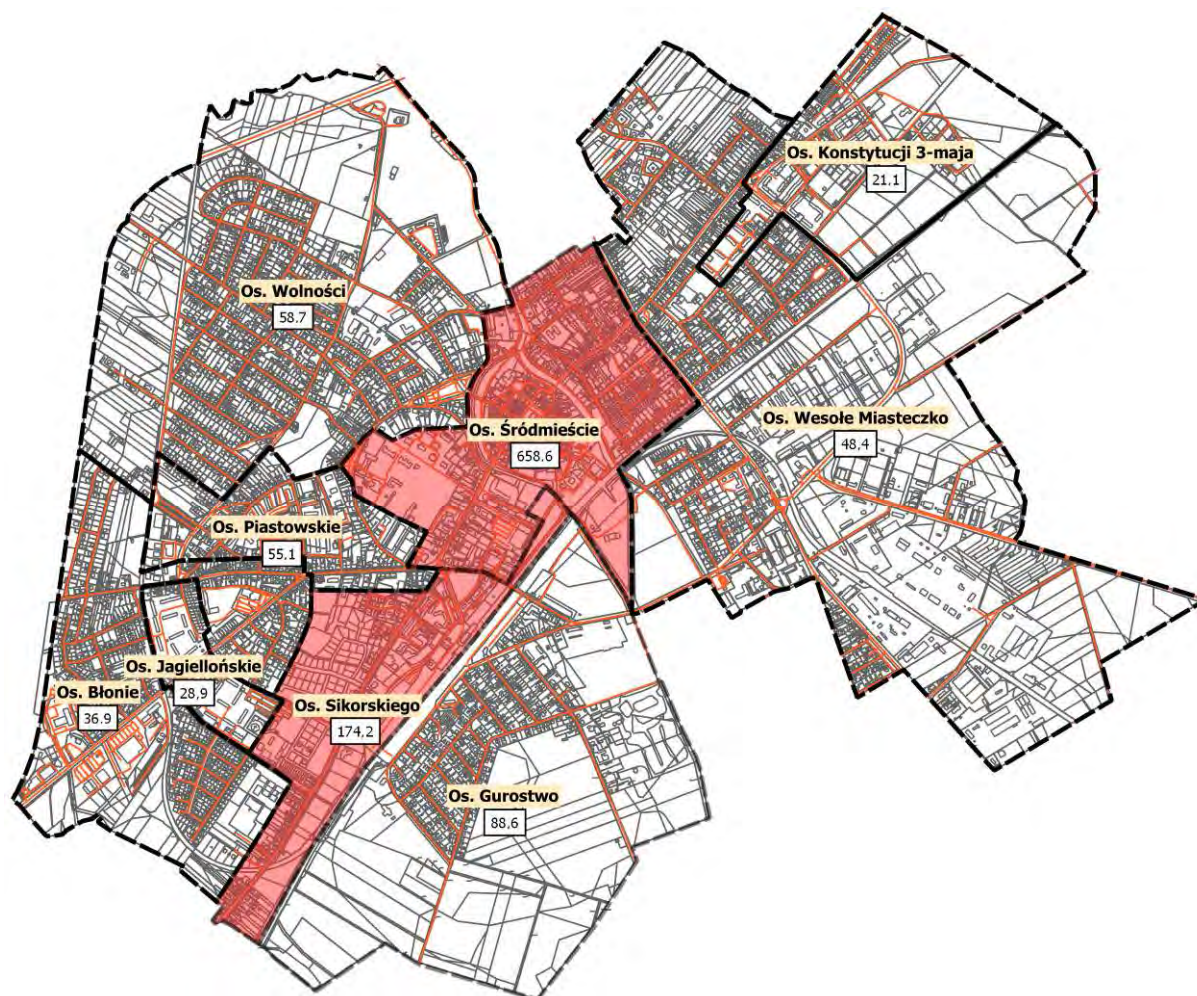
Kościańska Straż Miejska od 2008 r. zaczęła opracowywać sprawozdania, dotyczące swojej pracy w rozbiciu na poszczególne osiedla Miasta, co pozwoliło uzyskać szersze spojrzenie na zagadnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Tabela 15. Liczba przestępstw i wykroczeń oraz interwencje Straży Miejskiej w Kościanie

Nazwa osiedla	2006 r.		2007 r.		2008 r.				Liczba popełnionych przestępstw, wykroczeń i podejmowanych przez Straż Miejską interwencji przeciwko łamaniu porządku publicznego na 1000 mieszkańców osiedla. (2008 r.)
	P	W	P	W	P	W	Interwencje Straży Miejskiej	Razem	
Os. Błonie	5	1	8	4	6	2	73	81	36,94
Os. Gurostwo	7	3	6	4	5	5	140	150	88,60
Os. Jagiellońskie	11	2	4	4	5	4	74	83	28,87
Os. Konstytucji 3 maja	10	2	5	1	10	5	29	44	21,14
Os. Piastowskie	19	4	9	5	11	8	184	203	55,10
Os. Sikorskiego	16	4	18	4	14	10	195	219	174,22
Os. Śródmieście	32	12	22	17	29	10	1631	1570	58,56
Os. Wesołe Miasteczko	17	6	6	4	12	7	157	176	48,36
Os. Wolności	15	11	23	6	12	4	248	264	58,65
Kościan	132	45	101	49	104	55	2631	2790	114,79

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Kościanie/Straży Miejskiej w Kościanie

Wśród osiedli największą liczbę przestępstw i wykroczeń w całym badanym okresie zanotowano na osiedlach: Śródmieście, Wolności, Sikorskiego i Piastowskim. Podobnie ma się sytuacja z ilością interwencji Straży Miejskiej. Wskazane osiedla przodują w ilości interwencji, przy czym aż 58% miało miejsce w Śródmieściu.

Rycina 16. Liczba przestępstw, wykroczeń i interwencji Straży Miejskiej w Kościanie na 1000 mieszkańców w jednostkach pomocniczych

Poziom obciążenia ekonomicznego (W7)

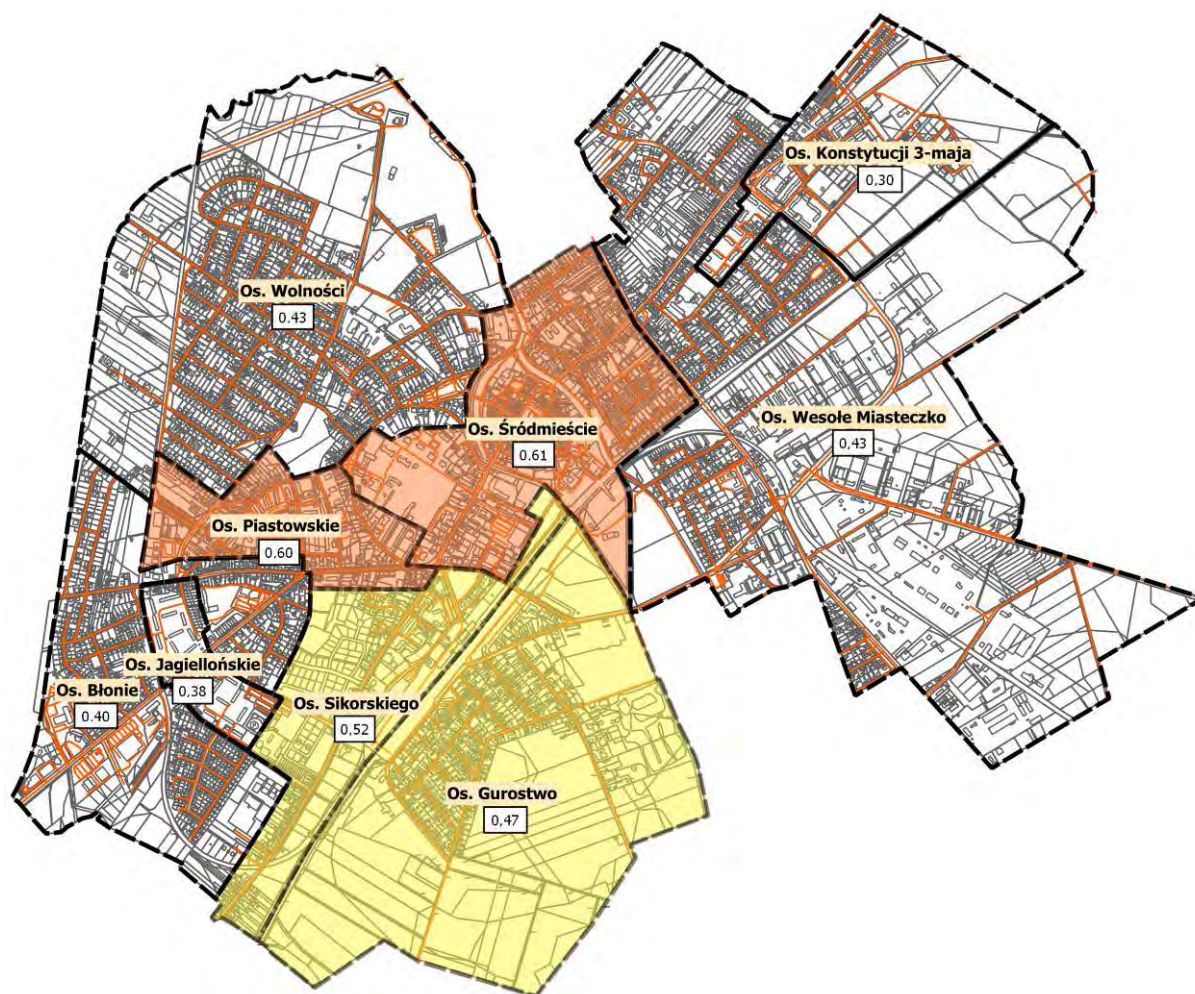
Najwyższe wartości wskaźnika obciążenia ekonomicznego wystąpiły w Śródmieściu, na os. Piastowskim i os. Sikorskiego. Wartość wskaźnika na poziomie średnim wystąpiła także na os. Gurostwo.

Tabela 16. Współczynnik obciążenia ekonomicznego Kościana w podziale na osiedla w 2008 r.

Nazwa osiedla	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Współczynnik obciążenia ekonomicznego
Os. Błonie	459	1903	301	0,40
Os. Gurostwo	250	906	174	0,47
Os. Jagiellońskie	434	2147	373	0,38

Os. Konstytucji 3 maja	500	2310	185	0,30
Os. Piastowskie	468	220	862	0,60
Os. Sikorskiego	247	986	264	0,52
Os. Śródmieście	456	1503	461	0,61
Os. Wesołe Miasteczko	619	2372	410	0,43
Os. Wolności	757	3214	6211	0,43
Kościan	4190	17281	3931	0,47

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Stanu Cywilnego w Kościanie

Rycina 17. Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na liczbę ludności w wieku produkcyjnym w jednostkach pomocniczych

Analiza wyników ankiet (W8)

Przeanalizowano wyniki przeprowadzonych ankiet i jako kryterium pomocnicze do wyznaczenia obszarów rewitalizacji przyjęto liczbę wskazań poszczególnych terenów,

jako obszarów wymagających podjęcia działań rewitalizacyjnych. Następnie zsumowano liczbę wskazań na tereny położone w poszczególnych osiedlach Miasta i tę wartość wystandaryzowano.

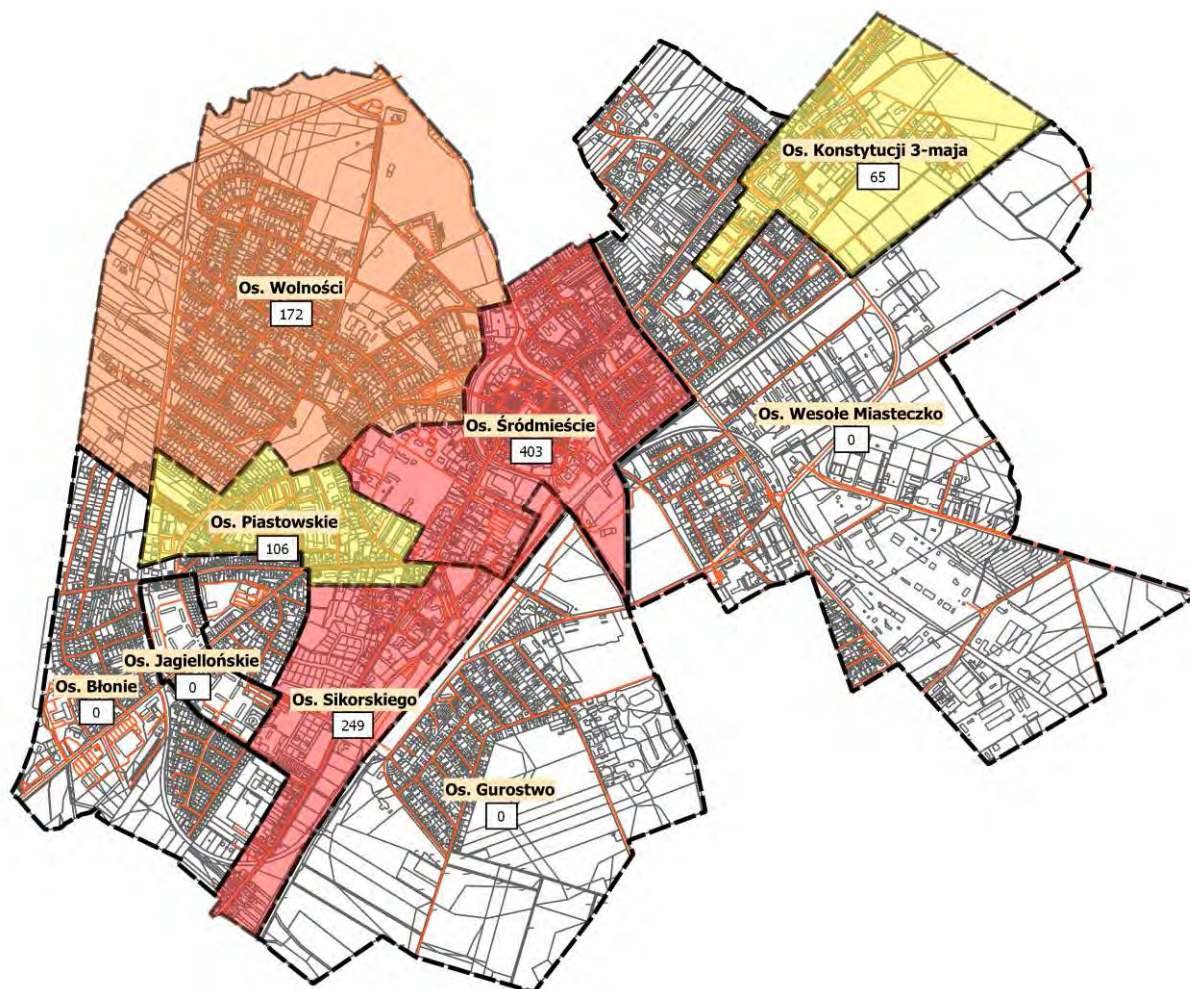
Tabela 17. Zsumowana liczba wskazań poszczególnych osiedli, jako obszarów wymagających podjęcia działań rewitalizacyjnych

Nazwa osiedla	Liczba wskazań
Os. Błonie	0
Os. Gurostwo	0
Os. Jagiellońskie	0
Os. Konstytucji 3 maja	65
Os. Piastowskie	106
Os. Sikorskiego	249
Os. Śródmieście	387
Os. Wesołe Miasteczko	16
Os. Wolności	172
Kościan średnia na osiedle	110,56

Źródło: opracowanie na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w 2008 r.

Ankiety wykazały, że mieszkańcy najczęściej wskazywali tereny położone w obrębie os. Śródmieście, jako wymagające ujęcia w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Przemysłowych miasta Kościana.

Konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych występuje również na os. Sikorskiego, Wolności, Piastowskim, Konstytucji 3 – Maja i Wesołe Miasteczko.

Rycina 18. Analiza wyników ankiet – liczba wskazań terenowych wchodzących w skład poszczególnych jednostek pomocniczych

4.2.2. Sfera gospodarcza

Wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej (W1)

Zbadanie rozmieszczenia przestrzennego prowadzenia działalności gospodarczej na poziomie Gminy Miejskiej Kościan nie jest możliwe w oparciu o dane statystyczne publikowane przez Główny Urząd Statystyczny. W celu zbadania rozkładu przestrzennego zjawiska w poszczególnych osiedlach Kościana wykorzystano więc dane dotyczące ilości aktywnych podmiotów gospodarczych (osób fizycznych) wpisanych do ewidencji działalności gospodarczej Urzędu Miejskiego Kościana na koniec 2008 r. oraz dane pochodzące z Urzędu Stanu Cywilnego w Kościanie.

Tabela 18. Rozkład przestrzenny podmiotów gospodarczych w Kościanie

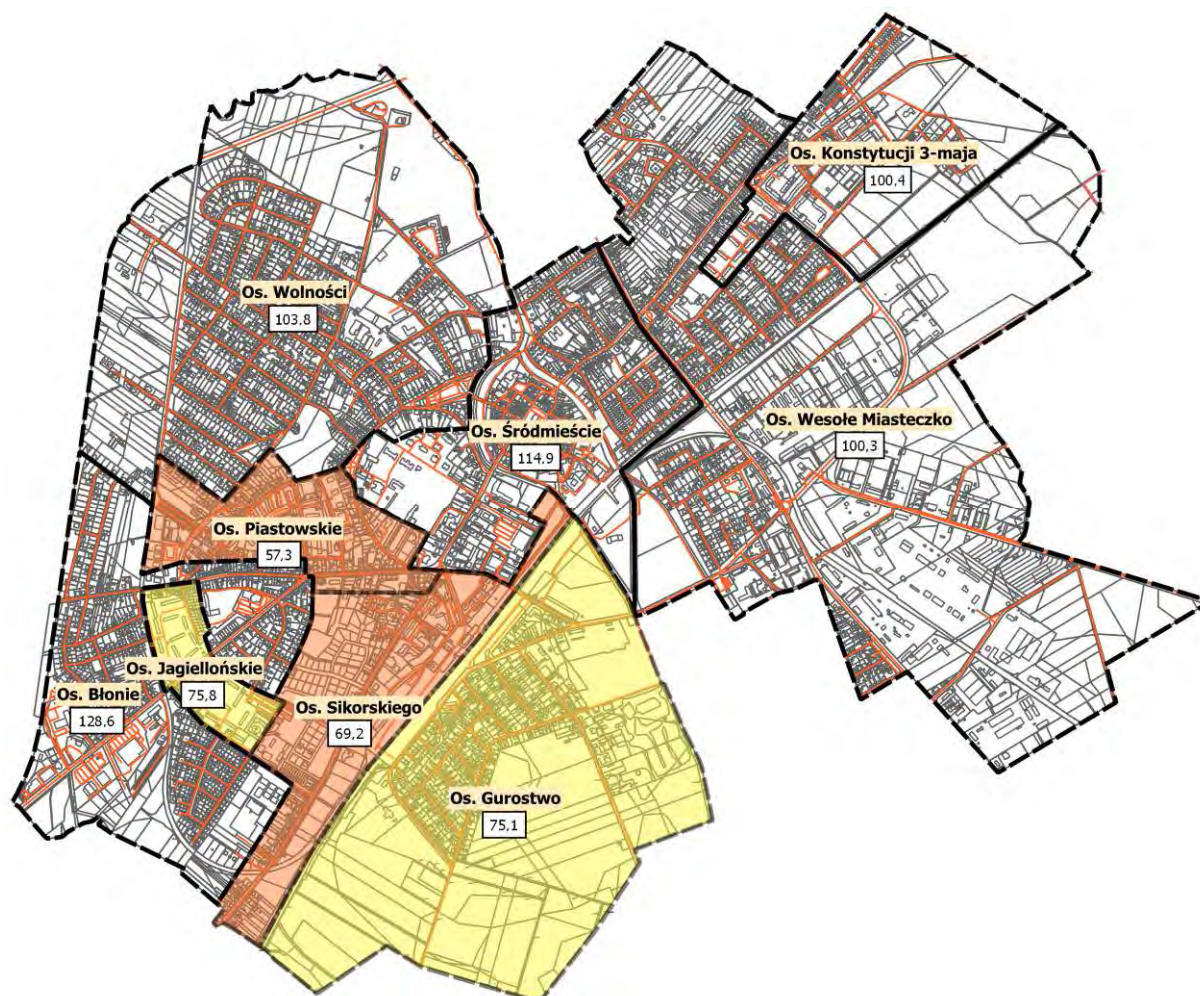
Nazwa osiedla	Aktywne podmioty gospodarcze (stan na koniec 2008 r.)	Mieszkańcy osiedla (stan na koniec 2008r.)	Udział w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych (%)	Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców
Os. Błonie	282	2193	12,6	129
Os. Gurostwo	127	1693	5,7	75
Os. Jagiellońskie	218	2875	9,7	76
Os. Konstytucji 3 maja	209	2081	9,3	100
Os. Piastowskie	211	3684	9,4	57
Os. Sikorskiego	87	1257	3,9	69
Os. Śródmieście	274	2384	12,2	115
Os. Wesołe Miasteczko	365	3639	16,3	100
Os. Wolności	467	4501	20,9	104
Kościan	2 240	24 306	100	92

Źródło: opracowanie na podstawie danych ewidencji działalności gospodarczej Urzędu Miejskiego w Kościanie/Urząd Stanu Cywilnego

Najwyższy udział w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych wynoszący ponad 20% występuje na os. Wolności. Znaczący udział występuje także na os. Wesołe Miasteczko, os. Błonie i w Śródmieściu.

Natomiast najniższy udział zanotowano na os. Sikorskiego (3,9%) i os. Gurostwo (5,7%). Jednak ze względu na zróżnicowanie powierzchni oraz dysproporcje w liczbie mieszkańców poszczególnych osiedli obliczono wskaźnik liczby aktywnych podmiotów gospodarczych (osób fizycznych) na 1000 mieszkańców. Dla Miasta wynosi on 92 na 1000 mieszkańców (i jest niższy niż wartość referencyjna dla Wielkopolski wynosząca – 102 na 1000 mieszkańców).

Cztery osiedla charakteryzują się niższym wskaźnikiem niż średnia dla Miasta. Są to w kolejności od najniższego os. Piastowskie, os. Sikorskiego, os. Gurostwo i os. Jagiellońskie. Dodatkowo dwa osiedla – Wesołe Miasteczko i Konstytucji 3 – maja, choć nie przekraczają wartości średniej dla Miasta, to przekraczają wartość referencyjną dla województwa. Z kolei najwyższy współczynnik uzyskało os. Błonie, Śródmieście i os. Wolności.

Rycina 19. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w jednostkach pomocniczych

Wskaźnik przedsiębiorczości (W9)

W celu zbadania rozkładu przestrzennego zjawiska w poszczególnych osiedlach Kościana wykorzystano dane dotyczące liczby zamkniętych podmiotów gospodarczych wpisanych do ewidencji działalności gospodarczej rejestru REGON na koniec 2008 r. oraz dane pochodzące z Wydziału Ochrony Środowiska i Działalności Gospodarczej.

Tabela 19. Rozkład przestrzenny zamkniętych podmiotów gospodarczych w Kościanie

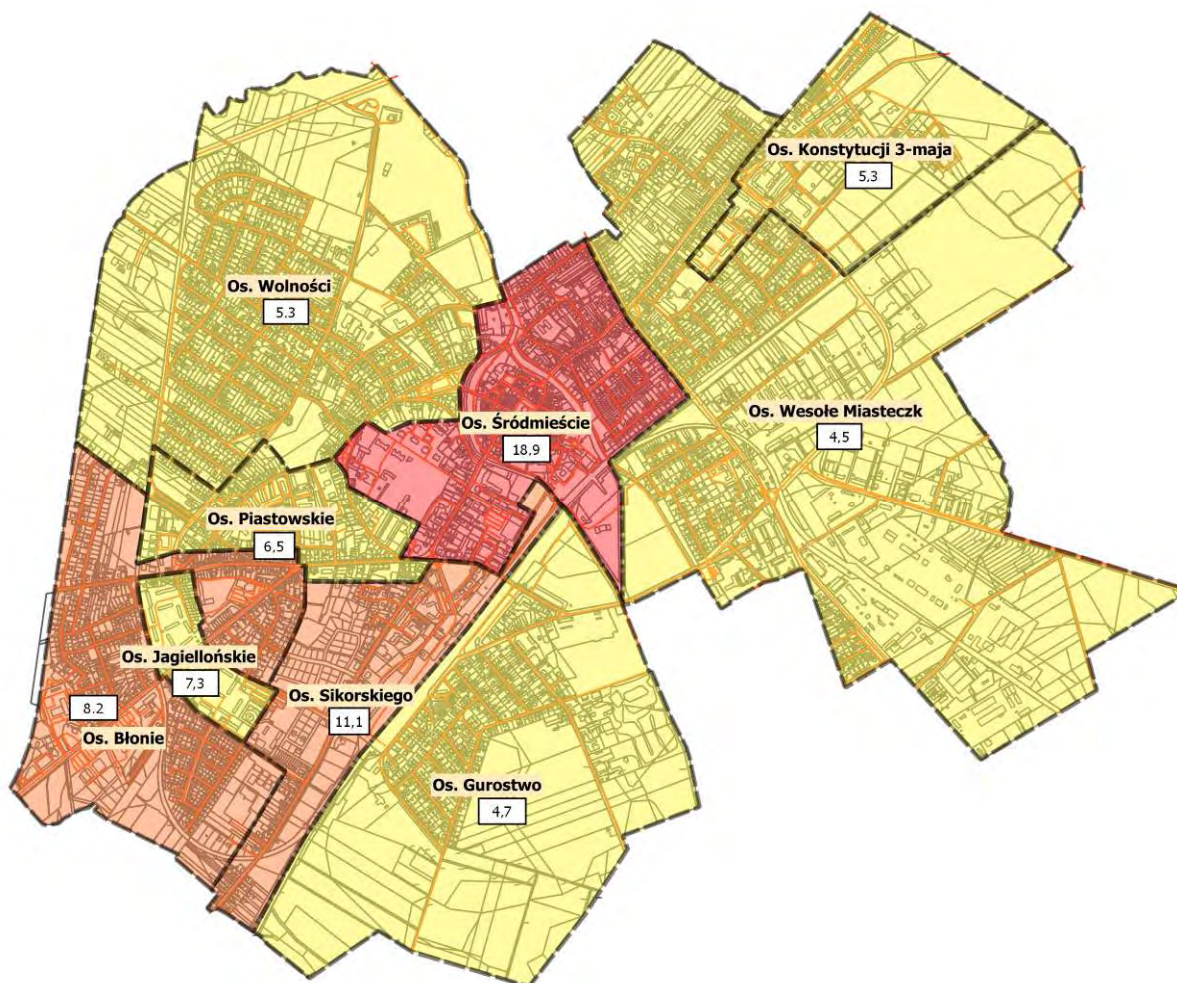
Nazwa osiedla	Zamknięte podmioty gospodarcze (stan na koniec 2008 r.)	Mieszkańcy osiedla (stan na koniec 2008r.)	Udział w ogólnej liczbie zamkniętych podmiotów gospodarczych (%)	Wskaźnik liczby zamkniętych podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców
Os. Błonie	18	2193	9,8	8,2
Os. Gurostwo	8	1693	4,4	4,7
Os. Jagiellońskie	23	2875	12,6	7,3

Os. Konstytucji 3 maja	11	2081	6,0	5,3
Os. Piastowskie	24	3684	13,1	6,5
Os. Sikorskiego	14	1257	7,7	11,1
Os. Śródmieście	45	2384	24,6	18,9
Os. Wesołe Miasteczko	16	3639	8,7	4,5
Os. Wolności	24	4501	13,1	5,3
Kościan	183	24 306	100	7,5

Źródło: opracowanie na podstawie danych ewidencji działalności gospodarczej rejestru REGON/ Wydziału Ochrony Środowiska i Działalności Gospodarczej

Najwyższy udział liczby zamkniętych podmiotów gospodarczych w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych w mieście wynoszący ponad 20% występuje w os. Śródmieście. Znaczący udział występuje także na os. Piastowskie, os. Wolności i os. Jagiellońskim. Natomiast najniższy udział liczby zamkniętych podmiotów odnotowano na os. Gurostwo (4,4%). Jednak ze względu na zróżnicowanie powierzchni oraz dysproporcje w liczbie mieszkańców poszczególnych osiedli obliczono wskaźnik liczby zamkniętych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców. Dla Miasta wynosi on 7,5 na 1000 mieszkańców.

Trzy osiedla charakteryzują się wyższym wskaźnikiem niż średnia dla Miasta. Są to w kolejności od najwyższego os. Śródmieście (18,9 podm./1000 mieszkańców), os. Sikorskiego (11,1 podm./1000 mieszkańców) oraz os. Błonie (8,2 podm./1000 mieszkańców).

Rycina 20. Liczba zamkniętych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w jednostkach pomocniczych

4.2.3. Sfera techniczna

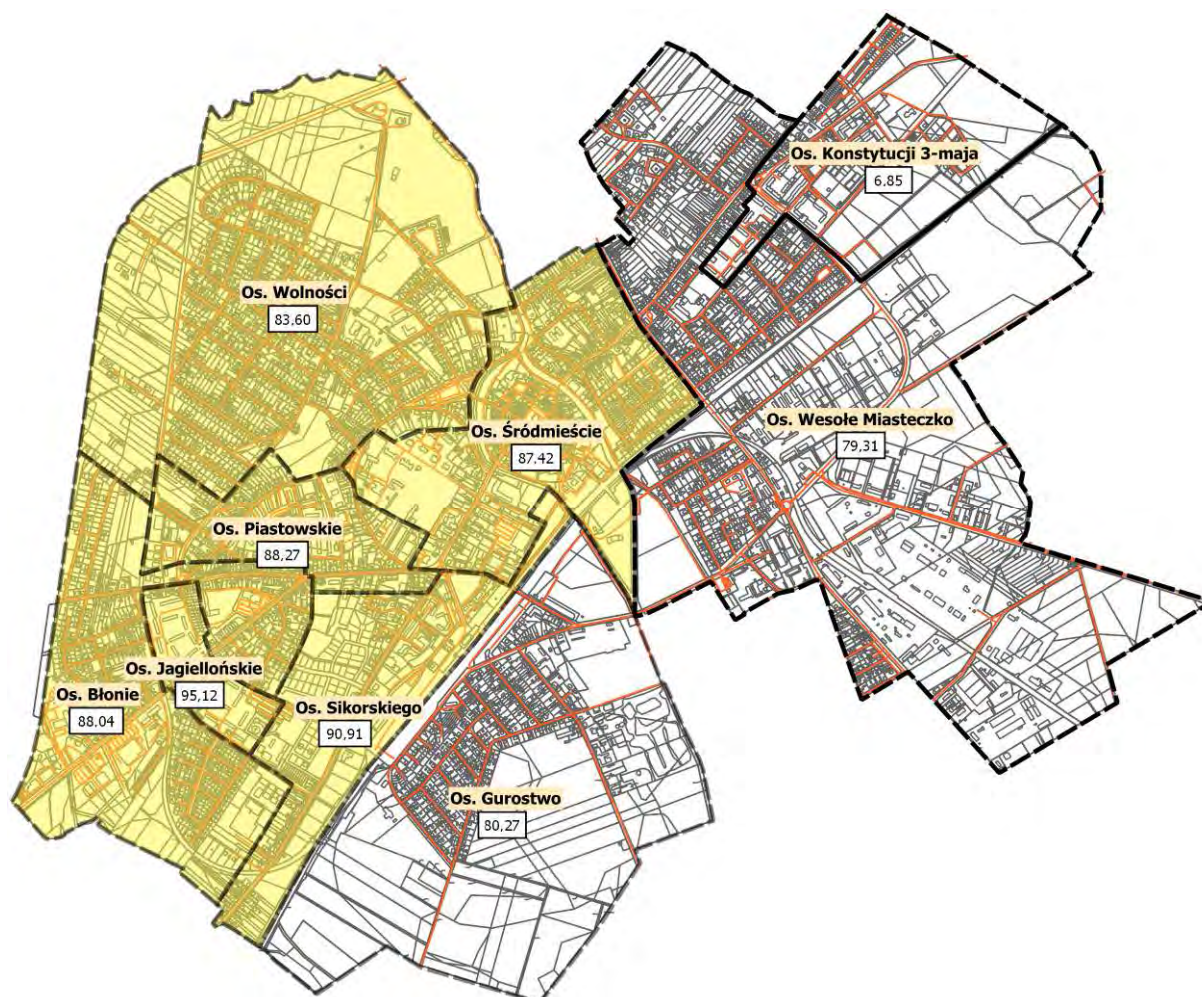
Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego (W3)

Średnia wartość udziału budynków mieszkalnych wzniesionych przed 1989 r. w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych w Wielkopolsce wyniosła 84,2. W Kościanie tylko na 3 osiedlach wartość wskaźnika jest niższa niż wartość referencyjna dla województwa. Są to os. Konstytucji 3 - Maja, Wesole Miasteczko i Gurostwo. Najwyższy odsetek budynków wzniesionych przed 1989 r. jest na osiedlu Sikorskiego, Piastowskim i Błoniach.

Tabela 20. Budynki mieszkalne wg okresu budowy

Nazwa osiedla	Okres budowy			Udział procentowy budynków wybudowanych przed 1989r. w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych obszaru. (%)
	Do 1988 r.	1989– 2008 r.	Razem	
Os. Błonie	449	61	510	88,04
Os. Gurostwo	236	58	294	80,27
Os. Jagiellońskie	39	2	41	95,12
Os. Konstytucji 3 maja	5	68	73	6,85
Os. Piastowskie	158	21	179	88,27
Os. Sikorskiego	120	12	132	90,91
Os. Śródmieście	396	57	453	87,42
Os. Wesołe Miasteczko	437	114	551	79,31
Os. Wolności	520	102	622	83,60
Kościan	2370	495	2875	82,43

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2002 r., Starostwo Powiatowe w Kościanie

Rycina 21. Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1989 r. w ogólnej liczbie budynków w jednostkach pomocniczych

Liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków (W6)

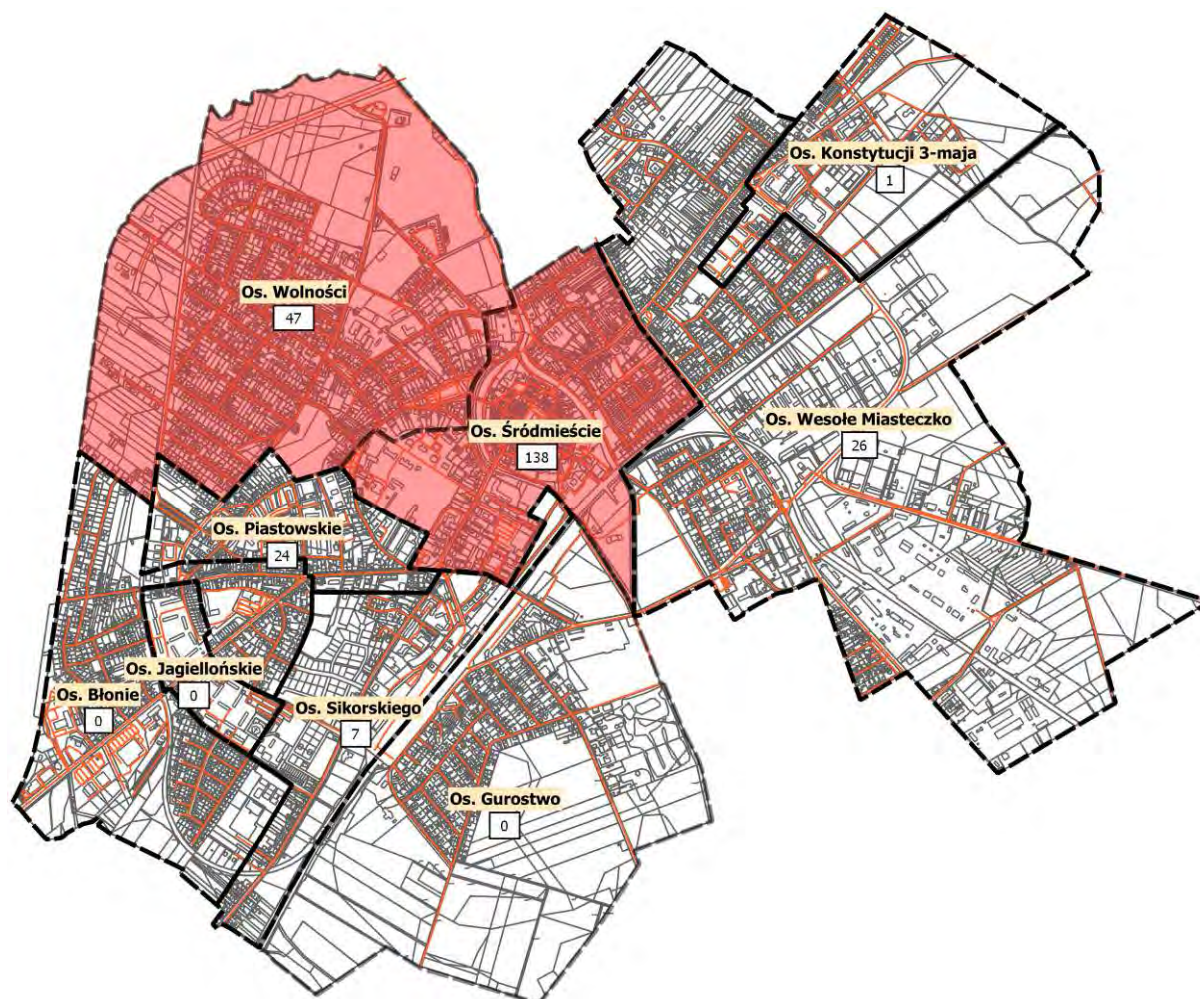
Skupienie obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków występuje głównie w Śródmieściu. Wśród 200 obiektów w gminnej ewidencji 103 zlokalizowane są na terenie Śródmieścia. Ma to oczywiście związek z historycznym rozwojem przestrzennym Miasta. Większa liczba obiektów wpisanych do ewidencji występuje również na os. Wolności (44), os. Wesołe Miasteczko i na os. Piastowskim (po 24).

W obrębie os. Błonie, Jagiellońskiego, Konstytucji 3 – Maja i os. Gurostwo obiekty ewidencjonowane w ogóle nie występują. Poniżej zaprezentowano zbiorcze zestawienie liczby zabytków i obiektów znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków w poszczególnych osiedlach.

Tabela 21. Obiekty wpisane do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków w poszczególnych osiedlach Miasta

Nazwa osiedla	Obiekty wpisane do rejestru zabytków	Obiekty znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków	razem
Os. Błonie	0	0	0
Os. Gurostwo	0	0	0
Os. Jagiellońskie	0	0	0
Os. Konstytucji 3 maja	1	0	1
Os. Piastowskie	0	24	24
Os. Sikorskiego	2	5	7
Os. Śródmieście	35	103	138
Os. Wesołe Miasteczko	2	24	26
Os. Wolności	3	44	47
Kościan	43	200	243

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego Kościana

Rycina 22. Liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków w poszczególnych jednostkach pomocniczych

Liczba mieszkań komunalnych (W10)

W celu oceny stanu technicznego budynków wykorzystano wskaźnik liczby budynków komunalnych w zasobie Miasta Kościana w 2016 r. Wysoką wartość wskaźnika liczby budynków komunalnych przypadającą na 1000 mieszkańców uznano za negatywne zjawisko, w związku ze złym stanem technicznym budynków komunalnych, który przejawia się w postaci m.in. nieszczelnych okien i drzwi, niszczących klatek schodowych oraz starej elewacji budynków. Wszystkie te elementy wpływają na zmniejszenie atrakcyjności przestrzeni publicznej postrzeganej przez mieszkańców.

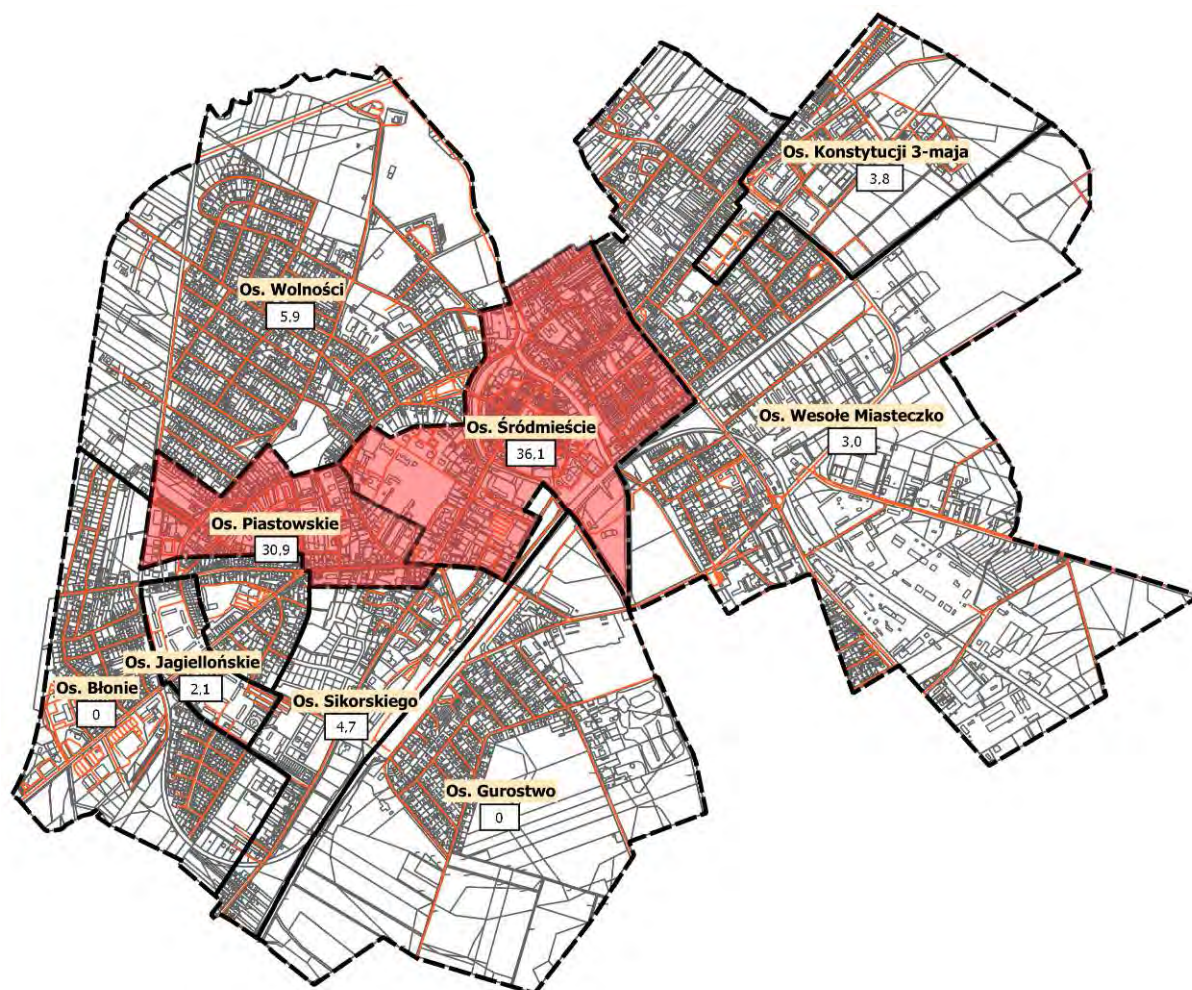
Tabela 22. Budynki komunalne w Mieście Kościana

Nazwa osiedla	Liczba budynków komunalnych	Udział procentowy budynków komunalnych w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych obszaru (%)	Wskaźnik liczby budynków komunalnych przypadających na 1000 mieszkańców
Os. Błonie	0	0	0
Os. Gurostwo	0	0	0
Os. Jagiellońskie	6	2,3	2,1
Os. Konstytucji 3 maja	8	3,1	3,8
Os. Piastowskie	114	44,2	30,9
Os. Sikorskiego	6	2,3	4,7
Os. Śródmieście	86	33,3	36,1
Os. Wesołe Miasteczko	11	4,3	3,0
Os. Wolności	27	10,5	5,9
Kościan	258	100	10,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego Kościana

Najwyższy udział w ogólnej liczbie budynków komunalnych wynoszący ponad 44% występuje na os. Piastowskim. Znaczący udział występuje także w os. Śródmieście. Natomiast na terenie dwóch osiedli nie występują żadne mieszkania komunalne tj. os. Błonie i os. Gurostwo. Ze względu na zróżnicowanie powierzchni oraz dysproporcje w liczbie mieszkańców poszczególnych osiedli obliczono wskaźnik liczby budynków komunalnych na 1000 mieszkańców. Dla miasta wynosi on 10,6 na 1000 mieszkańców.

Dwa osiedla charakteryzują się wyższym wskaźnikiem niż średnia dla Miasta. Są to w kolejności od najwyższego os. Śródmieście (36,1 budynków/1000 mieszkańców) oraz os. Piastowskie (30,9 budynków/1000 mieszkańców).

Rycina 23. Udział budynków komunalnych na 1000 mieszkańców w jednostkach pomocniczych

4.2.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Gęstość zaludnienie (W11)

W celu przeprowadzenia dokładniejszej analizy sfery przestrzenno-funkcjonalnej wykorzystano wskaźnik gęstości zaludnienia w poszczególnych osiedlach Miasta Kościana, którego sposób obliczenia oraz informacje o sposobie oceny koncentracji negatywnych zjawisk przedstawiają się następująco:

- niezbędne dane: liczba ludności zameldowanej na pobyt stały lub czasowy w podziale na osiedla i ich powierzchnia w ha,

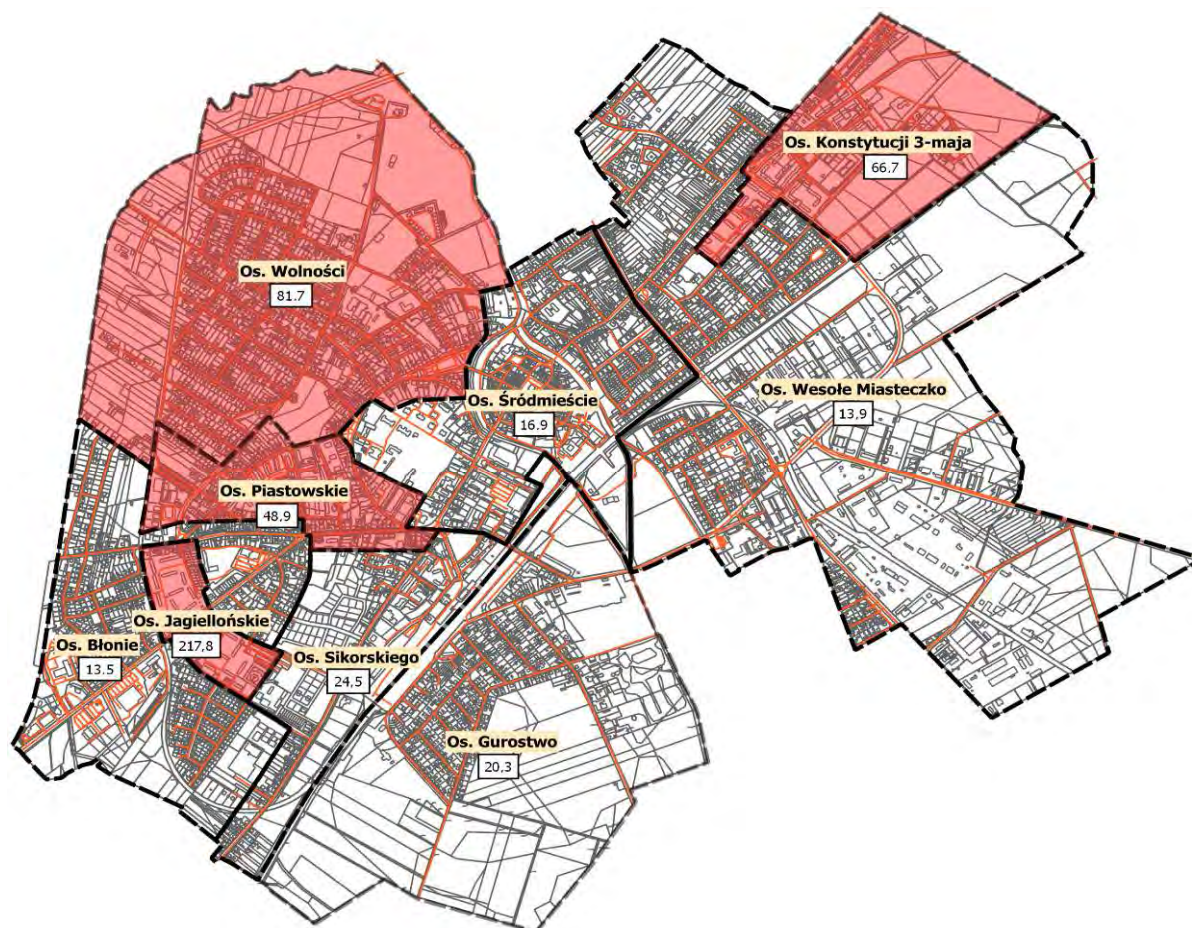
- wartość wskaźnika liczona jako stosunek pomiędzy liczbą ludności w osiedlu, a jego powierzchnią w ha, wg wzoru $W=A/B$, gdzie W – wartość wskaźnika, A – liczba ludności osiedla, B – powierzchnia obszaru w ha.

Tabela 23. Gęstość zaludnienia w poszczególnych osiedlach Miasta

Nazwa osiedla	Powierzchnia [ha]	Mieszkańcy osiedla (stan na koniec 2008r.)	Gęstość zaludnienia [os./ha]
Os. Błonie	162,8	2193	13,5
Os. Gurostwo	83,4	1693	20,3
Os. Jagiellońskie	13,2	2875	217,8
Os. Konstytucji 3 maja	31,2	2081	66,7
Os. Piastowskie	75,4	3684	48,9
Os. Sikorskiego	51,3	1257	24,5
Os. Śródmieście	141,0	2384	16,9
Os. Wesołe Miasteczko	262,5	3639	13,9
Os. Wolności	55,1	4501	81,7
Kościan	876,0	24 306	27,7

Duże zróżnicowanie zagospodarowania przestrzennego Miasta Kościana wpływa na gęstość i charakter jego zabudowy. Zbyt duża gęstość zabudowy i związana z tym niewielka powierzchnia terenów biologicznie czynnych negatywnie oddziałuje na warunki życia mieszkańców.

Problemy te dotyczą przede wszystkim osiedla Jagiellońskiego, w którym gęstość zaludnienia w przeliczeniu na jego powierzchnię wynosi 217,8 os./ha. Kolejnymi osiedlami, które cechuje wysokie zagęszczenie ludności są: os. Wolności (81,7 os./ha), os. Konstytucji 3 Maja (66,7 os./ha) oraz os. Piastowskie (48,9 os./ha).

Rycina 24. Gęstość zaludnienia w jednostkach pomocniczych

Udział terenów zielonych w całkowitej powierzchni osiedla [%] (W12)

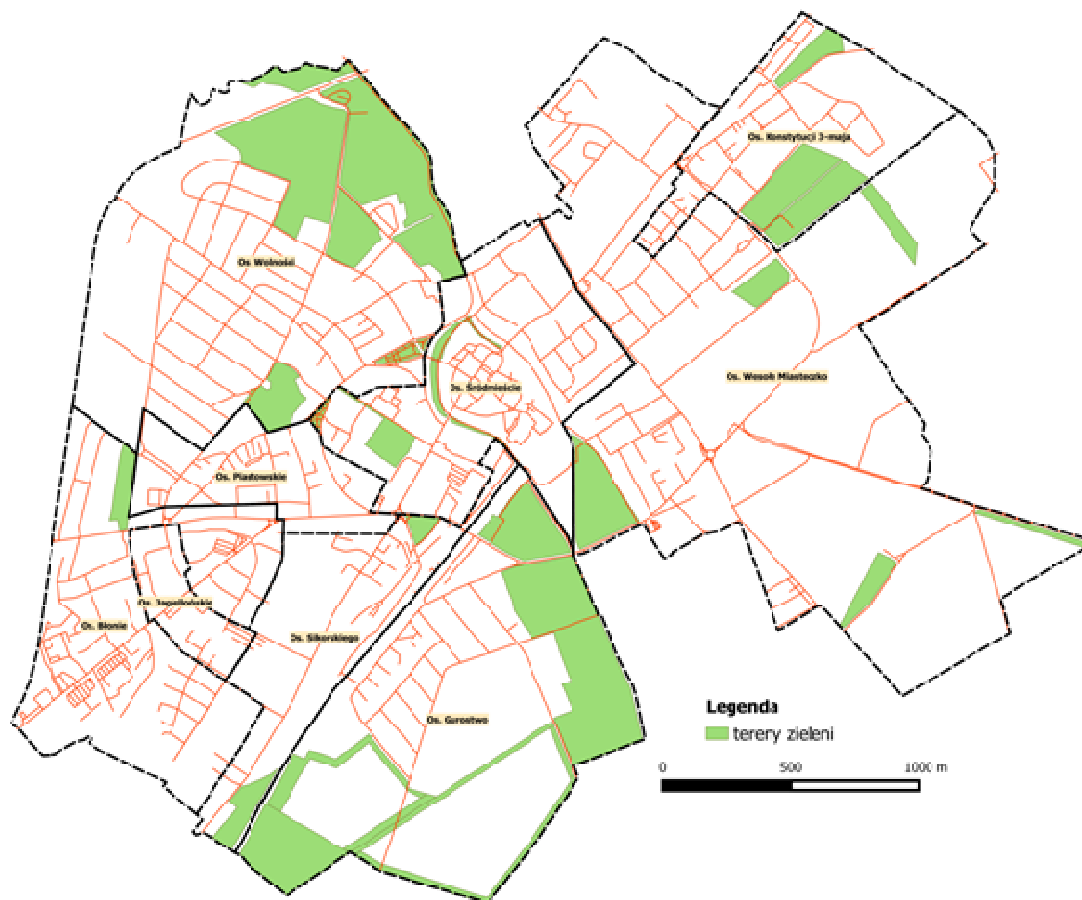
Spośród wszystkich osiedli w Kościanie, największa powierzchnia terenów zielonych w 2016 r. występuje na terenie os. Gurostwo (60,52 ha) oraz os. Wolności (43,17 ha). Na terenie osiedli: Jagiellońskiego i Piastowskiego tereny zieleni nie występują, a na osiedlach Błonie, Sikorskiego i Śródmieście występują w niewielkim stopniu. Osiedle Konstytucji 3 Maja, choć w kontekście ogółu terenów zielonych w Kościanie posiada ich niewielką część (8,36%), to w obrębie swoich granic pokryte jest terenami zielonymi w znacznym stopniu (20,81%).

Tabela 24. Powierzchnie terenów zieleni w Kościanie

Nazwa osiedla	Powierzchnia [ha]	Tereny zielone [ha]	Udział w całkowitej powierzchni terenów zielonych	Udział terenów zielonych w całkowitej powierzchni osiedla [%]
Os. Wolności	162,8	43,17	31,47%	26,52
Os. Błonie	83,4	1,91	1,39%	2,29

Os. Jagiellońskie	13,2	0,00	0%	0
Os. Piastowskie	31,2	0,00	0%	0
Os. Śródmieście	75,4	4,17	3,04%	5,53
Os. Sikorskiego	51,3	3,23	2,35%	6,29
Os. Gurostwo	141,0	60,52	44,12%	42,92
Os. Wesole Miasteczko	262,5	12,69	9,25%	4,83
Os. Konstytucji 3-maja	55,1	11,47	8,36%	20,81
Razem	876,0	137,16	100%	15,66

źródło: opracowanie własne

Rycina 25. Tereny zieleni w Mieście Kościana

Źródło: opracowanie własne na podstawie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Kościana

4.2.5. Sfera środowiskowa

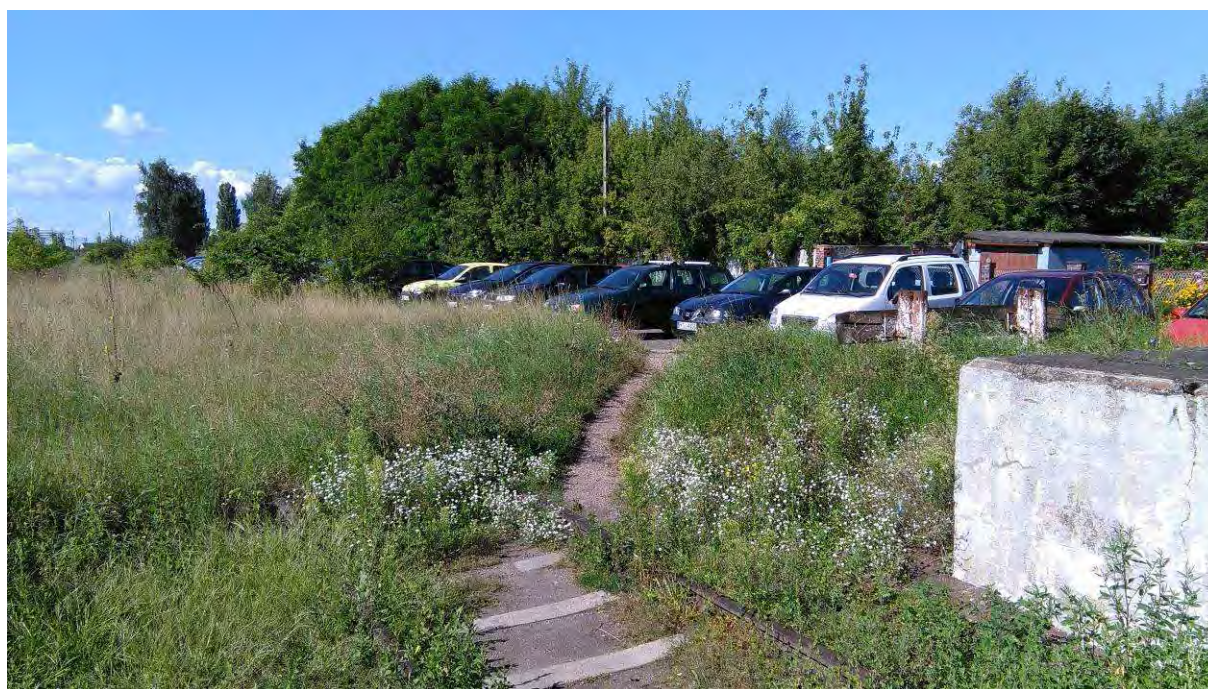
Występowanie terenów poprzemysłowych (W13)

Tereny poprzemysłowe definiuje się jako zdegradowane, nieużytkowane lub nie w pełni wykorzystane tereny przeznaczone pierwotnie pod działalność gospodarczą, która została

zakończona. Na terenie Miasta Kościana występują liczne obszary przemysłowe, które niezaprzeczalnie stanowią zdegradowaną tkankę, powstałą w wyniku restrukturyzacji przemysłu. Są to głównie tereny położone wśród rozwiniętych terenów zurbanizowanych i wymagają działań zmierzających do ponownego ich wykorzystania.

GPROMP stanowi szansę na ich adaptację do istniejących uwarunkowań i kierunków rozwoju Miasta oraz poprawę stanu sąsiednich terenów, na których zauważalne jest nagromadzenie negatywnych zjawisk społecznych.

Charakterystykę terenów przemysłowych ujęto w sferze środowiskowej, gdyż tereny te cechują się przede wszystkim nieuporządkowanym zagospodarowaniem terenu, co związane jest to z zaprzestaniem ich użytkowania. Tym samym na ich terenie często można spotkać skupiska śmieci oraz nieuporządkowaną zieleń, która wymaga zabiegów pielęgnacyjnych. W związku brakiem pielęgnacji na terenach przemysłowych rozwinęła się również roślinność synantropijna, która uniemożliwia ich aktualne wykorzystanie i nadanie im nowych funkcji społeczno-gospodarczych.

Rycina 26. Zaprzestanie użytkowania terenów pokolejowych w obszarze rewitalizacji

Rycina 27. Nieuporządkowana zieleń na terenach pokolejowych w obszarze rewitalizacji

Rycina 28. Zarośnięta krzewami i drzewami kolejowa wieża ciśnienia na terenach pokolejowych

Tereny przemysłowe cechują się również, w związku z wcześniej prowadzoną na ich terenie działalnością gospodarczą, zanieczyszczeniami chemicznymi gleby (m.in. zanieczyszczenia metalami ciężkimi), powodującymi zmiany pH gleby oraz jej degradacją morfologiczną tj. deformacją powierzchni lub elementów ukształtowania terenu. Na terenach przemysłowych znajduje się również zanieczyszczone sztuczne zbiorniki wodne.

Rycina 29. Zanieczyszczony sztuczny zbiornik wodny na terenach przemysłowych

Tereny przemysłowe znajdujące się w granicach Miasta Kościana charakteryzują się także złym stanem technicznym budynków, w których prowadzona była działalność gospodarcza. Złym stanem technicznym odznacza się również układ dróg wewnętrznych i brak wydzielonych ścieżek pieszych i rowerowych, które uniemożliwiają wykorzystanie ich przez mieszkańców. Ponadto jako tereny aktualnie niewykorzystywane i zdegradowane przyciągają zdemoralizowaną część społeczeństwa i osoby bezdomne. Wszystkie wymienione elementy wpływają na negatywny wizerunek osiedla, w którym się one znajdują.

W związku z tym, iż występowanie terenów przemysłowych w znacznym stopniu wpływa na degradację terenu, przyjęto, iż w ramach oceny sfery środowiskowej osiedla, w granicach których występują te tereny uzyskują 1 punkt, natomiast pozostałe osiedla nie uzyskują w tej kategorii w ogóle punktów.

Tabela 25. Występowanie terenów przemysłowych w Kościanie

Nazwa osiedla	Występowanie terenów przemysłowych
Os. Wolności	0
Os. Błonie	0
Os. Jagiellońskie	0
Os. Piastowskie	0
Os. Śródmieście	1
Os. Sikorskiego	1
Os. Gurostwo	0
Os. Wesołe Miasteczko	0
Os. Konsytucji 3-maja	0

Źródło: opracowanie własne

Zdefiniowano następujące obszary przemysłowe w mieście, które wymagają nadania im nowych funkcji:

- tereny pokolejowe wokół dworca PKP,
- tereny przemysłowe po byłych zakładach tytoniowych.

Niska emisja (W14)

W związku z dużą liczbą budynków wybudowanych przed 1989 r. na terenie prawie wszystkich osiedli występuje duże zanieczyszczenie powietrza. Najwyższy udział procentowy budynków wybudowanych przed 1989 r. stwierdzono na terenie os. Sikorskiego (90,91%), os. Piastowskiego (88,27%), os. Błonie (88,04%) oraz os. Śródmieście (87,42%). Tym samym to właśnie na tych osiedlach szczególnie wysokie zanieczyszczenie odnotowuje się w miesiącach zimowych, co związane jest z opalaniem mieszkań paliwem stałym w starych piecach węglowych.

Ponadto na zły stan jakości powietrza w śródmieściu i okolicach wpływ ma zwiększone natężenie ruchu związane z transportem wewnątrzmiastowym. Centrum Miasta Kościana pełni ważną funkcję administracyjno-usługową, tym samym przyciąga największą liczbę mieszkańców. Przyjęto, iż w ramach oceny stanu jakości powietrza na terenie danego osiedla, w granicach którego występuje zły stan powietrza uzyskują 1 punkt.

Tabela 26. Stan jakości powietrza w Kościanie

Nazwa osiedla	Udział procentowy budynków wybudowanych przed 1989 r. w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych obszaru (%)	Stan jakości powietrza na terenie danego osiedla
Os. Błonie	88,04	1
Os. Gurostwo	80,27	1
Os. Jagiellońskie	95,12	1
Os. Konstytucji 3 maja	6,85	0
Os. Piastowskie	88,27	1
Os. Sikorskiego	90,91	1
Os. Śródmieście	87,42	2*
Os. Wesołe Miasteczko	79,31	1
Os. Wolności	83,60	1
Kościan	82,43	-

Objaśnienie: * szczególnie wysokie zanieczyszczenie powietrza

4.2.6. Podsumowanie analizy wyłaniającej obszary zdegradowane

Analiza obszarów wg wcześniej wymienionych wskaźników pozwoli odpowiedzieć na pytanie, które spójnie geograficzne i możliwe do wydzielenia w przestrzeni miejskiej obszary powinny być objęte działaniami rewitalizacyjnymi.

Aby skala i wartość wszystkich kryteriów były porównywalne, każdy ze wskaźników oraz liczby bezwzględne zostały wystandaryzowane poprzez odjęcie od nominalnej wartości wskaźnika/liczby bezwzględnej dla każdego osiedla, średniej wartości dla całego Miasta i podzieleniu przez odchylenie standardowe dla całego Miasta.

W wyniku tej procedury wszystkie wystandaryzowane wskaźniki/liczby bezwzględne mają rozkład charakteryzujący się jednakową średnią (zero) i odchyleniem standardowym (jeden), co umożliwia ich logiczną interpretację i uprawnia do dodawania.

Na bazie wystandaryzowanych wskaźników i liczb utworzono Indeks Degradacji⁴ (wskaźnik sumaryczny) pozwalający na uszeregowanie poszczególnych osiedli w Kościanie od najmniej zagrożonych dysfunkcjami społeczno – gospodarczo – przestrzennymi (najniższa wartość Indeksu) do najbardziej zagrożonych (najwyższa wartość Indeksu).

Przyjmuje on postać:

$$\text{Indeks Degradacji} = W1+W2+W3+W4+W5+W6+W7+W8+W9+W10+W11+W12$$

⁴ Indeks Degradacji nie obejmuje sfery środowiskowej, która została przedstawiona za pomocą dwóch wskaźników: W13 i W14, w których sytuację kryzysową przedstawiono za pomocą systemu 0-1

W celu uszeregowania ogólnej sytuacji poszczególnych osiedli wartości osiągniętego Indeksu Degradacji podzielono na cztery przedziały i nadano im oznaczenia barwne:

- wartość Indeksu Degradacji w przedziale <-5 oznacza, że osiedle znajduje się w relatywnie bardzo dobrej sytuacji społeczno – gospodarczej oznaczono kolorem niebieskim,
- wartość Indeksu Degradacji w przedziale od -5 do 0 oznacza, że osiedle znajduje się w relatywnie dobrej sytuacji społeczno – gospodarczej oznaczono kolorem zielonym,
- wartość Indeksu Degradacji w przedziale od 0 do 5 oznacza, że osiedle znajduje się w relatywnie złej sytuacji społeczno – gospodarczej, oznaczono kolorem żółtym,
- wartość Indeksu Degradacji w przedziale $5<$ oznacza, że osiedle znajduje się w relatywnie bardzo złej sytuacji społeczno – gospodarczej, oznaczono kolorem czerwonym.

Tabela 27. Wartość Indeksu Degradacji dla poszczególnych obszarów

Nazwa osiedla	Kryteria główne i pomocnicze														Indeks Degradacji**
	Sfera społeczna					Sfera gospodarcza		Sfera techniczna			Sfera przestrzenno-funkcjonalna		Sfera środowiskowa		
	W2	W4	W5	W7	W8	W1	W9	W3	W6	W10	W11	W12	W13	W14	
Os. Błonie	-1,09	-0,83	-0,4	-0,72	-0,86	-1,98	0,90	0,22	-0,64	-0,82	-0,21	0,75	0	1	-5,68
Os. Gurostwo	0,48	-0,48	-0,14	-0,02	-0,86	0,93	0,52	-0,08	-0,64	-0,82	-0,11	-0,93	0	1	-2,15
Os. Jagiellońskie	-0,4	-0,58	-0,45	-0,96	-0,86	0,89	0,80	0,49	-0,64	-0,65	2,80	-1,09	0	1	-0,65
Os. Konstytucji 3 maja	-1,22	-1,85	-0,49	-1,78	-0,36	-0,45	0,58	-2,91	-0,62	-0,52	0,57	-1,09	0	0	-10,14
Os. Piastowskie	0,27	1,75	-0,31	1,31	-0,04	1,89	0,72	0,22	-0,07	1,56	0,31	-0,70	0	1	6,91
Os. Sikorskiego	1,65	0,42	0,31	0,5	1,08	1,24	1,22	0,33	-0,47	-0,45	-0,05	-0,65	1	1	5,13
Os. Śródmieście	1,72	0,7	2,83	1,44	2,16	-1,24	2,08	0,19	2,63	1,96	-0,16	1,89	1	2*	16,2
Os. Wesołe Miasteczko	-0,01	-0,68	-0,35	-0,37	-0,74	-0,44	0,50	-0,12	-0,02	-0,58	-0,20	-0,75	0	1	-3,76
Os. Wolności	-0,42	-0,4	-0,29	-0,42	0,48	-0,63	0,58	0,04	0,47	-0,36	0,58	0,36	0	1	-0,01
Średnia dla Miasta	0,11	-0,22	0,08	-0,11	0,00	0,02	0,88	-0,18	0,00	-0,08	0,42	-0,25	-	-	-

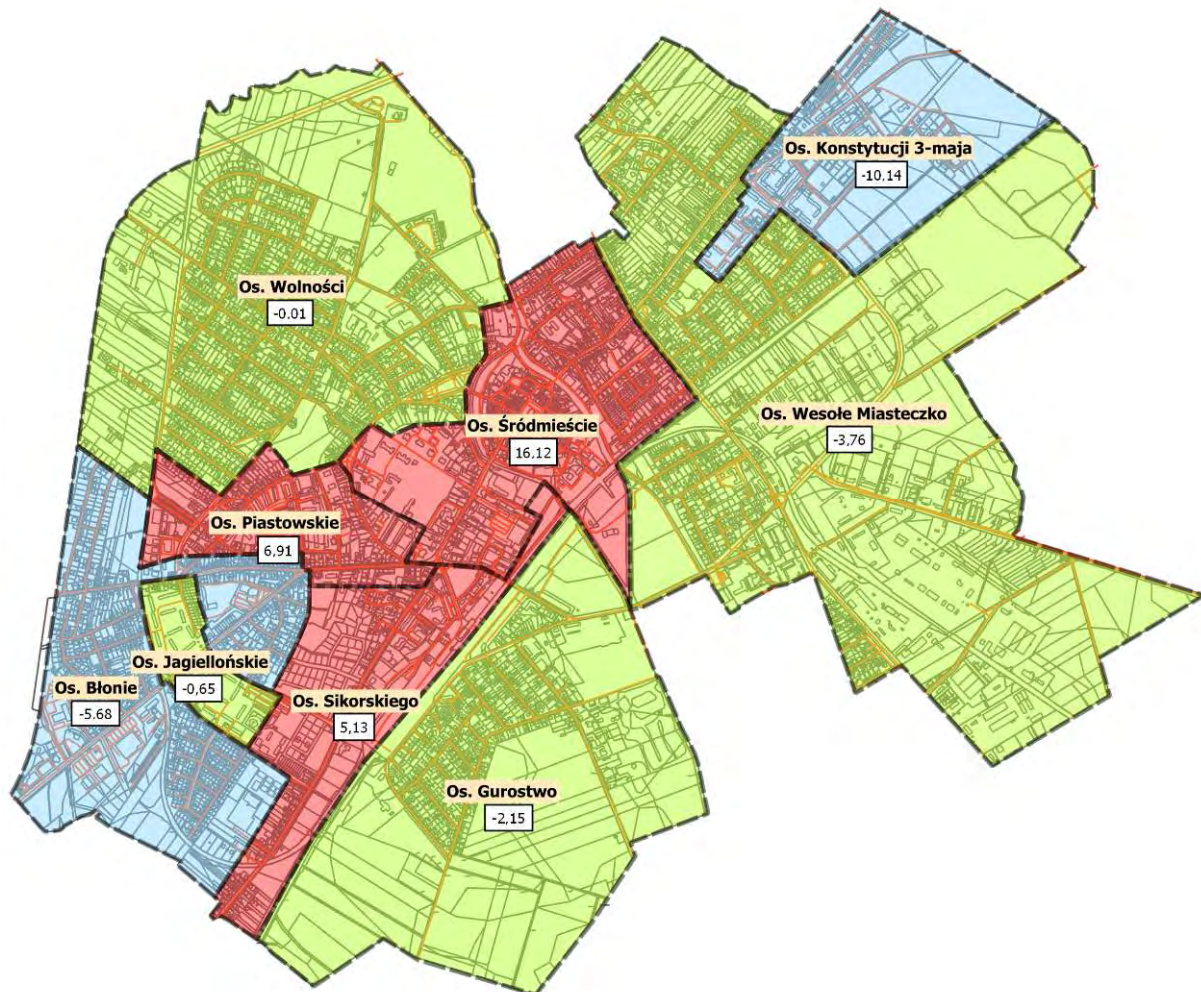
Objaśnienia: * szczególnie wysokie zanieczyszczenie powietrza, ** Indeks Degradacji nie obejmuje sfery środowiskowej, która została przedstawiona za pomocą dwóch wskaźników: W13 i W14, w których sytuację kryzysową przedstawiono za pomocą systemu 0-1

Źródło: opracowanie Urzędu Miejskiego Kościana

Wartości Indeksu Degradacji wskazuje na relatywnie bardzo dobrą sytuację społeczno – gospodarczą na os. Konstytucji 3 Maja i os. Błonie, a relatywnie dobrą na os. Wesole Miasteczko, os. Jagiellońskim, os. Wolności i os. Gurostwo.

Osiedla, dla których wartość Indeksu wskazywałaby na złą sytuację, nie występują.

Analiza wartości Indeksu Degradacji wskazała, że trzy osiedla – os. Śródmieście, os. Sikorskiego i os. Piastowskie znajdują się w bardzo złej sytuacji społeczno – gospodarczej.

Rycina 30. Wartość Indeksu Degradacji dla wyznaczonych jednostek pomocniczych

Za obszar zdegradowany uznano jednostkę pomocniczą (osiedle), dla której zdiagnozowano wysoką koncentrację negatywnych zjawisk w sferze społecznej, współwystępującą z koncentracją negatywnych zjawisk w co najmniej jednej z pozostałych sfer.

W przypadku sfery społecznej w celu dokonania syntetycznej oceny koncentracji zjawisk kryzysowych zliczono wszystkie wskaźniki dla danego osiedla, których suma

wskaźników wartości wynosiła powyżej/poniżej średniej dla Miasta, zgodnie następującą skalą:

- 3-5 wskaźników – ocena 2
- 1-2 wskaźniki – ocena 1
- 0 wskaźników – ocena 0

W sferze gospodarczej i przestrzenno-funkcjonalnej zastosowano następującą skalę oceny:

- 1-2 wskaźniki – ocena 1
- 0 wskaźników – ocena 0

natomiast w sferze technicznej poniższą skalę oceny:

- 3 wskaźniki – ocena 2
- 2 wskaźniki – ocena 1
- 0 wskaźników – ocena 0.

W przypadku sfery środowiskowej o sytuacji kryzysowej w danym osiedlu świadczyła wartość 1, zaś 0 o jej braku.

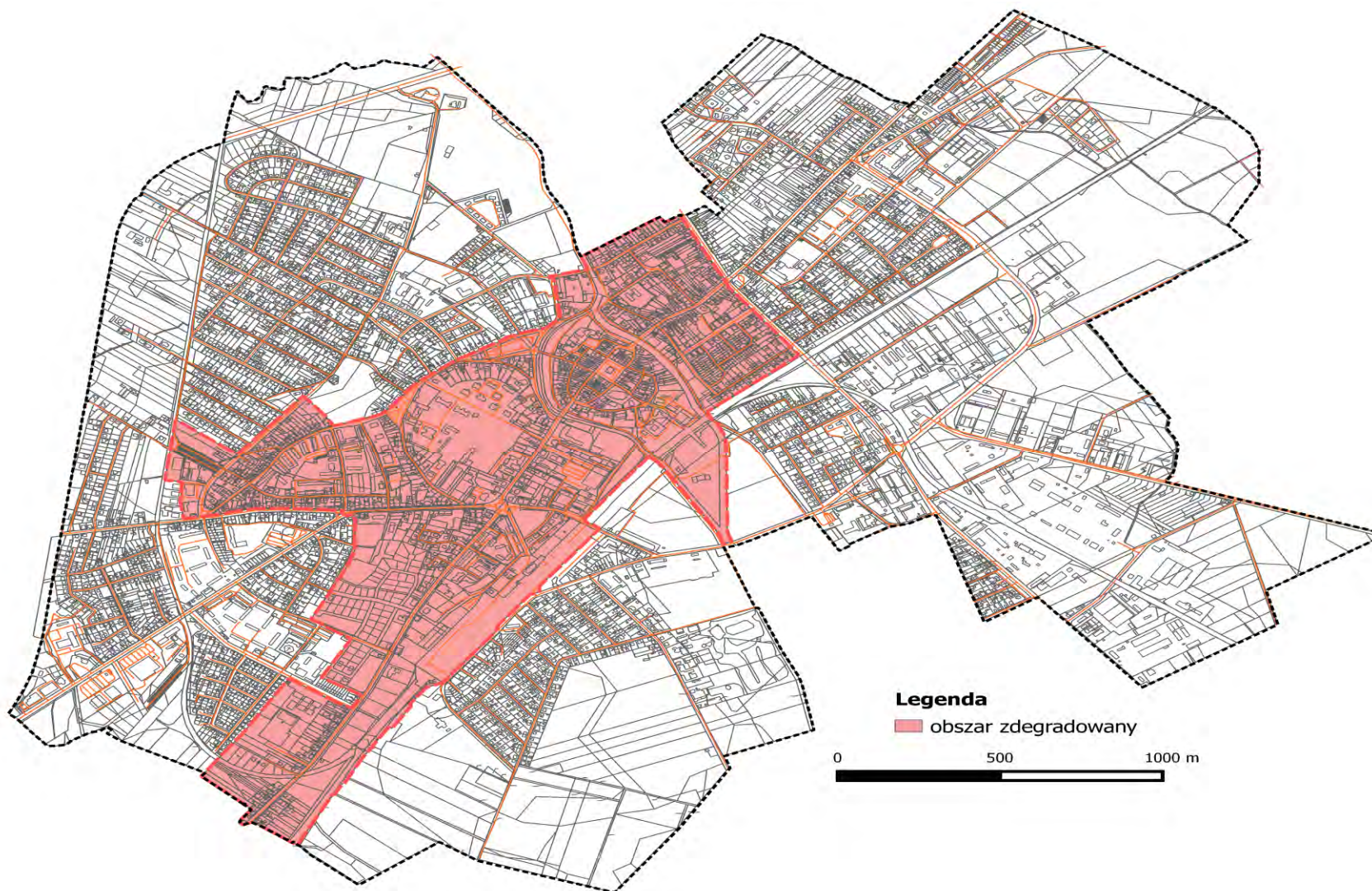
Następnie w poniższej tabeli dokonano podsumowania w celu określenia koncentracji negatywnych zjawisk w poszczególnych osiedlach.

Tabela 28. Zestawienie diagnozy zbiorczej we wszystkich sferach

Nazwa osiedla	Sfera społeczna	Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej	Sfera gospodarcza	Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej	Sfera techniczna	Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze technicznej	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	Sfera środowiskowa	Obszar zdegradowany
	Suma wskaźników		Suma wskaźników		Suma wskaźników		Suma wskaźników		Suma wskaźników	
Os. Błonie	0	0	2	1	2	1	0	0	1	NIE
Os. Gurostwo	2	1	0	0	2	1	1	1	1	NIE
Os. Jagiellońskie	0	0	0	0	1	1	2	1	1	NIE
Os. Konstytucji 3 maja	0	0	1	1	1	1	2	1	0	NIE
Os. Piastowskie	3	2	0	0	3	2	1	1	1	TAK
Os. Sikorskiego	5	2	1	1	2	1	1	1	2	TAK
Os. Śródmieście	5	2	2	1	3	2	0	0	3	TAK
Os. Wesołe Miasteczko	0	0	1	1	2	1	1	1	1	NIE
Os. Wolności	1	1	1	1	1	1	1	1	1	NIE

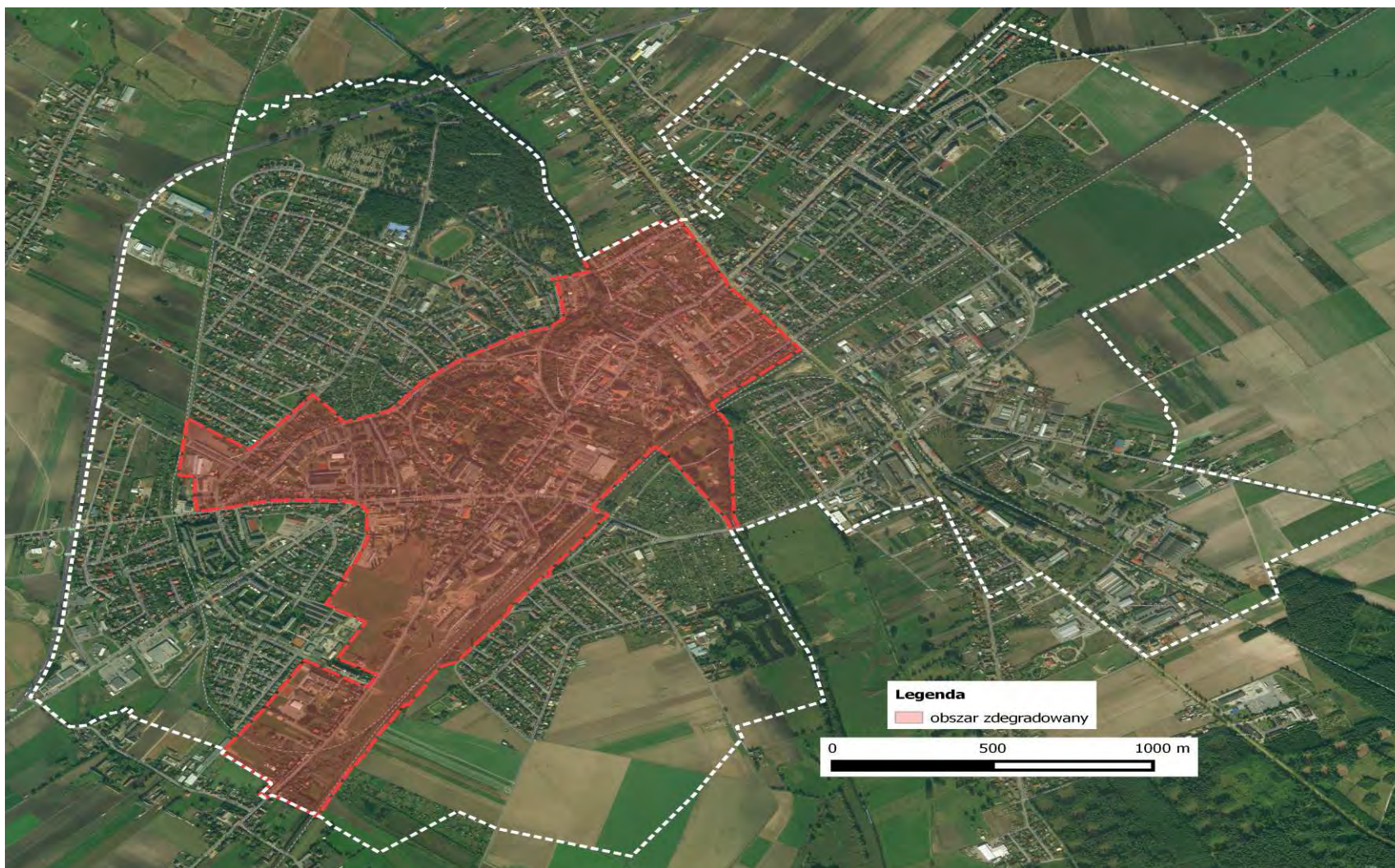
Źródło: opracowanie własne

Na podstawie przeprowadzonej delimitacji obszar zdegradowany Miasta Kościana obejmuje trzy jednostki pomocnicze: os. Śródmieście, os. Sikorskiego i os. Piastowskie, które łącznie zajmują powierzchnię 173,1535 ha.

Rycina 31. Obszar zdegradowany w Mieście Kościan (mapa pogładowa)

Źródło: opracowanie własne

Rycina 32. Obszar zdegradowany w Mieście Kościan (mapa pogładowa)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Google Maps

5. OBSZAR REWITALIZACJI

5.1. Obszar rewitalizacji Miasta Kościana

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji i wytycznymi Ministra Rozwoju część lub całość obszaru zdegradowanego cechująca się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację, określa się obszarem rewitalizacji. Obszar rewitalizacji musi zatem mieścić się w granicach obszaru zdegradowanego, nie musi jednak obejmować go w całości.

Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym nieposiadające wspólnych granic, lecz nie może obejmować więcej niż 20% powierzchni gminy oraz w jego granicach nie może zamieszkiwać więcej niż 30% mieszkańców gminy.

W związku z powyższym oraz wynikami diagnozy, która wskazała, że obszar zdegradowany w mieście Kościana zajmuje ponad 19,8% powierzchni Miasta i jest zamieszkałych przez 31,9% mieszkańców oraz odnosząc się do powyższego (art. 10, ust. 2 Dz. U. z 2017 r. poz. 1023) zaszła konieczność ograniczenia obszaru rewitalizacji w ramach obszaru zdegradowanego, ze względu na przekroczenie wartości 30% mieszkańców gminy.

Wskutek tego poddano wnikliwej analizie ulice na terenie os. Sikorskiego, na których skumulowane są największe negatywne zjawiska. Nastąpiło to na podstawie analizy wskaźnikowej. Wśród ulic, które nie wymagają procesu rewitalizacji - tzn. nie występuje tam skumulowanie negatywnych zjawisk, wymienić należy ul. Naclawską, dlatego też z obszaru rewitalizacji wyłączono tereny domków jednorodzinnych, położonych wzdłuż ul. Naclawskiej w południowej części os. Sikorskiego (ok. 9,95 ha). Wyłączenie tych terenów z obszaru rewitalizacji nie oznacza jednak, że na obszarze tym nie będą realizowane działania o charakterze rewitalizacyjnym. Poprzez inne źródła finansowania i programy miejskie będą prowadzone dalsze działania związane z niwelowaniem zidentyfikowanych i zgłaszanych przez mieszkańców problemów społecznych oraz infrastrukturalnych.

Ograniczono także możliwość włączania do obszaru rewitalizacji terenów niezamieszkałych, cechujących się koncentracją problemów w sferze przestrzennej (w tym przemysłowych i pokolejowych) wyłącznie do przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji.

Tym samym na terenach przemysłowych po byłym zakładzie tytoniowym i terenach pokolejowych wokół dworca PKP w Kościanie zaplanowano realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych, która będzie miała wpływ na sytuację w obszarze rewitalizacji.

Rewitalizacja terenów pokolejowych, która swym działaniem obejmie obszar ok. 3,5 ha zakłada m.in. budowę węzła przesiadkowego, łączącego zalety transportu kolejowego i kołowego (autobusowego i samochodowego), budowę parkingów na 200 samochodów oraz przekształcenie terenów komunikacyjnych przy dworcu na tereny dróg publicznych, co usprawni ruch komunikacyjny wokół okolicy dworca, a także w przyszłości przyczyni się do zwiększenia liczby mieszkańców korzystających ze zbiorowej komunikacji, tym samym nastąpić może poprawa jakości środowiska, w związku ze zmniejszeniem zanieczyszczenia powietrza. Zakłada się, że ze wspartej infrastruktury w ciągu roku będzie korzystać ok. 100 000 osób. Dodatkowo instalacja monitoringu wizyjnego przyczyni się do rozwiązania problemów bezdomności i wandalizmu wokół dworca, tym samym zwiększy się poczucie bezpieczeństwa okolicznych mieszkańców.

Ponadto w ramach przywrócenia zdegradowanym terenom pokolejowym funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych zaplanowano rewitalizację skweru Jana Pawła II poprzez prace pielęgnacyjne drzewostanu, nowe nasadzenia oraz montaż obiektów małej architektury m.in. ławki, kosze na śmieci.

Z kolei rewitalizacja terenów po byłych zakładach tytoniowych ma celu nadanie im nowych funkcji społecznych. W ramach działań zaplanowano termomodernizację budynków i adaptację pomieszczeń na funkcje edukacyjne, sportowe, biurowe, administracyjne i magazynowo - wytwórcze dla lokalnych firm, organizacji i stowarzyszeń pozarządowych. Realizacja niniejszego przedsięwzięcia umożliwi także wzmocnienie bazy edukacyjnej dla seniorów poprzez rozwój Uniwersytetu III Wieku, który prowadzić będzie swą działalność na terenie byłych zakładów tytoniowych, jak również umiejscowienie w zmodernizowanych budynkach lokali dla podmiotów gospodarczych, prowadzących swą działalność na terenie Miasta oraz siedzib organizacji pozarządowych, które realizować będą projekty społeczne z zakresu rewitalizacji m.in. organizacja kursów komputerowych i językowych dla seniorów, zamieszkujących obszar rewitalizacji - 1587 osób, stanowiących 40,4% wszystkich mieszkańców Miasta i osób nieaktywnych zawodowo, które w 2015 r., stanowiły 13,72% - 3259 mieszkańców Kościana, warsztatów i spotkań z psychologiem, warsztatów umiejętności psychospołecznych, szkoleń zawodowych celem podniesienia aktywności społeczno-edukacyjno-zawodowej oraz zwiększenia zatrudnienia wśród osób

bezrobotnych. Zakłada się, że w ciągu roku po zakończeniu inwestycji około 700 osób skorzysta z usług publicznych świadczonych w zmodernizowanych obiektach, z czego 250 osób stanowić będą słuchacze Uniwersytetu III Wieku. Projekt obejmuje działania prowadzące do zwiększenia atrakcyjności terenu (ok. 1 ha), na którym będzie realizowany. Zakłada się, że w wyniku jego realizacji w obszarze pojawi się 10 nowopowstałych miejsc pracy, 10 lokali dla organizacji i stowarzyszeń pozarządowych i 15 wyremontowanych lokali użytkowych dla lokalnych przedsiębiorców. Realizacja przedsięwzięcia umożliwi nawiązanie ściślejszej współpracy między instytucjami i organizacjami, a władzami Miasta celem zwiększenia aktywizacji i integracji osób narażonych na wykluczenie społeczne, co związane jest z ich trudną sytuacją życiową. W ramach modernizacji obiektów planuje się również ich przystosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Projekt łączy się również funkcjonalnie i przestrzennie z innymi działaniami Miasta mającymi ożywić tereny poprzemysłowe, które zaplanowano do realizacji w ramach Wizji Strategicznej dla Miasta Kościana.

Podsumowując można stwierdzić, że obszar rewitalizacji wyznaczono, kierując się skalą potrzeb rewitalizacyjnych⁵, rangą obszaru w strukturze Miasta, a także koniecznością zachowania ciągłości rozpoczętych działań. Obszar rewitalizacji obejmuje następujące jednostki pomocnicze: os. Śródmieście, os. Sikorskiego i os. Piastowskie oraz wymienione powyżej obszary poprzemysłowe i pokolejowe. Łącznie obszar rewitalizacji zajmuje 163,2 ha - 18,6% powierzchni Miasta i jest zamieszkiwane przez 7467 osób - 29,4% jego mieszkańców. Granice obszaru rewitalizacji przedstawiono na poniższych rycinach.

Tabela 29. Obszar rewitalizacji – powierzchnia i liczba ludności

Osiedle	Powierzchnia obszaru [ha]	Powierzchnia [%]	Liczba mieszkańców	Liczba ludności [%]
Śródmieście	75,4	8,6	2420	9,5
Sikorskiego	51,3	5,9	1497	5,9
Piastowskie	31,2	3,6	3550	14,0
Ogółem	163,2	18,6	7467	29,4

Źródło: opracowanie własne

Do wyznaczenia obszaru rewitalizacji przyczyniły się również wyniki ankietyzacji przeprowadzonej wśród mieszkańców Miasta Kościana w 2008 r., zgodnie z którymi

⁵ Potrzeby rewitalizacyjne przedstawiono w rozdziale 6.3. Identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych – wnioski z przeprowadzonych konsultacji społecznych

to właśnie os. Śródmieście, os. Sikorskiego i os. Piastowskie wymagają podjęcia działań rewitalizacyjnych.

Zgodnie z art. 52 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1023) obszar rewitalizacji został przyjęty uchwałą nr XIII/142/16 Rady Miejskiej Kościana z dnia 17 marca 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji na podstawie Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych Miasta Kościana na lata 2010-2015.

Stosownie do art. 52 ust. 4 pkt. 1 opracowano projekt Gminnego Programu Rewitalizacji na podstawie Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych dla Miasta Kościana na lata 2010-2015, następnie poddano go konsultacjom społecznym (art. 52 ust. 4 pkt. 2), wprowadzono zmiany wynikające z konsultacji społecznych, następnie zgodnie z art. 6 ust. 7 po zakończeniu konsultacji społecznych sporządzono informację podsumowującą ich przebieg, zawierającą dane o miejscu i czasie jej przeprowadzenia i omówienie jej przebiegu, a w przypadku formy, o której mowa w ust. 3 pkt 1 – również przedstawiono wszystkie uwagi wraz z odniesieniem się do nich oraz przedstawiono Radzie Miejskiej Kościana do uchwalenia projekt Gminnego Programu Rewitalizacji (art. 52 ust. 4 pkt. 3).

Rycina 33. Obszar rewitalizacji Miasta Kościana (mapa pogładowa)

Źródło: opracowanie własne

Rycina 34. Obszar rewitalizacji Miasta Kościana (mapa pogładowa)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Google Maps

5.2. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji przyjęty uchwałą nr XIII/142/16 Rady Miejskiej Kościana z dnia 17 marca 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji **obejmuje łącznie powierzchnię 163,2 ha, co stanowi 18,6% powierzchni Miasta Kościana i jest zamieszkiwany przez 7467 osób, stanowiących 29,4% ludności całego Miasta.**

Od północnego wschodu jego granice wyznacza ul. Gostyńska (część drogi wojewódzkiej nr 308), od wschodu i południa linia kolejowa i jej bocznica, zaś od zachodu poszczególne ulice wewnątrz Miasta m.in. ul. Franciszka Winowicza, Antoniego Kaźmierczaka, Piaskowa, Pl. Ignacego Paderewskiego i ul. Karola Marcinkowskiego.

Na potrzebę rewitalizacji wyznaczonego obszaru wskazują zarówno dane ilościowe, jak i wyniki konsultacji społecznych. W poniższej tabeli zestawiono podstawowe wskaźniki ukazujące obszar rewitalizacji na tle Miasta Kościana.

Tabela 30. Porównanie wszystkich badanych wskaźników dla obszaru rewitalizacji i całego Miasta Kościana

Nazwa wskaźnika	Miasto Kościan	Obszar rewitalizacji	Udział wartości obszaru rewitalizacji do wartości dla Miasta [%]
Powierzchnia [ha]	876,0	163,2	18,6
Liczba mieszkańców	25402	7467	29,4
Liczyby aktywnych podmiotów gospodarczych	2240	572	25,53
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	664	296	44,58
Liczba budynków wybudowanych przed 1989 r.	2370	674	28,43
Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	4190	1171	27,95
Liczba osób w wieku produkcyjnym	17281	4709	27,25
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	3931	1587	40,37
Liczba popełnionych przestępstw, wykroczeń i podejmowanych przez Straż Miejską interwencji przeciwko łamaniu porządku publicznego	2790	1992	71,40
Liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków	243	169	69,55

Współczynnik obciążenia ekonomicznego	0,47	0,57	-
Liczba zamkniętych podmiotów gospodarczych	183	83	45,35
Liczba wskazań poszczególnych osiedli, jako obszarów wymagających podjęcia działań rewitalizacyjnych	995	742	74,57

Źródło: opracowanie własne na podstawie pozyskanych danych

Jak wskazują powyższe dane, na relatywnie niewielkiej (w stosunku do całego Miasta) powierzchni oraz na terenie zamieszkanym przez mniej niż 30% mieszkańców, występujące na obszarze rewitalizacji problemy, w istotnym i proporcjonalnie zdecydowanie wyższym stopniu wpływają na globalne wielkości wskaźników (liczonych dla całego Miasta) i ilustrują stopień występowania danego, negatywnego zjawiska.

Na obszarze rewitalizacji szczególnie widoczne jest nagromadzenie negatywnych zjawisk w sferze społecznej, o których świadczy w szczególności:

- wysoka liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej – 296 rodzin (stanowiących 44,58% wszystkich rodzin, korzystających z pomocy społecznej w całym mieście),
- wysoka liczba osób w wieku poprodukcyjnym – 1587 osób (stanowiących 40,37%),
- wysoka liczba popełnionych przestępstw, wykroczeń i podejmowanych przez Straż Miejską interwencji przeciwko łamaniu porządku publicznego – 1992 przypadków (stanowiących 71,40%),

Ponadto na wysokim poziomie kształtują się również pozostałe wskaźniki:

- liczba budynków wybudowanych przed 1989 r. – 674 budynków, stanowiących 28,43% budynków wybudowanych w przed 1989 r. w całym mieście,
- współczynnik obciążenia ekonomicznego, przekraczający średnią dla Miasta Kościana – 0,57.

Na wyznaczenie obszaru rewitalizacji wpłynęły również wyniki ankietyzacji mieszkańców Miasta Kościana, przeprowadzonej w 2008 r., wskazujące jednostki pomocnicze (osiedle), które zdaniem ankietowanych należałoby poddać działaniom rewitalizacyjnym. Łącznie dla obszaru rewitalizacji oddano 742 głosy (os. Śródmieście – 387 wskazań, os. Sikorskiego – 249 wskazań i os. Piastowskie – 106 wskazań).

Obszar rewitalizacji w 2008 r. charakteryzował się wysoką liczbą rodzin korzystających z pomocy społecznej (przy zamieszkaniu go przez 24,78% ludności Miasta, liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wynosi 44,58% wszystkich mieszkańców) oraz wysoką liczbą popełnionych przestępstw, wykroczeń i podejmowanych przez Straż Miejską

interwencji przeciwko łamaniu porządku publicznego – 1992 przypadków (stanowiących 71,40% wszystkich interwencji służ porządkowych w mieście).

Potwierdzeniem trudnej sytuacji na obszarze rewitalizacji w zakresie korzystania z pomocy społecznej jest ogólna liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, która w 2015 r. wynosiła 3259 osób, co stanowiło 13,72% mieszkańców całego Miasta.

Najczęstszymi powodami przyznania pomocy społecznej w Kościanie w 2015 r. były (w kolejności): ubóstwo 364, bezrobocie 225, niepełnosprawność 371, potrzeba ochrony macierzyństwa 118. Łącznie z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie skorzystało 1078 rodzin, liczba ta jest ponad 1,7 razy wyższa niż w 2008 r. (664 rodzin). Świadczy to o zwiększającym się poziomie ubóstwa wśród mieszkańców Miasta. Zgodnie z danymi OPS szczególnie trudna sytuacja występuje w wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Najwyższy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w obszarze rewitalizacji pobiera świadczenia z tytułu ubóstwa oraz z tytułu bezrobocia⁶.

Wysoki poziom ubóstwa dotyczy szczególnie rodzin wielodzietnych i niepełnych, zamieszkujących obszar rewitalizacji. Ubóstwo jest jedną z głównych przyczyn wykluczenia społecznego, które dotyka głównie osoby bezrobotne, dzieci i młodzież z ubogich rodzin, osoby niepełnosprawne i starsze. Marginalizacja wspomnianych osób wpływa na ich niskie zaangażowanie w lokalnie powstające inicjatywy, czy wydarzenia kulturalne, mające na celu integrację społeczeństwa. Osoby niepełnosprawne napotykały trudności związane z poruszaniem się, w związku z niedostosowaniem budynków do ich potrzeb (Ratusz, Szpital Neuropsychiatryczny im. Oskara Bielawskiego w Kościanie, Kościański Ośrodek Kultury). Brakuje również wsparcia rodzin, mających problemy wychowawcze, co się wiąże z niskimi wynikami w nauce dzieci i młodzieży i pojawianiem się zjawisk patologicznych tj. wandalizmu.

Obszar rewitalizacji cechuje również niedostateczna oferta kulturalno-edukacyjna skierowana do jego mieszkańców, a w szczególności do dzieci, młodzieży i osób starszych. Wiąże się to z brakiem odpowiedniej bazy lokalowej i wyposażenia, umożliwiającego prowadzenie zajęć. Problem ten dotyczy również Uniwersytetu III Wieku, który nie może prowadzić większej liczby zajęć, ze względu na brak miejsca, odpowiednio dostosowanego do potrzeb osób starszych.

Kolejnym istotnym problemem w obszarze rewitalizacji jest niskie poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców, które potwierdza duża liczba interwencji Straży

---

⁶ Informacja ustna

Miejskiej w Kościanie - łącznie w 2015 r. przeprowadziła ona 1802 interwencje. Spośród, których największą liczbę interwencji odnotowano w os. Śródmieście (897 interwencji), os. Sikorskiego (296 interwencji) i os. Piastowskim (137 interwencji). Tym samym łączna liczba interwencji Straży Miejskiej (1330 interwencji) w obszarze rewitalizacji wyniosła 73,8%. Dużą liczbą interwencji podejmowanych przez Straż Miejską oraz liczbą przestępstw cechują się obszary w okolicy dworca PKP i ul. Dworcowej. Podejmowane działania powinny zmierzać do zmniejszenia zagrożenia przestępczością i wandalizmem w rejonie dworca, gdyż jest to jedna z najczęściej odwiedzonych przestrzeni publicznych w mieście.

Ponadto w obszarze rewitalizacji stwierdzono największą liczbę interwencji, dotyczących wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji – 779 (87,3% wszystkich interwencji) oraz interwencji porządkowych – 551 (60,6% wszystkich interwencji). Najwięcej interwencji przeprowadzono na ciągach komunikacyjnych, na których koncentruje się największe natężenia ruchu samochodowego indywidualnego i komunikacji zbiorowej oraz ruchu rowerowego tj. ul. Szewska, Tadeusza Kościuszki, Wawrzyńca Czajki, Rynek, Szpitalna. Wszystkie wymienione ulice znajdują się na terenie os. Śródmieście.

Ze względu na funkcję pełnioną w skali całego Miasta obszar rewitalizacji jest siedzibą wielu przedsiębiorstw, charakteryzując się wysoką aktywnością gospodarczą mierzoną liczbą podmiotów gospodarczych ulokowanych na jego terenie (25,53% podmiotów gospodarczych z całego miasta). Jednocześnie w obszarze rewitalizacji odnotowano wysoką liczbę zamkniętych podmiotów gospodarczych, stanowiącą 45,35% wszystkich zamkniętych podmiotów w 2008 r. Świadczyć to może o niedostatecznym merytorycznym przygotowaniu przedsiębiorców do prowadzenia działalności gospodarczej. Tym samym wskazane jest podjęcie działań, mających na celu wsparcie osób, planujących rozpocząć działalność gospodarczą m.in. poprzez organizację kursów, dostarczających informacji, w jaki sposób prowadzić własną firmę.

Obszar rewitalizacji obejmuje historycznie ukształtowane śródmieście, pełniące obecnie zadanie centrum ogólnomiejskiego o różnorodnych funkcjach:

- administracyjnej (tutaj znajduje się Urząd Miejski Kościana, Starostwo Powiatowe, Urząd Stanu Cywilnego, Urząd Skarbowy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa, Komenda Powiatowa Policji, Powiatowy Urząd Pracy w Kościanie),
- handlowo-usługowej (liczne banki, sklepy, domy handlowe i markety),

- mieszkaniowej i edukacyjnej (I Liceum Ogólnokształcące im. O. Kolberga, Szkoła Podstawowa nr 3 im. F. Stamma z Oddziałami Integracyjnymi, Zespół Szkół nr 2, w skład której wchodzi Szkoła Podstawowa nr 2 im. Władysława Broniewskiego oraz Gimnazjum nr 2, Zespół Szkół Specjalnych im. M. Konopnickiej, Prywatne Centrum Edukacji Klóskowscy-Misiorni, Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia im. ks. dr. J. Surzyńskiego),
- kulturalno-turystycznej (obiekty zabytkowe i liczne pomniki).

W ścisłym centrum obszaru rewitalizacji (os. Śródmieście) zachowany jest średniowieczny układ urbanistyczny, z prostokątnym rynkiem i ortogonalną siatką ulic, obiekty publiczne o dużej wartości architektonicznej, w tym m.in.: zespoły kościelne i klasztorne (Parafia pw. Najświętszej Maryi Panny Wniebowziętej, Kościół Pana Jezusa, Kościół pw. Świętego Ducha), Ratusz, Szpital im. T. Dunina, Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Kościanie. Przetrwiał szereg kamienic murowanych, aczkolwiek stan techniczny wielu z nich wymaga szybkiej interwencji w zakresie wykonania prac remontowych i termomodernizacji.

Dodatkowo, problemem na terenie obszaru zdegradowanego jest także zły stan środowiska, na który przede wszystkim składa się zanieczyszczone powietrze. W całym mieście Kościanie w 2015 r. odnotowano przekroczenia dopuszczalnego stężenia średniorocznego pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu. Ponadto w mieście stwierdzono ponad 35 dni z przekroczeniem dopuszczalnej wartości stężenia 24-godzinne go pyłu PM10⁷. Szczególnie trudna sytuacja występuje w obszarze rewitalizacji, w związku ze wzmożonym ruchem samochodowym wewnątrz Miasta, dużą liczbą budynków wybudowanych przed 1989 r. (674 budynki) i ogrzewanych indywidualnymi piecami opałowymi oraz ścisłą gęstością zabudowy. Wszystkie te elementy skutkują wysokim poziomem zanieczyszczeń powietrza w wyniku tzw. niskiej emisji.

Obszar rewitalizacji obejmuje śródmieście Miasta Kościana, stanowiące centrum usługowo-administracyjne, w którym istnieje duże natężenie ruchu. W związku z tym dużym problemem dla jego mieszkańców jest hałas komunikacyjny, cykliczny o określonych porach dnia, związany z dojazdami do pracy oraz dojazdami do placówek handlowych i urzędowych, który można zaobserwować na ulicach Śmigielskiej, Ks. Surzyńskiego, Młyńskiej, Al. Kościuszki, Rynku, Piłsudskiego, Poznańskiej, Gostyńskiej i Łąkowej, przekraczający dopuszczalne normy.

---

⁷ Program Ochrony Powietrza dla strefy wielkopolskiej (w zakresie pyłu PM10, PM2,5 oraz B(a)P)

Wykonane pomiary poziomu hałasu w porze dziennej na ulicach Śmigielskiej, Kościuszki i Piłsudskiego, potwierdziły występowanie przekroczeń dopuszczalnych poziomów natężenia hałasu. Odnotowano również wysokie natężenie ruchu pojazdów. Duży ruch komunikacyjny związany z dużą liczbą interwencji, dotyczących wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji. W aspekcie fizycznej odnowy obszaru rewitalizacji jego problemy wiążą się z również z brakiem miejsc parkingowych, złym stanem chodników i ulic oraz brakiem sprawnych punktów przesiadkowych, które uniemożliwiają korzystanie z komunikacji miejskiej.

Tabela 31. Pomiary poziomu hałasu w wybranych punktach Kościana

Lp.	Lokalizacja	Odległość od jezdni [m]	Pora dzienna		Udział pojazdów %	
			LAeqD [dB]	natężenie ruchu pojazdów w godzinie szczytu	ciężkich	dostawczych
1.	Ul. Śmigielska 25	4	67,4	841	1,3	9,0
2.	Al. Kościuszki (przy LO)	6	67,2	894	0,4	10,5
3.	Ul. Piłsudskiego	1	68,6	617	0,3	13,8

Źródło: Program ochrony środowiska dla Miasta Kościana na lata 2015-2018 z perspektywą do 2022 r.

Niska zasobność finansowa społeczności obszaru rewitalizacji, jej niski poziom wykształcenia oraz trwałe uzależnienie od pomocy społecznej i Powiatowego Urzędu Pracy, w powiązaniu z dużą liczbą budynków wybudowanych przed 1989 r. doprowadziło do znaczących potrzeb remontowych budynków, w tym konieczności poprawy ich standardu.

Warunki zamieszkania w tym obszarze są postrzegane przez mieszkańców Kościana i osoby przyjezdne, jako mało atrakcyjne, głównie ze względu na zły stan techniczny budynków mieszkalnych, niezachęcające sąsiedztwo (duża liczba osób uzależnionych od alkoholu i innych używek), a dodatkowo ze względu brak dobrze urządzonych przestrzeni publicznych, w tym brak terenów zielonych.

Obszar rewitalizacji cechuje także niewielka powierzchnia terenów zieleni – 7,4 ha stanowiących 4,5% powierzchni Miasta, jak również brak terenów rekreacyjno-wypoczynkowych. Tym samym obszar ten nie zaspokaja potrzeb jego mieszkańców w jednym z podstawowych zakresów – wypoczynku, co wiąże się z niższą jakością ich życia.

Tereny zieleni nad Obrą i lewą odnogą (Wały Żegockiego) są nieodpowiednio zagospodarowane do pełnienia funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Brakuje wytyczonych ścieżek pieszych, oświetlenia i małej architektury, co sprawia, że tereny te po zmroku stają się niebezpieczne. Również skwer Jana Pawła II wymaga prac pielęgnacyjnych, związanych z nowymi nasadzeniami roślin, montażem małej architektury i uporządkowaniem terenu.

5.3. Identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych – wnioski z przeprowadzonych konsultacji społecznych

W celu identyfikacji problemów występujących w mieście oraz potrzeb rewitalizacyjnych przeprowadzono ankietyzację wśród interesariuszy rewitalizacji. Opinie na temat problemów, jak również kierunków przyszłych działań rewitalizacyjnych mogli wyrazić mieszkańcy za pośrednictwem anonimowych ankiet (dostępnych w formie papierowej bądź elektronicznej). Podczas konsultacji społecznych, trwających od 01 lutego 2017 r. do 30 kwietnia 2017 r. zebrano łącznie 274 wypełnione ankiety.

W ankiecie znalazły się pytania wielokrotnego wyboru (nr 2, 4-5), wraz z możliwością udzielenia własnej odpowiedzi na zadane pytanie, pytanie otwarte (nr 3), odnośnie wskazania terenu/budynku/przestrzeni na obszarze rewitalizacji, który zdaniem respondentów powinien zostać poddany działaniom rewitalizacyjnym, jak również metryczka, mająca na celu uzyskanie podstawowych danych, dotyczących osoby ankietowanej.

Wyniki uzyskane dzięki przeprowadzonej ankietyzacji w przypadku odpowiedzi na pierwsze pytanie wskazują procent odpowiedzi, które ankietowani wybrali jako najważniejsze i ważne w stosunku do sumy odpowiedzi udzielonych na to konkretne pytanie. Pozostałe wyniki procentowe liczone zgodnie z następującym wzorem: $(\text{liczba udzielonych odpowiedzi} / \text{liczba uzyskanych ankiet}) * 100\%$.

Zgodnie z wynikami ankietyzacji na terenach objętych obszarem rewitalizacji konieczne jest podjęcie zdecydowanych działań w celu poprawy kryzysowej sytuacji. Według ankietowanych Miasta Kościana najbardziej istotnym kierunkiem zmian jest rozwój kompetencji społecznych oraz edukacyjnych dzieci i młodzieży (98,06%). Wpłyne to na poziom edukacji, co w przyszłości umożliwi im lepszy start na rynku pracy. Dodatkowo badani zwrócili uwagę na konieczność rozwoju systemu wychowania i rozwoju dziecka (96,73%).

Kolejne kwestie mają charakter ekonomiczny. Duże znaczenie dla społeczeństwa ma tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju przedsiębiorczości (97,25%) oraz działania na rzecz zapobiegania bezrobociu (94,19%). Problemy te są ze sobą powiązane i rozwiązanie ich poprawi sytuację na rynku pracy oraz wpłynie na rozwój gospodarczy Miasta Kościana.

Ważnym aspektem jest zagospodarowanie przestrzeni miejskiej, zwłaszcza rozbudowa i modernizacja obiektów użyteczności publicznej (88,94%) oraz poprawa stanu zagospodarowania i estetyki przestrzeni publicznych (88,63%).

Dodatkowo podczas ankietyzacji, badani zwrócili uwagę na:

- zwiększenie integracji mieszkańców i pobudzenie ich aktywności lokalnej (86,23%),
- włączenie społeczne osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją (85,71%),
- rozwój oferty aktywizacji środowiska seniorów (84,27%).

Tabela 32. Opinia ankietowanych na temat kierunków działań, które powinny podjąć władze Miasta Kościana celem poprawy warunków życia mieszkańców [%]

Kierunki działań	% odpowiedzi ankietowanych
Rozwój oferty aktywizacji środowiska seniorów	84,27
rozbudowa i modernizacja obiektów użyteczności publicznej	88,94
działania na rzecz zapobiegania bezrobociu	94,19
rozwój kompetencji społecznych oraz edukacyjnych dzieci i młodzieży	98,06
rozwój systemu wychowania oraz rozwoju dziecka	96,73
tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju przedsiębiorczości	97,25
poprawa stanu zagospodarowania i estetyki przestrzeni publicznych	88,63
włączenie społeczne osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją	85,71
zwiększenie integracji mieszkańców i pobudzenie ich aktywności lokalnej	86,23

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Podczas ankietyzacji jako najważniejsze oczekiwane efekty procesu rewitalizacji wskazano poprawę stanu infrastruktury technicznej i drogowej (72,63%) oraz poprawę bezpieczeństwa publicznego (70,80%). Osiągnięcie tych wyników spowoduje wzrost jakości życia mieszkańców.

Wielu ankietowanych wskazywało również, na rozwój mikro- i małej przedsiębiorczości (59,49%) oraz pozyskanie inwestorów zewnętrznych (58,76%). Kwestie te związane są z problemem bezrobocia i rozwojem gospodarczym Miasta Kościana.

Dodatkowo, ważnym zagadnieniem dla mieszkańców jest zwiększenie integracji mieszkańców i pobudzenie ich aktywności lokalnej (52,19%).

Tabela 33. Opinia ankietowanych na temat efektów działań rewitalizacyjnych podjętych na obszarze rewitalizacji [%]

Efekty działań rewitalizacyjnych	% odpowiedzi
---	---------------------

	ankietowanych
włączenie społeczne osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją	23,72
zwiększenie integracji mieszkańców i pobudzenie ich aktywności lokalnej	52,19
poprawa bezpieczeństwa publicznego	70,80
poprawa jakości i zwiększenie dostępności usług publicznych	44,53
pozyskanie inwestorów zewnętrznych	58,76
rozwój mikro i małej przedsiębiorczości	59,49
poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych	35,77
poprawa stanu infrastruktury technicznej i drogowej	72,63
stworzenie i/lub rozszerzenie bazy turystycznej i rekreacyjnej	27,74
wzrost wykształcenia i umiejętności mieszkańców	27,74

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

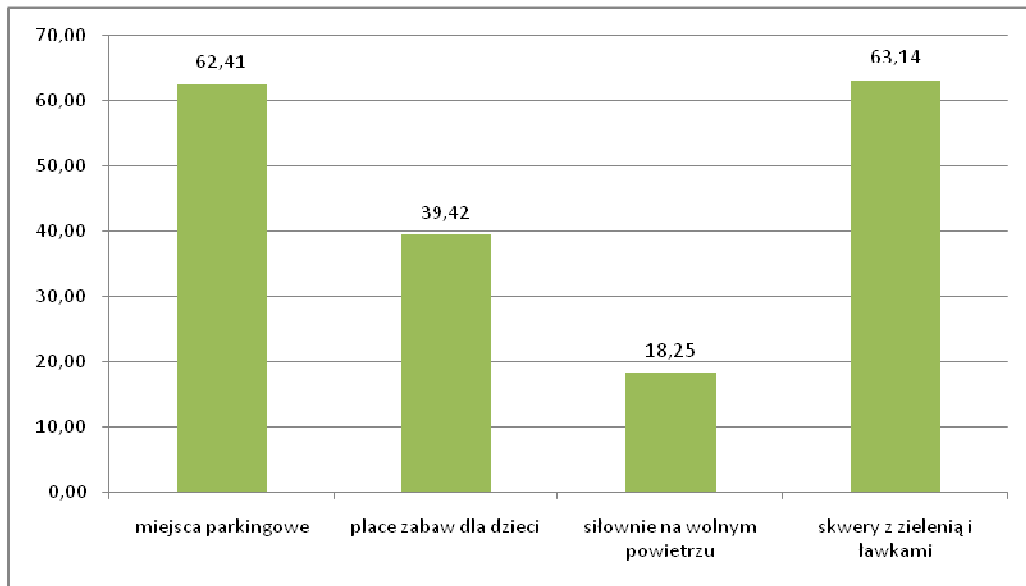
W przeprowadzonym badaniu ankietowani wskazywali również tereny, które ich zdaniem powinny zostać objęte działaniami rewitalizacyjnymi. Wśród wskazanych terenów, cechujących się nagromadzeniem różnych problemów były m.in.:

- kościańskie Łazienki,
- rynek,
- teren po opuszczonej rzeźni miejskiej wraz z zabudowaniami (w trakcie rozbiórki),
- teren po opuszczonej cukrowni wraz z zabudowaniami.

Ponadto, na całym obszarze objętym programem badani zwracali uwagę na problemy z infrastrukturą. Szczególnie wyróżniany był stan nawierzchni dróg, chodników oraz brak bezkolizyjnych skrzyżowań dróg z linią kolejową.

W procesie rewitalizacji ważnym aspektem jest analiza zagospodarowania przestrzennego danego terenu. Najwięcej ankietowanych wskazało na brak wystarczającej ilości skwerów z zielenią i ławkami (62,41%). Brakuje miejsc, w których ludność mogłaby spędzać czas wolny z bliskimi. Ankietyzacja wykazała trudności z niedostateczną liczbą miejsc parkingowych (62,41%). Potwierdza to zdiagnozowany wcześniej problem z infrastrukturą drogową i techniczną. Część badanych uważa, że powinno się zwiększyć liczbę placów zabaw dla dzieci (39,42%) oraz siłowni na wolnym powietrzu (18,25%).

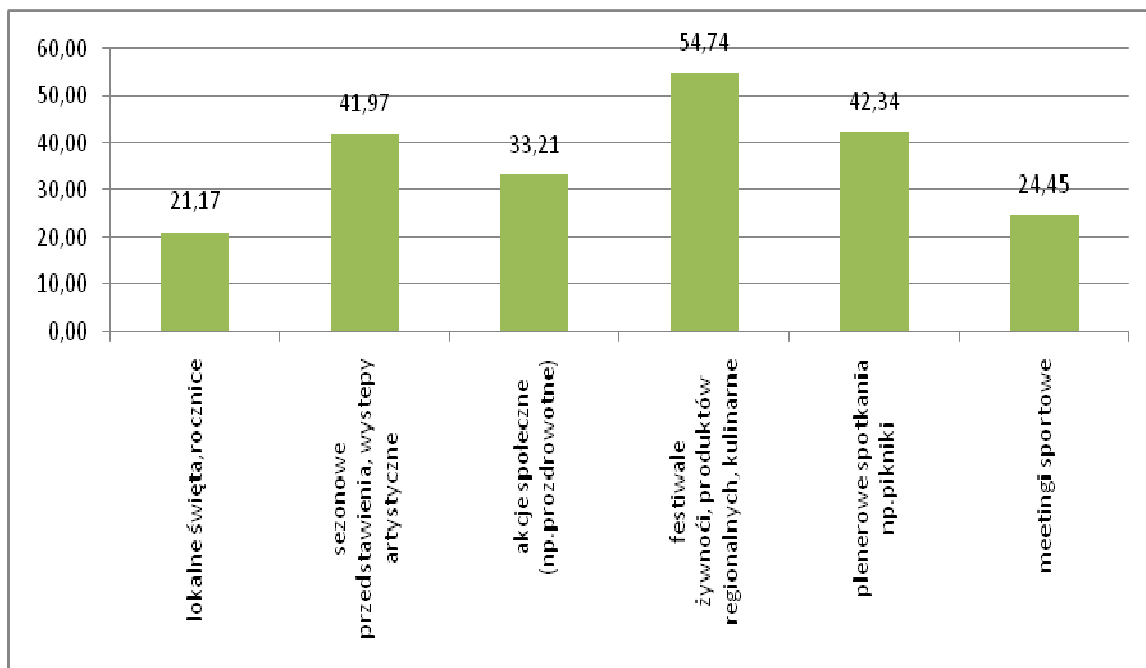
Jako dodatkowe propozycje zagospodarowania przestrzeni miejskiej ankietowani podali: ścieżki rowerowe, hale sportowe, zadaszone parkingi dla rowerów oraz kawiarnie z ogródkami na świeżym powietrzu.

Rycina 35. Opinia ankietowanych na temat brakujących elementów zagospodarowania przestrzeni Miasta Kościana [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ankietowani wskazywali także na potrzebę organizacji wydarzeń kulturalnych i sportowych, które wpłyną pozytywnie na zwiększenie aktywności oraz integrację wśród mieszkańców. Najbardziej popularne okazały się festiwale żywności regionalnej, produktów regionalnych oraz kulinarne (54,74%), co wskazuje na potencjał lokalnych produktów tego regionu. Dodatkowo, zwracali uwagę na sezonowe występy artystyczne (41,97%) oraz spotkania odbywające się w plenerze (42,34%).

Rycina 36. Opinia ankietowanych na temat wydarzeń, które powinny być organizowane przez Urząd Miejski Kościana [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Podsumowując wyniki ankietyzacji, mieszkańcy Miasta Kościana, za kwestię priorytetową uznali rozwój sfery społecznej. Dla rozwiązania problemów obszaru zdegradowanego duże znaczenie ma również aktywizacja mieszkańców, a także stworzenie dla nich miejsc sprzyjających integracji, w tym poprawa jakości terenów rekreacyjno-wypoczynkowych.

Na podstawie pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji oraz wyników konsultacji społecznych określono następujące potrzeby rewitalizacyjne:

- poprawa dostępności do podstawowej infrastruktury społecznej,
- zwiększenie aktywności mieszkańców, organizacji lokalnych oraz integracji osób narażonych na wykluczenie społeczne,
- poprawa zagospodarowania, estetyki i ładu przestrzennego Miasta,
- podniesienie oferty kulturalno-sportowej skierowanej do mieszkańców,
- zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej, w tym modernizacja budynków użyteczności publicznej oraz placówek edukacyjno-wychowawczych i zdrowotnych,
- poprawa stanu jakości środowiska.

5.4. Potencjał obszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji, z racji swoich funkcji i sposobu zagospodarowania charakteryzuje się wysokim potencjałem. W szczególności, należy wyróżnić poniższe czynniki, które powinny być wzięte pod uwagę przy planowaniu działań rewitalizacyjnych:

Koncentracja obiektów zabytkowych – na terenie obszaru rewitalizacji znajduje się historyczny układ urbanistyczny. Ponadto wiele zabytków ma swoją lokalizację w ścisłym centrum Miasta.

Dobry dostęp komunikacyjny – wystarczająco skomunikowany obszar rewitalizacji z innymi częściami Miasta.

Dobry dostęp do podstawowych usług, w tym do przedszkoli, szkół podstawowych, a także do sieci handlowo-usługowej i aptek. W poniższej tabeli przedstawiono średni wskaźnik dostępu do placówek edukacyjnych dla Miasta i dla obszaru rewitalizacji. Obszar rewitalizacji wykazuje lepsze wskaźniki dostępu do podstawowych usług dla ludności.

Tabela 34. Porównanie wskaźników dostępu do podstawowych usług dla obszaru rewitalizacji i całego Miasta Kościana

Wyszczególnienie	Wskaźnik liczby przedszkoli na 10.000 mieszkańców	Wskaźnik liczby szkół podstawowych na 10.000 mieszkańców	Wskaźnik liczby szkół gimnazjalnych na 10.000 mieszkańców
Wskaźnik dla Miasta Kościana	4,94	0,83	0,83
Wskaźnik dla obszaru rewitalizacji	5,36	2,68	2,68

Źródło: opracowanie własne (stan na 31.12.2016 r.)

Koncentracja infrastruktury edukacyjnej i koncentracja uczniów: Spośród 20 placówek oświatowych w mieście (przedszkoli, szkół podstawowych i szkół gimnazjalnych publicznych i niepublicznych), 6 z nich (30,0%) zlokalizowanych jest na terenie obszaru rewitalizacji. Łączna liczba uczniów kształcących się w placówkach na terenie obszaru rewitalizacji w roku szkolnym 2015/2016 wynosiła 1262 uczniów (czyli ok. 38,7% wszystkich uczniów w mieście).

Koncentracja instytucji prowadzących działalność społeczną i ich siedzib: Możliwość wykorzystania budynków należących do Miasta, jako obiektów, w których prowadzone będą działania rewitalizacyjne, związane z udzieleniem pomocy osobom narażonym na wykluczenie: ubogich, bezrobotnych i niepełnosprawnych.

Koncentracja zabudowy mieszkalnej: Na obszarze rewitalizacji zamieszkuje 7467 mieszkańców, stanowią oni 29,4% ogółu ludności Miasta Kościana. Tym samym przyszłe działania rewitalizacyjne będą skierowane do możliwie największej liczby osób.

Koncentracja wielkopowierzchniowych obiektów handlowych: Duża liczba wielkopowierzchniowych obiektów handlowych, które oferując swoje usługi przyciągają mieszkańców zarówno obszaru rewitalizacji, jak i całego Miasta Kościana.

Istnienie terenów aktualnie niewykorzystanych (tereny przemysłowe i pokolejowe) pod przyszłe inwestycje: Aktualnie nieużytkowane tereny pokolejowe wokół terenów dworca w Kościanie oraz tereny przemysłowe po byłym zakładzie tytoniowym, które mogą zostać wykorzystane jako teren inwestycyjne, na których prowadzone działania powinny korzystnie wpływać na rozwiązywanie problemów społecznych, zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji, w szczególności zaś generować nowe miejsca pracy, przeciwdziałać bezrobociu oraz służyć aktywizacji społecznej i zawodowej.

Komplementarność przyszłych działań rewitalizacyjnych z przedsięwzięciami z poprzedniego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Przemysłowych dla Miasta Kościana na lata 2010-2015: W poprzednim Programie Rewitalizacji jako obszar rewitalizacji wskazano: obszar Śródmieścia (obejmujący swym zasięgiem większość powierzchni os. Śródmieście, obszar Dworcowa – Bernardyńska (część os. Sikorskiego i os. Piastowskiego), a także obszary przemysłowe i tereny zielone: obszar Wieży Ciśnień oraz obszar Parku Miejskiego. Obszar rewitalizacji i przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaplanowane w GPROMP są ściśle powiązane z projektami zrealizowanymi w ramach poprzedniego PROMP m.in. przedsięwzięcie 12 „Kościański Uniwersytet Młodego Odkrywcy” będzie realizowane w Kościańskiej Wieży Ciśnień.

6. ANALIZA SWOT OBSZARU REWITALIZACJI

Analiza SWOT jest jedną z podstawowych metod analizy strategicznej. Nazwa metody jest akronimem angielskich słów: strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse potencjalne lub zaistniałe w otoczeniu), threats (zagrożenia prawdopodobne lub istniejące w otoczeniu).

Analiza SWOT obszaru rewitalizacji jest wynikiem podsumowania spotkań i warsztatów przeprowadzonych w ramach konsultacji społecznych z interesariuszami rewitalizacji oraz z władzami Miasta Kościana, na których identyfikowano problemy, które występują na obszarze rewitalizacji oraz mają wpływ na nasilenie zjawisk kryzysowych, jak również jego potencjały, mogące przyczynić się do zmniejszenia sytuacji kryzysowej.

Tabela 35. Analiza SWOT obszaru rewitalizacji Miasta Kościana

SŁABE STRONY	SILNE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • wysoka liczba osób w wieku poprodukcyjnym, • wyższy odsetek osób w wieku poprodukcyjnym niż przedprodukcyjnym, • wysoka liczba osób korzystających ze świadczeń społecznych, • wykluczenie społeczne ludności, • zmniejszająca się liczba ludności, • rosnąca liczba rozwodów, • degradacja infrastruktury technicznej i zabytków, • wysoki odsetek starszych budynków, • brak miejsc rekreacyjno-wypoczynkowych, w tym niedostateczne wyposażenie ich w małą architekturę, • niedostateczna oferta działań o charakterze sportowym dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych, • niska jakość przestrzeni miejskiej wokół Ratusza i rynku, • zły stan infrastruktury drogowej w ścisłym centrum Miasta, • zły stan techniczny budynków mieszkalnych i zabytków, w tym Wojewódzkiego Szpitala Neuropsychia-trycznego im. Oskara Bielawskiego w Kościanie, • zanieczyszczenie powietrza na skutek opalania 	<ul style="list-style-type: none"> • duża liczba organizacji pozarządowych, • rozwinięta infrastruktura społeczna, • dodatni przyrost naturalny od 2013 r., • duże inwestycje w oświatę, • stosunkowo niewielki odsetek bezrobotnych, • niewielka liczba przestępstw, • inwestycje w rozwój oświaty, • działania władz lokalnych na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców w mieście, • przeprowadzone do tej pory inwestycje w ramach rewitalizacji zwiększające atrakcyjność Miasta, • skuteczność w zakresie pozyskiwania środków unijnych, • dogodne położenie w centrum Miasta, • dobra dostępność komunikacyjna, • zapotrzebowanie społeczne na nową przestrzeń publiczną, • dobry dostęp do podstawowych usług, w tym do żłobków, przedszkoli, szkół podstawowych, a także do sieci handlowo-usługowej i aptek, • koncentracja obiektów zabytkowych,

<p>mieszkań węglem,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdegradowane i zaniedbane tereny wzdłuż Kanału Ulgi Kościańskiego Kanału Obry i Wałów Żegockiego (brak zagospodarowania) • zbyt niska liczba miejsc parkingowych, • brak dobrze zorganizowanego punktu przesiadkowego w obszarze rewitalizacji, • zdegradowane tereny pokolejowe wokół dworca PKP oraz tereny przemysłowe po byłym zakładzie tytoniowym, • zaniedbany skwer Jana Pawła II, • niedostateczne dostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych (Ratusza, Kościańskiego Ośrodka Kultury, Szpital Neuropsychiatryczny), • brak oferty aktywizacji osób starszych w wieku 50+, • brak perspektyw spędzania wolnego czasu dla dzieci poza szkołą, • niedostateczna oferta kulturalna dla mieszkańców, • brak wsparcia osób narażonych na wykluczenie społeczne z powodu ubóstwa, bezrobocia, problemów wychowawczych, • brak wsparcia osób zamierzających rozpocząć prowadzenie własnej działalności (bazy lokalowej), • brak miejsc opieki dla dzieci do lat 3 	<ul style="list-style-type: none"> • koncentracja instytucji prowadzących działalność społeczną i ich siedzib (m.in. OPS, PUP), • koncentracja zabudowy mieszkalnej - na obszarze rewitalizacji zamieszkuje 6296 mieszkańców, stanowiących 29,4% ogółu ludności Miasta Kościana,
ZAGROŻENIA	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> • rozwój ośrodków konkurencyjnych, • procesy recesyjne w gospodarce, • brak porozumienia z właścicielami budynków mieszkalnych i zabytków celem poddania ich remontom i termomodernizacji, • postępujące starzenie się społeczeństwa oraz wyjazd młodych ludzi z Miasta, • brak pozyskania środków lub niskie nakłady finansowe na realizację zaplanowanych inwestycji, • przeszkody prawno-polityczne we wprowadzaniu zmian, • utrzymanie się zjawisk kryzysowych 	<ul style="list-style-type: none"> • miasto powiatowe, • dobre połączenie komunikacyjne z dużymi ośrodkami w kraju i zagranicą, • bliskie położenie miasta wojewódzkiego, • programy pomocowe Unii Europejskiej na rozwój zasobów ludzkich (EFS, EFRR), • możliwość powiększenia oddziaływania istniejących i nowo powstałych funkcji na całe Miasto, • wygenerowanie terenów zieleni miejskiej (wypoczynek, miejsce spotkań) z elementami małej architektury, • możliwość wykreowania miejsca spotkań w pobliżu rynku, wpływającego na wzrost aktywności i integracji mieszkańców, • Śródmieście jako wizytówka Miasta,

	<ul style="list-style-type: none"> • nadanie terenom pokolejowym i przemysłowym nowych funkcji społecznych, • rozwój działalności lokalnych organizacji i stowarzyszeń pozarządowych, • współpraca władz Miasta z potencjalnymi inwestorami, • nowe miejsca pracy i usług
--	--

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie przeprowadzonej analizy SWOT obszaru rewitalizacji wyciągnięto wnioski, które pozwoliły na sformułowanie wizji obszaru rewitalizacji, jako stanu docelowego, który Miasto zamierza osiągnąć oraz przyjęto cele strategiczne i operacyjne jej odpowiadające.

Ponadto analiza SWOT przyczyniła się do identyfikacji problemów występujących w obszarze rewitalizacji oraz pozwoliła na przyjęcie odpowiednich kierunków działań, mających na celu zmniejszenie stwierdzonej sytuacji kryzysowej.

Niska jakość przestrzeni miejskiej, w tym mała powierzchnia terenów rekreacyjno-wypoczynkowych lub brak odpowiedniej dla nich infrastruktury, niewykorzystanie zdegradowanych terenów pokolejowych i przemysłowych, mała liczba miejsc postojowych, brak węzła przesiadkowego są jednym z istotnych problemów obszaru rewitalizacji. Wiążą się one z niską jakością życia jego mieszkańców. Tym samym nadanie terenom przemysłowym nowych funkcji społecznych (m.in. budowa węzła przesiadkowego, umożliwiającego połączenie zalet transportu kolejowego, kołowego /autobusy, jak i transport indywidualny/ rowerowego i pieszego), a także prace pielęgnacyjne terenów zieleni miejskiej, będą odpowiednim kierunkiem działań, by dokonać poprawy sytuacji kryzysowej w sferze przestrzenno-funkcjonalnej.

Zły stan techniczny budynków mieszkalnych, usługowych, zabytków i obiektów pod ochroną konserwatorską, jak również obiektów Wojewódzkiego Szpitala Neuropsychiatrycznego im. Oskara Bielawskiego w Kościanie, w tym brak termomodernizacji, wymiany starych pieców węglowych wpływa na zwiększające się zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego w mieście. W celu poprawy jakości powietrza oraz stanu technicznego budynków niezbędne staje się zaplanowanie prac remontowych i termomodernizacyjnych, które wpłyną pozytywnie na sytuację w sferze technicznej, jak również w sferze środowiskowej obszaru rewitalizacji.

Probleмами w sferze społecznej jest m.in. duża liczba osób korzystająca z pomocy społecznej. Najczęstszymi powodami pobierania wsparcia finansowego oferowanego przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie jest ubóstwo. Ubóstwo wśród rodzin zamieszkujących obszar rewitalizacji wpływa ograniczająco na przyszłe perspektywy życiowe dzieci, poprzez nierówności w dostępie do systemu edukacji, co z kolei może przyczyniać się do wzrostu przestępczości, wywoływać sytuacje konfliktowe w rodzinie, a także ograniczać aktywność obywatelską i ekonomiczną.

Do czynników zwiększających nasilenie zjawiska ubóstwa należą przede wszystkim bezrobocie, niski poziom wykształcenia, niepełnosprawność oraz wielodzietność lub niepełność rodziny. W wyniku przeprowadzonej analizy SWOT dokonano wyróżnienia osób narażonych na wykluczenie społeczne, są to przede wszystkim rodziny i osoby ubogie, bezrobotne, a wśród nich dzieci i młodzież, osoby niepełnosprawne i szczególnie duża liczba osób starszych.

W celu zahamowania pogłębiającej się marginalizacji społecznej wyżej wspomnianych osób konieczne jest zaplanowanie działań, umożliwiających ich integrację, poprzez stworzenie tzw. miejsca spotkań (w pobliżu Ratusza i rynku), wzmocnienie ich aktywności w wydarzeniach lokalnych i różnego rodzaju inicjatywach, zorganizowanie zajęć edukacyjno-wyrównawczych dla dzieci i młodzieży oraz grup wsparcia dla rodzin, mających problemy wychowawcze. Realizacja tych zadań pozwoli na zmniejszenie sytuacji kryzysowej w sferze społecznej. Nawiązanie ściślejszej współpracy władz Miasta z licznie działającymi w obszarze rewitalizacji, organizacjami i stowarzyszeniami pozarządowymi będzie jednym z przyszłych kierunków działań.

Kolejnym istotnym problemem jest brak wsparcia przyszłych lub lokalnie działających małych przedsiębiorców oraz bezrobocie wśród młodych matek, które ze względu na brak miejsc opieki dla dzieci, nie mogą wrócić na rynek pracy. Stworzenie odpowiedniej bazy lokalowej dla rozwoju drobnej przedsiębiorczości oraz miejsc opieki dla dzieci do lat 3 przyczyni się do zmniejszenia sytuacji kryzysowej w sferze gospodarczej.

W związku z położeniem w centrum Miasta Kościana obszaru rewitalizacji przyszłe zaplanowane, a następnie zrealizowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą oddziaływać również na mieszkańców zamieszkujących poza obszarem rewitalizacji.

Miasto Kościan skutecznie pozyskuje środki unijne na realizację zaplanowanych inwestycji. Tym samym jego władze posiadają doświadczenie w zakresie wykorzystania

wsparcia finansowego z Unii Europejskiej, programów krajowych oraz wykorzystania własnych środków umożliwiających podjęcie odpowiednich kierunków działań, mających na celu zmniejszenie sytuacji kryzysowej w obszarze rewitalizacji.

7. WIZJA STANU OBSZARU REWITALIZACJI

Wizja strategiczna jest koncepcją zagospodarowania i zmiany sposobu użytkowania terenów zdegradowanych w mieście. Na podstawie zdiagnozowanych problemów występujących na obszarze rewitalizacji sformułowano wizję stanu obszaru jako planowany efekt oraz pożądany stan rewitalizacji przy jednoczesnym osiągnięciu jej celów oraz odpowiadającym im kierunkom działań:

WIZJA:

Zrównoważony rozwój społeczny, gospodarczy i środowiskowy w całym obszarze rewitalizacji. Rozwój obszaru rewitalizacji oparty na zwiększeniu aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców, przy jednoczesnej poprawie atrakcyjności i infrastruktury przestrzeni miejskiej.

Wizja obszaru rewitalizacji w Kościanie, określająca ich stan za kilka najbliższych lat powstała jako suma wyobrażeń uczestników procesu partycypacji na etapie przygotowywania niniejszego opracowania oraz przewidywanych inwestycji i przedsięwzięć społecznych, planowanych do realizacji przez instytucje publiczne, reprezentantów sektora społecznego oraz lokalnych przedsiębiorców.

Wyznaczony obszar po przeprowadzeniu procesów rewitalizacyjnych, w tym wdrożeniu planowanych przedsięwzięć i inwestycji, jest obszarem, któremu zostały nadane nowe funkcje społeczne, gospodarcze, techniczne, przestrzenno-funkcjonalne oraz środowiskowe, z przestrzeganiem zasad zrównoważonego rozwoju oraz zachowaniem walorów przyrodniczych Miasta Kościana.

Przedsięwzięcie: Rozbudowa infrastruktury sportowo-basenowej przy basenie miejskim w Kościanie.

Realizacja planowanego przedsięwzięcia wzbudzi silną integrację wśród lokalnej społeczności oraz zmobilizuje mieszkańców do realizacji inicjatyw lokalnych związanych

ze sportem i rekreacją. Ponadto, infrastruktura publiczna oraz sportowo-rekreacyjna, zostanie znacznie zmodernizowana, czego efektem będzie zwiększenie liczby osób korzystających z usług sportowych oraz polepszenie oferty edukacyjno-sportowej.

Przedsięwzięcie: Rewitalizacja Ratusza oraz płyty rynku wraz z ulicami przyległymi.

Dzięki temu przedsięwzięciu powstanie miejsce integrujące lokalną społeczność. Poprawi się stan zagospodarowania przestrzeni publicznej w centrum, co wpłynęłoby na poprawę estetyki i ładu przestrzennego Miasta. Ponadto przedsięwzięcie pozwoli na modernizację i szybki rozwój infrastruktury publicznej, rekreacyjnej, sportowej, kulturalnej i edukacyjnej. Kolejną zaletą rewitalizacji w tym miejscu będzie zachowanie i wyeksponowanie walorów historycznych Miasta Kościana.

Przedsięwzięcie: Przedsięwzięcia właścicieli i użytkowników wieczystych nieruchomości obejmujące roboty budowlane, prace konserwatorskie oraz prace restauratorskie w tym termomodernizacyjne i obniżające koszty zużycia energii.

Przedsięwzięcie przyczyni się do redukcji emisji zanieczyszczeń powietrza, powstających w procesie spalania paliw, w celu ogrzewania szeregu budynków prywatnych i publicznych położonych na terenie ścisłego centrum Miasta.

Przedsięwzięcie: Budowa kościańskiego traktu rekreacyjnego etap VI-VII.

Przedsięwzięcie wpłynie pozytywnie na polepszenie stanu zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz estetyki Miasta. Ponadto, przedsięwzięcie spowoduje modernizację i rozbudowę infrastruktury publicznej, rekreacyjnej, sportowej, kulturalnej i edukacyjnej. Kolejnym ważnym aspektem będzie odnowienie i podniesienie walorów przyrodniczych służących rekreacji i wypoczynkowi mieszkańcom Miasta.

Przedsięwzięcie: Rewitalizacja obiektów Wojewódzkiego Szpitala Neuropsychiatrycznego im. Oskara Bielawskiego w Kościanie.

Przedsięwzięcie wpłynie pozytywnie na polepszenie stanu zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz estetyki Miasta. Przedsięwzięcie zapewni dostęp do usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych i terapeutycznych wykonywanych przez specjalistów, mogących wykonywać swoje obowiązki w odrestaurowanych, dostosowanych do potrzeb pacjentów budynkach wyposażonych we wszelkie niezbędne udogodnienia. Równocześnie przedsięwzięcie pozwoli na zwiększenie oferty leczenia i terapii uzależnień dla mieszkańców Miasta borykających się z problemami tego typu.

Przedsięwzięcie: Rewitalizacja pokolejowych terenów wokół dworca w Kościanie.

Realizacja planowanego przedsięwzięcia wzbudzi silną integrację wśród lokalnej społeczności oraz pozwoli mieszkańcom realizować inicjatywy lokalne. Wpłynie również na polepszenie stanu zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz estetyki Miasta. Nieużytkowane tereny zostaną zagospodarowane na parkingi buforowe umożliwiające mieszkańcom pozostawienie samochodów i dotarcie do stolicy regionu Poznania pociągiem, w drodze do pracy, szkół czy uczelni wyższych.

Przedsięwzięcie: Rewitalizacja terenów po byłych zakładach tytoniowych.

Przedsięwzięcie wpłynie na ożywienie gospodarcze terenów zdegradowanych, dzięki czemu zostaną utworzone korzystniejsze warunki do prowadzenia działalności gospodarczej i inwestycji na obszarze rewitalizacji. Ponadto, zaplecze instytucjonalne oraz przedsiębiorczość pozwoli tworzyć nowe miejsca pracy. Stworzone zostaną warunki do rozwoju inicjatyw lokalnych i rozwoju stowarzyszeń działających na terenie Miasta.

Przedsięwzięcie: Rozbudowa Kościańskiego Ośrodka Kultury wraz z rewitalizacją przyległych terenów zielonych.

Przedsięwzięcie poprawi dostępność do oferty kulturalnej i edukacyjnej, dla interesariuszy rewitalizacji. Ponadto powstaną atrakcyjne dla mieszkańców tereny zielone, umożliwiające im wypoczynek.

Do realizacji tak przedstawionej wizji – ukształtowania obszaru rewitalizacji jako zadbanego, ekologicznego, wygodnego, bezpiecznego, otwartego, stwarzającego szerokie perspektywy rozwoju, przyczyni się szereg przedsięwzięć o wymiarze społecznym oraz infrastrukturalnym. Wśród tych pierwszych można wyróżnić przede wszystkim przedsięwzięcia zmierzające do aktywizacji oraz integracji lokalnej społeczności, mobilizując ją do realizacji inicjatyw lokalnych. Ponadto, zapewniają one opiekę i wsparcie dla osób z uzależnieniami i ich rodzinom. Wśród działań infrastrukturalnych ważniejszymi będą te, które przyczynią się do wzmocnienia infrastruktury społecznej (niezbędnej do realizacji projektów społecznych), poprawy stanu zagospodarowania, sprzyjające lepszemu wykorzystaniu energii, a tym samym zmniejszające presję na środowisko oraz poprawiające poziom bezpieczeństwa – zarówno w miejscach publicznych jak i na drogach. Przedsięwzięcia stworzą dodatkową przestrzeń dla rekreacji, wpłyną na zwiększenie estetyki przestrzeni oraz wprowadzą ład na omawianym obszarze. W związku z powstałymi

inwestycjami powstanie przyjazny klimat do prowadzenia działalności gospodarczej oraz inwestycyjnej. Dzięki temu zmniejszy się poziom bezrobocia oraz ubóstwa.

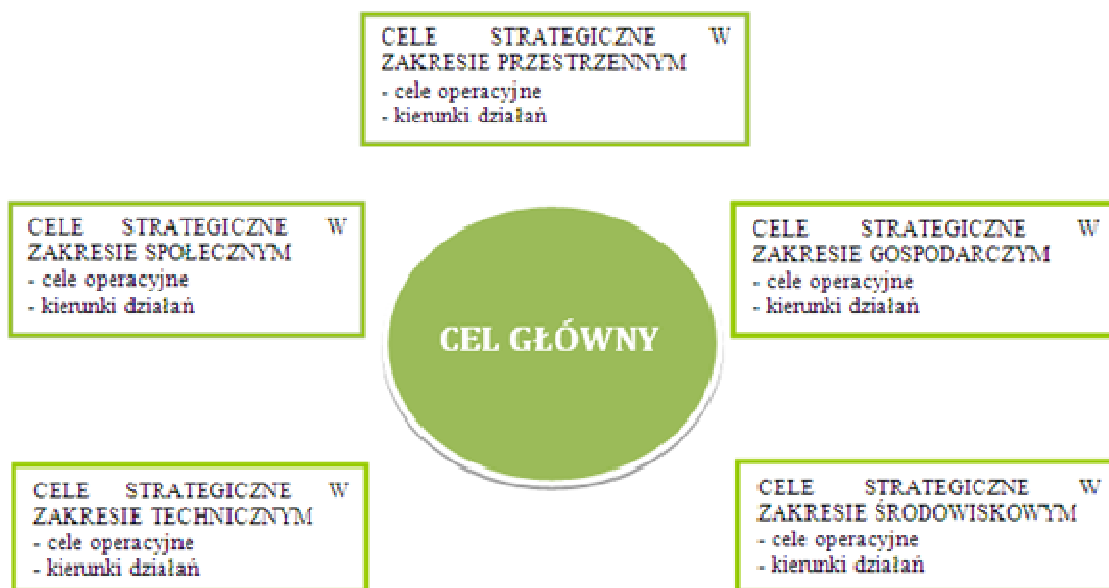
8. CELE REWITALIZACJI

Cel główny rewitalizacji, cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań wynikają ze zdiagnozowanych problemów obszaru rewitalizacji, jego potencjałów oraz z przyjętej wizji.

CEL GŁÓWNY:

Osiągnięcie trwałego i zrównoważonego rozwoju obszaru rewitalizacji Kościana oraz poprawa jakości życia lokalnej wspólnoty poprzez podjęcie działań w sferze przestrzennej, społecznej i gospodarczej zmierzających do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych Miasta z sytuacji kryzysowej.

Główny cel realizowany zostanie przez cele strategiczne, które zostały wyznaczone w kontekście poszczególnych terenów objętych rewitalizacją. Cele operacyjne dotyczą poszczególnych sfer życia.

Kierunek interwencji (obszar problemowy): Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Cel strategiczny 1: Kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych, służących zaspokojeniu potrzeb mieszkańców.

Cel operacyjny 1.1. Nowe zagospodarowanie zdegradowanych obszarów pokolejowych i przemysłowych

Cel operacyjny 1.2. Rozwój funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych zdegradowanych obszarów miejskich

Niniejszy cel strategiczny zakłada zwiększenie atrakcyjności przestrzeni miejskiej poprzez nadanie zdegradowanym terenom pokolejowym i przemysłowym nowych funkcji, w tym adaptację pomieszczeń na lokale dla przedsiębiorców i organizacji pozarządowych, stworzenie centrum przesiadkowego w mieście, miejsc postojowych oraz rozwój funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych poprzez uporządkowanie w nich występujących terenów zieleni.

Głównymi **grupami docelowymi** działań podjętych w ramach tego celu będą:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji,
- mieszkańcy Miasta,
- lokalni przedsiębiorcy,
- organizacje pozarządowe.

Kierunki działań:

- nadanie nowych funkcji społecznych obszarom pokolejowym i przemysłowym,
- modernizacja i rozwój infrastruktury publicznej, w tym rekreacyjno-sportowej, kulturalnej i edukacyjnej,
- poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej w obszarze rewitalizacji,
- tworzenie warunków do prowadzenia działalności gospodarczej i inwestycji na obszarze rewitalizacji,
- zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej.

Kierunek interwencji (obszar problemowy): Sfera społeczna

Cel strategiczny 2: Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczenie problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji.

Cel operacyjny 2.1. Wsparcie osób narażonych na wykluczenie społeczne.

Cel operacyjny 2.2. Zwiększenie aktywności społecznej wśród osób starszych.

Cel operacyjny 2.3. Zwiększenie integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Przeprowadzona diagnoza Miasta Kościana wskazuje nagromadzenie negatywnych zjawisk w sferze społecznej w obszarze rewitalizacji, szczególnie w zakresie wysokiej liczby osób korzystającej ze świadczeń pomocy społecznej, co związane jest ze zjawiskiem ubóstwa, bezrobocia i wykluczenia społecznego. Przyszłe działania należy podjąć w zakresie zabiegania i przeciwdziałania wykluczeniu narażonych grup społecznych, do których zaliczyć można dzieci, młodzież, osoby starsze i niepełnosprawne, rodziny z problemami wychowawczymi oraz osoby bezrobotne. Tym samym wskazane jest prowadzenie działań mających na celu aktywizację i integrację mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz stworzenie zintegrowanego systemu pomocy i wsparcia, w tym rozwój usług społecznych, opiekuńczych oraz integracyjnych. Należy także wspierać wszelkie działania podejmowane w obszarze rewitalizacji w zakresie integrowania lokalnej społeczności, w związku z brakiem dostosowanych tym celu nielicznych przestrzeni lub obiektów publicznych. Wskazana w ogólnej diagnozie tendencja wzrostu obciążenia demograficznego oraz wysoka liczba osób w wieku poprodukcyjnym na obszarze rewitalizacji, wskazują na problem starzejącego się społeczeństwa. Tym samym należy planowane działania ukierunkować na potrzeby osób starszych. W tym celu wskazane jest uruchomienie programów aktywizujących osoby starsze oraz integrujących pokolenia, wspierane przez dostęp do placówek pomocy społecznej.

Głównymi **grupami docelowymi** działań podjętych w ramach tego celu są:

- osoby korzystające z pomocy społecznej,
- osoby bezrobotne i osoby długotrwale bezrobotne,
- osoby niepełnosprawne i chore,
- dzieci i młodzież z problemami społecznymi,
- dzieci z rodzin patologicznych,
- mieszkańcy obszaru rewitalizacji,

- mieszkańcy Miasta,
- instytucje publiczne, w tym organizacje pozarządowe.

Kierunki działań:

- zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa dla grup wymagających wsparcia,
- rozwój wolontariatu i aktywizacja społeczna osób w wieku 50+,
- wsparcie organizacji i stowarzyszeń pozarządowych,
- stworzenie miejsc integracji i podniesienie jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Kierunek interwencji (obszar problemowy): Sfera gospodarcza

Cel strategiczny 3. Rozwój gospodarczy i podniesienie kapitału społecznego.

Cel operacyjny 3.1. Poszerzenie oferty edukacyjno-kulturowo-sportowej skierowanej do mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Cel operacyjny 3.2. Stworzenie mechanizmów wsparcia dla przyszłych przedsiębiorców.

Cel operacyjny 3.3. Zwiększenie aktywności zawodowej w grupie osób bezrobotnych.

Powyższy cel strategiczny jest odpowiedzią na niski wskaźnik przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz niedostateczne wsparcie w zakresie możliwości rozpoczęcia prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Wsparcie instytucji kulturowych, edukacyjnych, sportowych, prowadzących działalność o funkcjach edukacyjno-kulturowo-sportowych przyczyni się do podniesienia kapitału społecznego i zwiększenia kompetencji społecznych i edukacyjnych mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Głównymi **grupami docelowymi** działań podjętych w ramach tego celu są:

- osoby bezrobotne i osoby długotrwale bezrobotne,
- osoby niepełnosprawne,
- osoby z niskim wykształceniem,
- mieszkańcy obszaru rewitalizacji,
- mieszkańcy Miasta,
- instytucje kultury,
- dzieci i młodzież.

Kierunki działań:

- rozwój oferty opiekuńczo-wychowawczej, pozwalającej na godzenie życia zawodowego z rodzinnym (m. in. zapewnienie odpowiedniej opieki dzieciom do lat 3),
- rozwój kompetencji społecznych i edukacyjnych dzieci i młodzieży,
- rozwój aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży,
- podnoszenie kwalifikacji osób bezrobotnych poprzez organizację szkoleń i kursów,
- promowanie przedsiębiorczości indywidualnej poprzez wsparcie finansowe osób chcących uruchomić działalność gospodarczą.

Kierunek interwencji (obszar problemowy): Sfera techniczna i środowiskowa

Cel strategiczny 4. Modernizacja tkanki miejskiej wraz z poprawą jakości środowiska naturalnego.

Cel operacyjny 4.1. Termomodernizacje obiektów użyteczności publicznej, budynków mieszkalnych i zabytków.

Cel operacyjny 4.2. Rozbudowa obiektów kulturalnych i sportowych.

Cel operacyjny 4.3. Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza.

Powyższy cel strategiczny odpowiada na stan kryzysowy w sferze technicznej, związany ze złym stanem obiektów użyteczności publicznej, budynków mieszkalnych i zabytków. W celu poprawy jakości środowiska w ramach działań należy dążyć do termomodernizacji obiektów, przy jednoczesnym zwiększeniu dostępności komunikacyjnej poprzez ograniczenie barier architektonicznych oraz zapewnienie odpowiedniej infrastruktury w przestrzeni publicznej, dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Głównymi **grupami docelowymi** działań podjętych w ramach tego celu są:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji,
- osoby niepełnosprawne,
- instytucje kultury.

Kierunki działań:

- remonty, prace modernizacyjne i konserwatorskie oraz termomodernizacje obiektów użyteczności publicznej, budynków mieszkalnych i zabytków,
- poprawa parametrów energetycznych budynków,
- dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W poniższej tabeli przedstawiono przedsięwzięcia, które odpowiadają poszczególnym kierunkom działań przyjętych w GPROMP.

Tabela 36. Cele operacyjne i kierunki działań przyjęte dla celów strategicznych w powiązaniu z planowanymi przedsięwzięciami podstawowymi i uzupełniającymi

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działań	Nazwa przedsięwzięcia
1. Kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych, służących zaspokojeniu potrzeb mieszkańców	1.1. Nowe zagospodarowanie zdegradowanych obszarów pokolejowych i przemysłowych	Nadanie nowych funkcji społecznych obszarom pokolejowym i przemysłowym	Rewitalizacja pokolejowych terenów wokół dworca kolejowego w Kościanie; Rewitalizacja terenów po byłych zakładach tytoniowych
		Poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej w obszarze rewitalizacji	Rewitalizacja pokolejowych terenów wokół dworca kolejowego w Kościanie
		Tworzenie warunków do prowadzenia działalności gospodarczej i inwestycji na obszarze rewitalizacji	Rewitalizacja terenów po byłych zakładach tytoniowych
	1.2. Rozwój funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych zdegradowanych obszarów miejskich	Modernizacja i rozwój infrastruktury publicznej, w tym rekreacyjno-sportowej, kulturalnej i edukacyjnej	Rewitalizacja płyty rynku, wraz z ulicami przyległymi; Budowa kościańskiego traktu rekreacyjnego etap VI-VII; Rozbudowa infrastruktury sportowo-basenowej przy basenie miejskim w Kościanie; Rozbudowa Kościańskiego Ośrodka Kultury wraz z rewitalizacją przyległych terenów zielonych
		Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej	Rewitalizacja płyty rynku, wraz z ulicami przyległymi; Budowa kościańskiego traktu rekreacyjnego etap VI-VII:

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działań	Nazwa przedsięwzięcia
2. Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczenie problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji	2.1. Wsparcie osób narażonych na wykluczenie społeczne	Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa dla grup wymagających wsparcia	„Tęcza 2”; Poprawa dostępności i jakości świadczonych usług w zakresie zdrowia psychicznego pacjentów Wojewódzkiego Szpitala Neuropsychiatrycznego im. Oskara Bielawskiego w Kościanie
	2.2. Zwiększenie aktywności społecznej wśród osób starszych	Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych	Rewitalizacja Ratusza; Rewitalizacja terenów po byłych zakładach tytoniowych; Rozbudowa infrastruktury sportowo-basenowej przy basenie miejskim w Kościanie; Rozbudowa Kościańskiego Ośrodka Kultury wraz z rewitalizacją przyległych terenów zielonych
		Rozwój wolontariatu i aktywizacja społeczna osób w wieku 50+	„Kawa 2” (Kościańska Akademia Wolontariatu i Aktywności), Włącz się – organizacja kursów językowych i komputerowych dla osób starszych i bezrobotnych
	2.3. Zwiększenie integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji	Stworzenie miejsc integracji i podniesienie jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji	Rewitalizacja płyty rynku, wraz z ulicami przyległymi; Budowa kościańskiego traktu rekreacyjnego etap VI-VII; „Kościański Uniwersytet Młodego Odkrywcy”; Organizacja warsztatów kreatywnych dla dzieci i młodzieży; Tęcza 2”
		Wsparcie organizacji i stowarzyszeń pozarządowych	Rewitalizacja terenów po byłych zakładach tytoniowych

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działań	Nazwa przedsięwzięcia
3. Rozwój gospodarczy i podniesienie kapitału społecznego	3.1. Poszerzenie oferty edukacyjno-kulturowo-sportowej skierowanej do mieszkańców obszaru rewitalizacji	Rozwój kompetencji społecznych i edukacyjnych dzieci i młodzieży	„Kościański Uniwersytet Młodego Odkrywcy”; Organizacja warsztatów kreatywnych dla dzieci i młodzieży
		Rozwój aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży	Rozwój animacji sportu i aktywności fizycznej, dzieci i młodzieży
	3.2. Działania wspierające podnoszenie aktywności gospodarczej	Rozwój oferty opiekuńczo-wychowawczej, pozwalającej na godzenie życia zawodowego z rodzinnym (m. in. zapewnienie odpowiedniej opieki dzieciom do lat 3)	„Kościańskie Stacyjkowo” punkt opieki dziennej dla dzieci w wieku 1- 3 lat
		Stworzenie mechanizmów wsparcia dla przyszłych przedsiębiorców	Włącz się – organizacja kursów językowych i komputerowych dla osób starszych i bezrobotnych; POWER na start! Program wspierania przedsiębiorczości na terenach podlegających rewitalizacji w Kościanie dla osób bezrobotnych 30+

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działań	Nazwa przedsięwzięcia
4. Modernizacja tkanki miejskiej wraz z poprawą jakości środowiska naturalnego	4.1. Termomodernizacje obiektów użyteczności publicznej, budynków mieszkalnych i zabytków	Remonty, prace modernizacyjne i konserwatorskie oraz termomodernizacje obiektów użyteczności publicznej, budynków mieszkalnych i zabytków	Rewitalizacja Ratusza; Rewitalizacja Obiektów Wojewódzkiego Szpitala Neuropsychiatrycznego im. Oskara Bielawskiego w Kościanie; Przedsięwzięcia właścicieli i użytkowników wieczystych nieruchomości obejmujące roboty budowlane, prace konserwatorskie oraz prace restauratorskie w tym termomodernizacyjne i obniżające koszty zużycia energii
	4.2. Rozbudowa obiektów kulturalnych i sportowych	Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych	Rozbudowa infrastruktury sportowo-basenowej przy basenie miejskim w Kościanie; Rozbudowa Kościańskiego Ośrodka Kultury wraz z rewitalizacją przyległych terenów zielonych
	4.3. Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza	Poprawa parametrów energetycznych budynków	Rewitalizacja Obiektów Wojewódzkiego Szpitala Neuropsychiatrycznego im. Oskara Bielawskiego w Kościanie; Przedsięwzięcia właścicieli i użytkowników wieczystych nieruchomości obejmujące roboty budowlane, prace konserwatorskie oraz prace restauratorskie w tym termomodernizacyjne i obniżające koszty zużycia energii

Źródło: opracowanie własne

Poziom wpływu poszczególnych przedsięwzięć na zjawiska kryzysowe, a tym samym zasadność ich realizacji został oceniony na podstawie analizy potrzeb rewitalizacyjnych w skali 0-2, gdzie:

- 0 – brak wpływu na zjawisko kryzysowe,
- 1 – średni poziom wpływu na zjawisko kryzysowe,
- 2 – wysoki poziom wpływu na zjawisko kryzysowe.

Tabela 37. Wpływ poszczególnych przedsięwzięć na aspekty problemowe

	Zjawiska kryzysowe	Numer przedsięwzięcia																	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Problemy społeczne	Bezrobocie	0	0	0	0	1	2	2	2	0	0	1	0	0	1	2	2	0	1
	Ubóstwo	0	0	0	0	1	2	2	1	0	0	0	0	0	1	2	2	1	1
	Niski poziom edukacji	1	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	2	0	1	1	1	2	1
	Niski poziom kapitału społecznego	1	1	1	0	0	1	2	1	1	0	1	2	2	2	2	2	2	1
	Niski poziom uczestnictwa w życiu kulturowym	2	2	1	0	0	1	2	0	0	0	2	2	0	1	1	1	2	0
	Brak wsparcia osób starszych	0	1	0	2	0	0	2	0	1	0	1	0	0	2	2	2	0	2
Problemy gospodarcze	Niski stopień przedsiębiorczości	0	1	0	0	1	2	0	2	0	0	0	0	0	2	2	0	0	
	Brak wsparcia osób chcących rozpocząć prowadzenie własnej działalności gospodarczej	0	1	0	0	1	2	0	2	0	0	0	0	0	2	2	0	0	
Problemy przestrzenno-funkcjonalne	Brak lub niska jakość terenów zieleni	0	0	2	0	2	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	
	Brak zagospodarowania terenów pokolejowych i przemysłowych	0	0	0	0	2	2	0	1	0	0	0	0	2	2	2	0	0	
	Niedostateczne rozwiązania urbanistyczne w obszarze rewitalizacji	1	2	2	2	2	2	0	1	2	2	2	0	0	0	1	1	1	0
Problemy techniczne i środowiskowe	Niedostosowanie obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych	2	1	2	2	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	Zły stan techniczny obiektów użyteczności publicznej, budynków prywatnych i zabytków	2	0	0	2	2	2	0	1	2	2	2	0	1	0	0	0	0	0
	Przekroczenie standardów jakości środowiska	0	0	0	2	2	2	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0

Objaśnienie: 0 – brak wpływu na zjawisko kryzysowe, 1 – średni poziom wpływu na zjawisko kryzysowe, 2 – wysoki poziom wpływu na zjawisko kryzysowe

Źródło: opracowanie własne

9. PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

9.1. Planowane projekty rewitalizacyjne

W poniższej tabeli zaprezentowano wszystkie przedsięwzięcia podstawowe i uzupełniające, które zaplanowano do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych miasta Kościana. W dalszej części rozdziału znajduje się szczegółowy opis każdego z tych przedsięwzięć w poszczególnych kartach zadania. Przedstawione projekty są przedsięwzięciami kluczowymi na omawianym obszarze, jednakże nie wyczerpują one całościowo tematu przyszłych, potencjalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Zgodnie ustawą o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2016 r. poz. 2147, 2260, z 2017 r. poz. 624, 820) przedsięwzięcia, stanowiące inwestycję służącą realizacji celu publicznego zaznaczono w poniższej tabeli.

Tabela 38. Lista przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających ujętych w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych Miasta Kościan

Nr przedsięwzięcia	Nazwa przedsięwzięcia	Cel publiczny	Podstawa prawna (Ustawa o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2016 r. poz. 2147, 2260, z 2017 r. poz. 624, 820))
Przedsięwzięcia podstawowe			
1	Rewitalizacja Ratusza	Tak	Art. 6, ust. 5
2	Rewitalizacja płyty rynku, wraz z ulicami przyległymi	Tak	Art. 6, ust. 1
3	Budowa kościańskiego traktu rekreacyjnego etap VI-VII	Tak	Art. 6, ust. 9c
4	Rewitalizacja Obiektów Wojewódzkiego Szpitala Neuropsychiatrycznego im. Oskara Bielawskiego w Kościanie	Tak	Art. 6, ust. 6
5	Rewitalizacja pokolejowych terenów wokół dworca kolejowego w Kościanie	Tak	Art. 6, ust. 1
6	Rewitalizacja terenów po byłych zakładach tytoniowych	Nie	-
7	„Kawa 2” (Kościańska Akademia Wolontariatu i Aktywności)	Nie	-
8	„Kościańskie Stacyjkowo” punkt opieki dziennej dla dzieci w wieku 1-3 lat	Tak	Art. 6, ust. 6
Przedsięwzięcia uzupełniające			
9	Rozbudowa infrastruktury sportowo-basenowej przy basenie miejskim w Kościanie	Tak	Art. 6, ust. 6
10	Przedsięwzięcia właścicieli i użytkowników wieczystych nieruchomości obejmujące roboty budowlane, prace konserwatorskie oraz prace restauratorskie w tym termomodernizacyjne i obniżające koszty zużycia energii	Częściowo	Art. 6, ust. 5
11	Rozbudowa Kościańskiego Ośrodka Kultury wraz z rewitalizacją	Tak	Art. 6, ust. 6

	przyległych terenów zielonych.		
12	„Kościański Uniwersytet Młodego Odkrywcy”	Nie	-
13	Rozwój animacji sportu i aktywności fizycznej, dzieci i młodzieży	Nie	-
14	„Tęcza 2”	Nie	-
15	Włącz się – organizacja kursów językowych i komputerowych dla osób starszych i bezrobotnych	Nie	-
16	POWER na start! Program wspierania przedsiębiorczości na terenach podlegających rewitalizacji w Kościanie dla osób bezrobotnych 30+	Nie	-
17	Organizacja warsztatów kreatywnych dla dzieci i młodzieży	Nie	-
18	Poprawa dostępności i jakości świadczonych usług w zakresie zdrowia psychicznego pacjentów Wojewódzkiego Szpitala Neuropsychiatrycznego im. Oskara Bielawskiego w Kościanie	Nie	-

9.2. Przedsięwzięcia podstawowe

Numer przedsięwzięcia		1	
Nazwa przedsięwzięcia		Rewitalizacja Ratusza	
Wnioskodawca		Gmina Miejska Kościan	
Powiązania z celami GPROMP	CELE		
	Cel strategiczny 4. Modernizacja tkanki miejskiej wraz z poprawą jakości środowiska naturalnego (Cel operacyjny 4.1. Modernizację obiektów użyteczności publicznej, budynków mieszkalnych i zabytków).		
	Lokalizacja na obszarze rewitalizacji		
	Rynek 1, dz. nr ewid. 2156		
Ramy realizacji	Szacunkowy koszt	Szacunkowy termin realizacji	
	3 000 000 zł	Od 2018 r. do 2023 r.	
Główny problem postawiony w koncepcji przedsięwzięcia	Realizacja przedsięwzięcia wiąże się ze zdiagnozowanymi problemami dotyczącymi skali występowania zdegradowanych obiektów publicznych, ich niewykorzystanym potencjałem lokalizacyjnym oraz w zakresie oferowanej przez nie przestrzeni. Z drugiej strony wskazany problem koresponduje z potrzebą zorganizowania dodatkowych przestrzeni/miejsc publicznych pozwalających rozwijać zainteresowania zarówno dzieciom i młodzieży, jak i osobom poszukującym wiedzy i informacji kulturalnych. Jednocześnie brakuje obiektów, które byłyby w wystarczającym stopniu dostosowane (ilościowo i jakościowo) do potrzeb osób z ograniczeniami ruchowymi czy innymi specyficznymi oczekiwaniami. Remont pomieszczeń Ratusza na cele muzealne i administracyjne przyczyni się m.in. do poszerzenia prowadzonej działalności w zakresie oferty kulturalno-muzealnej instytucji Muzeum Regionalnego im. dr Henryka Florkowskiego oraz poprawy stanu technicznego zabytku wpisanego do rejestru zabytków nieruchomych województwa wielkopolskiego		
Cel przedsięwzięcia	Sfera przestrzenno-funkcjonalna: cel: rewitalizacja jednego z najważniejszych zabytków Miasta wraz z umocnieniem jego funkcji. Sfera techniczna: cel: przystosowanie obiektu dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Sfera społeczna: cel: zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie kultury, historii regionalnej i edukacji historycznej.		
Koncepcja przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie w swym zakresie zakłada: a) adaptację pomieszczeń Ratusza na cele muzealne i administracyjne, b) przystosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych, c) rewitalizację materii obiektu zabytkowego, d) poszerzenie oferty edukacyjno-wystawienniczej Muzeum Regionalnego im. dr Henryka Florkowskiego.		

Nazwa wskaźnika – produkt oraz rezultat				
Liczba osób korzystająca ze wspartej infrastruktury i obiektów – wzrost o 10 000 w porównaniu do roku poprzedniego				
Liczba obiektów poddanych działaniom rewitalizacyjnym – 1 szt.				
Liczba obiektów przystosowanych dla osób niepełnosprawnych – 1 szt.				
Liczba nowo powstałych miejsc pracy – 2 etaty				
Oddziaływanie przedsięwzięcia				
Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera techniczna	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera środowiskowa
		X	X	

Numer przedsięwzięcia	2			
Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja płyty rynku wraz z ulicami przyległymi			
Wnioskodawca	Gmina Miejska Kościana			
Powiązania z celami GPR	CELE			
	Cel strategiczny 1. Kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych, służących zaspokojeniu potrzeb mieszkańców (Cel operacyjny 1.2. Rozwój funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych zdegradowanych obszarów miejskich).			
	Cel strategiczny 2. Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczenie problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji (Cel operacyjny 2.3. Zwiększenie integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji).			
	Lokalizacja na obszarze rewitalizacji			
	Rynek, ulice przyległe – Wrocławska, Św. Jana, Strzelecka			
Ramy realizacji	Szacunkowy koszt	Szacunkowy termin realizacji		
	6 000 000 zł	Od 2018 r. do 2019 r.		
Główny problem postawiony w koncepcji przedsięwzięcia	Aktualnie płyta rynku i nawierzchnie przyległych ulic są w znacznym stopniu zdegradowane. Nawierzchnie jezdni, jak i chodników nie były wcześniej remontowane, niedostateczne jest również oświetlenie ciągów komunikacyjnych. Powzięte w ramach przedsięwzięcia działania doprowadzą do poprawy stanu technicznego ulic, jak również wzrostu bezpieczeństwa pieszych i kierujących pojazdami. Inwestycja wpłynie także na poprawę estetyki przestrzeni publicznej, podniesienie jakości życia osób zamieszkałych przy ulicach oraz zwiększenie liczby miejsc postojowych.			
Cel przedsięwzięcia	Uporządkowanie przestrzeni miejskiej, w tym poprawa stanu technicznego ulic w pobliżu ratusza, wzmocnienie funkcji rekreacyjnych, stworzenie warunków dla „miejsca spotkań” w centrum Miasta.			
Koncepcja przedsięwzięcia	Wymiana nawierzchni, przebudowa sieci kanalizacji deszczowej, elektrycznej, przebudowa oświetlenia, zmiana układu i ilości miejsc postojowych. W ramach przedsięwzięcia planuje się również organizację wydarzeń integrujących lokalną społeczność m.in. Dni Kościana, celem zwiększenia aktywności osób zagrożonych marginalizacją, zwłaszcza osób starszych,			

dzieci i młodzieży. Imprezy realizowane będą na zmodernizowanej płycie rynku oraz ulicach przyległych. W wyniku realizacji przedsięwzięcia powstanie miejsce spotkań, przyciągające mieszkańców obszaru rewitalizacji, natomiast rynek wraz przyległymi ulicami stanie się wizytówką ścisłego centrum Miasta. Prace modernizacyjne, w tym przebudowa oświetlenia oraz zmiana układu i liczby miejsc postojowych, wpłyną pozytywnie na zwiększenie atrakcyjności okolic rynku i okolicznych ulic, które aktualnie są w złym stanie technicznym oraz uporządkują przestrzeń publiczną. Z produktów projektu korzystać będą wszyscy mieszkańcy obszaru rewitalizacji, w tym również lokalni przedsiębiorcy, prowadzący swoją działalność gospodarczą w obrębie zmodernizowanych ulic.

Nazwa wskaźnika – produkt oraz rezultat

Liczba osób korzystająca ze wspartej infrastruktury i obiektów – 10 000 os./rok
 Powierzchnia objęta działaniami rewitalizacyjnymi – 3,5 ha
 Liczba nowo powstałych miejsc parkingowych – 80 szt.
 Liczba wyremontowanych miejsc parkingowych 20 szt.
 Liczba miejsc postojowych dla rowerów – 20 szt.
 Liczba urządzeń/obiektów małej architektury – 30 szt.
 Liczba wydarzeń integrujących mieszkańców – 2 szt/rok

Oddziaływanie przedsięwzięcia

Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera techniczna	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera środowiskowa
		X	X	

Numer przedsięwzięcia	3		
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa kościańskiego traktu rekreacyjnego etap VI-VII		
Wnioskodawca	Gmina Miejska Kościan Urząd Miejski Kościana		
Powiązania z celami GPR	CELE		
	<p>Cel strategiczny 1. Kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych, służących zaspokojeniu potrzeb mieszkańców (Cel operacyjny 1.2. Rozwój funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych zdegradowanych obszarów miejskich).</p> <p>Cel strategiczny 2. Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczenie problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji (Cel operacyjny 2.3. Zwiększenie integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji).</p>		
Lokalizacja przedsięwzięcia	Lokalizacja na obszarze rewitalizacji		
	Tereny bulwaru nad Kościańskim Kanałem Obry oraz Kanałem Ulgi, „Łazienki”		
Ramy realizacji	Szacunkowy koszt	Szacunkowy termin realizacji	
	5 000 000 zł	II kwartał 2017 r. – IV kwartał 2019 r.	
Główny problem postawiony w	Tereny bulwaru nad Kościańskim Kanałem Obry oraz Kanałem Ulgi, „Łazienki” cechuje słabe zagospodarowanie przestrzenne, niszczące zabudowania, słabo rozwinięta infrastruktura turystyczno-rekreacyjna,		

koncepcji przedsięwzięcia	ograniczona działalność gospodarcza, niewykorzystująca walorów turystycznych, nasilenie patologii społecznych, w tym pojawiające się akty wandalizmu, spożywania alkoholu w miejscach publicznych. Tereny te są przez okolicznych mieszkańców uznane za niebezpieczne.			
Cel przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest uporządkowanie przestrzeni miejskiej, wzmocnienie funkcji rekreacyjnych oraz nadanie nowych funkcji zdegradowanym i zaniedbanym terenom w położonych obszarze rewitalizacji.			
Koncepcja przedsięwzięcia	W ramach przedmiotowego projektu zostaną przeprowadzone zabiegi pielęgnacyjne drzewostanu, wykonane zostaną nasadzenia wielopiętrowe od warstwy wysokiej, którą budują drzewa, przez warstwę podszytu i warstwę zieleni niskiej, okrywowej oraz obszary tworzące łąki kwiatne i trawniki prowadzone i uprawiane ekstensywnie. Na terenach nad Kanałem Ulgi Kościańskiego Kanału Obry – Wały Żegockiego - zostaną wybudowane ścieżki piesze z nawierzchni mineralnej oraz oświetlenie. Zamontowane zostaną również elementy małej architektury, tj. ławki, kosze na śmieci. Z produktów projektu korzystać będą przede wszystkim mieszkańcy obszaru rewitalizacji, z powodu bliskości oddziaływania projektu, jak również mieszkańcy z poza obszaru rewitalizacji w celach rekreacyjno-wypoczynkowych.			
Nazwa wskaźnika – produkt oraz rezultat				
Liczba osób korzystająca ze wspartej infrastruktury i obiektów – 10 000 os./rok Powierzchnia objęta działaniami rewitalizacyjnymi – 2 ha Liczba urządzeń/obiektów małej architektury – 30 szt.				
Oddziaływanie przedsięwzięcia				
Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera techniczna	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera środowiskowa
X			X	X

Numer przedsięwzięcia	4		
Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja obiektów Wojewódzkiego Szpitala Neuropsychiatrycznego im. Oskara Bielawskiego w Kościanie		
Wnioskodawca	Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny im. Oskara Bielawskiego w Kościanie		
Powiązania z celami GPR	CELE		
	Cel strategiczny 4. Modernizacja tkanki miejskiej wraz z poprawą jakości środowiska naturalnego (Cel operacyjny 4.1. Modernizacje obiektów użyteczności publicznej, budynków mieszkalnych i zabytków, Cel operacyjny 4.3. Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza).		
Lokalizacja przedsięwzięcia	Lokalizacja na obszarze rewitalizacji		
	Plac Paderewskiego 1a		
Ramy realizacji	Szacunkowy koszt	Szacunkowy termin realizacji	
	24 000 000 zł	Od 2017 r. do 2020 r.	

<p>Główny problem postawiony w koncepcji przedsięwzięcia</p>	<p>Podniesienie jakości oraz dostępności do wysokospecjalistycznych świadczeń zdrowotnych. Zły stan techniczny obiektów, wchodzących w skład Szpitala Psychiatrycznego im. Oskara Bielawskiego w Kościanie oraz ich niedostateczne dostosowanie do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, w związku z istniejącymi barierami architektonicznymi. Tym samym uniemożliwia to korzystanie z poszczególnych budynków, wchodzących w skład zabytkowego zespołu, co przekłada się na niższą jakość świadczonych usług medycznych.</p>
<p>Cel przedsięwzięcia</p>	<p>Głównym celem przedmiotowej inwestycji jest poprawa jakości opieki zdrowotnej poprzez podniesienie standardu usług medycznych oraz zwiększenie dostępności do świadczonych usług, a także szczególna troska o ochronę zabytkowej substancji. Niniejsze przedsięwzięcie jest ściśle związane z realizacją przedsięwzięcia 18 pod nazwą „Poprawa dostępności i jakości świadczonych usług w zakresie zdrowia psychicznego pacjentów Wojewódzkiego Szpitala Neuropsychiatrycznego im. Oskara Bielawskiego w Kościanie”.</p>
<p>Koncepcja przedsięwzięcia</p>	<p>Renowacja obiektów wchodzących w skład zabytkowego zespołu budynków, tj. oddziału psychiatrycznego Willa I, budynku administracyjno-mieszkalnego, oddziału psychiatrycznego Willa IV, oddziału psychiatrycznego Dom im. Conolly, oddziału neurologicznego Willa V. Zakres prac obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej w odniesieniu do części zadań, tj. rewitalizacji Willa IV, Willa V, Dom im. Conolly, pełna dokumentacja w zakresie realizacji Willa I i budynku administracyjno-mieszkalnego, - wykonanie robót budowlanych mających na celu zmniejszenie sal chorych, sal pobytu dziennego, wydzielenia pomieszczeń sanitarnych, sanitarno-higienicznych, pro-morte, - wykonanie robót budowlanych w zakresie rozbudowy oddziałów, - unowocześnienie klatek schodowych, - instalacja w pomieszczeniach chorych i personelu umywalek z armaturą i wyposażeniem wraz z siecią wodno-kanalizacyjną i c.o., - dobudowanie wind, - doprowadzenie wentylacji grawitacyjnej i mechanicznej, - wykonanie prac posadzkarskich, - wykonanie instalacji elektrycznej, - montaż oświetlenia ewakuacyjnego, - montaż instalacji przyzywającej, nagłośniającej i monitoringu, - wykonanie instalacji tlenowej, - ułożenie sieci komputerowej i instalacji telefonicznej, - wykonanie stolarki okiennej i drzwiowej wewnętrznej i zewnętrznej oraz robót malarsko-wykończeniowych, - likwidacja barier architektonicznych, - wykonanie prac elewacyjnych, - wymiana poszycia dachu na dachówkę karpiówkę, - wykonanie dróg w tym pożarowych i stref parkingowych wokół budynków.

Nazwa wskaźnika – produkt oraz rezultat				
Liczba osób korzystająca ze wspartej infrastruktury i obiektów - 2 500 os/rok				
Liczba obiektów poddanych działaniom rewitalizacyjnym - 10 szt.				
Powierzchnia objęta działaniami rewitalizacyjnymi - 5 ha				
Oddziaływanie przedsięwzięcia				
Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera techniczna	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera środowiskowa
X		X	X	

Numer przedsięwzięcia	5		
Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja pokolejowych terenów wokół dworca w Kościanie		
Wnioskodawca	Gmina Miejska Kościan		
Powiązania z celami GPR	CELE		
	<p>Cel strategiczny 1. Kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych, służących zaspokojeniu potrzeb mieszkańców (Cel operacyjny 1.1. Nowe zagospodarowanie zdegradowanych obszarów pokolejowych i przemysłowych, 1.2. Rozwój funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych zdegradowanych obszarów miejskich).</p> <p>Cel strategiczny 2. Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczenie problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji (Cel operacyjny 2.3. Zwiększenie integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji).</p>		
Lokalizacja przedsięwzięcia	Lokalizacja na obszarze rewitalizacji		
	Ul. Bernardyńska, Dworcowa, Kurpińskiego, Młyńska, Naclawska, plac Żołnierza Polskiego, Rondo Solidarności, Skwer Jana Pawła II, Surzyńskiego, tereny położone w sąsiedztwie dworca PKP		
Ramy realizacji	Szacunkowy koszt		Szacunkowy termin realizacji
	15 000 000,00 zł		Od 2018 r. do 2023 r.
Główny problem postawiony w koncepcji przedsięwzięcia	Głównymi zidentyfikowanymi problemami terenów pokolejowych są: duże zdewastowanie obszarów na skutek braku działań ze strony władz Miasta, niszczące budynki PKP, złe zagospodarowanie przestrzenne, niska aktywność gospodarcza mieszkańców, mała liczba podmiotów gospodarczych na obszarze, bezrobocie, duża liczba przestępstw i zjawisko bezdomności w okolicach dworca PKP.		
Cel przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • nadanie terenom pokolejowym nowych funkcji (przestrzenno-funkcjonalna), • rozwiązywanie problemów bezdomności i wandalizmu w okolicach dworca (społeczna), • poprawa stanu dróg w okolicach dworca (techniczna), • zwiększenie ilości miejsc parkingowych nakłoni większą liczbę mieszkańców do korzystania ze zbiorowej komunikacji – poprawa stanu środowiska (środowiskowa), • poprawa bezpieczeństwa (społeczna), 		

	<ul style="list-style-type: none"> • stworzenie infrastruktury niezbędnej do stworzenia węzła przesiadkowego (techniczna, społeczna, gospodarcza). 			
Koncepcja przedsięwzięcia	<p>W ramach przedsięwzięcia zaplanowano: a) przejęcie własności terenów wokół dworca kolejowego od PKP na rzecz samorządu, b) przekształcenie terenów komunikacyjnych przy dworcu na tereny dróg publicznych (dotychczas były to tereny wewnętrzne PKP), c) wprowadzenie nowych funkcji dla terenów, w tym parkingi, tereny rekreacyjno-sportowe, d) rewitalizację skweru Jana Pawła II (pielęgnacja istniejących drzew i krzewów, usunięcie chorego drzewostanu, dokonanie nowych nasadzeń, itp.), e) renowację kolejowej wieży ciśnień, f) zainstalowanie monitoringu wizyjnego, g) usprawnienie ruchu komunikacyjnego w okolicy dworca, h) budowę parkingów na 200 samochodów, przy dworcu oraz wygospodarowanie miejsc parkingowych przy Skwerze Jana Pawła II, i) budowę węzła przesiadkowego, łączącego zalety transportu kolejowego, kołowego (autobusy, jak i transport indywidualny), rowerowego i pieszego, j) montażu elementów małej architektury (ławki, kosze na śmieci itp.), k) organizację kampanii informacyjnej, promującej inne niż samochód środki komunikacji zbiorowej i indywidualnej, l) budowę nowej infrastruktury (oświetlenie uliczne) oraz remont obecnie istniejącej.</p> <p>Wszystkie działania wskazane w projekcie są nakierowane na mieszkańców obszaru rewitalizacji, pozostałych mieszkańców, w tym również okolicznych gmin, którzy korzystają codziennie z transportu kolejowego w celu dostania się do stolicy regionu – Poznania (osoby pracujące, uczące się, studiujące w Poznaniu). Działaniom rewitalizacyjnym zostanie także poddany skwer Jana Pawła II w celu przywrócenia mu funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych. Tym samym swym oddziaływaniem przedsięwzięcie to obejmie również osoby zamieszkujące obszar rewitalizacji, które zwracały szczególną uwagę podczas konsultacji społecznych na brak lub niską jakość terenów wypoczynkowych.</p>			
Nazwa wskaźnika – produkt oraz rezultat				
Liczba osób korzystająca ze wspartej infrastruktury i obiektów – 100 000 os./rok Liczba obiektów poddanych działaniom rewitalizacyjnym – 1 szt. Powierzchnia objęta działaniami rewitalizacyjnymi – 3,5 ha Liczba nowo powstałych miejsc parkingowych – 200 szt. Liczba wyremontowanych miejsc parkingowych 50 szt. Liczba miejsc postojowych dla rowerów – 50 szt. Liczba urządzeń/obiektów małej architektury – 20 szt.				
Oddziaływanie przedsięwzięcia				
Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera techniczna	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera środowiskowa
		X	X	

Numer przedsięwzięcia	6	
Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja terenów po byłych zakładach tytoniowych	
Wnioskodawca	Gmina Miejska Kościan	
Powiązania z celami GPR	CELE	
	<p>Cel strategiczny 1. Kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych, służących zaspokojeniu potrzeb mieszkańców (Cel operacyjny 1.1. Nowe zagospodarowanie zdegradowanych obszarów pokolejowych i przemysłowych).</p> <p>Cel strategiczny 2. Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczenie problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji (Cel operacyjny 2.2. Zwiększenie aktywności społecznej wśród osób starszych, Cel operacyjny 2.3. Zwiększenie integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji).</p>	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Lokalizacja na obszarze rewitalizacji	
	Kompleks budynków po byłej Wytwórni Wyrobów Tytoniowych ul. Bernardyńska 2, 64-000 Kościan	
Ramy realizacji	Szacunkowy koszt	Szacunkowy termin realizacji
	8 800 000,00 zł	od 2018 do 2022 r.
Główny problem postawiony w koncepcji przedsięwzięcia	Duże zdewastowanie obszarów przemysłowych, złe zagospodarowanie przestrzenne, niska aktywność gospodarcza mieszkańców, mała liczba podmiotów gospodarczych na obszarze, bezrobocie, duża liczba przestępstw.	
Cel przedsięwzięcia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie aktywności społeczeństwa i popularyzacja nauki w każdym wieku wśród mieszkańców (społeczna). 2. Tworzenie warunków dla zakładania stowarzyszeń i organizacji społecznych (społeczna). 3. Tworzenie bazy lokalowej dla rozwoju drobnej przedsiębiorczości wśród interesariuszy rewitalizacji (społeczna i funkcjonalna) 4. Dostęp osób niepełnosprawnych, zwiększenie atrakcyjności dla klientów (techniczna). 5. Obniżenie emisji szkodliwych gazów, zachęta dla innych firm (środowiskowa). 6. Zwiększenie atrakcyjności budynków dla inwestorów- potencjalnych pracodawców (społeczna i techniczna) <p>Niniejsze przedsięwzięcie jest ściśle związane z realizacją przedsięwzięcia 15 pod nazwą „Włącz się – organizacja kursów językowych i komputerowych dla osób starszych i bezrobotnych”, realizowanego przez Klub Integracji Społecznej w zmodernizowanych budynkach zakładu tytoniowego.</p>	
Koncepcja przedsięwzięcia	<p>W ramach przedsięwzięcia planuje się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Adaptację pomieszczeń na funkcje edukacyjne, sportowe, biurowe, administracyjne i magazynowo – wytwórcze dla lokalnych firm, organizacji i stowarzyszeń. 2. Głęboką termomodernizację budynków, obejmująca system grzewczy, termomodernizację i wymianę energooszczędnych urządzeń w budynku, w tym dźwigów towarowych i osobowych. 	

	<p>3. Montaż instalacji fotowoltaicznej na dachu budynku.</p> <p>4. Wzmocnienie bazy edukacyjnej dla seniorów poprzez rozwój Uniwersytetu III Wieku.</p> <p>Przedsięwzięcie swym oddziaływaniem obejmie osoby starsze zamieszkałe w obszarze rewitalizacji, lokalnych przedsiębiorców, którzy rozpoczną prowadzenie działalności gospodarczej po realizacji inwestycji, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, działające w obszarze oraz pozostałych jego mieszkańców w ramach korzystania z usług powstałych po zakończeniu projektu.</p>
--	--

Nazwa wskaźnika – produkt oraz rezultat

<p>Liczba nowo powstałych miejsc pracy – 10 etatów</p> <p>Liczba osób uczęszczających na wykłady Uniwersytetu III Wieku – 250 os./rok</p> <p>Liczba zorganizowanych spotkań i warsztatów – 5 szt./rok</p> <p>Liczba lokali dla organizacji i stowarzyszeń pozarządowych – 10 szt.</p> <p>Powierzchnia objęta działaniami rewitalizacyjnymi – 1 ha</p> <p>Liczba obiektów poddanych działaniom rewitalizacyjnym – 5 szt.</p> <p>Liczba obiektów przystosowanych dla osób niepełnosprawnych – 3 szt.</p> <p>Liczba wyremontowanych lokali użytkowych – 15 szt.</p>
--

Oddziaływanie przedsięwzięcia

Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera techniczna	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera środowiskowa
X	X	X	X	X

Numer przedsięwzięcia	7
Nazwa przedsięwzięcia	„Kawa 2” (Kościańska Akademia Wolontariatu i Aktywności)
Wnioskodawca	Stowarzyszenie „Człowiek dla Człowieka” w Kościanie w partnerstwie z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kościanie (Centrum Wolontariatu)
Powiązania z celami GPR	CELE
	Cel strategiczny 2. Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczenie problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji (Cel operacyjny 2.1. Wsparcie osób narażonych na wykluczenie społeczne, Cel operacyjny 2.2. Zwiększenie aktywności społecznej wśród osób starszych).
	Lokalizacja na obszarze rewitalizacji
	ul. Szczepanowskiego 1, 64-000 Kościan, ul. Bernardyńska 2, 64-000 Kościan
Ramy realizacji	Szacunkowy koszt
	120 000,00 zł
	Szacunkowy termin realizacji
	Od 2018 r. do 2021 r.
Główny problem postawiony w koncepcji przedsięwzięcia	Analiza problemów społecznych obszaru rewitalizacji wykazała występowanie skumulowanych negatywnych czynników powodujących występowanie zjawiska wykluczenia społecznego, szczególnie osób starszych. W obszarze rewitalizacji brakuje działań skierowanych do seniorów, tym samym tę grupę społeczną cechuje niska aktywność

	i integracja.			
Cel przedsięwzięcia	Strefa społeczna – podniesienie kwalifikacji i umiejętności wolontariuszy, zwiększenie współpracy między wolontariuszami, a organizacjami pozarządowymi, zwiększenie inicjatyw na terenie Miasta.			
Koncepcja przedsięwzięcia	W ramach przedsięwzięcia planuje się przeprowadzenie: a) szkoleń dla wolontariuszy w zakresie udzielania pomocy osobom wykluczonym lub zagrożonym wykluczeniem społecznym, b) spotkań mających na celu zachęcenie osób zagrożonych wykluczeniem do uczestnictwa w wolontariacie, c) warsztaty integracyjne. W każdym szkoleniu przewidziano udział osób w wieku 50+, zamieszkujących obszar rewitalizacji.			
Nazwa wskaźnika - produkt oraz rezultat				
Nowoutworzony etat – 1 szt. Liczba osób przeszkolonych -24 os./rok Liczba osób w wieku 50+ uczestnicząca w projekcie – 10 os./rok Liczba inicjatyw lokalnych – 4 szt./rok				
Oddziaływanie przedsięwzięcia				
Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera techniczna	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera środowiskowa
X				

Numer przedsięwzięcia	8	
Nazwa przedsięwzięcia	„Kościańskie Stacyjkowo” punkt opieki dziennej dla dzieci w wieku 1-3 lat	
Wnioskodawca	Gmina Miejska Kościan	
Powiązania z celami GPR	CELE	
	Cel strategiczny 3. Podniesienie kapitału społecznego i rozwój gospodarczy (Cel operacyjny 3.2. Działania wspierające podnoszenie aktywności gospodarczej).	
	Lokalizacja na obszarze rewitalizacji	
	Projekt realizowany w budynku dworca PKP, ul. Dworcowa 1	
Ramy realizacji	Szacunkowy koszt	Szacunkowy termin realizacji
	600 000,00 zł	Od 2019 r. do 2022 r.
Główny problem postawiony w koncepcji przedsięwzięcia	Coraz większa świadomość rodziców dotycząca korzyści edukacji przedszkolnej oraz chęć powrotu młodych rodziców na rynek pracy sprawia, że liczba miejsc dostępnych na terenie Miasta nie zaspakaja w pełni potrzeb. Tym samym stworzenie miejsc opieki na dziećmi do lat 3 wpisuje się w potrzeby zidentyfikowane na terenie obszaru rewitalizacji.	
Cel przedsięwzięcia	Strefa społeczna – aktywizacja zawodowa kobiet	

Koncepcja przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja opieki nad dziećmi w wieku 1-3 lat, w formie tzw. dziennego opiekuna, • stworzenie możliwości podjęcia aktywności zawodowej młodym matkom. 			
Nazwa wskaźnika - produkt oraz rezultat				
<p>Nowo utworzone etaty – 3 szt. Liczba młodych matek podejmujących aktywność zawodową – 30 os. Liczba rodzin, których stan bytowania się poprawi – 30 rodzin Liczba dzieci korzystających z opieki – 60 os. Liczba wyremontowanych budynków – 1</p>				
Oddziaływanie przedsięwzięcia				
Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera techniczna	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera środowiskowa
X	X			

9.3. Przedsięwzięcia uzupełniające

Numer przedsięwzięcia	9		
Nazwa przedsięwzięcia	Rozbudowa infrastruktury sportowo-basenowej przy basenie miejskim w Kościanie		
Wnioskodawca	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Kościanie		
Powiązania z celami GPROMP	CELE		
	<p>Cel strategiczny 1. Kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych, służących zaspokojeniu potrzeb mieszkańców (Cel operacyjny 1.2. Rozwój funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych zdegradowanych obszarów miejskich).</p> <p>Cel strategiczny 4. Modernizacja tkanki miejskiej wraz z poprawą jakości środowiska naturalnego (Cel operacyjny 4.2. Rozbudowa obiektów kulturalnych i sportowych).</p>		
	Lokalizacja na obszarze rewitalizacji		
	ul. Naclawska 84 64-000 Kościan		
Ramy realizacji	Szacunkowy koszt	Szacunkowy termin realizacji	
	10 000 000,00 zł	Od 2018 r. do 2022 r.	
Główny problem postawiony w koncepcji przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy w obszarze rewitalizacji: 1) niską aktywność społeczną mieszkańców oraz ich integrację, 2) niewystarczającą ofertą działań o charakterze sportowym, 3) niską atrakcyjność terenów użyteczności publicznej, 4) brak budynku – siedziby organizacji sportowych i klubów sportowych.		

Cel przedsięwzięcia	Projekt rozbudowy infrastruktury sportowo-basenowej ma na celu poprawę warunków do uprawiania sportu dla mieszkańców Miasta Kościana, zmniejszenie otyłości wśród dzieci i młodzieży (problem społeczny), ograniczenie bezrobocia oraz poprawę funkcjonowania pływalni w Kościanie.			
Koncepcja przedsięwzięcia	Zakres działań - rozbudowa basenu miejskiego o 3 tory do nauki pływania, rozbudowa o nieckę rekreacyjną (basen zewnętrzny), budowa kortów tenisowych z przyległym hotelem dla organizacji i klubów sportowych.			
Nazwa wskaźnika - produkt lub rezultat				
Liczba osób korzystająca ze wspartej infrastruktury i obiektów (basenu, kortów tenisowych, hotelu i zaplecza konferencyjnego) – 200 000 os./rok Liczba nowo powstałych miejsc pracy – 4 etaty Liczba organizowanych konferencji – 25 szt./rok				
Oddziaływanie przedsięwzięcia				
Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera techniczna	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera środowiskowa
X		X	X	

Numer przedsięwzięcia		10	
Nazwa przedsięwzięcia		Przedsięwzięcia właścicieli i użytkowników wieczystych nieruchomości obejmujące roboty budowlane, prace konserwatorskie oraz prace restauratorskie w tym termomodernizacyjne i obniżające koszty zużycia energii.	
Wnioskodawca		Gmina Miejska Kościan/właściciele nieruchomości na obszarze rewitalizacji	
Powiązania z celami GPR		CELE	
		Cel strategiczny 4. Modernizacja tkanki miejskiej wraz z poprawą jakości środowiska naturalnego (Cel operacyjny 4.1. Modernizacje obiektów użyteczności publicznej, budynków mieszkalnych i zabytków, 4.3. Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza).	
		Lokalizacja na obszarze rewitalizacji	
		Przedsięwzięcie jest zlokalizowane w całości na obszarze rewitalizacji	
Ramy realizacji	Szacunkowy koszt	Szacunkowy termin realizacji	
	25 000 000,00 zł	Od 2018 r. do 2027 r.	
Główny problem postawiony w koncepcji przedsięwzięcia	Zły stan techniczny budynków mieszkalnych i zabytków, położonych w obszarze rewitalizacji. Obiekty mieszkalne wymagają przeprowadzenia prac remontowych oraz termomodernizacyjnych. W związku z faktem, iż budynki te nie są ocieplone, a stolarka w większej części jest stara i nieszczelna budynki są energochłonne, co związane jest z wysokimi kosztami ich utrzymania. Realizacja inwestycji pozwoli na ograniczenie kosztów eksploatacji, jednocześnie dostosowując budynki do obowiązujących norm. Ich termomodernizacje wpłyną na podniesienie poziomu komfortu jakości życia mieszkańców oraz na poprawę atrakcyjności ścisłego centrum Miasta.		
Cel przedsięwzięcia	Poprawienie standardu technicznego budynków mieszkalnych i usługowych i zabytków w obszarze rewitalizacji wraz z ich głęboką termomodernizacją (przy udziale właścicieli nieruchomości). Projekt pomoże rozwiązać problem z niszczącą zabudową w obszarze rewitalizacji i poprzez udział lokalnej społeczności zwiększy aktywność i zaangażowanie mieszkańców. Projekt wpisuje się w sferę społeczną, gospodarczą, techniczną, przestrzenno-funkcjonalną i środowiskową.		
Koncepcja przedsięwzięcia	Przewiduje się wykonanie robót budowlanych polegających na remoncie lub przebudowie, pracach konserwatorskich i restauratorskich, termomodernizacji i wymianie pieców węglowych na niskoemisyjne w odniesieniu do nieruchomości wpisanych i niewpisanych do rejestru zabytków stanowiących zarówno własność prywatną, jak i zasoby lokali komunalnych.		
Nazwa wskaźnika – produkt oraz rezultat			
Liczba rodzin, którym został poprawiony stan bytowania – 100 rodzin Liczba obiektów poddanych działaniom termomodernizacyjnym - 30 szt. Liczba wymienionych pieców węglowych - 30 szt.			

Oddziaływanie przedsięwzięcia				
Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera techniczna	Sfera przestrzenno-funkcyjna	Sfera środowiskowa
X		X	X	X

Numer przedsięwzięcia	11		
Nazwa przedsięwzięcia	Rozbudowa Kościańskiego Ośrodka Kultury wraz z rewitalizacją przyległych terenów zielonych		
Wnioskodawca	Kościański Ośrodek Kultury		
Powiązania z celami GPR	CELE		
	Cel strategiczny 4. Modernizacja tkanki miejskiej wraz z poprawą jakości środowiska naturalnego (Cel operacyjny 4.2. Rozbudowa obiektów kulturalnych i sportowych).		
Lokalizacja przedsięwzięcia	Poza obszarem rewitalizacji		
	Teren przy ul. Mickiewicza i Pl. Wolności, 64-000 Kościan		
Ramy realizacji	Szacunkowy koszt	Szacunkowy termin realizacji	
	6 500 000,00 zł	od 2018 r. do 2022 r.	
Główny problem postawiony w koncepcji przedsięwzięcia	<p>Planowane przedsięwzięcie będzie realizowane poza obszarem rewitalizacji ze względu na położenie obiektu Kościańskiego Ośrodka Kultury (Os. Wolności). Obiekt ten jest położony ok. 400 m od zachodniej granicy obszaru rewitalizacji oraz 900 m od ścisłego centrum (Ratusza). W związku z tym realizacja niniejszego projektu będzie istotnie oddziaływać na obszar rewitalizacji, pod względem zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych m.in. podniesienia oferty edukacyjno-kulturowo-sportowej oraz zwiększenia aktywności mieszkańców i integracji osób narażonych na wykluczenie społeczne, którymi często są dzieci i młodzież. Jednocześnie cele przedsięwzięcia ściśle korelują z celem strategicznym przyjętym w dokumencie GPROMP Miasta Kościana w zakresie zapobiegania powstawaniu oraz ograniczeniu problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji. Swym oddziaływaniem przedsięwzięcie to obejmie przede wszystkim dzieci i młodzież, a także całe rodziny, zamieszkujące obszar rewitalizacji.</p> <p>Niniejsze przedsięwzięcie jest ściśle związane z zaplanowanym do realizacji przedsięwzięciem 17 pod nazwą „Organizacja warsztatów kreatywnych dla dzieci i młodzieży”. Warsztaty te będą prowadzone przez pracowników Kościańskiego Ośrodka Kultury dla dzieci i młodzieży z rodzin, mających trudną sytuacją życiową, związaną z ubóstwem lub bezrobociem członków rodziny. Dzięki rozbudowie budynku KOK powstaną pomieszczenia, w których będą mogły się odbywać warsztaty plastyczne, muzyczne, rzeźbiarskie i inne.</p> <p>Przedsięwzięcie to w dużej mierze odpowiada również na potrzebę zwiększenia atrakcyjności przestrzeni publicznej. Aktualnie teren przyległy do KOK jest zniszczony i nieuporządkowany, tym samym nie pełni żadnych funkcji społecznych. Stworzenie odpowiedniej infrastruktury – niewielkiego amfiteatru wraz zapleczem, która umożliwi organizację koncertów</p>		

	<p>i wydarzeń plenerowych wpłynie pobudzająco na zwiększanie integracji społecznej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p> <p>Uzasadnienie ujęcia przedsięwzięcia w GPROMP:</p> <ul style="list-style-type: none"> • modernizacja i rozbudowa budynku pełniącego ważne funkcje edukacyjno-kulturowe, jedyny obiekt w mieście, który posiada odpowiednio przygotowaną kadre i zaplecze do prowadzenia działań o charakterze kulturalnym, • stworzenie oczekiwanej infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej o oddziaływaniu na obszar rewitalizacji (tereny zieleni w pobliżu KOK oraz budowa niewielkiego amfiteatru), • zapewnienie dzieciom i młodzieży zamieszkującym obszar rewitalizacji możliwości uczestnictwa w zajęciach oferowanych przez KOK, • poszerzenie oferty zajęć kulturalnych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, • stworzenie atrakcyjnego miejsca spotkań i integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji, • podniesienie jakości życia mieszkańców, • poprawa dostępności do usług kulturowych, • ożywienie jednostki pomocniczej (os. Wolności), w którym stwierdzono relatywnie złą sytuację społeczno-gospodarczą. <p>Kościański Ośrodek Kultury to główna instytucja publiczna w Kościanie, zajmująca się szerzeniem dostępu do kultury. Realizacja niniejszego przedsięwzięcia pozwoli na poszerzenie oferty kulturalnej, wzmocni także potencjał rozwoju dzieci i młodzieży zagrożonej marginalizacją oraz ich szanse na wyjście z sytuacji kryzysowej (społecznie). Dodatkowo u dzieci i młodzieży, objętej projektem rozwiną się umiejętności społeczne, polegające na nauce współpracy i kreatywności.</p> <p>W wyniku realizacji projektu nastąpi poprawa dostępności do kultury, w szczególności projekt: ułatwi osobom starszym i niepełnosprawnym możliwość dostępności do kultury poprzez dostęp do pomieszczeń, występów artystycznych, wystaw, na skutek prac modernizacyjnych z dostosowaniem obiektu do ich potrzeb; przyczyni się także do zachowania dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń poprzez gromadzenie i upowszechnianie wiedzy o dziedzictwie oraz kształtowanie świadomości społecznej w zakresie wartości i zachowania dziedzictwa kulturowego; umożliwi również nowe formy uczestnictwa w kulturze dzięki możliwości korzystania z nowych pomieszczeń (pracownie plastyczne, muzyczne, rzeźbiarskie i inne), w których będą organizowane wystawy, warsztaty i zajęcia kulturalne; umożliwi korzystanie przez mieszkańców obszaru i artystów z profesjonalnie przygotowanego i wyposażonego amfiteatru, umożliwiającego organizację kameralnych występów plenerowych. Efektem projektu będzie przede wszystkim wzrost liczby odwiedzających w obiektach objętych jego realizacją. Większa liczba odwiedzających będzie miała także pozytywny wpływ na wzrost poczucia przynależności oraz identyfikacji z regionem jego mieszkańców.</p>
<p>Cel przedsięwzięcia</p>	<p>Zwiększenie aktywności społeczeństwa i popularyzacja nauki i kultury w każdym wieku wśród mieszkańców (społeczna). Uporządkowanie przestrzeni miejskiej, wzmocnienie funkcji rekreacyjnych i kulturalnych.</p>

	<p>Tworzenie warunków dla zakładania stowarzyszeń i organizacji społecznych (społeczna).</p> <p>Tworzenie warunków do dostępu do kultury wyższej dla dzieci i młodzieży (społeczna).</p> <p>Tworzenie przyjaznej przestrzeni miejskiej umożliwiającej mieszkańcom wypoczynek (przestrzenna).</p>			
Koncepcja przedsięwzięcia	<p>W ramach przedsięwzięcia zaplanowano: a) rozbudowę budynku Kościańskiego Ośrodka Kultury, w którym powstaną nowe pomieszczenia umożliwiające aktywne prowadzenie zajęć dla dzieci i młodzieży, zamieszkującej obszar rewitalizacji (pracownie plastyczne, muzyczne, rzeźbiarskie i inne), b) modernizację budynku, w celu przystosowania Kościańskiego Ośrodka Kultury do potrzeb osób niepełnosprawnych, dzięki czemu będą mogły one korzystać z oferty kulturalnej, c) rewaloryzację przylegających do terenu Kościańskiego Ośrodka Kultury terenów zielonych wraz z umieszczeniem infrastruktury, umożliwiającej kameralne koncerty plenerowe (nieвелиki amfiteatr wraz zapleczem).</p>			
Nazwa wskaźnika – produkt oraz rezultat				
<p>Liczba osób korzystająca ze wspartej infrastruktury i obiektów - 5 000 os/rok</p> <p>Powierzchnia objęta działaniami rewitalizacyjnymi - 2 ha</p> <p>Liczba obiektów przystosowanych dla osób niepełnosprawnych - 1 szt.</p> <p>Liczba urządzeń/obiektów małej architektury – 20 szt.</p>				
Oddziaływanie przedsięwzięcia				
Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera techniczna	Sfera przestrzennie-funkcjonalna	Sfera środowiskowa
X			X	

Numer przedsięwzięcia	12	
Nazwa przedsięwzięcia	„Kościański Uniwersytet Młodego Odkrywcy”	
Wnioskodawca	Gmina Miejska Kościan	
Powiązania z celami GPR	CELE	
	<p>Cel strategiczny 3. Podniesienie kapitału społecznego i rozwój gospodarczy (Cel operacyjny 3.1. Poszerzenie oferty edukacyjno-kulturowo-sportowej skierowanej do mieszkańców obszaru rewitalizacji).</p> <p>Cel strategiczny 2. Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczenie problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji (Cel operacyjny 2.3. Zwiększenie integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji).</p>	
	Poza obszarem rewitalizacji	
	<p>Projekt realizowany w budynku zrewitalizowanej Wieży Ciśnień ul. Czempieńska 2 (położonej poza obszarem rewitalizacji, ale czynnie oddziałującym na wyznaczony obszar problemowy), beneficjentami projektu będą dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji.</p>	
Ramy realizacji	Szacunkowy koszt	Szacunkowy termin realizacji
	120 000,00 zł	Od 2019 r. do 2022 r.

<p>Główny problem postawiony w koncepcji przedsięwzięcia</p>	<p>Planowane przedsięwzięcie będzie realizowane poza obszarem rewitalizacji ze względu na położenie obiektu Kościańskiej Wieży Ciśnień. Obiekt ten jest położony ok. 900 m od wschodniej granicy obszaru rewitalizacji oraz 1,4 km m od ścisłego centrum (Ratusza). W związku z tym realizacja niniejszego projektu będzie istotnie oddziaływać na obszar rewitalizacji, pod względem zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych m.in. podniesienia oferty edukacyjnej oraz zwiększenia aktywności mieszkańców i integracji osób narażonych na wykluczenie społeczne, którymi często są dzieci i młodzież. Jednocześnie cele przedsięwzięcia ściśle korelują z celem strategicznym przyjętym w dokumencie GPROMP Miasta Kościana w zakresie zapobiegania powstawaniu oraz ograniczeniu problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji. Uczestnikami zajęć edukacyjnych będą dzieci i młodzież z rodzin, narażonych na wykluczenie społeczne, mające trudności w nauce.</p> <p>Wieża Ciśnień została poddana działaniom rewitalizacyjnym w poprzednim okresie programowania PROMP Miasta Kościana na lata 2010-2015. Tym samym obiekt ten posiada odpowiednio wyposażone pomieszczenia do prowadzenia zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z zakresie nauk przyrodniczych i ścisłych oraz obserwatorium astronomiczne. Skorzystanie z dobrze przygotowanego obiektu do prowadzenia zajęć pozwoli na optymalizację kosztów realizacji przedsięwzięcia, jak również przyczyni się do wykorzystania zrewitalizowanego obiektu w celu komplementarności zaplanowanych działań w ramach aktualnie przygotowywanego GPROMP z poprzednio zrealizowaną inwestycją.</p> <p>Uzasadnienie ujęcia przedsięwzięcia w GPROMP:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży zamieszkującej obszar rewitalizacji z wykorzystaniem istniejącej bazy, • poszerzenie oferty zajęć pozaszkolnych, • wyrównanie szans rozwoju dzieci i młodzieży z trudnościami w nauce, • zapewnienie dzieciom i młodzieży zamieszkujących obszar rewitalizacji zagospodarowanie wolnego czasu.
<p>Cel przedsięwzięcia</p>	<p>Strefa społeczna – aktywizacja dzieci zagrożonych wykluczeniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyrównywanie szans osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub ubóstwem, • tworzenie warunków do rozwoju psychofizycznego młodego człowieka, • rozwijanie zainteresowań dzieci i młodzieży szkolnej naukami przyrodniczymi i ścisłymi, • wykorzystanie obserwatorium astronomicznego do prowadzenia warsztatów naukowych.
<p>Koncepcja przedsięwzięcia</p>	<p>Prowadzenie zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z zakresu nauk przyrodniczych i ścisłych, z wykorzystaniem istniejącej bazy lokalowej oraz wyposażenia (obserwatorium astronomiczne). Przedsięwzięcie to adresowane jest do młodzieży szkolnej z obszaru rewitalizacji (w pierwszej kolejności).</p>
<p>Nazwa wskaźnika - produkt oraz rezultat</p>	
<p>Nowo utworzony etat – 1 szt.</p>	

Liczba dzieci uczestnicząca w projekcie – 50 os./rok				
Liczba warsztatów – 12 szt./rok				
Oddziaływanie przedsięwzięcia				
Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera techniczna	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera środowiskowa
X				

Numer przedsięwzięcia		13	
Nazwa przedsięwzięcia		Rozwój animacji sportu i aktywności fizycznej dzieci i młodzieży	
Wnioskodawca		Gmina Miejska Kościan, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji	
Powiązania z celami GPR	CELE		
	Cel strategiczny 3. Podniesienie kapitału społecznego i rozwój gospodarczy (Cel operacyjny 3.1. Poszerzenie oferty edukacyjno-kulturowo-sportowej skierowanej do mieszkańców obszaru rewitalizacji).		
	Lokalizacja na obszarze rewitalizacji		
	ul. Naclawska 84 i ul. Czempińska 2 64-000 Kościan		
Ramy realizacji	Szacunkowy koszt	Szacunkowy termin realizacji	
	1 000 000,00 zł	Od 2018 r. do 2021 r.	
Główny problem postawiony w koncepcji przedsięwzięcia	<p>Przedsięwzięcie to jest odpowiedzią na problem związany z otyłością wśród dzieci i młodzieży, niską aktywnością wśród nich oraz małą ofertą zajęć pozaszkolnych oferowanych przez Miasto.</p> <p>Uzasadnienie ujęcia przedsięwzięcia w GPROMP:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozluźniające się więzi społeczne, rosnący problem ze stanem zdrowia dzieci i dorosłych (coraz większa liczba osób z nadwagą i otyłością, szczególnie dzieci), zapewnienie dzieciom, młodzieży atrakcyjnego miejsca rekreacji i zapobieganie tym samym możliwości występowania zjawisk patologicznych, szczególnie w młodszym pokoleniu. <p>Przedsięwzięcie to będzie realizowane w obiekcie poddanym rozbudowie – basenie miejskim (przedsięwzięcie 9). Tym samym obydwie projekty będą ze sobą ściśle korelować.</p>		
Cel przedsięwzięcia	<p>Strefa społeczna – aktywizacja dzieci zagrożonych wykluczeniem, tworzenie warunków do rozwoju psychofizycznego młodego człowieka. Wzrost zainteresowania dzieci i młodzieży formami czynnego uprawiania sportu, Poprawa kondycji fizycznej dzieci i młodzieży zagrożonych otyłością i wadami postawy.</p>		
Koncepcja przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> animacja sportu łącząca edukację na temat zagrożeń społecznych z programem różnorodnych zajęć sportowych dostosowanych do zainteresowań i możliwości fizycznych dzieci i młodzieży, nauka pływania dla dzieci ze szkół podstawowych, zajęcia z gimnastyki korekcyjne dla dzieci, zajęcia wspinaczkowe dla dzieci klasy szkół podstawowych. 		

Nazwa wskaźnika - produkt oraz rezultat				
Nowo utworzone stanowiska pracy wśród trenerów i nauczycieli – 10 szt.				
Liczba dzieci korzystająca z zajęć korekcyjnych – 50 os./rok				
Liczba dzieci korzystająca z nauki pływania – 300 os./rok				
Liczba dzieci korzystająca z zajęć wspinaczkowych – 300 os./rok				
Oddziaływanie przedsięwzięcia				
Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera techniczna	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera środowiskowa
X				

Numer przedsięwzięcia		14
Nazwa przedsięwzięcia		„Tęcza 2”
Wnioskodawca		Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie/Powiat Kościański Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie
Powiązania z celami GPR	CELE	
	<p>Cel strategiczny 2: Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczenie problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji (Cel operacyjny 2.1. Wsparcie osób narażonych na wykluczenie społeczne).</p> <p>Cel strategiczny 2: Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczenie problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji (Cel operacyjny 2.3. Zwiększenie integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji).</p>	
	Lokalizacja na obszarze rewitalizacji	
Cały obszar rewitalizacji		
Ramy realizacji	Szacunkowy koszt	Szacunkowy termin realizacji
	400 000,00 zł	Od 2018 r. do 2019 r.
Główny problem postawiony w koncepcji przedsięwzięcia	<p>Przedsięwzięcie to jest odpowiedzią na duże zapotrzebowanie wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji na pomoc psychoterapeutyczną, terapeutyczną i socjoterapeutyczną. W skali całej Miasta, w szczególności zaś na obszarze rewitalizowanym, występują wzmożone negatywne zjawiska społeczne takie jak: bezrobocie, ubóstwo, co wpływa destrukcyjnie na funkcjonowanie ludzi młodych, a zwłaszcza dzieci. Ma to wpływ na ich postępy w nauce, opuszczanie zajęć edukacyjnych i konflikty z rówieśnikami. Przedsięwzięcie to będzie skierowane do rodzin z obszaru rewitalizacji, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.</p> <p>Uzasadnienie ujęcia przedsięwzięcia w GPROMP:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie dostępności do świadczeń i usług opieki społecznej, • podniesienie kompetencji w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, • zapobieganie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, • kształtowanie wzorców rodzicielskich, • udzielanie pomocy rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym, 	

	<ul style="list-style-type: none"> • podniesienie kompetencji wychowawczych, • dostęp do pomocy asystentów rodziny, • wsparcie psychologa, mediatora, pracownika socjalnego. 			
Cel przedsięwzięcia	Strefa społeczna – Poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej, poprawiający dostęp do usług opiekuńczych i asystenckich			
Koncepcja przedsięwzięcia	W ramach przedsięwzięcia realizowane będą dyżury pracowników socjalnych, psychologów oraz mediatorów. Wsparcie specjalistów będzie skierowane do rodzin i rodzin zastępczych. Odbiorcami działań będą osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Działania realizowane w ramach projektu obejmować będą: a) wsparcie specjalistyczne rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym: warsztaty psychologiczne, wyjazdowe dla rodziców i dzieci, warsztaty psychologiczne dla rodziców, b) wsparcie specjalistyczne dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym: warsztaty psychoedukacyjne, warsztaty „Profilaktyka zagrożeń”, c) poradnictwo indywidualne: poradnictwo psychologiczne, poradnictwo prawne, d) wsparcie specjalistyczne osób niepełnosprawnych: rehabilitacja społeczna poprzez zatrudnienie asystenta osoby niepełnosprawnej, rehabilitacja zdrowotna poprzez zatrudnienie fizjoterapeuty, e) praca socjalna prowadzona ze wszystkimi uczestnikami projektu na każdym etapie.			
Nazwa wskaźnika - produkt oraz rezultat				
Nowo utworzony etaty – 2 szt. (asystent rodziny)				
Liczba rodzin objęta wsparciem – 40 rodzin/rok				
Liczba zorganizowanych zajęć warsztatowych – 6 szt./rok				
Liczba spotkań terapeutycznych dla rodzin – 3 szt./rok				
Oddziaływanie przedsięwzięcia				
Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera techniczna	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera środowiskowa
X				

Numer przedsięwzięcia		15		
Nazwa przedsięwzięcia		Włącz się – organizacja kursów językowych i komputerowych dla osób starszych i bezrobotnych		
Wnioskodawca		Klub Integracji Społecznej		
Powiązania z celami GPR	CELE			
	<p>Cel strategiczny 2. Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczenie problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji (Cel operacyjny 2.2. Zwiększenie aktywności społecznej wśród osób starszych, Cel operacyjny 2.3. Zwiększenie integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji).</p> <p>Cel strategiczny 3. Podniesienie kapitału społecznego i rozwój gospodarczy (Cel operacyjny 3.2. Działania wspierające podnoszenie aktywności gospodarczej).</p>			
Lokalizacja przedsięwzięcia	Lokalizacja na obszarze rewitalizacji			
	Kompleks budynków po byłej Wytwórni Wyrobów Tytoniowych ul. Bernardyńska 2, 64-000 Kościan			
Ramy realizacji	Szacunkowy koszt		Szacunkowy termin realizacji	
	600 000,00 zł		od 2018 do 2027 r.	
Główny problem postawiony w koncepcji przedsięwzięcia	Organizacja kursów językowych i komputerowych jest odpowiedzią na duże zapotrzebowanie wśród mieszkańców obszaru objętego programem rewitalizacji na pomoc w zakresie zdobycia pracy oraz zwiększenie aktywności wśród osób starszych. W skali całego Miasta Kościana, w szczególności na obszarze rewitalizowanym, występuje wysoki wskaźnik bezrobocia wśród jego mieszkańców oraz liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Przyczynia się to do wzrastającego ubóstwa, które z kolei wiąże się z wykluczeniem i marginalizacją osób starszych i bezrobotnych.			
Cel przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest zwiększenie kapitału ludzkiego, w tym zdobycie nowych kwalifikacji, umożliwiających osobom bezrobotnym powrót na rynek pracy oraz wsparcie osób starszych poprzez ich integrację. Jego realizacja przyczyni się również do zmniejszenia marginalizacji osób starszych i bezrobotnych. W jego efekcie osoby uczestniczące w kursach językowych i komputerowych zdobędą nowe umiejętności, umożliwiające im zdobycie pracy oraz możliwość integracji w grupie.			
Koncepcja przedsięwzięcia	Organizacja kursów językowych i komputerowych przez Klub Integracji Społecznej dla osób starszych powyżej 60 r. życia oraz osób bezrobotnych zamieszkujących obszar rewitalizacji.			
Nazwa wskaźnika – produkt oraz rezultat				
Liczba zorganizowanych kursów – 3 szt./rok				
Liczba osób uczestniczących w kursach – 30 os./rok				
Oddziaływanie przedsięwzięcia				
Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera techniczna	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera środowiskowa
X	X	X	X	X

Numer przedsięwzięcia	16	
Nazwa przedsięwzięcia	POWER na start! Program wspierania przedsiębiorczości na terenach podlegających rewitalizacji w Kościanie dla osób bezrobotnych 30+	
Wnioskodawca	Gmina Miejska Kościan	
Powiązania z celami GPR	CELE	
	Cel strategiczny 3. Rozwój gospodarczy i podniesienie kapitału społecznego (Cel operacyjny 3.2. Działania wspierające podnoszenie aktywności gospodarczej).	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Lokalizacja na obszarze rewitalizacji	
	Kompleks budynków po byłej Wytwórni Wyrobów Tytoniowych ul. Bernardyńska 2, 64-000 Kościan – miejsce prowadzenia kursu, obszar rewitalizacji – miejsce prowadzenia działalności gospodarczej	
Ramy realizacji	Szacunkowy koszt	Szacunkowy termin realizacji
	2 441 600,00 zł	od 2018 do 2020 roku
Główny problem postawiony w koncepcji przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji zamieszkuje 3259 osób korzystających z pomocy społecznej, co stanowi 13,72% mieszkańców całego Miasta Kościana, w tym 225 osób pobierających świadczenia z tytułu bezrobocia. Przyczynia się to do wzrastającego ubóstwa, które z kolei wiąże się z wykluczeniem i marginalizacją osób bezrobotnych. Organizacja kursów i szkoleń jest odpowiedzią na duże zapotrzebowanie wśród mieszkańców obszaru objętego programem rewitalizacji na pomoc w zakresie zdobycia pracy lub pomocy w zakresie rozpoczęcia prowadzenia własnej działalności gospodarczej.	
Cel przedsięwzięcia	Projekt stanowi kompleksowy program wspierania przedsiębiorczości i samozatrudnienia. Celem głównym projektu jest rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia oraz budowa kreatywnych postaw zmierzających do tworzenia nowych miejsc pracy wśród 52 kobiet i 28 mężczyzn bezrobotnych w wieku 30+ w tym: 6 kobiet i 4 mężczyzn długotrwale bezrobotnych, 15 kobiet i 14 mężczyzn o niskich kwalifikacjach, 10 kobiet i 8 mężczyzn w wieku 50+, 3 kobiety i 2 mężczyzn niepełnosprawnych oraz 10 kobiet i 10 mężczyzn zamieszkujących tereny wiejskie i chcących rozpocząć działalność wyłącznie na obszarze rewitalizacji Miasta Kościana, poprzez diagnozę ich kompetencji zawodowych w zakresie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej (DzG) i wsparcie szkoleniowo-doradcze oraz wsparcie finansowe 56 nowych firm.	
Koncepcja przedsięwzięcia	Realizacja celu zostanie zapewniona w okresie realizacji projektu poprzez: a) zbadanie predyspozycji do prowadzenia działalności gospodarczej 80 os. i określenie ich ścieżki wsparcia w projekcie w postaci Indywidualnego Planu Działania podczas spotkań diagnostycznych z doradcą zawodowym i psychologiem; b) rozwój kompetencji biznesowych 80 os. w wyniku zakończenia udziału we wsparciu szkoleniowo-doradczym przygotowującym do uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej: udział w kursie ABC Działalności Gospodarczej, w ramach którego zaplanowano pięć 2 dniowych szkoleń z kluczowych zagadnień niezbędnych do uruchomienia	

	i prowadzenia biznesu. Równoległe do Kursu uczestnicy wezmą udział w indywidualnym doradztwie w zakresie: biznes planu (2h/os.), prawne doradztwo (1h/os), księgowo doradztwo (1h/os). Doradztwo będzie miało na celu sprawdzenie formy podatkowej oraz księgowej działalności opisanej w biznesplanie; c) wsparcie finansowe 56 os. z najbardziej rokusjącym pomysłem na przedsięwzięcie biznesowe poprzez udzielenie im bezzwrotnej dotacji i wsparcia pomostowego.			
Nazwa wskaźnika – produkt oraz rezultat				
Liczba uczestników kursu – 80 os. (52 kobiety, 28 mężczyzn)				
Liczba godzin szkoleniowo-doradczych – 64 godz./os.				
Liczba nowo powstałych podmiotów gospodarczych – 56 szt.				
Oddziaływanie przedsięwzięcia				
Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera techniczna	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera środowiskowa
X	X			

Numer przedsięwzięcia	17		
Nazwa przedsięwzięcia	Wnioskodawca		
Organizacja warsztatów kreatywnych dla dzieci i młodzieży	Kościański Ośrodek Kultury		
Powiązania z celami GPR	CELE		
	Cel strategiczny 2: Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczenie problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji (Cel operacyjny 2.1. Wsparcie osób narażonych na wykluczenie społeczne, Cel operacyjny 2.3. Zwiększenie integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji). Cel strategiczny 3. Rozwój gospodarczy i podniesienie kapitału społecznego (Cel operacyjny 3.1. Poszerzenie oferty edukacyjno-kulturowo-sportowej skierowanej do mieszkańców obszaru rewitalizacji).		
Lokalizacja przedsięwzięcia	Poza obszarem rewitalizacji		
	Teren przy ul. Mickiewicza i Pl. Wolności, 64-000 Kościan		
Ramy realizacji	Szacunkowy koszt	Szacunkowy termin realizacji	
	1 400 000,00 zł	od 2018 do 2027 roku	
Główny problem postawiony w koncepcji przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie jest odpowiedzią na duże zapotrzebowanie wśród dzieci i młodzieży na dodatkowe zajęcia plastyczne, muzyczne, taneczne oraz teatralne, jak również na organizację warsztatów fotograficznych, filmowych, literackich i innych. Spotkania te będą prowadzone przez wykwalifikowaną kadrę, co gwarantuje wysoką jakość zdobywanych umiejętności.		
Cel przedsięwzięcia	Zwiększenie aktywności społeczeństwa i popularyzacja nauki i kultury dla dzieci i młodzieży (społeczna). Tworzenie warunków do dostępu do kultury wyższej dla dzieci i młodzieży (społeczna). Zachęcenie dzieci i młodzieży do rozwijania swoich pasji i zainteresowań (społeczna).		
Koncepcja przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Wyrównywanie szans dzieci i młodzieży narażonych na wykluczenie społeczne. • Pomoc w rozwijaniu zainteresowań dla dzieci i młodzieży narażonych 		

	na wykluczenie społeczne.			
	• Dostęp do zajęć artystycznych prowadzonych przez profesjonalistów.			
Nazwa wskaźnika – produkt oraz rezultat				
Liczba dzieci i młodzieży objętych zajęciami – 300 os./rok				
Liczba zorganizowanych zajęć – 15 szt./rok				
Oddziaływanie przedsięwzięcia				
Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera techniczna	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera środowiskowa
X				
Numer przedsięwzięcia		18		
Nazwa przedsięwzięcia		Poprawa dostępności i jakości świadczonych usług w zakresie zdrowia psychicznego pacjentów Wojewódzkiego Szpitala Neuropsychiatrycznego im. Oskara Bielawskiego w Kościanie		
Wnioskodawca		Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny im. Oskara Bielawskiego w Kościanie		
Powiązania z celami GPR	CELE			
	Cel strategiczny 2: Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczenie problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji (Cel operacyjny 2.1. Wsparcie osób narażonych na wykluczenie społeczne).			
Lokalizacja przedsięwzięcia	Lokalizacja na obszarze rewitalizacji			
	Plac Paderewskiego 1a			
Ramy realizacji	Szacunkowy koszt	Szacunkowy termin realizacji		
	bd.*	Od 2021 r. do 2026 r.		
Główny problem postawiony w koncepcji przedsięwzięcia	Potrzeba realizacji projektu wynika z konieczności stałego polepszenia jakości świadczenia usług medycznych w zakresie zdrowia psychicznego. Od wielu lat obserwowany jest stały wzrost wskaźnika zaburzeń psychicznych w skali całego kraju. W Wielkopolsce jedną z przyczyn hospitalizacji są zaburzenia psychiczne i zachowania. Zgodnie z danymi Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w 2015 r. hospitalizowano z powyższych powodów 4519 osób, w tym 2447 mężczyzn i 2072 kobiet. Tym samym odnotowuje się wzrastające zapotrzebowanie na usługi w zakresie opieki psychiatrycznej, głównie osób w wieku poprodukcyjnym. Nie można jednak pominąć osób w wieku produkcyjnym, u których w związku z niekorzystnymi czynnikami zewnętrznymi często występują zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem, zaburzenia nastroju, „wypalenie zawodowe”, czy zaburzenia psychiczne, spowodowane używaniem środków psychoaktywnych. Ponadto ujawnienie się nowych zaburzeń związanych z nowymi wyzwaniami cywilizacyjnymi (kryzys rodzinny, dopalacze, kryzys rynku pracy, starzenie społeczeństwa, emigracja i imigracja, wykluczenia społeczne) powoduje, iż coraz częściej osoby z tego typu problemami zwracają się do ośrodków specjalizujących się w zakresie zdrowia psychicznego. Choroby te dotyczą również mieszkańców obszaru rewitalizacji, zarówno osób chorych, jak i członków ich rodzin.			

	<p>Zdrowie psychiczne, zaburzenia psychiczne i system ochrony zdrowia psychicznego to obszary życia społecznego i działalności publicznej, w zakresie których funkcjonuje wiele barier. Osoby z zaburzeniami psychicznymi często spotykają się z nietolerancją, dyskryminacją i wykluczeniem społecznym w najbliższym otoczeniu, w szkole, w środowisku pracy. Schorzenia te powodują upośledzanie ról społecznych znacznie bardziej niż jakiegokolwiek inne. Bardzo często ze względu na swoją chorobę osoby te podlegają stygmatyzacji, która przejawia się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dystansowaniem się (unikanie kontaktu, szczególnie jeśli chodzi o kontakty nieformalne) • stereotypizacją (utrwalanie negatywnych stereotypów, poglądów na temat danej grupy społecznej) • delegitymizacją (ograniczenie prawne w jakimś obszarze działań) • segregacją (odsuwanie od pewnych czynności, podział na „działania” dla zdrowych i „chorych”). <p>Postrzeganie współczesnego pacjenta psychiatrycznego jest pochodną zachowań społecznych i traktowania samej choroby jako przyczyny dyskryminacji. Z tego punktu widzenia należy włączyć tych pacjentów do społeczeństwa poprzez uświadomienie przyczyn choroby psychicznej i konieczności pomocy osobom, które na takie choroby cierpią. Przewidziane działania w zakresie profilaktyki i uświadamiania są niezbędnym elementem pomocy osobom chorym.</p>
<p>Cel przedsięwzięcia</p>	<p>Realizacja projektu wpłynie na zwiększenie dostępności do usług specjalistycznych oraz wzrost jakości świadczonych usług medycznych w zakresie zdrowia psychicznego. Jednym z głównych celów projektu jest stworzenie warunków sprzyjających poprawie sytuacji życiowej i społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wzmocnienie integracji osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin ze środowiskiem lokalnym; • wzrost umiejętności życiowych i społecznych osób z zaburzeniami psychicznymi; <p>podniesienie świadomości społecznej na temat zaburzeń psychicznych oraz zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi kontaktu z lokalną społecznością.</p>
<p>Koncepcja przedsięwzięcia</p>	<p>Przedsięwzięcie to jest ściśle powiązane z przedsięwzięciem 4 pn. „Rewitalizacja obiektów Wojewódzkiego Szpitala Neuropsychiatrycznego im. Oskara Bielawskiego w Kościanie”, w ramach którego m.in. nastąpi poprawa warunków lokalowych Szpitala.</p> <p>W związku z tym, iż zaburzenia psychiczne stanowią specyficzną grupą chorób, osoby mające problemy często ukrywają swój stan zdrowia, ze względu na uniknięcie wykluczenia społecznego. Tym samym niezbędne staje się prowadzenie spotkań edukacyjnych na temat zaburzeń psychicznych, mających na celu zwiększenie świadomości społecznej na temat zaburzeń psychicznych oraz zajęć edukacyjnych dla personelu, celem podnoszenia kompetencji zawodowych. W przypadku działań profilaktycznych wykonywanych w ramach usług świadczonych przez Szpital oraz organizowanych spotkaniach edukacyjnych pierwszeństwo udziału będą miały osoby zamieszkujące obszar rewitalizacji.</p>

W ramach niniejszego przedsięwzięcia w przebudowanych oddziałach planuje się również wykonywanie dodatkowych świadczeń zdrowotnych z obszaru psychoterapii grupowej oraz rozszerzenie działalności terapii zajęciowej o muzykoterapię, arteterapię, rzeźbiarstwo, bibliotekoterapię. Zapewni to ciągłość leczenia (bez przerywania procesu opieki), a w procesie diagnostyki udział lekarzy specjalistów, psychologów oraz terapeutów zajęciowych. Działania w ramach psychoterapii grupowej będą wspierały powyżej wskazane działania profilaktyczne. Uczestnikami terapii będą osoby przybywające w Szpitalu, jak również osoby z zewnątrz z odpowiednim skierowaniem od lekarza prowadzącego.

Nazwa wskaźnika – produkt oraz rezultat

Liczba osób uczestniczących w zajęciach – 1600 os/rok

Liczba zorganizowanych zajęć – 245 szt./rok

Oddziaływanie przedsięwzięcia

Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera techniczna	Sfera przestrzenno-funkcyjna	Sfera środowiskowa
X				

Objaśnienia: * W związku z tym, iż wycena poszczególnych zadań w zakresie szkoleń jest wykonywana przez NFZ nie istnieje możliwość na tym etapie podania szacunkowego kosztu realizacji przedsięwzięcia. Zadania określone w niniejszym przedsięwzięciu będą finansowane przez Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny im. Oskara Bielawskiego w Kościanie w ramach środków finansowych przyznanych na prowadzenie usług zdrowotnych

9.4. Źródła finansowania przedsięwzięć

Istotnym źródłem finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w GPROMP są środki finansowe, pochodzące przede wszystkim z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 oraz środki własne Gminy Miejskiej Kościan. Inne możliwe źródła finansowania to: środki budżetu państwa, środki jednostek samorządu terytorialnego, a także środki prywatne.

Szacunkowe ramy finansowe GPROMP zostały zaprogramowane na cały okres realizacji Programu. Poniżej zamieszczono wykaz podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z całkowitą kwotą realizacji przedsięwzięcia, udziałem finansowania z różnych źródeł oraz możliwymi innymi źródłami finansowania.

Tabela 39. Szacunkowe ramy finansowe planowanych przedsięwzięć

Nr	Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Szacowane środki finansowe z podziałem na źródła					Koszt całkowity
			publiczne	środki funduszy UE			inne źródła finansowania	
			Gmina Miejska Kościan	% kosztów kwalifikowalnych	finansowanie z EFRR	finansowanie z EFS		
1.	Rewitalizacja Ratusza	Urząd Miejski Kościana	450 000 zł	85%	2 550 000 zł (WRPO 2014+)			3 000 000 zł
2.	Rewitalizacja płyty rynku, wraz z ulicami przyległymi	Urząd Miejski Kościana	900 000 zł	85%	5 100 000 zł (WRPO 2014+)			6 000 000 zł
3.	Budowa kościańskiego traktu rekreacyjnego etap VI-VII	Gmina Miejska Kościan Urząd Miejski Kościana	750 000 zł	85%	4 250 000 zł (w ramach POIiŚ)			5 000 000 zł
4.	Rewitalizacja Obiektów Wojewódzkiego Szpitala Neuropsychiatrycznego im. Oskara Bielawskiego w Kościanie	Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny im. Oskara Bielawskiego w Kościanie		85%	20 400 000 zł (WRPO 2014+)		3 600 000 zł (środki własne)	24 000 000 zł
5.	Rewitalizacja po kolejowych terenów wokół dworca kolejowego w Kościanie	Urząd Miejski Kościana	2 250 000 zł	85%	12 750 000 zł (WRPO 2014+)			15 000 000 zł
6.	Rewitalizacja terenów po byłych zakładach tytoniowych	Gmina Miejska Kościan Urząd Miejski Kościana	1 320 000 zł	85%	7 480 000 zł (WRPO 2014+)			8 800 000 zł
7.	„Kawa 2” (Kościańska Akademia Wolontariatu i Aktywności)	Stowarzyszenie „Człowiek dla Człowieka” w Kościanie w partnerstwie z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kościanie (Centrum Wolontariatu)	18 000 zł				102 000 zł Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych	120 000 zł
8.	„Kościańskie Stacyjkowo” punkt opieki dziennej dla dzieci	Gmina Miejska Kościan	90 000 zł				510 000 zł Program	600 000 zł

	w wieku 1- 3 lat						MALUCH plus	
9.	Rozbudowa infrastruktury sportowo-basenowej przy basenie miejskim w Kościanie	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Kościanie	1 500 000 zł	85%	8 500 000 zł (WRPO 2014+)		FRKF	10 000 000 zł
10.	Przedsięwzięcia właścicieli i użytkowników wieczystych nieruchomości obejmujące roboty budowlane, prace konserwatorskie oraz prace restauratorskie w tym termomodernizacyjne i obniżające koszty zużycia energii	Gmina Miejska Kościan /właściciele nieruchomości na obszarze rewitalizacji	3 750 000 zł	85%	20 250 000 zł (Fundusz Termomodernizacji i Remontów; WRPO 2014+)		1 000 000 zł (środki własne właścicieli nieruchomości)	25 000 000 zł
11.	Rozbudowa Kościańskiego Ośrodka Kultury wraz z rewitalizacją przyległych terenów zielonych	Kościański Ośrodek Kultury	975 000 zł		5 525 000 zł (WRPO 2014+)		Programy MKiDN	6 500 000 zł
12.	„Kościański Uniwersytet Młodego Odkrywcy”	Gmina Miejska Kościan	18 000 zł				102 000 zł Programy MKiDN	120 000 zł
13.	Rozwój animacji sportu i aktywności fizycznej, dzieci i młodzieży	Gmina Miejska Kościan/ Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Kościanie	150 000 zł				850 000 zł (FRKF)	1 000 000 zł
14.	„Tęcza 2”	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie/Powiat Kościański Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie	20 000 zł	85%		340 000 zł (WRPO 2014+)		400 000 zł
15.	Włącz się – organizacja kursów językowych i komputerowych dla osób starszych i bezrobotnych	Klub Integracji Społecznej	600 000,00 zł					600 000,00
16.	POWER na start! Program wspierania przedsiębiorczości	Gmina Miejska Kościan	244 160,00 zł	95%		4 639 040,00 (WRPO)		4 883 200,00

	na terenach podlegających rewitalizacji w Kościanie dla osób bezrobotnych 30+					2014+)		
17.	Organizacja warsztatów kreatywnych dla dzieci i młodzieży	Kościański Ośrodek Kultury				1 400 000,00 zł (środki własne)		2 400 000,00
18.	Poprawa dostępności i jakości świadczonych usług w zakresie zdrowia psychicznego pacjentów Wojewódzkiego Szpitala Neuropsychiatrycznego im. Oskara Bielawskiego w Kościanie	Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny im. Oskara Bielawskiego w Kościanie						bd.

Objaśnienia: WRPO 2014+ Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020; POIiŚ - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko; FRKF – Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej; MKiDN - Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Źródło: Opracowanie własne

9.5. Harmonogram realizacji przedsięwzięć

Harmonogram realizacji przedsięwzięć, przeprowadzanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji przedstawia poniższa tabela.

Został on przygotowany na podstawie zgłoszonych przez wnioskodawców oczekiwanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (poprzez wypełnienia tzw. fiszki projektowej). Sprawna realizacja przedsięwzięć zależała będzie w dużej mierze od sukcesów w pozyskiwaniu zewnętrznych środków finansowych przez wnioskodawców.

Tabela 40. Harmonogram realizacji przedsięwzięć ujętych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych dla Miasta Kościana

Numer przedsięwzięcia	TERMIN REALIZACJI										
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Przedsięwzięcia podstawowe											
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
Przedsięwzięcia uzupełniające											
9											
10											
11											
12											
13											

14											
15											
16											
17											
18											

Źródło: Opracowanie własne

10. SYSTEM ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ PROGRAMU

10.1. Struktura zarządzania Programem

System zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Przemysłowych dla Miasta Kościana na poziomie decyzyjnym i wdrożeniowym został przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 41. Kompetencje Rady Miejskiej Kościana, Burmistrza Miasta Kościana i Komitetu Rewitalizacji w systemie zarządzania realizacją GPROMP

Podmiot	Zakres zadań
Poziom decyzyjny	
Rada Miejska Kościana	<ul style="list-style-type: none"> • uchwała Gminny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Przemysłowych dla Miasta Kościan, • przyjmuje zmiany (modyfikacje) w GPROMP, • określa, w drodze uchwały, zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji, • podejmuje inne uchwały bezpośrednio i/lub pośrednio wpływające na sprawność realizacji GPROMP.
Burmistrz Miasta Kościana	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzi ogólną koordynację nad opracowywaniem GPROMP, • przygotowuje informację z realizacji GPROMP, • powołuje Komitet Rewitalizacji, • podejmuje decyzje (merytoryczne i organizacyjne) bezpośrednio i/lub pośrednio wpływające na sprawność realizacji GPROMP.
Komitet Rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Komitet Rewitalizacji to forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących prowadzenia i oceny rewitalizacji, • Komitet Rewitalizacji pełni funkcję opiniodawczo-doradczą burmistrza, • Komitet posiada uprawnienia do wyrażania opinii, w tym m.in. dotyczących informacji z realizacji GPROMP, rocznych harmonogramów realizacji GPROMP, raportów z ewaluacji GPROMP, • Komitet posiada uprawnienia do wyrażania propozycji rozwiązań usprawniających proces rewitalizacji.

Poziom wdrożeniowy	
Burmistrz Miasta Kościana	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje decyzje o potrzebie aktualizacji GPROMP na podstawie oceny realizacji Programu, sporządzonej przez wyznaczonych pracowników Urzędu Miasta Kościana, • występuje z wnioskiem do Rady Miasta Kościana o zmianę Programu, • prowadzi ogólną koordynację nad opracowywaniem GPROMP, • nadzoruje prace Komitetu ds. Rewitalizacji, • przyjmuje sprawozdanie z realizacji GPROMP.
Rada Miejska Kościan	<ul style="list-style-type: none"> • uchwała aktualizację GPROMP w zależności od potrzeb.
Komitet Rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> • upowszechnia wśród lokalnej społeczności informacje na temat postępów w realizacji założeń GPROMP, • określa standardy bieżącego monitorowania wdrażania GPROMP (wprowadza niezbędne zmiany do procedury monitoringu), • rekomenduje zmiany w GPROMP, • sporządza okresowe sprawozdania z realizacji GPROMP, • tworzy warunki do współpracy i koordynacji działań rewitalizacyjnych, • poszukuje nowych partnerów do realizacji istotnych przedsięwzięć, • wspiera partnerów w poszukiwaniu zewnętrznych środków na realizację przedsięwzięć wpisujących się w założenia GPROMP, • monitoruje możliwości pozyskania dofinansowania na realizację zadań uwzględnionych w GPROMP, • zbiera propozycje zadań do GPROMP.

Komitet Rewitalizacji zgodnie z art. 7, ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1023) stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza Miasta Kościana w podejmowaniu decyzji i wydawaniu opinii o działaniach rewitalizacyjnych.

Komitet Rewitalizacji zostanie powołany w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, licząc od dnia przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Przemysłowych dla Miasta Kościana. Jednak na etapie tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji

Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych miasta Kościana uwzględniono Komitet Rewitalizacji w systemach: zarządzania realizacją Programu oraz jego oceny i monitorowania. Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji ustalone zostaną w drodze uchwały Rady Miejskiej Kościana. Podjęcie uchwały poprzedzone będzie konsultacjami społecznymi zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji.

10.2. Koszty zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji Programu

Zgodnie z przyjętą strukturą zarządzania Programem w jej skład wchodzi Burmistrz Miasta Kościana, Rada Miejska Kościana oraz Komitet Rewitalizacji.

Stosownie do art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji Gminny Program Rewitalizacji podlega ocenie stopnia jego realizacji. W tym celu Burmistrz Miasta Kościana wyznaczy z pracowników Urzędu Miasta Kościana odpowiednie osoby do sporządzenia wspomnianej oceny.

Struktura zarządzania Programem jest osadzona w strukturze organizacyjnej Miasta Kościana. Tym samym wszelkie prace będą wykonywane w ramach kompetencji pracowników Urzędu Miasta Kościana, Burmistrza Miasta Kościana oraz Rady Miejskiej Kościana.

W przypadku Komitetu Rewitalizacji stosownie do art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji zostaną określone w drodze uchwały Rady Miejskiej Kościana, poprzedzonej konsultacjami społecznymi. W zasadach tych znajdzie się zapis ujmujący, że uczestnictwo w Komitecie ma charakter społeczny tym samym za udział w posiedzeniach i pracach Komitetu nie przysługuje wynagrodzenie.

Zadania niezbędne do wdrażania dokumentu wykonywane będą w ramach obowiązków poszczególnych struktur organizacyjnych Miasta Kościana, dlatego nie określono dodatkowych kosztów ich realizacji. W ramach swoich kompetencji każda z komórek Urzędu i/lub jednostek organizacyjnych Miasta będzie wdrażała te działania, dostosowując w sposób elastyczny swoje zasoby osobowe do określonych aktualnie potrzeb.

Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizujące zadania własne Gminy Miejskiej Kościan będą wdrożone zgodnie z uchwaloną przez Radę Miejską Kościana Wieloletnią Prognozą Finansową oraz budżetami rocznymi, zapewniając efektywną realizację

zaplanowanych działań. W zakresie zarządzania środkami finansowymi niezbędnymi do wdrożenia projektów rewitalizacyjnych włączony zostanie Skarbnik Miasta Kościana.

Harmonogram realizacji Programu został przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 42. Ramowy harmonogram realizacji Programu

Lp.	Termin realizacji	Zadanie
1.	Sierpień/wrzesień 2017 r.	Podjęcie uchwały przez Radę Miejską Kościana w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych dla miasta Kościana na lata 2017-2027 z perspektywą do roku 20232
2.	grudzień 2017 r.	Powołanie Komitetu Rewitalizacji
3.	2018 r.	Podjęcie uchwały przez Radę Miejską Kościana w sprawie powołania Specjalnej Strefy Rewitalizacji
4.	Styczeń – grudzień 2018 r.	Realizacja poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych
5.	Styczeń 2019 r.	Opracowanie sprawozdania z realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych za rok 2018
6.	Styczeń – grudzień 2019 r.	Realizacja poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych
7.	Styczeń 2020 r.	Opracowanie sprawozdania z realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych za rok 2019
8.	Styczeń – grudzień 2020 r.	Realizacja poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych
9.	Styczeń 2021 r.	Opracowanie sprawozdania z realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych za rok 2020
10.	IV kwartał 2021 r.	Przystąpienie do oceny realizacji Programu
11.	Styczeń 2022 r.	Zaopiniowanie przez Komitet Rewitalizacji oceny realizacji Programu
12.	I kwartał 2022 r.	Przystąpienie do aktualizacji Programu na wniosek Burmistrza Miasta Kościana*
12.	III kwartał 2022 r.	Podjęcie uchwały przez Radę Miejską Kościana w sprawie aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych dla miasta Kościana na lata 2017-2027 z perspektywą do roku 20232
13.	IV kwartał 2027 r.	Przystąpienie do opracowania sprawozdania końcowego z realizacji Programu

Objaśnienia: * Decyzja o przystąpieniu do aktualizacji Programu zostanie podjęta przez Burmistrza w oparciu o sporządzoną ocenę zaopiniowaną przez Komitet Rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Zadania nr 4-12 będą przeprowadzone w cyklicznie, w podanej kolejności. Tym samym Program będzie podlegał dwóm ocenom stopnia realizacji i ewentualnym dwóm aktualizacjom. W 2027 r. Gmina Miejska Kościan przystąpi do opracowania sprawozdania końcowego z całego okresu programowania tj. 2017-2027 (zadanie nr 13 w tabeli powyżej). Do III kwartału 2028 r. planuje się zebrać wszystkie dane, dotyczące realizacji przedsięwzięć

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

rewitalizacyjnych. Następnym etapem będzie sporządzenie sprawozdania końcowego z realizacji GPROMP dla miasta Kościana. Na podstawie jego wniosków zostanie podjęta decyzja o przedłużeniu perspektywy Programu do roku 2032.

11. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GPROMP

Aby proces rewitalizacji był odpowiednio przeprowadzany niezbędne jest stosowanie systemu monitorowania etapów jego realizacji. Nadzór polegać będzie na gromadzeniu i analizowaniu informacji o realizacji przyjętych projektów. Analiza zarówno danych ilościowych, jak i jakościowych pozwoli, w przypadku wystąpienia takiej konieczności, na wczesne wykrycie niezgodności, a także pozwoli na zapobiegnięcie możliwych do rozpoznania komplikacji.

GPROMP obowiązywać będzie do 2027 r. zgodnie z zaplanowanym ramowym harmonogramem realizacji Programu, w IV kwartale Miasto przystąpi do opracowania sprawozdania końcowego z realizacji Programu.

W monitorowaniu brać winny udział wszystkie podmioty zaangażowane we wdrażanie GPROMP, a szczególności:

- Rada Miejska Kościana,
- Burmistrz Miasta Kościana,
- Komitet Rewitalizacji,
- interesariusze rewitalizacji.

Szczególne role w procesie monitoringu przypada beneficjentom, którzy mają obowiązek monitorowania wdrażania poszczególnych, ujętych w niniejszym dokumencie, projektów.

Na poziomie monitorowania GPROMP głównym podmiotem, monitorującym oraz dokonującym oceny osiągnięcia założonych wskaźników będzie Komitet Rewitalizacji, a w odniesieniu do osiągnięcia celów operacyjnych rewitalizacji Rada Miejska Kościana i Burmistrz Miasta Kościana. Rola Komitetu Rewitalizacji obejmować będzie jednocześnie monitoring oraz sprawozdawczość. Komitet wspierać będą wyznaczeni przez Burmistrza Miasta Kościana pracownicy Urzędu Miasta Kościana.

Wdrażanie GPROMP przeprowadzane będzie w oparciu o monitoring stopnia realizacji celów rewitalizacji oraz zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Stosowanie systemu monitorowania etapów realizacji procesu rewitalizacji jest niezbędne, aby został on odpowiednio przeprowadzany. Analiza zarówno danych ilościowych, jak i jakościowych pozwoli w przypadku wystąpienia konieczności aktualizacji Programu, na wczesne wykrycie niezgodności, a także na zapobiegnięcie możliwych do rozpoznania komplikacji poprzez wprowadzenie koniecznych modyfikacji w reakcji

na zmiany. Monitorowaniem, mającym na celu zapewnienie zgodności realizacji postanowień z wcześniej zatwierdzonymi założeniami zajmować się będzie Komitet Rewitalizacji.

Monitoring polegać będzie na systematycznym gromadzeniu i analizowaniu danych ilościowych na temat wdrażanych projektów oraz założonych celów rewitalizacji.

Monitorowanie obejmować będzie dwa aspekty wdrażania Programu:

- **rzeczowy:** polegać będzie na bieżącej inspekcji wykonywanych w danym momencie inwestycji, gromadzeniu danych dotyczących postępów w ich realizacji na bieżąco w miarę postępu prac, a także zapewnieniu zgodności z założeniami i harmonogramem GPROMP, umożliwiając ocenę postępu i efektywności jego głównych założeń; pomiary wykonywane będą co roku na podstawie zmian wskaźników produktu i rezultatu przyporządkowanych do konkretnych projektów rewitalizacyjnych oraz wskaźników oddziaływania (wykorzystanych w diagnozie obszaru zdegradowanego) w odniesieniu do celów rewitalizacji – punktem odniesienia będą dane bazowe dostępne na etapie opracowywania dokumentu,
- **finansowy:** polegać będzie na kontroli finansowania projektów: szacunkowych kosztów oraz stopnia wykorzystania źródeł finansowych, a także trwałości planowanych rezultatów; prowadzony będzie na podstawie okresowych sprawozdań (co 2 lata), które zawierać będą m.in. wysokość wkładu własnego i pozyskanych środków zewnętrznych, poniesione wydatki od początku realizacji projektu oraz w okresie objętym sprawozdaniem oraz informacje o stanie zaawansowania wykonania przyjętego harmonogramu.

Poniżej zestawione zostały wskaźniki, które zostaną poddane analizie w ramach monitoringu.

Tabela 43. Zestawienie wskaźników poddawanych analizie w procesie monitoringu

Założenia GPROMP	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Źródło danych	Wartość bazowa dla obszaru rewitalizacji	Średnia wartość dla Kościana	Wartość docelowa dla obszaru rewitalizacji
Wskaźniki oddziaływania						
Cel 1. Kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych, służących zaspokojeniu potrzeb mieszkańców	Udział procentowy budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1989 r. w ogólnej liczbie budynków w jednostkach pomocniczych	szt.	Starostwo Powiatowe w Kościanie	os. Śródmieście: 87,42	82,43	87,0
				os. Sikorskiego: 90,91		
				os. Piastowskie: 88,27		
				obszar rewitalizacji (średnia): 88,86		
Cel 2. Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczenie problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców w jednostkach pomocniczych	os.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie	os. Śródmieście: 115	92	111,2
				os. Sikorskiego: 138,11		
				os. Piastowskie: 86,64		
				obszar rewitalizacji (średnia): 113,25		
	Liczba przestępstw, wykroczeń i interwencji Straży Miejskiej na 1000 mieszkańców w jednostkach pomocniczych	szt.	Straż Miejska w Kościanie	os. Śródmieście: 658,56	114,79	289,0
				os. Sikorskiego: 174,22		
				os. Piastowskie: 55,10		
				obszar rewitalizacji (średnia): 295,96		
Cel 3. Rozwój gospodarczy i podniesienie kapitału społecznego	Liczba podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców	szt.	Urząd Miejski w Kościanie	os. Śródmieście: 115	92	81,5
				os. Sikorskiego: 69		
				os. Piastowskie: 57		
				obszar rewitalizacji (średnia): 80,33		
Wskaźniki produktu i rezultatu						
Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Liczba osób korzystająca ze wspartej infrastruktury i obiektów	os.	Beneficjenci projektów	0	-	337 500
	Liczba osób uczęszczających na wykłady Uniwersytetu III Wieku oraz szkolenia	os./rok	Beneficjenci projektów	0	-	284
	Liczba osób podejmujących	os	Beneficjenci	0	-	30

	aktywność zawodową		projektów			
	Liczba osób korzystających ze wsparcia społecznego	os.	Beneficjenci projektów	0		760
	Liczba rodzin, których stan bytowania ulegnie poprawie w ramach pomocy społecznej	rodz.	Beneficjenci projektów	0	-	170
	Liczba zorganizowanych spotkań i warsztatów, konferencji	szt./rok	Beneficjenci projektów	0	-	51
	Liczba lokali dla organizacji i stowarzyszeń pozarządowych	szt.	Beneficjenci projektów	0	-	10
	Liczba inicjatyw lokalnych	szt./rok	Beneficjenci projektów	0	-	4
	Liczba obiektów poddanych działaniom rewitalizacyjnym	szt.	Beneficjenci projektów	0	-	48
	Liczba wymienionych pieców węglowych	szt.	Beneficjenci projektów	0	-	30
	Liczba wyremontowanych lokali użytkowych	szt.	Beneficjenci projektów	0	-	15
	Liczba obiektów przystosowanych dla osób niepełnosprawnych	szt.	Beneficjenci projektów	0	-	5
	Liczba nowopowstałych miejsc pracy	etaty	Beneficjenci projektów	0	-	43
	Powierzchnia objęta działaniami rewitalizacyjnymi	ha	Beneficjenci projektów	0	-	17
	Liczba nowopowstałych i wyremontowanych miejsc parkingowych	szt.	Beneficjenci projektów	0	-	350
	Liczba miejsc postojowych dla rowerów	szt.	Beneficjenci projektów	0	-	70
	Liczba urzędzeń/obiektów małej architektury	szt.	Beneficjenci projektów	0	-	100
	Liczba zorganizowanych kursów	szt./rok	Beneficjenci projektów	0	-	3
	Liczba osób uczestniczących w	os./rok	Beneficjenci	0	-	120

	kursach		projektów			
	Liczba godzin szkoleniowo-doradczych	godz./os.	Beneficjenci projektów	0	-	64
	Liczba nowopowstałych podmiotów gospodarczych	szt.	Beneficjenci projektów	0	-	56
	Liczba dzieci i młodzieży objętych zajęciami	os./rok	Beneficjenci projektów	0	-	300
	Liczba zorganizowanych zajęć	szt./rok	Beneficjenci projektów	0	-	15
	Liczba osób uczestniczących w zajęciach	os/rok	Beneficjenci projektów	0	-	1600
	Liczba zorganizowanych zajęć	szt./rok	Beneficjenci projektów	0	-	245

Źródło: opracowanie własne

Wprowadzenie systemu monitoringu i powiązanej z nim procedury ewaluacji pozwoli wyeliminować problem dezaktualizacji założeń GPROMP. Ewaluacja ma na celu identyfikację oraz poprawę jakości, skuteczności i spójności GPROMP. Jej zadaniem jest zweryfikowanie, czy w wyniku podejmowanych działań osiągnięto oczekiwane rezultaty, które mają wpłynąć na osiągnięcie celów postawionych w Programie. Na etapie ewaluacji zastosowane zostaną następujące mechanizmy włączenia interesariuszy: aktywność pracowników Urzędu Miasta Kościana, zajmujących się sprawami rewitalizacji oraz działania związane z informowaniem mieszkańców o przebiegu realizacji Programu i jego wynikach (np. na stronie internetowej, Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Kościana, podczas spotkań informacyjnych, debat).

W ramach realizacji Programu corocznie sporządzane będą sprawozdania z realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Kompleksowe sprawozdanie, obejmujące dane umożliwiające skuteczny monitoring rzeczowy i finansowy, powinno zawierać następujące dane:

- informacje ogólne,
- informacje dotyczące przebiegu rzeczowego realizacji projektu lub Programu:
  - na poziomie Programu: informacje dotyczące zgłoszonych do realizacji projektów, podpisanych umów lub podjętych decyzji, celów głównych i szczegółowych, stopnia osiągnięcia założonych w Programie wskaźników monitorujących,
  - na poziomie przedsięwzięcia: informacje dotyczące podpisanych umów lub podjętych decyzji, stanu realizacji celów projektu, stopnia osiągnięcia założonych w nim wartości wskaźników,
- informacje dotyczące postępu finansowego, według źródeł pochodzenia środków, zawierające w szczególności zestawienie poniesionych wydatków, zrealizowanych płatności oraz ocenę poziomu wykorzystania środków,
- prognozę przebiegu realizacji Programu lub projektu w kolejnym okresie sprawozdawczym – dla sprawozdań okresowych lub rocznych,
- informacje na temat wypełniania zobowiązań w zakresie informacji i promocji,
- informacje na temat sprawności systemu realizacji,
- informacje o napotkanych problemach, przeprowadzonych kontrolach oraz stwierdzonych nieprawidłowościach.

Tabela 44. Wzór formularza monitoringowego zgłoszonego przedsięwzięcia

Wymagane informacje, które zamieszcza beneficjent/projektodawca				
Tytuł projektu	<i>Tytuł powinien być zgodny z tytułem, który nosi projekt włączony do GPR</i>			
Nazwa beneficjenta dane teleadresowe				
Realizacja projektu w bieżącym roku				
Zmiany w projekcie (<i>należy zaznaczyć właściwą odpowiedź</i>)		Finansowe	Rzeczowe	Organizacyjne i/lub czasowe
	TAK			
	NIE			
Opisanie zmian w projekcie (<i>jeśli dotyczy</i>)	Należy streścić zmiany tj. określić czego dotyczą i jakiej są wielkości lub rodzaju oraz co jest ich powodem			
Ocena wpływu zmiany w projekcie na jego realizację	Należy dokonać oceny wpływu, jaki na realizację projektu mogą mieć zmiany, które zaszyły i odpowiedzieć na poniższe pytanie			
Czy projekt będzie... (<i>należy zaznaczyć właściwą odpowiedź</i>)	kontynuowany bez opóźnień	kontynuowany z opóźnieniami	zaniechany	kontynuowany i zrealizowany szybciej niż zamierzano
Aktualizacja opisu zakresu planowanych zadań w projekcie (<i>nie należy wypełniać, jeśli nie dotyczy</i>)	<i>Jeśli zakres planowanych zadań uległ zmianie, należy go jeszcze raz przedstawić, bez omawiania ich przyczyn</i>			
Aktualizacja planowanych wskaźników produktu (<i>nie należy wypełniać, jeśli nie dotyczy</i>)	<i>Jeśli wskaźniki produktu uległy zmianie, należy je wskazać ponownie</i>			
Aktualizacja planowanych wskaźników rezultatu (<i>nie należy wypełniać, jeśli nie dotyczy</i>)	<i>Jeśli wskaźniki rezultatu uległy zmianie, należy je wskazać ponownie</i>			
Aktualizacja harmonogramu projektu (<i>nie należy wypełniać, jeśli nie dotyczy</i>)	<i>Jeśli harmonogram projektu uległ zmianie, należy go ponownie przedstawić</i>			
Aktualizacja budżetu projektu z podziałem na planowane źródła finansowania (<i>nie należy wypełniać, jeśli nie dotyczy</i>)	<i>Jeśli budżet uległ zmianie, należy go ponownie przedstawić</i>			

Realizacja projektu w poprzednim roku	
Opisane zrealizowanych zadań w projekcie	<i>Opis powinien zawierać wypunktowane działania (prace) wykonane w ramach projektu w roku poprzednim</i>
Osiągnięte wskaźniki produktu w poprzednim roku	<i>Przedstawić w formie liczbowej wraz z podaniem jednostek miary</i>
Osiągnięte wskaźniki rezultatu w poprzednim roku	<i>Przedstawić w formie liczbowej wraz z podaniem jednostek miary</i>

Założyć należy, iż sprawozdanie może nie zawierać informacji, dotyczących stopnia osiągnięcia wartości wskaźników monitorujących rezultaty, a jedynie wskaźniki produktu.

Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1023) Gminny Program Rewitalizacji podlega aktualizacji i stopnia realizacji, dokonanej przez Burmistrza Miasta Kościana co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w GPROMP.

Za ocenę stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji odpowiadać będą pracownicy Urzędu Miasta Kościana, wskazani przez Burmistrza zgodnie z przyjętym rozdziałem 11. System zarządzania realizacją Programu.

Tym samym pierwsza ocena Gminnego Programu Rewitalizacji zaplanowana została na IV kwartał 2022 r., kolejna zaś w IV kwartale 2025 r. Ocena sporządzona przez Burmistrza Miasta Kościana podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej Urzędu Miasta Kościana w Biuletynie Informacji Publicznej (art. 22 ust. 21).

W przypadku stwierdzenia, że Gminny Program Rewitalizacji wymaga aktualizacji Burmistrz Miasta Kościana wystąpi do Rady Miejskiej Kościana z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku, dołączając opinię Komitetu Rewitalizacji (art. 22 ust. 3).

Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji nastąpi w trybie, w jakim był on uchwalany (art. 23 ust. 1).

Zmiana Gminnego Programu Rewitalizacji nie będzie wymagała uzyskania opinii, o których mowa w art. 17 ust. 2 pkt 4, ani przeprowadzenia konsultacji społecznych, jeżeli:

- nie będzie dotyczyć podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wskazanych w art. 15 ust. 1 pkt 5, lit. a (art. 23 ust. 2 pkt 1),
- nie wymaga zmiany uchwały w sprawie ustanowienia na obszarze rewitalizacji Specjalnej Strefy Rewitalizacji (art. 23 ust. 2 pkt 2).

Zgodnie z art. 24 koszty sporządzenia oraz zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji pokrywane są z budżetu Gminy.

Ewentualna aktualizacja GPROMP zostanie poprzedzona konsultacjami społecznymi poprzez bezpośrednie konsultacje z mieszkańcami w zakresie identyfikacji nowych problemów i potrzeb rewitalizacyjnych.

Biorąc pod uwagę czas obowiązywania dokumentu (2016-2027 z perspektywą do 2032 r.) i konieczność aktualizacji, GPROMP będzie posiadać formułę otwartą. W przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawiania się nowych problemów, zmian w otoczeniu oraz potrzeby utworzenia nowych lub przedłużenia działania projektów w celu zmniejszenia sytuacji kryzysowych w obszarze rewitalizacji istnieje możliwość przedłużenia okresu jego obowiązywania do 2032 r.

Zmiany sytuacji społeczno-gospodarczej Miasta, potrzeby mieszkańców obszaru zdegradowanego, możliwości budżetu Gminy Miejskiej Kościana oraz dostępność środków zewnętrznych będą determinować nowych odbiorców i zakres nowych projektów. Informacje o stanie realizacji GPROMP oraz ewentualnych zamierzeniach aktualizujących dokument będą publicznie udostępniane.

W 2027 r. Miasto przystąpi do opracowania sprawozdania końcowego z realizacji całego Programu. Celem tej oceny ex-post będzie określenie długotrwałych efektów wdrożenia Programu, w tym wielkości zaangażowanych środków, skuteczności i efektywności pomocy.

Z ewaluacji końcowej wynikać powinny wskazania odnośnie dalszych kierunków polityki rozwoju gminy, szczególnie w zakresie zdefiniowania czynników, które przyczyniły się do sukcesu lub niepowodzenia wdrażania Programu.

Za organizację procesu ewaluacji końcowej odpowiadać będą wyznaczeni przez Burmistrza Miasta Kościana pracownicy Urzędu Miasta Kościana oraz Rady Miejska Kościana, jako organ przyjmujący wyniki oceny.

Ocena końcowa powinna zostać zakończona nie później niż 3 lata po zakończeniu okresu programowania.

Raport z realizacji Programu powinien zostać upubliczniony i opublikowany na stronie internetowej Urzędu Miasta Kościana oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

12. OPIS POWIĄZAŃ GPROMP DLA MIASTA KOŚCIANA NA LATA 2017-2027 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2032 Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI

Gminny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych dla Miasta Kościana na lata 2017-2027 z perspektywą do roku 2032 jest dokumentem, który jest uzupełnieniem dotychczasowo realizowanych programów na szczeblu gminnym, wojewódzkim i krajowym. Działania GPROMP dla Miasta Kościana są spójne z kierunkami wyznaczonymi w niżej opisanych dokumentach strategicznych i planistycznych.

12.1. Spójność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie Miasta

Elementem opracowania Programu jest zapewnienie komplementarności pomiędzy dokumentami strategicznymi i planistycznymi obowiązującymi w Gminie Miejskiej Kościan. Gminny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych dla Miasta Kościana (GPROMP) pozostaje w zgodności z innymi dokumentami dotyczącymi rozwoju tego terenu, a w szczególności z Wizją Strategiczną dla Miasta Kościana, Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2016-2025 oraz Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Kościana.

Wzajemna komplementarność Gminnego Programu Rewitalizacji z innymi dokumentami strategicznymi Miasta Kościana podniesie efektywność podejmowanych działań oraz prawdopodobieństwo ich realizacji. Opracowane działania rewitalizacyjne będą spójne z wybranymi celami i założeniami uwzględnionymi w wyżej wymienionych dokumentach.

Tabela 45. Powiązania celów GPROMP z dokumentami strategicznymi i planistycznymi Gminy Miejskiej Kościan

Cel strategiczny 1: Kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych, służących zaspokojeniu potrzeb mieszkańców	
Dokument strategiczny/planistyczny	Powiązanie z celami
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2016-2025	Cel strategiczny 3. Aktywizacja osób dotkniętych niepełnosprawnością, przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego. Cel operacyjny 3.3. Likwidacja barier architektonicznych utrudniających poruszanie się osobom z niepełnosprawnością.
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Kościana	Rewitalizacja obszaru staromiejskiego, terenów przemysłowych i pokolejowych z przystosowaniem do funkcji usługowych i mieszkaniowych . Wyznaczenie obszarów rozwojowych dla funkcji usługowych, regionalnych, a w tym wiążących się z podtrzymaniem tradycyjnej roli lecznictwa neuropsychiatrycznego. Podniesienie walorów estetycznych przestrzeni Miasta.
Wizja Strategiczna dla Miasta Kościana*	Projekt 1. Wzmocnienie historycznego centrum Miasta. Projekt 2. Rozwój kampusu zdrowotno-edukacyjnego. Projekt 5. Rewitalizacja terenu Łazienek. Projekt 7. Rewitalizacja terenu stacji kolejowej.
Cel strategiczny 2: Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczenie problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji	
Dokument strategiczny/planistyczny	Powiązanie z celami
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2016-2025	Cel strategiczny 1. Wspieranie, wzmocnianie rodzin oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów w rodzinie. Cel operacyjny 1.4. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, głównie kobiet. Cel strategiczny 1.5. Wspieranie rodzin wielodzietnych oraz rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Cel strategiczny 2. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu oraz aktywizacja osób starszych. Cel operacyjny 2.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych oraz

	<p>dostosowanie oferty kulturalno-sportowej do upodobań seniorów, integracja społeczna.</p> <p>Cel strategiczny 3. Aktywizacja osób dotkniętych niepełnosprawnością, przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego.</p> <p>Cel operacyjny 3.2. Poprawa warunków życia osób dotkniętych niepełnosprawnością.</p>
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Kościana	-
Wizja Strategiczna dla Miasta Kościana	<p>Projekt uzupełniający: Organizowanie tematycznych wydarzeń kulturalnych na rynku.</p> <p>Projekt uzupełniający: Powołanie grupy inicjatyw lokalnych inwestycji.</p>
Cel strategiczny 3. Rozwój gospodarczy i podniesienie kapitału społecznego	
Dokument strategiczny/planistyczny	Powiązanie z celami
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2016-2025	<p>Cel strategiczny 1. Wspieranie, wzmocnienie rodzin oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów w rodzinie.</p> <p>Cel operacyjny 1.1. Promowanie wartości rodziny.</p> <p>Cel operacyjny 1.4. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, głównie kobiet.</p> <p>Cel operacyjny 1.5. Wspieranie rodzin wielodzietnych oraz rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.</p>
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Kościana	-
Wizja Strategiczna dla Miasta Kościana	<p>Projekt 2. Rozwój kampusu zdrowotno-edukacyjnego.</p> <p>Projekt 3. Rewitalizacja terenu dawnych zakładów mięsnych w kombinacji z parkiem sportowym.</p> <p>Projekt 4. Wzmocnienie parku rodzinnego.</p>
Cel strategiczny 4. Modernizacja tkanki miejskiej wraz z poprawą jakości środowiska naturalnego	
Dokument strategiczny/planistyczny	Powiązanie z celami
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie	Cel operacyjny 3.3. Likwidacja barier architektonicznych utrudniających

Miejskiej Kościan na lata 2016-2025	poruszanie się osobom z niepełnosprawnością
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Kościana	Rewitalizacja obszaru staromiejskiego, terenów przemysłowych i pokolejowych z przystosowaniem do funkcji usługowych i mieszkaniowych. Wyznaczenie obszarów rozwojowych dla funkcji usługowych, regionalnych, a w tym wiążących się z podtrzymaniem tradycyjnej roli leczenia neuropsychiatrycznego. Podniesienie walorów estetycznych przestrzeni Miasta.
Wizja Strategiczna dla Miasta Kościana*	Projekt 1. Wzmocnienie historycznego centrum Miasta. Projekt 2. Rozwój kampusu zdrowotno-edukacyjnego. Projekt 5. Rewitalizacja terenu Łazienek.

Objaśnienia: * w przypadku dokumentu Wizja Strategiczna dla Miasta Kościana jako cele operacyjne przyjęto projekty strategiczne

12.1.1. Wizja strategiczna dla Miasta Kościana

Głównym celem Wizji Strategicznej dla Miasta Kościana jest wytypowanie kilku powiązanych ze sobą strategicznych projektów, które ułatwią Kościanowi rozszerzenie „wachlarza” usług oferowanych mieszkańcom i osobom przybywającym do Miasta w dziedzinie oferty mieszkaniowej, odpowiedniego poziomu usług, zaplecza handlowego, edukacji, opieki zdrowotnej, kultury, sportu i pracy. Wizja Strategiczna stanowi koncepcję zagospodarowania i zmiany sposobu użytkowania terenów dysfunkcyjnych w mieście. Wyróżniono w niej 10 przykładowych projektów strategicznych, których realizacja przyczyni się do poprawy funkcjonowania Miasta. Wizja strategiczna dla Miasta Kościana jest dokumentem bazowym dla GPROMP, który kontynuuje i rozszerza idee zawarte w Wizji oraz wskazuje szczegółowe zadania podejmowane na wymagającym rewitalizacji obszarze. Poniższej tabeli przedstawiono przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które realizują projekty strategiczne zapisane w Wizji.

Tabela 46. Powiązanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w GPROMP z projektami strategicznymi Wizji strategicznej dla Miasta Kościana

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Nazwa projektu strategicznego Wizji
Rewitalizacja Ratusza	Projekt 1. Wzmocnienie historycznego centrum Miasta
Rewitalizacja płyty rynku, wraz z ulicami przyległymi	
Rewitalizacja Obiektów Wojewódzkiego Szpitala Neuropsychiatrycznego im. Oskara Bielawskiego w Kościanie	Projekt 2. Rozwój kampusu zdrowotno-edukacyjnego
Budowa kościańskiego traktu rekreacyjnego etap VI-VII	Projekt 5. Rewitalizacja terenu Łazienek
Rewitalizacja pokolejowych terenów wokół dworca kolejowego w Kościanie	Projekt 7. Rewitalizacja terenu stacji kolejowej

Źródło: opracowanie własne

12.1.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2016-2025

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem, określającym główne kierunki działań polityki społecznej. Celem dokumentu jest zaplanowanie działań niwelujących negatywne zjawiska społeczne, co w efekcie powinno poskutkować integracją

społeczną oraz zawodową osób wykluczonych oraz dyskryminowanych. Nadrzędnym celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Strategia wyznacza kierunki rozwoju działań pomocowych, szczególnie tych, których celem jest wyeliminowanie dysfunkcji społecznych, a także pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem. Wszystkie trzy cele strategiczne w Strategii korelują z działaniami zaplanowanymi w GPROMP. Cel strategiczny 1. Wspieranie, wzmacnianie rodzin oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów w rodzinie będzie realizowany przez przedsięwzięcie 14 „Tęcza 2”, w ramach którego zaplanowano wsparcie dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Realizacja przedsięwzięcia 7 „Kawa 2” (Kościańska Akademia Wolontariatu i Aktywności), zaplanowana aktywizacja społeczna osób w wieku 50+ oraz szkolenia wolontariuszy i pomoc osobom wykluczonym lub zagrożonym wykluczeniem społecznym wpisuje się w cel strategiczny 2. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu oraz aktywizacja osób starszych ujęty w Strategii. Przedsięwzięcia ujęte GPROMP, dotyczące modernizacji obiektów użyteczności publicznej (przedsięwzięcie 1, 6 i 11), w tym ich przystosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych, przyczynią się natomiast do likwidacji barier architektonicznych utrudniających poruszanie się osobom z niepełnosprawnością, która stanowi cel operacyjny 3.3 w dokumencie Strategii.

12.1.3. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Kościana

Najważniejszymi narzędziami kształtowania polityki przestrzennej przez Miasto jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, będące aktem kierownictwa wewnętrznego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, będące obowiązującym prawem. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Kościana aktualnie jest w trakcie aktualizacji zapisów. Tym samym w dokumencie zostaną uwzględnione zapisy GPROMP.

Plany miejscowe są gwarantem zapewnienia ładu przestrzennego oraz w znaczący sposób ułatwiają i przyspieszają procesy inwestycyjne na objętych przez nie terenach. Na chwilę obecną w obszarze rewitalizacji Kościana obowiązuje 14 planów miejscowych. Realizacja przedsięwzięć ujętych w GPROMP (przedsięwzięcie 5 pod nazwą „Rewitalizacja pokolejowych terenów wokół dworca w Kościanie” i przedsięwzięcie 3 pod nazwą „Budowa

kościńskiego traktu rekreacyjnego etap VI-VII”) wskazują na konieczność dokonania zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oznaczonego nr 29 i 38 (w obu przypadkach na dzień opracowywania GPROMP przystąpiono do sporządzenia zmiany planu). Wskazuje się również konieczność uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów oznaczonych nr 43 - przedsięwzięcie 5 pod nazwą „Rewitalizacja pokolejowych terenów wokół dworca w Kościanie” (częściowo obejmujące teren w obszarze rewitalizacji), 42 – przedsięwzięcie 3 pod nazwą „Budowa kościńskiego traktu rekreacyjnego etap VI-VII”, 45 i 46 – przedsięwzięcie 1 pod nazwą „Rewitalizacja Ratusza” i 2 pod nazwą „Rewitalizacja płyty rynku wraz z ulicami przyległymi” (obejmujące w całości obszar rewitalizacji). Pozwoli to na zachowanie ładu przestrzennego w centrum Miasta i przyczyni się do poprawy stanu zagospodarowania przestrzennego tej części Miasta.

12.2. Spójność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na szczeblu krajowym i regionalnym

Gminny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych dla miasta Kościana na lata 2017-2027 w swoich założeniach odnosi się do zidentyfikowanych negatywnych zjawisk oraz potencjałów w sferach: społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej. Wykazanie komplementarności założeń Programu do dokumentów strategicznych i planistycznych na szczeblu krajowym i regionalnym wpłynie na skuteczność i efektywność realizacji zaplanowanych działań mających na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów wskazanych do rewitalizacji.

Tabela 47. Powiązania celów GPROMP z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na szczeblu krajowym i regionalnym

Cel strategiczny 1: Kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych, służących zaspokojeniu potrzeb mieszkańców	
Dokument strategiczny/planistyczny	Powiązanie z celami
Narodowy Plan Rewitalizacji 2022	Cel główny: Poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym.
Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020. Wielkopolska 2020	Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności województwa. Cel operacyjny 5.4. Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji. Cel operacyjny 5.6. Wsparcie terenów o wyjątkowych walorach środowiska kulturowego.
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego	Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku m.in. poprzez poprawę stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi, wzrost znaczenia i zachowanie dziedzictwa kulturowego, przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych.
Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020	Oś 9. Infrastruktura dla kapitału ludzkiego. Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojennych.
Cel strategiczny 2: Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczenie problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji	
Dokument strategiczny/planistyczny	Powiązanie z celami
Narodowy Plan Rewitalizacji 2022	Cel główny: Poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym.
Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020. Wielkopolska 2020	Cel strategiczny 8: Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa. Cel operacyjny 8.5. Wzmacnianie włączenia społecznego. Cel operacyjny 8.10. Ochrona i utrwalanie dziedzictwa kulturowego.
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa	-

Wielkopolskiego	
Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020	Cel szczegółowy poddziałania 7.1.1. Wzrost szans na rynku pracy zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.
Cel strategiczny 3. Rozwój gospodarczy i podniesienie kapitału społecznego	
Dokument strategiczny/planistyczny	Powiązanie z celami
Narodowy Plan Rewitalizacji 2022	Cel główny: Poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym.
Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020. Wielkopolska 2020	Cel strategiczny 8: Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa. Cel operacyjny 8.5. Wzmacnianie włączenia społecznego. Cel operacyjny 8.10. Ochrona i utrwalanie dziedzictwa kulturowego.
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego	-
Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020	Cel szczegółowy poddziałania 7.1.1. Wzrost szans na rynku pracy zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.
Cel strategiczny 4. Modernizacja tkanki miejskiej wraz z poprawą jakości środowiska naturalnego	
Dokument strategiczny/planistyczny	Powiązanie z celami
Narodowy Plan Rewitalizacji 2022	Cel główny: Poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym.
Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020. Wielkopolska 2020	Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności województwa. Cel operacyjny 5.4. Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji. Cel operacyjny 5.6. Wsparcie terenów o wyjątkowych walorach środowiska kulturowego.
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego	Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku m.in. poprzez poprawę stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi, wzrost znaczenia i zachowanie dziedzictwa

	kulturowego, przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych.
Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020	Oś 9. Infrastruktura dla kapitału ludzkiego. Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojkowych.

12.2.1. Narodowy Plan Rewitalizacji 2022

Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 stanowi podstawę prowadzenia działań rewitalizacyjnych - jest podstawowym instrumentem tworzącym ramy operacyjne i płaszczyznę koordynacji działań rewitalizacyjnych. Określa również generalny zakres i zasady przygotowywania programów rewitalizacji. Cele strategiczne GPROMP dla miasta Kościana: kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych, służących zaspokojeniu potrzeb mieszkańców, zapobieganie powstawaniu oraz ograniczenie problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji oraz rozwój gospodarczy i podniesienie kapitału społecznego wpisują się w główny cel Narodowego Planu Rewitalizacji 2022.

12.2.2. Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020. Wielkopolska 2020

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020. Wielkopolska 2020 przyjmuje następujący cel generalny: „Efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa, służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju”. Z celem operacyjnym 5.4 SRWW do roku 2020. Wielkopolska 20 - wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji oraz 5.6 wsparcie terenów o wyjątkowych walorach środowiska kulturowego powiązany jest cel strategiczny 1 GPROMP dla miasta Kościana - kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych, służących zaspokojeniu potrzeb mieszkańców oraz cel strategiczny 4 Modernizacja tkanki miejskiej wraz z poprawą jakości środowiska naturalnego, które zrealizowane zostaną przez przedsięwzięcia: Rewitalizacja płyty rynku wraz z ulicami przyległymi; Budowa kościańskiego traktu rekreacyjnego etap VI-VII; Rewitalizacja pokolejowych terenów wokół dworca kolejowego w Kościanie; Rewitalizacja terenów po byłych zakładach tytoniowych; Rozbudowa infrastruktury sportowo-basenowej przy basenie miejskim w Kościanie; Rozbudowa Kościańskiego Ośrodka Kultury wraz z rewitalizacją przyległych terenów zielonych; Rewitalizacja Obiektów Wojewódzkiego Szpitala Neuropsychiatrycznego im. Oskara Bielawskiego w Kościanie; Przedsięwzięcia właścicieli i użytkowników wieczystych nieruchomości obejmujące roboty budowlane, prace konserwatorskie oraz prace restauratorskie w tym termomodernizacyjne i obniżające koszty zużycia energii.

W przypadku celów operacyjnych SRWW do roku 2020. Wielkopolska 2020 8.5 - wzmocnianie włączenia społecznego i 8.10 - ochrona i utrwalanie dziedzictwa kulturowego powiązane są przyjęte w GPROMP cele strategiczne: 2 - zapobieganie powstawaniu oraz ograniczenie problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji oraz 3 - rozwój gospodarczy i podniesienie kapitału społecznego. Przyczyni się do tego realizacja przedsięwzięć m.in.: „Tęcza 2”; „Kawa 2” (Kościańska Akademia Wolontariatu i Aktywności), Włącz się – organizacja kursów językowych i komputerowych dla osób starszych i bezrobotnych; „Kościański Uniwersytet Młodego Odkrywcy”; Organizacja warsztatów kreatywnych dla dzieci i młodzieży; Rozwój animacji sportu i aktywności fizycznej, dzieci i młodzieży; „Kościańskie Stacyjkowo” punkt opieki dziennej dla dzieci w wieku 1- 3 lat; POWER na start! Program wspierania przedsiębiorczości na terenach podlegających rewitalizacji w Kościanie dla osób bezrobotnych 30+.

12.2.3. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego określa uwarunkowania oraz kierunki rozwoju przestrzennego województwa. Jest zbiorem zasad gospodarowania przestrzenią Wielkopolski, które stanowią podstawę dla sformułowania horyzontalnej zasady realizacji celów strategii rozwoju województwa, jaką jest ład przestrzenny. W główny cel Planu wpisuje się kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych, służących zaspokojeniu potrzeb mieszkańców, wpisuje się to w cel strategiczny 1 GPROMP dla miasta Kościana: kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych, służących zaspokojeniu potrzeb mieszkańców (przedsięwzięcia: Rewitalizacja pokolejowych terenów wokół dworca kolejowego w Kościanie; Rewitalizacja terenów po byłych zakładach tytoniowych; Rewitalizacja płyty rynku, wraz z ulicami przyległymi; Budowa kościańskiego traktu rekreacyjnego etap VI-VII; Rozbudowa infrastruktury sportowo-basenowej przy basenie miejskim w Kościanie; Rozbudowa Kościańskiego Ośrodka Kultury wraz z rewitalizacją przyległych terenów zielonych.

12.2.4. Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 jest instrumentem realizującym zadania zmierzające do osiągnięcia spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej Unii Europejskiej przez inteligentny i zrównoważony rozwój sprzyjający

włączeniu społecznemu. Większość zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w GPROMP zakłada przede wszystkim realizację celów, ujętych w 9. Osi priorytetowej Infrastruktura dla kapitału ludzkiego, w działaniu 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojennych, które za cel tematyczny przyjęło promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.

13. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA W PROCESIE PRZYGOTOWANIA GPROMP

Ustawa o rewitalizacji określa w art. 5 ust. 1, iż partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie oraz ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy. W niniejszym opracowaniu uwzględniono partycypację społeczną na wszystkich wymaganych etapach rewitalizacji.

13.1. Tworzenie Gminnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Przemysłowych miasta Kościana

Głównym celem konsultacji było zapoznanie interesariuszy z problematyką rewitalizacji oraz kompleksowe poinformowanie mieszkańców o zakresie planowanego przedsięwzięcia, a także poznanie potrzeb mieszkańców gminy poprzez możliwość zgłaszania uwag. W czasie konsultacji zebrano od interesariuszy rewitalizacji uwagi, opinie i propozycje dotyczące GPROMP. Konsultacje społeczne przeprowadzono w terminie od 08.02.2017 r. do 10.03.2017 r.

Formy przeprowadzenia konsultacji społecznych:

- umieszczenie na 7 dni przed rozpoczęciem konsultacji tj. 01.02.2017 r., na stronie internetowej Miasta Kościana (http://www.koscian.pl/Konsultacje_spoeczne_Gminnego_Programu_Rewitalizacji_Obszarow_Miejskich_i_Poprzemyslowych_,13255.html) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Kościana (<http://bip.koscian.pl/koscianm/bip/ogloszenie-i-komunikaty/gospodarka-nieruchomosciami-zagospodarowanie-przestrzenne.html>) informacji o przystąpieniu do konsultacji społecznych,
- debata publiczna w dniu 23.02.2017 r. o godzinie 10.30 w Restauracji „Finezja”, przy ul. Szkolna 53,
- warsztat rewitalizacyjny w dniu 23.02.2017 r. o godzinie 12.00 w Restauracji „Finezja”, przy ul. Szkolna 53,
- spacer studyjny w dniu 23.02.2017 r. o godzinie 14.00,
- zbieranie uwag i propozycji przedsięwzięć inwestycyjnych i społecznych w formie ankiety i formularza konsultacyjnego.

Wypełnione ankiety i formularze konsultacyjne można było dostarczyć:

- drogą elektroniczną na adres: koscian@koscian.pl,

- drogą korespondencyjną na adres Urząd Miejski Kościana, Al. Kościuszki 22, 64-000 Kościan,
- bezpośrednio (osobiście) do Kancelarii Urzędu Miejskiego Kościana Al. Kościuszki 22, 64-000 Kościan w godzinach pracy Urzędu.

Ankiety i formularze konsultacyjne dostępne były do 10.03.2017 r.:

- w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Kościana,
- w Urzędzie Miejskim Kościana, Al. Kościuszki 22, 64-000 Kościan w godzinach pracy Urzędu.

13.1.1. Przebieg spotkania konsultacyjnego dnia 23.02.2017 r.

Informacja o terminie i miejscu spotkania została umieszczona na stronie internetowej Urzędu Miejskiego Kościana, a także w Biuletynie Informacji Publicznej. Spotkanie rozpoczęło się o godzinie 10:00 dnia 23.02.2017 r. w Restauracji "Finezja" przy ul. Szkolnej 53 w Kościanie. Na spotkanie przybyło 13 osób w tym Burmistrz, przedstawiciele Urzędu Miasta, przedstawiciel Szpitala, przedstawiciele Rady Miasta oraz mieszkańcy.

Harmonogram spotkania przedstawiał się następująco:

- I. Prelekcja/ szkolenie w formie prezentacji multimedialnej:
  1. Wprowadzenie do zagadnień rewitalizacji.
  2. Etapy opracowywania Programu Rewitalizacji.
  3. Metoda wyboru obszarów zdegradowanych.
  4. Metoda wyboru obszarów do rewitalizacji.
  5. Charakterystyka możliwych projektów rewitalizacyjnych.
- II. Przerwa.
- III. Dyskusja z odpowiedziami na pytania.
- IV. Przerwa.
- V. Warsztaty – praca w grupach 5-7 osobowych, po każdym zadaniu następuje omówienie wyników wraz z prowadzącym oraz zapisanie ich na tablicy:
  1. Analiza SWOT – praca na arkuszach papieru.
  2. Wybór obszarów zdegradowanych – praca na mapach.
  3. Propozycje twardych i miękkich projektów rewitalizacyjnych – praca na mapach oraz arkuszach papieru.
  4. Sposób wypełniania fiszki projektowej – praca z fiszką projektową.
- VI. Podsumowanie spotkania.

VII. Spacer studyjny (start spod Ratusza, ul. Rynek 1).

Spotkanie rozpoczęły prelekcje w formie multimedialnej prowadzone przez pracownika firmy współpracującej z Urzędem Miejskim Kościana celem opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji. Zagadnienia wstępne dotyczące rewitalizacji oraz wyboru obszarów, posłużyły przy wyborze możliwych projektów rewitalizacyjnych.

Dyskusja zebranych osób dotyczyła kwestii zasadności i potrzeby włączenia proponowanych projektów w proces rewitalizacji.

1) **Rozbudowa infrastruktury sportowo-basenowej przy basenie miejskim w Kościanie.**

Ze strony Rady Miasta zasugerowano potrzebę i propozycję nowego zagospodarowania terenu tzw. Łazienek Kościańskich, a mianowicie organizacja kompleksu sportowego z zamkniętym obiektem sportowym, gdzie mieścić się będą: kryty kort tenisowy, hala sportowa, sale fitness oraz basen. W planach Urzędu Miasta konieczność rozbudowy basenu oraz realizacja tego projektu była brana pod uwagę już wcześniej. Jako przykład udanego działania w kwestii rozbudowy infrastruktury sportowej i rekreacyjnej podano zrewitalizowaną wieżę ciśnień z 2010 r., która po odnowie służy jako ścianka wspinaczkowa, obserwatorium astronomiczne oraz miejsce do zwiedzania przez mieszkańców i turystów.

2) **Rewitalizacja Ratusza.**

Propozycja rewitalizacji Ratusza Miasta Kościana jako obiektu zabytkowego z przeznaczeniem na poszerzenie oferty kulturalnej spotkała się z dużą aprobatą zgromadzonych. Projekt oceniono jako jeden z najlepszych pomysłów ze względu na kompleksowość działania. Przy tym projekcie brano pod uwagę nie tylko rewitalizację samego budynku, ale również terenów przyległych.

3) **Rewitalizacja Rynku.**

Projekt dotyczy rewitalizacji Rynku wraz z przyległymi ulicami (ul. Wrocławską, ul. Św. Jana, ul. Strzelecką), gdzie planuje się uporządkowanie i modernizację przestrzeni miejskiej, działania te mają na celu poprawę estetyki centrum Miasta oraz stworzenie warunków do integracji mieszkańców. Z tych względów projekt uznano za ważny i zasadny, nie zgłaszano uwag.

4) **Przedsięwzięcia właścicieli i użytkowników wieczystych nieruchomości obejmujące roboty budowlane, prace konserwatorskie oraz prace restauratorskie w tym termomodernizacyjne i obniżające koszty zużycia energii.**

Ze strony mieszkańców padło pytanie dotyczące przyległych kamienic, a mianowicie czy zostały one uwzględnione w procesie rewitalizacji, a co za tym idzie czy konieczne jest przeprowadzenie termomodernizacji. Estetyka budynków i terenu rewitalizowanego jest

ważna, jednak nie odgrywa kluczowej roli. W przypadku, gdy zgłoszą się prywatni interesariusze, termomodernizacje będą możliwe. Zaproponowano wprowadzenie dodatkowej funkcji społecznej przy poprawie estetyki centrum Miasta, aby rewitalizacja była zasadna i skuteczna. Pojawiła się sugestia o braku wiedzy mieszkańców na temat sposobu zgłaszania projektów rewitalizacyjnych. Problem ten mają na celu zniwelować szeroko prowadzone konsultacje społeczne oraz szerzenie wiedzy na temat praktycznego sposobu udzielania się interesariuszy w procesie rewitalizacji. Przedstawiciele Urzędu Miasta, argumentując zasadność przedsięwzięć termomodernizacyjnych, podkreślali kompleksowe podejście do obszaru rewitalizacji, tak aby każda ze sfer została wzięta pod uwagę.

5) Budowa kościańskiego traktu rekreacyjnego.

Projekt dotyczy terenów bulwaru nad Kościańskim Kanałem Obry oraz Kanałem Ulgi, gdzie planuje się kolejny etap zagospodarowania przestrzeni zieleni, wybudowanie ścieżek pieszych, wprowadzenie oświetlenia oraz elementów małej architektury. Projekt uznano za ważny i zasadny, nie zgłaszano uwag.

6) Rewitalizacja obiektów Wojewódzkiego Szpitala Neuropsychiatrycznego im. Oskara Bielawskiego w Kościanie.

Nie zgłaszano uwag, co do zasadności przeprowadzenia podanego projektu. Ze strony przedstawiciela Szpitala padło kilka pytań w kwestiach ubiegania się o środki wspierające zaplanowane działania; czy inwestycja może zostać rozpoczęta już teraz, jaką część środków trzeba posiadać. Na wszystkie pytania udzielono odpowiedzi.

7) Rewitalizacja pokolejowych terenów wokół dworca kolejowego w Kościanie.

Zmiany nastąpią na obszarze pokolejowym, gdzie w poprzednim okresie programowania nie udało się zrealizować działań rewitalizacyjnych. Grunty wokół dworca kolejowego należą do PKP, ale mogą zostać przekazane Miastu. Obszar wokół skweru Jana Pawła II do tej pory jest miejscem gromadzenia osób narażonych na marginalizację społeczną, dlatego w celu przeciwdziałania negatywnym zjawiskom, planuje się wprowadzenie nowych funkcji na tym terenie w tym organizację miejsc parkingowych.

8) Rewitalizacja terenów po byłych zakładach tytoniowych.

Urząd Miasta wskazuje dalszą potrzebę rewitalizacji tego obszaru, gdzie Gmina jest właścicielem około 25 000 m² powierzchni, a dzięki działaniom przeprowadzonym do tej pory w tym miejscu, aktywnie funkcjonują organizacje pozarządowe i przedsiębiorcy.

9) Kościański Ośrodek Kultury.

Urzednicy Miasta Kościana wskazują na potrzebę rewitalizacji ośrodka w istniejącym budynku oraz przyległych terenów. Obiekt ten znajduje się poza obszarem rewitalizacji

jednak pozytywnie wpłynie na cały proces oraz pożądane efekty oddziaływujące na obszar całego Miasta i Gminy.

Kończąc dyskusję na temat planowanych przedsięwzięć, zwrócono uwagę na brak propozycji projektów miękkich od indywidualnych interesariuszy. Kolejny raz pojawia się argument o braku wiedzy mieszkańców na temat możliwości, z czym po spotkaniu konsultacyjnym nie można się zgodzić.

Szczegółowe informacje na temat planowanych działań rewitalizacji, umieszczono również na stronie internetowej. Urząd Miasta zwraca jednak uwagę, że kompleksowość procesu rewitalizacji opiera się na działaniach, których efekty służą większej liczbie osób zamieszkujących dany teren, a nie pojedynczym jednostkom.

W kolejnym etapie spotkania zostały przeprowadzone warsztaty polegające na pracy w grupie: na mapach obszaru rewitalizacji zaznaczano tereny bądź obiekty wymagające działań.

Zebrani wskazywali tereny Rynku oraz tereny poprzemysłowe między ulicą Naclawską, a Młyńską i Towarową.

Na spotkaniu przedstawiono również fiszkę projektową oraz sposób jej wypełnienia. Fiszka projektowa, za pomocą której można było zgłaszać przedsięwzięcia rewitalizacyjne stanowi załącznik nr 3.

13.1.2. Przebieg spotkania konsultacyjnego dnia 23.02.2017 r.

W celu lepszego rozpoznania specyfiki oraz potrzeb występujących na obszarze rewitalizacji w mieście Kościanie, zaplanowano spacer studyjny, który rozpoczęto o godzinie 14:00 spod Ratusza, ul. Rynek 1. W spacerze udział brało trzech przedstawicieli Urzędu Miasta, reporter oraz dwóch pracowników firmy opracowującej Program.

Podczas spaceru uczestnicy sprawdzali rzeczywisty stan obiektów i miejsc, które mają być poddane procesom rewitalizacyjnym. Poniżej zamieszczono zdjęcia ze spaceru wraz z najważniejszymi planowanymi przedsięwzięciami.

- 1) **Rozbudowa infrastruktury sportowo-basenowej przy basenie miejskim w Kościanie**
- 2)

Rycina 37. Hala sportowa na obszarze tzw. Łazienek Kościańskich

Rycina 38. Teren wokół Sali sportowej

Rycina 39. Teren wokół Sali sportowej na terenie Kościańskich „Łazienek”

2 i 3) Rewitalizacja Ratusza.

Rycina 40. Ratusz miejski w Kościanie

Rycina 41. Rynek w Kościanie

5) Budowa kościańskiego traktu rekreacyjnego.

Rycina 42. Tereny bulwaru nad Kościańskim Kanałem Obry oraz Kanałem Ulgi w Kościanie

Rycina 43. Tereny bulwaru nad Kościańskim Kanałem Obry oraz Kanałem Ulgi w Kościanie

Rycina 44. Tereny bulwaru nad Kościańskim Kanałem Obry oraz Kanałem Ulgi w Kościanie

6) Rewitalizacja obiektów Wojewódzkiego Szpitala Neuropsychiatrycznego im. Oskara Bielawskiego w Kościanie.

Rycina 45. Obiekty Szpitala Neuropsychiatrycznego im. Oskara Bielawskiego w Kościanie.

Rycina 46. Obiekty Szpitala Neuropsychiatrycznego wraz z terenem przyległym.

Wyniki ankietyzacji mieszkańców przedstawiono w rozdziale 6.3. Identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych – wnioski z przeprowadzonych konsultacji społecznych.

Informacje dotyczące konsultacji społecznych Gminnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych umieszczono na stronie internetowej Miasta pod adresem:

http://www.koscian.pl/Konsultacje_spoleczne_Gminnego_Programu_Rewitalizacji_Obszarow_Miejskich_i_Poprzemyslowych_13255.html

http://www.koscian.pl/Program_Rewitalizacji_Obszarow_Miejskich_i_Poprzemyslowych_miasta_Kosciana_13183.html

Raport z konsultacji społecznych została umieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Kościana

http://bip.koscian.pl/koscianm/zasoby/files/gm/plany_i_programy_miejskie/raport.pdf

13.2. Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych dla miasta Kościana wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

W dalszej kolejności przeprowadzone zostały konsultacje społeczne dotyczące projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych dla miasta Kościana (GPROMP) wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Konsultacje społeczne przeprowadzono w terminie od 26 kwietnia 2017 r. do 25 maja 2017 r.

Wszyscy interesariusze rewitalizacji mogli składać wnioski i uwagi do GPROMP oraz do prognozy oddziaływania na środowisko sporządzonej na potrzeby GPROMP, w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej.

Wnioski i uwagi można było składać:

- osobiście w Kancelarii Urzędu Miejskiego,
- pisemnie na adres Urząd Miejski Kościana, Al. Kościuszki 22, 64-000 Kościan,
- elektronicznie na adres mailowy koscian@koscian.pl

Projekty Gminnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych dla miasta Kościana oraz Prognoza oddziaływania na środowisko dostępne były na stronie internetowej: http://www.koscian.pl/Programy_miejskie_7931.html.

Z projektami dokumentów można się było również zapoznać w siedzibie Urzędu Miejskiego Kościana, pokój 202, w godzinach: poniedziałek: 7.15 – 16.15, wtorek, środa, czwartek: 7.15 – 15.15, piątek, 7.15 – 14.15.

W ramach konsultacji społecznych projektu GPROMP odbyła się również:

- w dniu 26.04.2017 r. o godzinie 13.00 w Kościańskim Ośrodku Kultury, ul. Mickiewicza 11 w Kościanie debata publiczna dot. założeń GPROMP,
- w dniu 26.04.2017 o godzinie 15.00 spacer studyjny (start spod Ratusza, ul. Rynek 1).

13.2.1. Przebieg spotkania konsultacyjnego dnia 26.04.2017 r.

Spotkanie rozpoczęła prelekcja w formie prezentacji multimedialnej prowadzona przez pracownika firmy współpracującej z Urzędem Miejskim Kościana celem opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Przemysłowych dla Miasta Kościana. Zagadnienia wstępne dotyczyły przypomnienia czym jest rewitalizacja, na jakich podstawach określa się obszar zdegradowany i obszar do rewitalizacji oraz opisu planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Przedstawione zostały również potencjalne źródła finansowania wraz z wysokością dofinansowania dla poszczególnych projektów.

W ramach dyskusji nie zgłoszono żadnych uwag dotyczących przedstawionych przedsięwzięć. Przedstawiciel Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej zadał pytanie, kto będzie monitorować skutki przeprowadzonego procesu rewitalizacji. W odpowiedzi uzyskał informację, że monitoring będzie sprawowany przez Komitet Rewitalizacyjny. Przedstawiciel Urzędu Miasta w Kościanie dodał, iż Komitet będzie wybrany po uchwaleniu Programu Rewitalizacyjnego.

Szczegółowe informacje na temat planowanych działań rewitalizacji, umieszczono również na stronie internetowej. Urząd Miasta zwraca jednak uwagę, że kompleksowość procesu rewitalizacji opiera się na działaniach, których efekty służą większej liczbie osób zamieszkujących dany teren, a nie pojedynczym jednostkom.

13.2.2. Przebieg spotkania konsultacyjnego dnia 26.04.2017 r.

W celu lepszego rozpoznania specyfiki oraz potrzeb występujących na obszarze rewitalizacji w mieście Kościanie, zaplanowano spacer studyjny, który miał się rozpocząć o godzinie 15:00 przed wejściem do Ratusza. Z powodu niskiej frekwencji uczestników, spacer studyjny sprowadził się do przeprowadzenia krótkich konsultacji przed gmachem Ratusza. W rozmowie brało udział dwóch przedstawicieli Urzędu Miasta, dwóch pracowników firmy opracowującej Program oraz dwóch mieszkańców Miasta Kościana.

W rozmowie wyjaśniono, iż firma opracowująca Program Rewitalizacji przedstawia opis przedsięwzięć w sposób ogólny, natomiast szczegółowy projekt przestrzeni na kościańskim rynku będzie zaprezentowany w projektach zewnętrznych firm architektonicznych. Ponadto rozwiano wątpliwości odnośnie słabej komunikacji ze społecznością lokalną odnośnie prowadzonych konsultacji. Urzędnicy Miasta Kościana zwrócili uwagę na to, iż informowali w różnorodny sposób mieszkańców oraz przedstawiciele placówek publicznych i organizacji o prowadzonych konsultacjach społecznych na temat Programu Rewitalizacyjnego. Zachęcali również do dalszego składania wniosków, wypełniania anonimowych ankiet oraz aktywizacji społeczności lokalnej w ramach nowego Gminnego Programu Rewitalizacyjnego Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych dla Miasta Kościana.

Przedstawiciele Urzędu Miasta podkreślili również, że propozycje w składanych wnioskach powinny opierać się jedynie na zasadzie zrównoważonego rozwoju, łącząc ze sobą trzy sfery: społeczną, gospodarczą oraz środowiskową. Wszelkie uwagi oraz propozycje przyjmowane będą w ciągu następnych 30 dni – do 25 maja 2017 r.

Rycina 47. Konsultacje w ramach spaceru studyjnego pod gmachem Ratusza w Kościanie

13.3. Mechanizmy włączania mieszkańców i innych podmiotów w proces rewitalizacji na etapie wdrażania GPROMP

Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych dla Miasta Kościana będzie miało w szerokim stopniu charakter partycypacyjny ze względu na fakt, iż część planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie realizowana przez inne podmioty społeczne, które miały możliwość zgłoszenia projektów do GPROMP.

Realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych w zakresie projektów kluczowych obejmujących przedsięwzięcia podstawowe i uzupełniające realizowane przez Gminę Miejską Kościana powierza się Burmistrzowi Miasta Kościana, który będzie za pośrednictwem odpowiednich Wydziałów Urzędu Miejskiego koordynował działania w tym zakresie (inwestycje, nieruchomości, ochrona środowiska). Na każdym z poziomów, w proces wdrażania założeń GPROMP zaangażowane będą ponadto następujące podmioty:

- Komitet Rewitalizacji,
- interesariusze procesu rewitalizacji, wśród których znajdują się m.in. podmioty tj.:
  - mieszkańcy obszaru rewitalizacji i całej gminy,
  - przedsiębiorcy,
  - instytucje kulturowe i edukacyjne,
  - organizacje pozarządowe,
  - media lokalne.

Wskazane powyżej podmioty w ramach procesu wdrażania i monitorowania GPROMP pełnić będą następujące, odnoszące się do poszczególnych poziomów zarządzania dokumentem, funkcje:

- przekazywanie informacji nt. realizowanych zadań wpisujących się w założenia GPROMP oraz statystyki i dane pomocne w procesie monitorowania wskaźników dla Programu,
- zgłaszanie wniosków dotyczące zmian w GPROMP,
- zgłaszanie propozycji projektów rewitalizacyjnych,
- aktywnie, zgodnie z posiadanymi kompetencjami włączanie się w realizację zadań wpisujących się w GPROMP,

- zgłaszanie Komitetowi Rewitalizacji pojawienia się trudności lub dodatkowych potrzeb związanych z wdrażanymi zadaniami uwzględnionymi w GPROMP.

Włączanie mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie Miasta w proces wdrażania GPROMP będzie zapewnione poprzez:

- realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych przez sektor społeczny i/lub prywatny,
- funkcjonowanie Komitetu Rewitalizacji o reprezentatywnym składzie, który będzie organizacyjnym łącznikiem między organami Miasta, a pozostałymi interesariuszami rewitalizacji,
- organizację konsultacji społecznych w ważnych kwestiach dotyczących wdrażania GPROMP (np. w sytuacji aktualizacji/modyfikacji programu),
- wsparcie zawiązywania partnerstwa projektowego integrującego sektory,
- prowadzenie aktywnej polityki informacyjnej promującej potencjalne źródła finansowania rewitalizacji oraz efektów podejmowanych działań rewitalizacyjnych,
- aktywizację sektora społecznego poprzez ujęcie rewitalizacji w rocznych programach współpracy z organizacjami pozarządowymi.

13.3.1. Procedura zgłaszania nowych zadań do GPROMP

Wszystkie instytucje zaangażowane we wdrażanie Programu, w tym interesariusze rewitalizacji, mają możliwość zgłoszenia nowego zadania/projektu kluczowego do Gminnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Przemysłowych. Proces ten reguluje poniższa procedura:

- propozycję nowych zadań/projektów kluczowych do GPROMP wraz z uzasadnieniem może zgłosić instytucja użytku publicznego lub interesariusze rewitalizacji, przy czym ten sam podmiot/osoba może zgłosić najwyżej 3 projekty raz na rok. Propozycje zmian zbierane będą raz w roku i muszą zostać przedstawione przedstawicielom Komitetu Rewitalizacji w wyznaczonym przez niego terminie,
- po upływie tego terminu Komitet Rewitalizacji opiniuje zebrane propozycje zmian dotyczących obszaru rewitalizacji i przekazuje opinie do Burmistrza Miasta Kościana.

Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji następuje w trybie jego ponownego uchwalenia przez Radę Miejską Kościana.

13.3.2. Procedura zgłaszania propozycji zmian do GPR

Wszystkie instytucje zaangażowane we wdrażanie GPROMP, w tym interesariusze rewitalizacji, mają możliwość zgłoszenia propozycji zmian w Gminnym Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Przemysłowych dla Miasta Kościana. Proces ten reguluje poniższa procedura:

- propozycję zmian do GPROMP wraz z uzasadnieniem może zgłosić instytucja użytku publicznego lub mieszkańcy obszaru rewitalizacji, przy czym ten sam podmiot/osoba może zgłosić najwyżej 3 projekty raz na rok. Propozycje zmian zbierane będą raz w roku i muszą zostać przedstawione przedstawicielom Komitetu Rewitalizacji w wyznaczonym przez niego terminie,
- po upływie tego terminu Komitet Rewitalizacji opiniuje zebrane propozycje zmian dotyczących obszaru rewitalizacji i przekazuje opinie do Burmistrza Miasta Kościana.

Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji następuje w trybie jego ponownego uchwalenia przez Radę Miejską Kościana.

13.4. Działania promocyjne

W ramach promocji i działań informacyjnych podejmowane będą w szczególności takie działania jak:

- umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miejskiego Kościana – Gminnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Przemysłowych dla Miasta Kościana,
- umieszczanie informacji o zrealizowanych projektach rewitalizacyjnych na stronie internetowej Urzędu Miejskiego Kościana,
- współpraca z prasą lokalną mającą na celu informowanie opinii publicznej o przebiegu realizacji i monitorowania GPROMP.

Działania informacyjne będą prowadzone w sposób ciągły, tak aby w każdym momencie zainteresowane podmioty, interesariusze procesu mieli możliwość zaczerpnienia wiedzy na temat poczynionych postępów realizacji programu oraz mogli zgłaszać swoje uwagi i pomysły na realizację. Proces informacyjny jest jednak jedynie podstawą do prowadzenia działań, mających na celu uspołecznienie procesu rewitalizacji.

Kolejnym ważnym elementem uspołecznienia procesu rewitalizacji będzie prowadzenie działań edukacyjno-szkoleniowych na temat przebiegu całego procesu.

Działania szkoleniowe będą prowadzone w taki sposób, aby potencjalni interesariusze procesu rewitalizacji mieli możliwość pogłębienia wiedzy na temat tego, czym jest proces rewitalizacji i jakie możliwości niesie on za sobą dla poszczególnych grup społecznych.

Równolegle do działań edukacyjnych prowadzone będą działania skierowane na pozyskanie aktywnych partnerów do realizacji działań międzysektorowych. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi, przedstawiają się w następujący sposób:

- opracowanie i realizacja ankiety internetowej skierowanej do mieszkańców, podmiotów gospodarczych i innych interesariuszy dotyczącej oceny GPROMP,
- organizowanie wspólnych spotkań (debat) w trakcie, których będzie możliwe ustalenie propozycji nowych zadań do wprowadzenia ich do GPROMP.

Tak szeroko zakrojone działania zapewnią upowszechnienie i upublicznienie tego dokumentu, a tym samym uzyskanie akceptacji społecznej dla jego realizacji poprzez zapobieganie potencjalnym konfliktom interesów.

13.5. Partycypacja społeczna na etapie monitorowania GPROMP

Niezbędnym elementem zarządzania procesem rewitalizacji jest uwzględnianie w nim udziału społecznego nie tylko na etapie planowania i wdrażania, ale także na etapie monitorowania GPROMP. Ocena programu powinna obejmować diagnozę czynników społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych obszaru rewitalizacji, opartą na wskaźnikach oraz opinie mieszkańców. Partycypacja społeczna na etapie oceny rewitalizacji uwzględnia aktywny udział mieszkańców w szerokich konsultacjach społecznych. Formy i narzędzia aktywnego włączenia mieszkańców w ocenę efektów GPROMP wykorzystywane na końcowym etapie:

- badania sondażowe i ankiety na temat oceny procesów rewitalizacji,
- debata z władzami publicznymi na temat rewitalizacji,
- analiza postrzegania zmian przez mieszkańców na obszarze rewitalizacji,
- warsztaty sektorowe, festyny, święta miejscowości połączone z prezentacją efektów rewitalizacji, spacerów rewitalizacyjnych,

- warsztaty z mieszkańcami.

Opisywane instrumenty powinny każdorazowo być dostosowane do lokalnych warunków oraz możliwości działania.

14. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCESU REWITALIZACJI

Komplementarność jest jednym z ważnych aspektów Programu Rewitalizacji. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi projektami skutkować może lepszym i bardziej efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację. Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*, opracowanymi przez Ministerstwo Rozwoju, wymogiem koniecznym przy opracowaniu programów rewitalizacji jest konieczność zapewnienia komplementarności w pięciu następujących aspektach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania. Uwzględnienie komplementarności w planowaniu i wdrażaniu rewitalizacji polegające na zapewnieniu powiązań pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami, jak również pomiędzy przedsięwzięciami a systemem ich implementacji, przyczyni się do wzmocnienia skuteczności oraz efektywności realizacji rewitalizacji.

14.1. Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna w Gminnym Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Przemysłowych dla Miasta Kościana została zapewniona dzięki skupieniu przedsięwzięć wybranych do realizacji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, poza trzema wyjątkami (przedsięwzięcie 11, 12 i 17).

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji zostały wyznaczone po przeprowadzeniu dokładnej analizy istotnych problemów w pięciu sferach: społecznej, gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej oraz z uwzględnieniem wskazań mieszkańców Miasta podczas przeprowadzonej ankietyzacji w 2008 r.

Uwzględnienie zarówno danych obiektywnych (GUS, Urzędu Miasta, Ośrodka Pomocy Społecznej), jak i opinii społeczeństwa świadczy o trafności przestrzennej zaplanowanej w ramach rewitalizacji interwencji.

Większość projektów kluczowych skupia się na obszarze rewitalizacji i jest z nim ściśle powiązane. Stanowią odzwierciedlenie problemów i potrzeb wytypowanego obszaru. Wyjątek stanowi przedsięwzięcie podstawowe nr 11 „Rozbudowa Kościańskiego Ośrodka Kultury wraz z rewitalizacją przyległych terenów zielonych:”, który pomimo położenia tuż

za granicami obszaru rewitalizacji będzie pozwalał na dostęp dla mieszkańców obszaru rewitalizacji do usług edukacyjnych i kulturalnych (jest to jedyny ośrodek kultury na terenie całego Miasta).

Realizacja przedsięwzięć przyniesie pozytywne skutki dla całego obszaru rewitalizacji, ponieważ mają one charakter komplementarny – projekty są wzajemnie powiązane ze względu na fakt realizacji w pierwszej kolejności działań o wymiarze infrastrukturalnym, które stworzą niezbędną (z perspektywy celów rewitalizacji) przestrzeń dla rozwoju projektów „miękkich” wzmacniających tkankę społeczną. Część przedsięwzięć dotyczy działań podejmowanych dla miejsc lub obiektów użyteczności publicznej. Z infrastruktury tej korzystać będą mogli mieszkańcy zarówno całego obszaru rewitalizacji, jak i całego Miasta. Część przedsięwzięć realizowana będzie w ścisłym centrum Miasta (rewitalizacja ratusza oraz płyty rynku i ulic przyległych). Z projektów realizowanych w ścisłym centrum korzystać będzie największa liczba mieszkańców Miasta, z racji pełnienia przez niego ważnych funkcji społecznych, administracyjnych i turystycznych. Efekt zrealizowanych przedsięwzięć będzie pozytywnie wpływał na zwiększenie kapitału społecznego obszaru rewitalizacji.

Projekty społeczne również będą realizowane na obszarze rewitalizacji i ukierunkowane głównie na mieszkańców tego obszaru. Jeden z wyjątków stanowi przedsięwzięcie uzupełniające nr 12 „Kościański Uniwersytet Młodego Odkrywcy”, który będzie realizowany w zrewitalizowanej, wielokrotnie nagradzanej Wieży Ciśnień, położonej poza obszarem rewitalizacji. Rewitalizacja Wieży Ciśnień, to pierwszy projekt rewitalizacyjny obiektu przemysłowego na terenie Kościana, zrealizowany w poprzednim okresie programowania Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Przemysłowych Miasta Kościana na lata 2010-2015. Obiekt jest wizytówką Miasta, a przedsięwzięcie dodatkowe nr 12, które jest przewidziane do realizacji na jej terenie będzie skierowane do mieszkańców obszaru rewitalizacji, zwłaszcza dzieci i młodzieży.

14.2. Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa w GPROMP została zapewniona na poziomie poszukiwania rozwiązań (przedsięwzięć) prowadzących do ograniczenia problemów i zaspokojenia potrzeb, a następnie określenia harmonogramów ich realizacji. Zaplanowane przedsięwzięcia są ze sobą wzajemnie powiązane, a także wzajemnie się dopełniają.

Przedsięwzięcia infrastrukturalne, związane z przebudową budynków użyteczności publicznej, bądź modernizacją, zakładają prowadzenie tam działań o charakterze społecznym (kulturalnym, integracyjnym, aktywizującym mieszkańców, wychowawczo-edukacyjnym).

W diagnozie obszaru rewitalizacji wykazano, iż w obszarze rewitalizacji występuje nagromadzenie problemów w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. W związku z powyższym w ramach przeciwdziałania wspomnianym problemom w pierwszej kolejności skupiono się na działaniach skierowanych na zminimalizowanie sytuacji kryzysowej w sferze technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej i społecznej.

Powiązanie przedsięwzięć infrastrukturalnych z projektami społecznymi w tzw. wiązki projektów to mechanizm integrowania kilku projektów realizowanych w bliskiej odległości służący uwzględnieniu wielu aspektów złożonych problemów.

Jako wiązkę projektów potraktowano przedsięwzięcia zmierzające do zwiększenie aktywności sportowej wśród dzieci i młodzieży zamieszkującej obszar rewitalizacji. Przedsięwzięcie nr 13 „Rozwój animacji sportu i aktywności fizycznej dzieci i młodzieży” będzie realizowane w obiekcie poddanym rozbudowie – na basenie miejskim (przedsięwzięcie nr 9). Tym samym niezbędna jest rozbudowa infrastruktury sportowo-basenowej, która przyczyni się do zapewnienia odpowiedniego wyposażenia do prowadzenia zajęć sportowych dostosowanych do zainteresowań i możliwości fizycznych dzieci i młodzieży.

Kolejnymi powiązаныmi projektami są przedsięwzięcie nr 5 „Rewitalizacja pokolejowych terenów wokół dworca w Kościanie” oraz przedsięwzięcie nr 8 „Kościańskie Stacyjkowo” punkt opieki dziennej dla dzieci w wieku 1-3 lat, które realizowane będzie w budynku dworca PKP. Wyremontowanie obiektu dworca jest niezbędnym elementem do stworzenia miejsca opieki dla dzieci do lat 3, które przyczyni się do powrotu młodych matek na rynek pracy.

Przedsięwzięcie nr 7 „Kawa 2” (Kościańska Akademia Wolontariatu i Aktywności), mające na celu aktywizację społeczną osób starszych w wieku 50+ i ich integrację jest pośrednio powiązane z przedsięwzięciem nr 6. W wyniku przeprowadzonych prac remontowych m.in. adaptacji pomieszczeń w obiektach na terenie byłych zakładów tytoniowych na cele społeczne wzmocniona zostanie baza edukacyjna dla seniorów poprzez rozwój Uniwersytetu III Wieku. W związku z czym seniorzy, którzy są szczególnie narażeni

na wykluczenie społeczne będą mogli brać udział w zajęciach Uniwersytetu oraz aktywnie udzielać się w wolontariacie.

W związku z brakiem i niską jakością istniejących terenów zieleni w obszarze rewitalizacji zaplanowano przeprowadzenie prac związanych z kolejnym etapem budowy kościańskiego traktu rekreacyjnego (przedsięwzięcie nr 3), w tym wytyczenie ścieżek pieszych, montaż oświetlenia oraz małej architektury, co przyczyni się do stworzenia dodatkowego miejsca rekreacyjno-wypoczynkowego. W celu zwiększenia powierzchni terenów zieleni w ramach realizacji przedsięwzięcia nr 5 zostaną zrealizowane prace pielęgnacyjne, zaniedbanego skweru Jana Pawła II, znajdujące się na terenie pokolejowym. Tym samym oba przedsięwzięcia ściśle ze sobą korelują.

W wyniku zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć stworzona zostanie baza lokalowa, która zostanie wykorzystana do realizacji projektów społecznych. Odpowiedzią na niedostateczną ofertę kulturalno-edukacyjną i niską liczbę wydarzeń kulturalnych, które w dużej mierze przyczyniają się do integracji społecznej mieszkańców będą przeprowadzone prace remontowe budynku Ratusza (przedsięwzięcie nr 1), w tym adaptacja jego pomieszczeń, w celu wykorzystania ich przez Muzeum Regionalne im. dr Henryka Florkowskiego oraz rozbudowa Kościańskiego Ośrodka Kultury (przedsięwzięcie nr 11) m.in. o pomieszczenia, w których prowadzone będą zajęcia dla dzieci i młodzieży (pracownie plastyczne, muzyczne i rzeźbiarskie).

Przedsięwzięcie nr 10 obejmujące roboty budowlane, prace konserwatorskie oraz prace restauratorskie w tym termomodernizacyjne i obniżające koszty zużycia energii, mające na celu poprawienie standardu technicznego budynków mieszkalnych, usługowych i zabytków w obszarze rewitalizacji będzie składało się z kilkunastu podprojektów. W wyniku prowadzonych prac poprawi się stan bytowania ok. 100 rodzin, tym samym jest to jeden z szerzej oddziałujących projektów ujętych w GPROMP miasta Kościana.

Dodatkowo, w celu wykazania komplementarności, karty proponowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawierają prognozowane rezultaty oraz informację na temat oddziaływania projektu w odniesieniu do pięciu sfer. Będzie to przeciwdziało fragmentaryzacji zadań, a rewitalizacja uzyska kompleksowy charakter. Dla GPROMP przyjęto ponadto zestawienie wskaźników, które pozwolą ocenić tempo oraz zakres realizacji całego Programu – na poziomie produktu oraz rezultatu.

Działania rewitalizacyjne zostaną dodatkowo powiązane z powstającymi/aktualizowanymi w przyszłości opracowaniami strategicznymi/planistycznymi, co wynika z konieczności zapewnienia zrównoważonego rozwoju gminy.

14.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna przejawia się w systemie zarządzania, który został zaprojektowany na potrzeby implementacji GPROMP, tym samym zapewniona zostanie współpraca i współdziałanie różnych podmiotów działających na rzecz realizacji programu i poprawy stwierdzonej sytuacji kryzysowej obszaru zdegradowanego. Za realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych dla miasta Kościana odpowiada Burmistrz Miasta Kościana, przy współpracy z Komitetem Rewitalizacji oraz partnerami Programu. Określenie odpowiednich instrumentów zarządzania i wdrażania opisane zostało w kolejnych rozdziałach niniejszego dokumentu.

Komitet Rewitalizacji zostanie powołany Zarządzeniem Burmistrza Miasta Kościana, po przyjęciu przez Radę Miejską Kościana uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych dla miasta Kościana.

Komitet Rewitalizacji będzie poza rolą opiniodawczą, pełnił również rolę wykonawczą i zarządczą Programu. Tym samym Komitet Rewitalizacji koordynuje włączenie nowych podmiotów i interesariuszy w proces rewitalizacji oraz wspiera partnerów Programu, w realizację przez nich zadań, pomagając im poszukiwać funduszy na ich realizację. Aby to osiągnąć Komitet Rewitalizacji realizuje zadania z zakresu upowszechniania wiedzy na temat Programu i jego realizacji, prowadzenia konsultacji społecznych oraz mobilizacji zasobów, które powinny lub mogą działać na rzecz realizacji Programu.

Każdy potencjalny partner Programu dzięki działaniom Komitetu Rewitalizacji będzie miał zapewniony dostęp do informacji na temat realizacji założeń Programu oraz ma szansę na uczestnictwo w działaniach edukacyjno-szkoleniowych, dzięki którym dowie się, w jaki sposób może zgłaszać i realizować zaproponowane przez siebie zadania. Dodatkowo w ramach procedur zarządczych przewidziano możliwość zgłaszania nowych zadań oraz uwag do istniejącego GROMPU przez wszystkich zainteresowanych. W ten sposób każdy interesariusz będzie miał wpływ na realizację Programu.

14.4. Komplementarność międzyokresowa

Komplementarność międzyokresowa oznacza spójność przedsięwzięć rewitalizacyjnych podejmowanych w poprzednich okresach programowania z celami, kierunkami oraz zaplanowanymi przedsięwzięciami określonymi w GPROMP. Przedsięwzięcia podejmowane w poprzednich okresach programowych mają swoją ciągłość i kontynuację w obecnym dokumencie. Komplementarności podejmowanych działań można się dopatrzeć zarówno w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, jak i technicznym.

Miasto Kościana w latach 2007-2015 korzystało ze wsparcia funduszy unijnych, za których realizację był odpowiedzialny: Wydział Edukacji, Kultury i Kultury Fizycznej, Wydział Ochrony Środowiska i Działalności Gospodarczej oraz Wydział Infrastruktury Urzędu Miejskiego Kościana. Finansowane projekty dotyczyły: realizacji zajęć sportowych dla uczniów szkół podstawowych; modernizacji obiektów użyteczności publicznej czy kształtowania zachowań proekologicznych w mieście. Projekt „Kościański trakt rekreacyjny” realizowany w latach 2011-2013 będzie kontynuowany w latach następnych celem podniesienia atrakcyjności przestrzeni publicznej w mieście. Z kolei zrewitalizowana wieża ciśnienia będzie bazą dla projektu „Kościański Uniwersytet Młodego Odkrywcy”. Termomodernizacji w latach 2008-2013 poddano Przedszkole Samorządowe Nr 1, Zespół Szkół Nr 2 oraz Zespół Szkół Nr 3 w Kościanie. Poniższa tabela przedstawia zestawienie projektów wraz ze źródłami finansowania realizowanymi w poprzednim okresie programowania 2007-2015 r.

Tabela 48 Zestawienie projektów wraz ze źródłami finansowania realizowanymi w poprzednim okresie programowania 2007 – 2015 r.

Nazwa Projektu	Źródło finansowania	Czas Realizacji
„Zajęcia sportowo – rekreacyjne dla uczniów”	Ministerstwo Sportu i Turystyki, Fundusz Zajęć Sportowych	2008/ 2009 r.; 2011/ 2012 r.; 2012/ 2013 r.
Na miejsca! Do życia gotowi! Start!	Europejski Fundusz Społeczny Program Operacyjny Kapitał Ludzki Działanie 9.1, Poddziałanie 9.1.2 – Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych	2009 r. -2011 r.
Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej: Przedszkola Samorządowego Nr 1, Zespołu Szkół nr 2 oraz Zespołu	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Priorytet III – Środowisko Przyrodnicze Działanie 3.2 – Infrastruktura	2008 r.- 2013 r.

Szkół nr 3 w Kościanie	energetyczna przyjazna środowisku	
Kościański trakt rekreacyjny	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Priorytet IV – Turystyka i środowisko kulturowe Działanie 6.1 - Turystyka	2011 r. – 2013 r.
Internet szerokopasmowy dla mieszkańców szansą rozwoju miasta Kościana	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, Priorytet VIII – Społeczeństwo informacyjne – zwiększenie innowacyjności gospodarki	2009 r. - 2015 r.
Kształtowanie postaw i zachowań proekologicznych przedszkolaków w mieście Kościanie	Dotacja z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu	2015 r.
„Aktywność, Integracja, Praca, Niezależność”	Europejski Fundusz Społeczny	2008 r. -2013 r.
„Razem możemy więcej”	Europejski Fundusz Społeczny	2008 r.
„Wolontariat – szansą dla aktywnych”	Europejski Fundusz Społeczny	2010
„Asystent rodzimy”	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	2012 r. - nadal
„Młodzież w działaniu”	Europejski Fundusz Społeczny	2013

Wnioski wyciągnięte z realizacji poprzednich działań rewitalizacyjnych pozwolą na jeszcze bardziej efektywne wykorzystanie środków i możliwości w obecnej perspektywie finansowej.

14.5. Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania GPROMP została zapewniona poprzez określenie oraz łączenie różnych źródeł finansowania. Przewidziano zarówno przedsięwzięcia współfinansowane przez sektor prywatny, jak i publiczny, środki osób/podmiotów indywidualnych, sektora pozarządowego, jak i pieniądze publiczne – gminne, powiatowe, znajdujące się w dyspozycji jednostek Skarbu Państwa, czy też ostatecznie wsparcie realizowane w ramach pomocy Unii Europejskiej. Także perspektywa przedmiotowa pozwala wskazać różne źródła finansowania, jak np. EFRR, EFS. Przedsięwzięcia inwestycyjne finansowane ze środków WRPO2014+ będą współfinansowane również ze środków Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych, Programu MALUCH

plus, Fundacji Rozwoju Kultury Fizycznej oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Komplementarność źródeł finansowania określona została w rozdziale dotyczącym szacunkowych ram finansowych GPROMP, gdzie na poziomie szczegółowego opisu przedsięwzięć określono źródła publiczne i prywatne (ze wskazaniem potencjalnych projektodawców oraz instytucji współfinansujących).

Gmina w pierwszej kolejności zakłada wykorzystanie zewnętrznych źródeł finansowania, w tym funduszy europejskich dedykowanych rewitalizacji. Jednakże, w trakcie trwania Programu, zakłada się prowadzenie działań edukacyjnych dla różnych podmiotów z zakresu możliwości włączenia się w proces rewitalizacji. Mając to na uwadze, Miasto w trakcie realizacji Programu, będzie starało się pozyskać partnerów partycypujących w kosztach realizacji działań i projektów służących wyprowadzaniu obszaru ze stanu kryzysowego poprzez współpracę z różnymi podmiotami.

15. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH

15.1. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21. ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie Kodeksu Cywilnego

Gminny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych miasta Kościana na lata 2016-2027 z perspektywą do roku 2032 nie wymusza zmian w wieloletnim programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kościana na lata 2015-2019 przyjętym uchwałą nr XXXIV/368/14 Rady Miejskiej Kościana z dnia 30 października 2014 r. oraz w uchwale nr XLV/536/06 Rady Miejskiej Kościana z dnia 14 września 2006 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, zmienionej uchwałą nr IV/23/06 Rady Miejskiej Kościana z dnia 28 grudnia 2006 r.

15.2. Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3

Komitet Rewitalizacji zgodnie z art. 7, ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza Miasta Kościana w podejmowaniu decyzji i wydawaniu opinii o działaniach rewitalizacyjnych.

Komitet Rewitalizacji zostanie powołany w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, licząc od dnia przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych dla Miasta Kościana.

Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji ustalone zostaną w drodze uchwały Rady Miejskiej Kościana. Podjęcie uchwały poprzedzone będzie konsultacjami społecznymi zgodnie z art. 7, ust. 3.

16. ZMIANY W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

16.1. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Zgodnie z art. 25 ustawy o rewitalizacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1023) Gmina Miejska Kościan zamierza powołać odpowiednią uchwałą Rady Miejskiej Kościana Specjalną Strefę Rewitalizacji, której granice przedstawiono w załączniku nr 1 do GPROMP. Specjalna Strefa Rewitalizacji ustanowiona zostanie w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 5, na okres nie dłuższy niż 10 lat, bez możliwości przedłużenia.

16.2. Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego

16.2.1. Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Kościana obecnie jest w trakcie aktualizacji zapisów. Tym samym w dokumencie zostaną uwzględnione zapisy GPROMP, w tym wskazanie granic obszaru rewitalizacji i Specjalnej Strefy Rewitalizacji, po jej uchwaleniu przez Radę Miejską Kościana.

16.2.2. Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Na obszarze rewitalizacji obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

Tabela 49. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego Miasta Kościana

Stan prawny	Status	Nr terenu na mapie Miasta Kościana
Uchwała nr XXXIV/348/96 Rady Miejskiej Kościana z dnia 10 grudnia 1996 r. (Dz. Urz. woj. leszczyńskiego z 1997 Nr 3 poz. 20)	obowiązujący	4

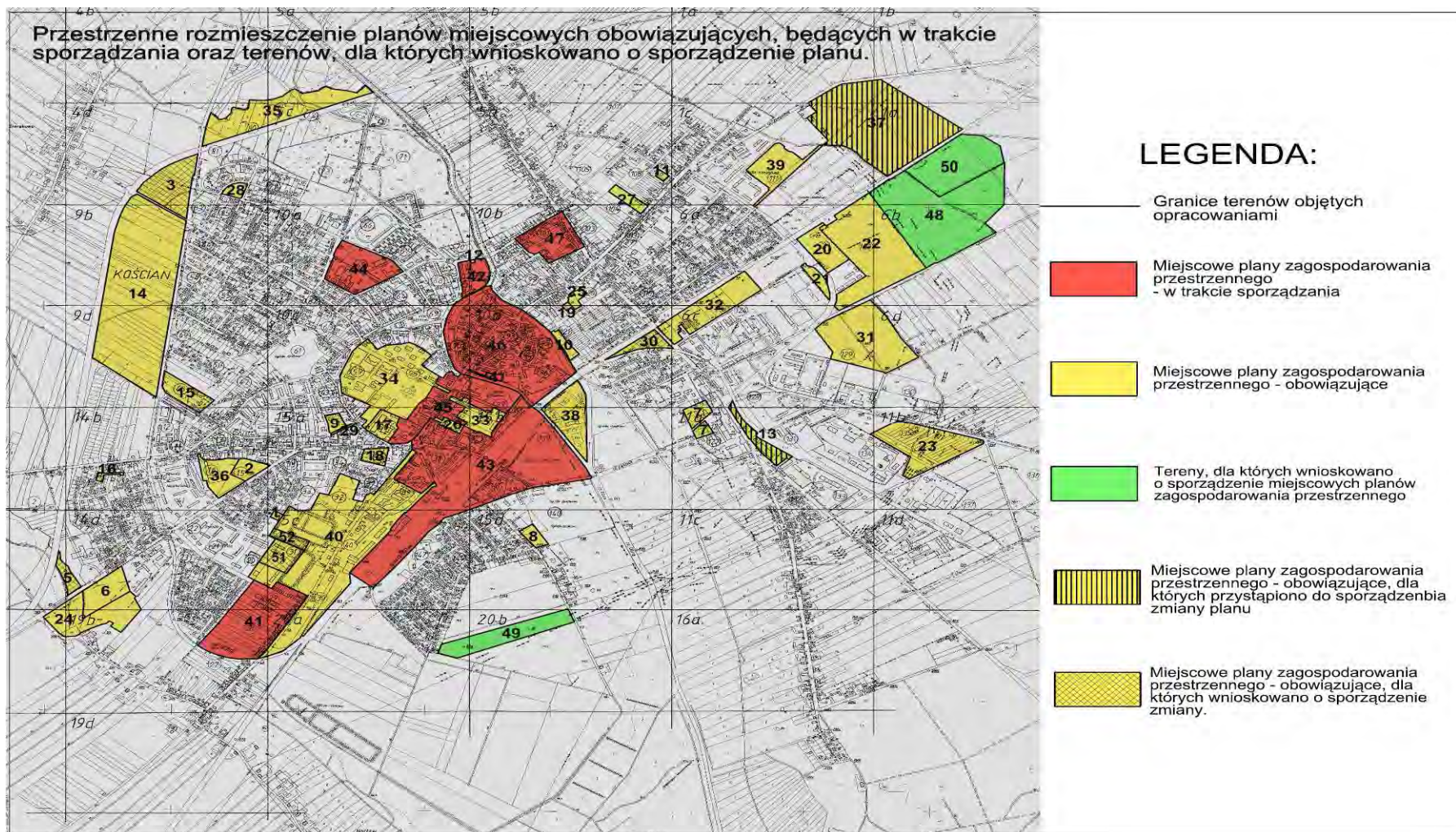
Uchwała nr VI/47/99 Rady Miejskiej Kościana z dnia 28 stycznia 1999 r. (Dz. Urz. woj. wielkopolskiego z 1999 Nr 10 poz. 166)	obowiązujący	9
Uchwała nr VI/48/99 Rady Miejskiej Kościana z dnia 28 stycznia 1999 r. (Dz. Urz. woj. wielkopolskiego z 1999 Nr 10 poz. 167)	obowiązujący	10
Uchwała nr VI/51/99 Rady Miejskiej Kościana z dnia 28 stycznia 1999 r. (Dz. Urz. woj. wielkopolskiego z 1999 Nr 10 poz. 170)	obowiązujący	12
Uchwała nr VIII/83/99 Rady Miejskiej Kościana z dnia 25 marca 1999 r. (Dz. Urz. woj. wielkopolskiego z 1999 Nr 41 poz. 875)	obowiązujący	15
Uchwała nr XXXV/351/01 Rady Miejskiej Kościana z dnia 30 sierpnia 2001 r. (Dz. Urz. woj. wielkopolskiego z 2001 Nr 125 poz. 2438)	obowiązujący	17
Uchwała nr XXXV/352/01 Rady Miejskiej Kościana z dnia 30 sierpnia 2001 r. (Dz. Urz. woj. wielkopolskiego z 2001 Nr 125 poz. 2439)	obowiązujący	18
Uchwała nr XLVI/460/02 Rady Miejskiej Kościana z dnia 23 maja 2002 r. (Dz. Urz. woj. wielkopolskiego z 2002 Nr 97 poz. 2395)	obowiązujący	19
Uchwała nr IV/33/02 Rady Miejskiej Kościana z dnia 19 grudnia 2002 r. (Dz. Urz. woj. wielkopolskiego z 2003 Nr 35 poz. 662)	obowiązujący	25
Uchwała nr XII/135/03 Rady Miejskiej Kościana z dnia 4 września 2003 r. (Dz. Urz. woj. wielkopolskiego z 2003 Nr 175 poz. 3261)	obowiązujący	26
Uchwała nr XXVI/307/04 Rady Miejskiej Kościana z dnia 14 października 2004 r. (Dz. Urz. woj. wielkopolskiego z 2004 Nr 161 poz. 3455)	obowiązujący	33
Uchwała nr XXIX/348/05 Rady Miejskiej Kościana z dnia 24 lutego 2005 r. (Dz. Urz. woj. wielkopolskiego z 2005 Nr 53 poz. 1656)	obowiązujący	34
Uchwała nr XI/108/07 Rady Miejskiej Kościana z dnia 13 sierpnia 2007 r. (Dz. Urz. woj. wielkopolskiego z 2007 Nr 147 poz. 3218)	obowiązujący	38
Uchwała nr XII/119/07 Rady Miejskiej Kościana z dnia 13 września 2007 r. (Dz. Urz. woj. wielkopolskiego z 2007 Nr 160 poz. 3475)	obowiązujący	40

Źródło: opracowanie własne

Wskazuje się konieczność dokonania zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oznaczonego nr 29 i 38 (w obu przypadkach na dzień opracowywania GPROMP przystąpiono do sporządzenia zmiany planu).

Wskazuje się również konieczność uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów oznaczonych nr 43 (częściowo obejmujący teren w obszarze

rewitalizacji), 42, 45 i 46 (obejmujący w całości obszar rewitalizacji). Pozwoli to na zachowanie ładu przestrzennego w centrum Miasta i przyczyni się do poprawy stanu zagospodarowania przestrzennego.

Rycina 48. Przestrzenne rozmieszczenie planów miejscowych obowiązujących i będących w trakcie sporządzania oraz terenów, dla których wnioskowano o sporządzenie planu w Kościanie
Źródło: opracowanie Urząd Miasta Kościana

16.2.3. Uchwalenie miejscowego planu rewitalizacji

Nie przewiduje się uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, gdyż obowiązujące i planowane do uchwalenia plany miejscowe w sposób wystarczających zabezpieczą ład przestrzenny obszaru rewitalizacji. Nie wyklucza się jednak podjęcia tego typu działań w przyszłości, jeżeli Komitet Rewitalizacji wskaże taką potrzebę. Będzie to podstawa do dokonania zmian w GPROMP w tym zakresie.

16.2.4. Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

W załączniku nr 2 do GPROMP przedstawiono podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji z zaznaczeniem ich granic. Obejmują one tereny poprzemysłowe, którym należy nadać nowe funkcje (funkcja mieszkaniowa) oraz tereny pokolejowe (funkcja komunikacyjna – parkingi i usługowa).

17. PODSUMOWANIE PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Prognoza oddziaływania na środowisko została przygotowana w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Przemysłowych dla Miasta Kościana, w celu oceny oddziaływania skutków realizacji planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na środowisko.

W Prognozie dokonano analizy przewidywanych oddziaływań na środowisko związanych z realizacją przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Omówiono ich wpływ na następujące elementy środowiska: różnorodność biologiczną w tym: rośliny i zwierzęta, leśnictwo i rolnictwo, obszary chronione, w tym obszary Natura 2000, zdrowie ludzi, jakość i zasoby wód, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat oraz zabytki.

Przeprowadzona analiza wykazała, że przewidywane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Przemysłowych dla Miasta Kościana działania oddziaływać będą pozytywnie bądź neutralnie na analizowane aspekty. Tylko w pojedynczych przypadkach na etapie realizacji dostrzega się możliwość występowania negatywnych skutków środowiskowych.

Realizacja GPROMP w głównej mierze wpłynie pozytywnie na:

- lokalny krajobraz – ze względu na poprawę przestrzeni miejskiej,
- klimat i powietrze – ze względu na działania ograniczające emisję pyłów i zanieczyszczeń do atmosfery (termomodernizacje budynków),
- mieszkańców Miasta i turystów – ze względu na realizację działań z sektora społecznego,
- dobra materialne – ze względu na zagospodarowanie terenów i estetyzację przestrzeni.

Negatywne oddziaływania, związane głównie z emisją gazów i pyłów do atmosfery oraz emisją hałasu, będą miały charakter krótkotrwały, chwilowy i nie wpłyną w znaczący sposób na pogorszenie się stanu środowiska.

W pojedynczych przypadkach zmiany w środowisku będą trwałe, np. nastąpi zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej w miejscu rozbudowy obiektów budowlanych. Oddziaływania te mogą być w znacznym stopniu ograniczone, w zależności od poprawności wykonania projektu, trzymania się harmonogramu robót i przestrzegania podstawowych zasad dotyczących bezpieczeństwa i jakości robót budowlanych.

Mając na uwadze potrzebę minimalizacji negatywnego oddziaływania niektórych przedsięwzięć i wynikających z nich projektów inwestycyjnych, w Prognozie przedstawiono

najważniejsze propozycje zapobiegania, łagodzenia i kompensacji negatywnego wpływu na środowisko, który może być wywołany ich realizacją.

Z uwagi na położenie geograficzne Miasta Kościana oraz skalę przedsięwzięć i lokalny charakter zadań zaproponowanych do realizacji w ramach GPROMP ewentualne, negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny.

Tym samym stwierdzono, że realizacja GPROMP nie wskazuje na możliwość negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

GPROMP wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko został pozytywnie zaopiniowany przez Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektorat Sanitarny w Poznaniu pismem znak DN-NS.9012.827.2017 z dnia 1 czerwca 2017 roku, uzupełniony pismem z dnia 9 czerwca 2017 roku znak DN-NS.9011.944.2017.

Równocześnie GROMP wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem znak WOO-III.410.409.2017.PW.1 z dnia 12 czerwca 2017 roku (data wpływu 19 czerwca 2017 roku). W ramach opinii RDOŚ wskazano 16 uwag do prognozy oddziaływania na środowisko. Pomimo złożenia uwag po terminie dokonania opiniowania uwzględniono je w Prognozie oddziaływania na środowisko.

Bibliografia

1. Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Przemysłowych dla Miasta Kościana na lata 2010-2015
2. Strategia Rozwiązywania problemów społecznych
3. <http://wybory2010.pkw.gov.pl/geo/pl/300000/301100.html>
4. <http://swaid.stat.gov.pl>
5. <http://bazy.ngo.pl>
6. <http://www.polskawliczbach.pl/Koscian#>
7. http://poznan.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_wielkopolskie/portrety_gmin/powiat_koscianski/gm_miejska_koscian.pdf
8. <http://www.koscian.pl/files/7931/zalacznik269.pdf>
9. http://www.koscian.pl/files/7931/POS_dla_m.Kosciana.pdf
10. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Kościan na lata 2014-2017 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018-2021, Kościan, 2016 r.
11. <https://bdl.stat.gov.pl/>

Spis tabel

Tabela 1. Struktura użytkowania gruntów w Kościanie na przestrzeni lat [ha].....	14
Tabela 2. Szczegółowa struktura użytkowania gruntów w Kościanie w 2015 r.....	14
Tabela 3. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym Miasta Kościana.....	17
Tabela 4. Zameldowania, wymeldowania i saldo migracji.....	18
Tabela 5. Uczniowie oraz ilość oddziałów w przedszkolach i w szkołach w Kościanie (stan na 30.09.2016)	21
Tabela 6. Wybrane dane o rynku pracy na 2016 r.....	27
Tabela 7. Liczba wypłaconych świadczeń rodzinnych w 2014-2015 r.....	28
Tabela 8. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON w Gminie Miejskiej Kościan.....	29
Tabela 9. Finanse publiczne Gminy Miejskiej Kościan w latach 2011-2015.....	33
Tabela 10. Dane dotyczące sieci wodociągowo-kanalizacyjnej w Mieście Kościan w 2008 i 2013 r.	35
Tabela 11. Klasyfikacja sfery wielkopolskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia	38
Tabela 12. Charakterystyka jednostek pomocniczych Miasta Kościana	43
Tabela 13. Liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej w podziale na osiedla w 2008 r.	46
Tabela 14. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w podziale na osiedla	48
Tabela 15. Liczba przestępstw i wykroczeń oraz interwencje Straży Miejskiej w Kościanie.	50
Tabela 16. Współczynnik obciążenia ekonomicznego Kościana w podziale na osiedla w 2008 r.	51
Tabela 17. Zsumowana liczba wskazań poszczególnych osiedli, jako obszarów wymagających podjęcia działań rewitalizacyjnych	53
Tabela 18. Rozkład przestrzenny podmiotów gospodarczych w Kościanie	55
Tabela 19. Rozkład przestrzenny zamkniętych podmiotów gospodarczych w Kościanie.....	56
Tabela 20. Budynki mieszkalne wg okresu budowy.....	59
Tabela 21. Obiekty wpisane do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków w poszczególnych osiedlach Miasta.....	60

Tabela 22. Budynki komunalne w Mieście Kościana.....	62
Tabela 23. Gęstość zaludnienia w poszczególnych osiedlach Miasta	64
Tabela 24. Powierzchnie terenów zieleni w Kościanie.....	65
Tabela 25. Występowanie terenów przemysłowych w Kościanie	70
Tabela 26. Stan jakości powietrza w Kościanie	71
Tabela 27. Wartość Indeksu Degradacji dla poszczególnych obszarów	73
Tabela 28. Zestawienie diagnozy zbiorczej we wszystkich sferach.....	76
Tabela 29. Obszar rewitalizacji – powierzchnia i liczba ludności	82
Tabela 30. Porównanie wszystkich badanych wskaźników dla obszaru rewitalizacji i całego Miasta Kościana.....	86
Tabela 31. Pomiary poziomu hałasu w wybranych punktach Kościana	91
Tabela 32. Opinia ankietowanych na temat kierunków działań, które powinny podjąć władze Miasta Kościana celem poprawy warunków życia mieszkańców [%]	93
Tabela 33. Opinia ankietowanych na temat efektów działań rewitalizacyjnych podjętych na obszarze rewitalizacji [%].....	93
Tabela 34. Porównanie wskaźników dostępu do podstawowych usług dla obszaru rewitalizacji i całego Miasta Kościana	97
Tabela 35. Analiza SWOT obszaru rewitalizacji Miasta Kościana.....	99
Tabela 36. Cele operacyjne i kierunki działań przyjęte dla celów strategicznych w powiązaniu z planowanymi przedsięwzięciami podstawowymi i uzupełniającymi	112
Tabela 37. Wpływ poszczególnych przedsięwzięć na aspekty problemowe	117
Tabela 38. Lista przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających ujętych w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Przemysłowych Miasta Kościan.....	119
Tabela 39. Szacunkowe ramy finansowe planowanych przedsięwzięć.....	147
Tabela 40. Harmonogram realizacji przedsięwzięć ujętych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Przemysłowych dla Miasta Kościana.....	151
Tabela 41. Kompetencje Rady Miejskiej Kościana, Burmistrza Miasta Kościana i Komitetu Rewitalizacji w systemie zarządzania realizacją GPROMP	153
Tabela 42. Ramowy harmonogram realizacji Programu	156
Tabela 43. Zestawienie wskaźników poddawanych analizie w procesie monitoringu	160
Tabela 44. Wzór formularza monitoringowego zgłoszonego przedsięwzięcia.....	164
Tabela 45. Powiązania celów GPROMP z dokumentami strategicznymi i planistycznymi Gminy Miejskiej Kościan	168

Tabela 46. Powiązanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w GPROMP z projektami strategicznymi Wizji strategicznej dla Miasta Kościana	171
Tabela 47. Powiązania celów GPROMP z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na szczeblu krajowym i regionalnym.....	174
Tabela 48 Zestawienie projektów wraz ze źródłami finansowania realizowanymi w poprzednim okresie programowania 2007 – 2015 r.	203
Tabela 49. Obowiązuje miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego Miasta Kościana	207

Spis rycin

Rycina 1. Położenie Miasta Kościana na tle powiatu.....	11
Rycina 2. Plan przestrzenny Miasta Kościana.....	12
Rycina 3. Liczba ludności w Kościanie w latach 2008-2015.....	16
Rycina 4. Ludność według ekonomicznych grup wieku w Kościanie w latach 2008-2015	17
Rycina 5. Piramida wieku mieszkańców Kościana na koniec 2015 r.....	18
Rycina 6. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem.....	28
Rycina 7. Podmioty gospodarcze według klas wielkości na terenie Gminy Miejskiej Kościan	31
Rycina 8. Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2015 r..	31
Rycina 9. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru na 1000 ludności w 2015 r.	32
Rycina 10. Układ komunikacyjny w Mieście Kościan	37
Rycina 11. Stężenia średnioroczne pyłu PM10 w 2015 r.....	39
Rycina 12. Stężenia średnioroczne pyłu PM2,5 w 2015 r.....	40
Rycina 13. Stężenia średnioroczne benzo(a)pirenu w 2015 r.	40
Rycina 14. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców w jednostkach pomocniczych.....	47
Rycina 15. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 1000 mieszkańców w jednostkach pomocniczych.....	49
Rycina 16. Liczba przestępstw, wykroczeń i interwencji Straży Miejskiej w Kościanie na 1000 mieszkańców w jednostkach pomocniczych.....	51
Rycina 17. Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na liczbę ludności w wieku produkcyjnym w jednostkach pomocniczych.....	52
Rycina 18. Analiza wyników ankiet – liczba wskazań terenowych wchodzących w skład poszczególnych jednostek pomocniczych.....	54
Rycina 19. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w jednostkach pomocniczych.....	56
Rycina 20. Liczba zamkniętych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w jednostkach pomocniczych.....	58
Rycina 21. Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1989 r. w ogólnej liczbie budynków w jednostkach pomocniczych.....	59

Rycina 22. Liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków w poszczególnych jednostkach pomocniczych	61
Rycina 23. Udział budynków komunalnych na 1000 mieszkańców w jednostkach pomocniczych.....	63
Rycina 24. Gęstość zaludnienia w jednostkach pomocniczych.....	65
Rycina 25. Tereny zieleni w Mieście Kościana	66
Rycina 26. Zaprzestanie użytkowania terenów pokolejowych w obszarze rewitalizacji.....	67
Rycina 27. Nieuporządkowana zieleń na terenach pokolejowych w obszarze rewitalizacji....	68
Rycina 28. Zarośnięta krzewami i drzewami kolejowa wieża ciśnień na terenach pokolejowych	68
Rycina 29. Zanieczyszczony sztuczny zbiornik wodny na terenach przemysłowych.....	69
Rycina 30. Wartość Indeksu Degradacji dla wyznaczonych jednostek pomocniczych.....	74
Rycina 31. Obszar zdegradowany w Mieście Kościan (mapa pogładowa).....	78
Rycina 32. Obszar zdegradowany w Mieście Kościan (mapa pogładowa).....	79
Rycina 33. Obszar rewitalizacji Miasta Kościana (mapa pogładowa).....	84
Rycina 34. Obszar rewitalizacji Miasta Kościana (mapa pogładowa).....	85
Rycina 35. Opinia ankietowanych na temat brakujących elementów zagospodarowania przestrzeni Miasta Kościana [%]	95
Rycina 36. Opinia ankietowanych na temat wydarzeń, które powinny być organizowane przez Urząd Miejski Kościana [%].....	96
Rycina 37. Hala sportowa na obszarze tzw. Łazienek Kościańskich.....	185
Rycina 38. Teren wokół Sali sportowej.....	185
Rycina 39. Teren wokół Sali sportowej na terenie Kościańskich „Łazienek”	186
Rycina 40. Ratusz miejski w Kościanie.....	186
Rycina 41. Rynek w Kościanie	187
Rycina 42. Tereny bulwaru nad Kościańskim Kanałem Obry oraz Kanałem Ulgi w Kościanie	187
Rycina 43. Tereny bulwaru nad Kościańskim Kanałem Obry oraz Kanałem Ulgi w Kościanie	188
Rycina 44. Tereny bulwaru nad Kościańskim Kanałem Obry oraz Kanałem Ulgi w Kościanie	188
Rycina 45. Obiekty Szpitala Neuropsychiatrycznego im. Oskara Bielawskiego w Kościanie.	189

Rycina 46. Obiekty Szpitala Neuropsychiatrycznego wraz z terenem przyległym.....	189
Rycina 47. Konsultacje w ramach spaceru studyjnego pod gmachem Ratusza w Kościanie	192
Rycina 48. Przestrzenne rozmieszczenie planów miejscowych obowiązujących i będących w trakcie sporządzania oraz terenów, dla których wnioskowano o sporządzenie planu w Kościanie	210

Załączniki

Załącznik nr 1. Granice Specjalnej Strefy Rewitalizacji

Załącznik nr 2. Mapa podstawowych zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Załącznik nr 3. Zadania rewitalizacji

Załącznik nr 4. Formularz zgłaszania propozycji przedsięwzięć do Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Przemysłowych Miasta Kościana

Załącznik nr 5. Ankieta dotycząca rewitalizacji Miasta Kościana